ВИКОНАВЧИЙ ОРГАН КИЇВСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ
(КИЇВСЬКА МІСЬКА ДЕРЖАВНА АДМІНІСТРАЦІЯ)

КОМУНАЛЬНА ОРГАНІЗАЦІЯ
“ІНСТИТУТ ГЕНЕРАЛЬНОГО ПЛАНУ м. КИЄВА”

Г Е Н Е Р А Л Ь Н И Й П Л А Н м. К И Є В А

ОСНОВНІ ПОЛОЖЕННЯ

Київ – 2011

КО «Інститут Генерального плану міста Києва»

Керівник комплексу робіт:

Начальник КО «Інститут генерального плану м. Києва» **С.Броневицький**

Співкерівник робіт:

Перший заступник начальника – головний архітектор КО «Інститут генерального плану м. Києва» **В. Присяжнюк**

Науковий керівник:

Зав. кафедрою містобудівного кадастру, професор КНУБА **М. Дьомін**

Архітектурно-планувальна частина:

Заступник начальника – начальник управління генерального плану міста, головний архітектор проекту Генерального плану м. Києва	Т.Нечаєва
Начальник відділу розробки генерального плану м. Києва	А.Логвиненко
Головний архітектор проекту	В. Останін
Головний архітектор проекту	В.Олійник
Головний спеціаліст	Н. Гонтарик
Головний спеціаліст	С. Дем'янченко
Головний спеціаліст	М. Заболотна
Головний спеціаліст	О. Нестерук
Головний спеціаліст	С. Швець
Провідний спеціаліст	І. Мамонько
Провідний спеціаліст	С. Каретніков

Техніко-економічна частина

Начальник відділу містобудівної економіки	О. Бакун
Головний економіст проекту –головний спеціаліст	В. Воловик
Головний спеціаліст	О.Кудлай
Провідний спеціаліст	О. Галушко

Вулична мережа та транспортне забезпечення

Начальник відділу вулично-дорожньої мережі управління транспортного проектування – головний інженер проекту	Т. Аляб'єва
Головний спеціаліст	Б. Скоробагатов
Головний спеціаліст	О. Шаповалов

Інженерне забезпечення

Начальник управління з інженерно-технічної підготовки	В.Базарний
Начальник управління – головний інженер проекту	І.Соболєв
Головний інженер	Д.Чайковська
Головний спеціаліст	В.Мурашко
Головний спеціаліст	О.Десятник
Головний спеціаліст	А.Комаров
Провідний спеціаліст	Н.Душина
Провідний спеціаліст	З.Вініченко

Комп'ютерне забезпечення

Провідний спеціаліст	В.Бауман
Головний спеціаліст	Н.Растовська
Начальник відділу	В.Смілка
Заступник начальника відділу	О.Підлісний
Провідний спеціаліст	А.Савчук
Провідний спеціаліст	А.Копитко

Інститут демографії та соціальних досліджень НАН України:
Е.Лібанова, О.Позняк, П.Шевчук, Т.Драгунова, І.Майданік, Г.Швидка, Т.Погода

ПП «Інститут Урбаністики»:
Г.Фільваров, А.Плешкановська, І.Тополянська, С.Бірюк, Н.Бойко, Ю.Войтович, А.Левицька

КНДУ «Науково-дослідний інститут соціально-економічного розвитку міста»:
О.Галенко, В.Мельниченко

НДІ пам'яткоохоронних досліджень:
О.Сердюк, В.Вечерський, Т.Бобровський, О.Зливкова, Р.Осадчий, О.Попельницький, А.Звіряка

ДП «ПІ «Київський Промбудпроект»:
О.Павловський, Л.Ващенко, К.Тваровська, Л.Руденко, Л.Чумак, І.Дзюба, О.Літвінова, Т.Кондратович, Г.Антипенко-Рачковська.

ДП «Інститут «Київдормістпроект» ВАТ «Київпроект»:
В.Воробйов, Р.Халілов, В.Янікін, І.Скоков, В.Керусенко, В.Шихненко, Б.Торопов, Н.Новак, В.Євлаш, Д.Нумерова

ДП «УкрНДІпроцивільсільбуд»:
О.Чижевський, С.Буравченко, Ю.Романенко, В.Єрмакова, К.Радзіховська, А.Пулинець, О.Ханенко, Ж.Тамразова, В.Дергапутський, В.Максименко, С.Осипенко, В.Новицький, О.Білоус, Л.Бегаль, С.Валовенко, Л.Яременко, Т.Маснюк, Т.Коротя., І.Боличев, В.Гончаров, О.Краснолуцька, Р.Старинець, О.Тищак, С.Маркітаненко, І.Бишев, А.Пронько, Н.Бондарева, Н.Ільченко, Є.Білека.

ПрАТ «СТЕК»:
І.Соболєв, О.Романець, В.Порфимович, О.Саліженко, Т.Вовк, О.Капітанюк, А.Кудінова, О.Ємець, О.Васютинський, В.Степаненко, Л.Білошицька, Д.Вест, В.Черниш, Г.Чепурна, Н.Радченко, С.Довженко, І.Іванова, О.Головко, Л.Гроня, В.Станкевич, С.Тарабарова, М.Шумек, О.Просняков, А.Мичак, А.Фукаревич.
Консультанти: Є.Яковлєв, А.Проховник, Б.Солуха, І.Байбаков, С.Дюжев, Ю.Руденко.

ДП «НДІ геодезії і картографії»:
Ю.Карпинський, Р.Осьмак

КП «Київський інститут земельних відносин»:
В.Салтан, Ю.Горліцина

Інші субпідрядні організації:
ЗАТ «Інститут «Укррічтранспроект»
ДПТ НДІ ЦА «Украеропроект»
ДП «НДПІ Київдіпротранс»
ДП «ПІ УкрМетротунельпроект»
ДП «Укрдіпродор»
ДІ «УКРНДІВОДОКАНАЛПРОЕКТ» ВАТ «УКРВОДПРОЕКТ»
КФ ДПВ НДІ «УКРЕНЕРГОМЕРЕЖПРОЕКТ»
ВАТ «ДІПРОЗВ'ЯЗОК»
ВАТ «УКРНДІІНЖПРОЕКТ»
ТОВ «УКРЕНЕРГОПРОМ-2»

Співавтори (на засадах творчої діяльності):

Головне управління містобудування та архітектури:
Целовальник С.А., Куделін А.Є., Казімірова І.І., Чорний А.М., Мілованова Я.О., Лесенко А.В., Титаренко О.Л., Грєбєнніков В.Г., Шаповал А.В., Ломко М.А., Проценко Т.В., Дудка Н.В., Іваніна Г.М., Кравченко О.О., Зайцева А.В.
Головне управління економіки та інвестицій:
Довбань І.М., Сухонос О.В.
Головне управління промислової, науково-технічної та інноваційної політики:
Дудко О.М., Антонюк А.С., Бородюк А.О.
Головне управління земельних ресурсів:
Петрук В.І., Кулаковський Ю.П.
Управління екології та охорони природних ресурсів:
Ягодка В.С.
Головне управління з питань підготовки та проведення в Україні фінальної частини чемпіонату Європи 2012 року з футболу:
Слишик Т.Ф.
Головне управління охорони культурної спадщини:
Діхтяр Я.Я.
Головне управління житлового забезпечення:
Денисенко В.М.
Головне управління комунального господарства:
Новицький Д.Ю.
Головне управління енергетики, енергоефективності та енергозбереження:
Лісовик В.Л.
Головне управління житлового господарства:
Стороженко В.С.
Головне управління культури:
Зоріна С.І.
Головне управління освіти і науки:
Горюнова В.З., Челомбітько В.Ю.
Головне управління охорони здоров'я:
Мохорєв В.А.
Головне управління у справах сім'ї, молоді та спорту:
Філіппов В.В.
Головне управління транспорту та зв'язку :
Водовозов Є.Н.

Впроваджено наукові дослідження:
Доцент КНУБА, канд.арх. Сингаївська О.І.,
Заступник начальника управління забезпечення містобудівної політики Головного управління містобудування та архітектури, канд. арх. Жовква О.І.,
Завідувач кафедрою КНУБА, к.т.н. Плешкановська А.М.

ЗМІСТ

стор.

А. ТЕКСТОВА ЧАСТИНА

Передмова 6

1. Сучасний стан та проблеми містобудівного розвитку 7
2. Основні напрями соціально-економічного розвитку 11
3. Територіальні ресурси 19
4. Планувальна структура міста 23
5. Функціональне зонування території 33
6. Житлове будівництво 37
7. Система громадського обслуговування 45
8. Збереження та охорона історико-культурної спадщини 50
9. Озеленені та ландшафтно-рекреаційні території 57
10. Промислові та комунально-складські території 61
11. Транспорт та вулична мережа 65
12. Охорона навколишнього природного середовища 71
13. Інженерна інфраструктура та інженерна підготовка території 75
14. Функціонально-планувальна організація приміської зони 83
15. Техніко-економічні показники 93
16. Заходи із реалізації Генерального плану м. Києва 97
17. Невідкладні та першочергові заходи 101
18. Фінансово-економічне забезпечення реалізації заходів 103

стор.

Б. ГРАФІЧНА ЧАСТИНА

1. Графічні матеріали
2. Україна та м. Київ в планувальному каркасі Європи
3. Київ в системі розселення України
4. Київ в регіональній системі розселення
5. Ареали просторового впливу м. Києва та формування міжселенних трудових зв’язків
6. План сучасного використання території
7. Схема розміщення ділянок, на яких відбулась зміна функціонального призначення (згідно рішень КМР за 2004-2010 роки)
8. Щільність розміщення місць прикладання праці
9. Промислові та комунально-складські територій
10. Генеральний план м. Києва
11. Планувальна структура
12. Функціональне зонування території
13. Система громадських центрів
14. Розміщення житлової забудови
15. Межі охоронних зон та історичних ареалів
16. Магістральна вулична мережа
17. Рейковий пасажирський транспорт
18. Тролейбусна та автобусна мережі
19. Схема трасування тунелів

20. Зовнішній транспорт

21. Еколого-містобудівний прогноз

22. Озеленені та ландшафтно-рекреаційні території

23. Інженерна підготовка та захист території

24. Водопостачання

25. Господарсько-побутова каналізація

26. Дощова каналізація

27. Електропостачання

28. Теплопостачання

29. Газопостачання

30. Схема сучасного стану території приміської зони

31. Модель розвитку м. Києва та його приміської зони

32. Функціонально-планувальна організація приміської зони

33. Розміщення житлової забудови в приміській зоні

ПЕРЕДМОВА

Генеральний план розвитку м. Києва та його приміської зони до 2025 р. (далі Генеральний план м. Києва) розробляється на виконання Указу Президента України № 157/2008 «Про невідкладні заходи щодо розвитку міста Києва», рішення Київської міської ради від 18.09.08 р. № 262/262 «Про розробку нового Генерального плану розвитку міста Києва та його приміської зони до 2025 року», програми-завдання на розроблення Генерального плану розвитку м. Києва та його приміської зони до 2025 року, погодженої із Міністерством регіонального розвитку та будівництва України та затвердженої в установленому порядку. Для розробки отримано умови центральних органів державної та виконавчої влади, Головних управлінь Київської міської державної адміністрації, Київської обласної державної адміністрації, районних у місті Києві державних адміністрацій щодо урахування державних та громадських інтересів.

Замовник розробки – Головне управління містобудування та архітектури виконавчого органу Київради (Київської міської державної адміністрації. Генеральний проектувальник – комунальна організація «Інститут Генерального плану м. Києва». До розроблення проекту Генерального плану м. Києва залучено провідні проектні та науково-дослідні інститути, перелік яких надається.

На підставі зазначених рішень і умов розроблена перша стадія Генерального плану розвитку м. Києва та його приміської зони до 2025 року – Концепція стратегічного розвитку міста Києва, яка, після проведення експертизи та отримання позитивного рішення Архітектурно-містобудівної ради Мінрегіонбуду України, проведення громадського обговорення, була схвалена як основа для розробки Генерального плану м. Києва рішенням Київської міської ради від 16 вересня 2010 року № 35/4847.

Відповідно до Закону України «Про стимулювання розвитку регіонів» на підставі розпоряджень виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації) від 30.08.2010 № 662, від 09.12.2010 № 1070, розроблена Стратегія розвитку м. Києва до 2025 року.

Містобудівні рішення Генерального плану м. Києва взаємоув'язані з цією Стратегією, яка чітко визначила бачення та місію майбутнього Києва і схвалена в травні 2011 року Київською міською радою.

Закон України «Про регулювання містобудівної діяльності», прийнятий Верховною Радою України 17 лютого 2011 року, визначив, що Генеральний план населеного пункту є основним видом містобудівної документації на місцевому рівні, призначеної для обґрунтування довгострокової стратегії планування та забудови території населеного пункту, згідно із Законом строк дії генерального плану населеного пункту не обмежується.

Генеральний план м. Києва містить аналітичні і обґрунтовуючі дані, табличні розрахунки та графічні матеріали щодо існуючого стану міста на початок 2011 року, прогноз демографічного та економічного розвитку і структури зайнятості населення, оцінку територіальних ресурсів міста та потреб в територіях для забезпечення комплексного містобудівного розвитку за принципом компактності.

Наводяться пропозиції щодо збалансування системи розселення і зайнятості, планувальної структури та функціонального зонування території міста, розміщення житлового будівництва, розвитку громадських центрів і системи громадського обслуговування за принципом «центр поруч з домом», оптимізації використання промислових та комунально-складських територій.

Особлива увага приділяється розвитку озеленених і ландшафтно-рекреаційних територій долини і схилів Дніпра, озер та прилеглих лісів, збереженню пам'яток історико-культурної спадщини, створенню розвиненої інфраструктури туризму, формуванню «Культурної долини» – центру розвитку культури і мистецтв світового рівня в м. Києві.

Визначаються конкретні заходи з модернізації транспортної та інженерної інфраструктури, оптимізації вуличної мережі, будівництва вулиць, мостів і тунелів, багаторівневих транспортних розв'язок, поліпшення екологічного стану середовища, розміщення об'єктів спільних інтересів м. Києва і прилеглих територіальних громад у приміській зоні.

Наводиться зведені техніко-економічні показники та перелік об'єктів невідкладного будівництва на 2011-2015 р.р., організаційні заходи з реалізації Генерального плану м. Києва.

Матеріали Генерального плану розроблені з використанням актуалізованої картографічної основи в цифровій формі як набори профільних геопросторових даних у державній геодезичній системі координат УСК-2000.

Усі містобудівні рішення стисло викладені в брошурі «Основні положення Генерального плану м. Києва».

Генеральний план м. Києва розроблений відповідно до чинних державних будівельних норм «Містобудування. Планування та забудова міських і сільських поселень» ДБН 360-92**, інших державних норм, стандартів і правил.

1. СУЧАСНИЙ СТАН ТА ПРОБЛЕМИ МІСТОБУДІВНОГО РОЗВИТКУ

Протягом 2002-2010 років значна частина прогнозних показників розвитку міста, передбачених чинним Генеральним планом м. Києва та проекту планування його приміської зони на період до 2020 р. на даний час досягнута та перевиконана, проте ряд заходів з будівництва об'єктів соціальної сфери, транспорту та вулично-дорожньої мережі, інженерного забезпечення реалізовано не було:

- не відбулося збільшення території міста з 83,6 тис. га до 143,4 тис. га, внаслідок того, що територіальний розвиток міста не був погоджений з обласними органами місцевого самоврядування;
- чисельність постійного населення на 01.01.2011 р. досягла 2,76 млн. осіб, фактичного – 3,1 млн. осіб, денного – 3,5 млн. осіб, що перевищило прогнози чинного Генерального плану на 2020 рік;
- не вирішено проблеми диспропорції між розселенням та місцями прикладання праці: в економічному комплексі міста існує 1,35 млн. робочих місць, при цьому на лівобережжі проживає 36,2 % мешканців міста, а розміщується лише 19,7 % робочих місць, на правобережжі – 63,8 % мешканців та 81,3 % робочих місць. Щоденні міграції до місць прикладання праці спричиняє наднормативне навантаження на мости, магістралі, громадський транспорт;
- обсяги житлового фонду досягли 60 млн. кв. м, проте середня житлова забезпеченість складає лише 21,7 кв. м на 1 особу;
- забезпеченість об'єктами соціальної сфери відстає від нормативних вимог, особливо у «спальних» масивах лівобережжя та віддалених районах правобережжя;
- не ефективно використовуються комунально-складські та промислові території, де розміщені низько-технологічні, економічно неефективні й екологічно шкідливі виробництва;
- в зонах охорони пам'яток ряд новобудов своїми немасштабними формами спотворюють традиційний характер середовища, позбавляють пам'ятки культурної спадщин їх історичного композиційно-архітектурного значення;
- відбулось не прогнозоване збільшення рівня автомобілізації в м. Києві з 152,2 до 310 машин на 1000 осіб, а також транзитного автотранспорту;
- гострою проблемою є значне відставання розвитку та перевантаженість магістральної вулично-дорожньої мережі, мостів через р. Дніпро, нестача місць паркування легкових автомобілів;
- показник протяжності ліній метрополітену становить близько 20 км/1 млн. осіб, що майже вдвічі нижче показника найбільших міст Європи;
- збільшилось забруднення повітряного басейну викидами автомобільного транспорту;
- інженерне забезпечення значно відстає від житлового будівництва, зокрема вичерпано резерв електрозабезпечення та теплопостачання існуючої забудови, постійно зменшуються обсяги водоспоживання, погіршується якість води; значна частина мереж теплопостачання та водопостачання є зношеними;
- забезпеченість зеленими насадженнями загального користування складає 14,4 кв. м/особу при нормі 20 кв. м на 1 особу;
- значна кількість земель міста в зелених зонах була надана під індивідуальне житлове будівництво, що обмежило можливості створення компактної планувальної структури міста;
- відмічається нестача транспортної, логістичної інфраструктури, об'єктів управління й менеджменту, фінансової сфери й банків, потужностей готельного господарства та інфраструктури туристично-екскурсійного обслуговування;
- обсяги будівництва якісного й доступного для киян житла, житла для молодих родин і соціального житла для верств населення, які потребують соціальної підтримки не відповідають фактичним потребам.

Зазначені проблеми та фактори призвели до диспропорцій містобудівного розвитку, погіршенню умов життєдіяльності, транспортного й соціального обслуговування населення (табл. 1.1).

Положення Генерального плану міста Києва спрямовується на вирішення цих проблем.

Таблиця 1.1.

Порівняння основних техніко-економічних показників Генерального плану розвитку м. Києва та проекту планування приміської зони до 2020 року, затвердженого рішенням Київради від 28.03.2002 р. № 370/1804 з фактичними показниками на 01.01.2011 року

Показники	Одиниця виміру	Прогнозні показники на 01.01.2021 р.	Розрахункові показники на першу чергу 01.01.2011 р.	Фактичні показники 01.01.2011 р.	Співставлення фактичних показників на 01.01.2011 р. із показниками першої черги 01.01.2011 р., %
1	2	3	4	5	6
Чисельність постійного населення м. Києва	тис. осіб	2620	2610,0	2757,9	**+ 5,7**
Територія у межах міста, всього	га	143403	83558,0	83558,0	**0,0**
у тому числі:					
житлова забудова	га	12337,2	10525,8	9911,4	**- 5,8**
громадська забудова	га	4043	3044,1	3818,9	**+ 25,5**
промислові та комунально-складські території	га	7913,5	-	8342,2	**-**
ландшафтно-рекреаційні території:	га	-	-	42286,6	**-**
у т.ч. зелені насадження загального користування	га	7586	5982,9	3653,9	**- 38,9**
Житловий фонд					
Житловий фонд	тис. кв. м	70740	57860,0	59987,0	**+ 3,17**
	тис. квартир	1125,9	1019,5	1039,6	**+ 2,0**
середня житлова забезпеченість населення	кв.м / особу	27	22,2	21,7	**- 7,21**
нове житлове будівництво	тис. кв. м	26000	11020,0	11350,0	**+ 3,0**
Сфера обслуговування					
Дошкільні заклади освіти	місць	94300	71000,0	78900,0	**+ 11,1**
	на 1000 осіб населення	35,58	26,89	29,0	**+ 7,8**
Загальноосвітні навчальні заклади	місць	330100	282000,0	376100,0	**+ 33,4**
	на 1000 осіб населення	124,57	106,82	120,0	**+ 12,3**
Лікарні	ліжок	38200	21700	29900	**+ 37,8**
	на 1000 осіб населення	14,42	8,22	10,8	**+ 31,4**
Поліклініки	відвідувань за зміну	68900	66400	82600	**+ 24,4**
	на 1000 осіб населення	26	25,15	30,0	**+ 19,3**
Санаторно-курортні та оздоровчі заклади:					
санаторії профілакторії	тис. ліжок	4,5	4	3,1	**- 22,5**
1	2	3	4	5	6

бази, будинки і пансіонати відпочинку	тис. місць	8,3	5,1	2,7	**- 47,1**
дитячі оздоровчі табори	тис. місць	8,5	6,2	2,9	**- 53,2**
Заклади культури і мистецтва:					
бібліотеки	тис. примірників	-	7,034	11	**+57,1**
Готелі	місць	29687	20723	19000	**- 8,3**
	на 1000 осіб населення	11,2	7,85	6,9	**- 12,1**
Пожежні депо	пожежна автомашина	138	123	184	**+ 49, 6**
Продовольчі магазини	торгова площа, тис. $м^2$		221,975	370,4	**+ 66,9**
Непродовольчі магазини	торгова площа, тис. $м^2$		316,1	624,6	**+ 97,6**
Транспорт					
Протяжність ліній міського транспорту	км у двоколійному обчисленні	1165,3	954,4	1499,0	**+ 57,1**
у тому числі:					
метрополітен	км у двоколійному обчисленні	112,7	82,1	64	**- 22,0**
трамвай	км у двоколійному обчисленні	102,1	97,6	124,8	**+ 27,9**
тролейбус	км у двоколійному обчисленні	310,5	234,7	246,4	**+ 5,0**
автобус	км у двоколійному обчисленні	640	540	1034,0	**+ 91,5**
Протяжність магістральної мережі	км	976,2	696,8	625,0	**- 10,3**
Рівень автомобілізації легковими автомобілями	машин на 1000 осіб	300	200	326,0	**+ 63,0**
Кількість автомобілів	тис. одиниць	889,3	572,5	899,2	**+ 57,1**
Каналізація					
Загальне надходження стічних вод	тис. куб. м / добу	1542,8	1332,75	940	**- 29,5**
Сумарна потужність очисних споруд	тис. куб. м / добу	1800	1800	1800	**0**
Електропостачання					
Сумарне споживання електроенергії	млн. кВт год / рік	11315	7055	11328,8	**+ 60,6**
Теплопостачання					
Потужність централізованих джерел тепла	Гкал / год	10784	10604	10196,0	**- 3,8**
Подача тепла	Гкал / год	13050	12270	12489,9	**+ 1,8**
Газопостачання					
Споживання газу	тис. куб. м / год	2570	2238	3655,0	**+ 63,3**

ОСНОВНІ НАПРЯМИ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ

Концептуальні засади та пріоритети економічного розвитку, промислової політики, житлової політики, розвитку соціальної сфери визначено відповідно до Стратегії розвитку м. Києва до 2025 року, розробленої на замовлення Головного управління економіки та інвестицій Київської міської державної адміністрації.

Київ розвиватиметься як державний центр управління, науки, культури, освіти, спорту та туризму України, а також як провідний багатофункціональний діловий і науково-освітній центр Східної Європи та Чорноморського регіону у сфері бізнес-послуг.

Комплексний аналіз та прогноз демографічного розвитку м. Києва та приміської зони

Сучасний стан демографічного розвитку. Особливості розвитку Києва обумовлені тим, що місто є столицею України, головним освітнім, культурним, науковим та промисловим центром.

Київ є єдиним з 27 регіонів країни, де на початку XXI ст. відбувається зростання чисельності населення, зокрема за останні 10 років кількість постійного населення збільшилася на 190,3 тис. осіб, наявного – на 186,1 тис. осіб. За станом на 01.01.2011 р. чисельність постійного населення становила 2757,9 тис. осіб, наявного – 2799,2 тис. осіб.

При цьому продовжується збільшення кількості та питомої ваги осіб похилого віку. Загальні коефіцієнти народжуваності в Києві в останні роки зростають. Загальні коефіцієнти смертності у м. Києві суттєво нижчі (10,9) ніж в цілому по Україні. Середня очікувана тривалість життя в 2009-2010 р.р. становила 68 років для чоловіків і 77 років – для жінок.

Київ виступає основним центром притоку мігрантів протягом усього післявоєнного періоду. В столиці фіксується перевищення прибуття населення над вибуттям. У 2010 р. чисельність прибулих до Києва перевищувала чисельність вибулих з нього на 10,6 тис. осіб.

Фактичне населення міста Києва складається з постійного (за даними державної статистики) та незареєстрованого населення – сукупності осіб, які фактично живуть в Києві і не охоплені державною статистикою. Оцінка чисельності фактичного населення м. Києва спирається на дані державної статистики щодо чисельності постійного та наявного населення міста і виконана за 4 сучасними методами. За узагальненою оцінкою чисельність фактичного населення м. Києва на початок 2011 р. оцінюється у 3144,3 тис. осіб, що на 345,1 тис. осіб більше від чисельності постійного населення.

Денне населення міста Києва є сумою фактичного населення, категорій осіб, які визначають різницю між наявним та постійним населенням (осіб, які тимчасово перебували в лікарнях, санаторіях, готелях, частину торговців на ринках (які не ввійшли до складу постійного населення), організованих і неорганізованих туристів, осіб, які перебувають у гостях та транзитом), а також денних візитерів – екскурсантів, маятникових мігрантів, неорганізованих торговців на вулицях і у дворах. Загальна чисельність денного населення м. Києва за оцінкою становить на початок 2010 р. від 3390,1 до 3511,9 тис. осіб.

Комплексний прогноз демографічного розвитку. Прогноз чисельності та складу населення м. Києва розроблений Інститутом демографії та соціальних досліджень НАН України.

Згідно з Стратегією розвитку м. Києва до 2025 року прийнято основні прогнозні показники демографічного розвитку міста як основу для розрахунків Генерального плану м. Києва: чисельність постійного населення – 3,15 млн. осіб, фактичного – 3,68 млн. осіб, денного – до 4,0 млн. осіб

У довгостроковій перспективі на 2050 рік можна очікувати стабілізацію чисельності постійного населення м. Києва на рівні 3,5-3,6 млн. осіб, а приміської зони – 1,1-1,2 млн. осіб.

Таблиця 2.1

Чисельність населення м. Києва та приміської зони

(тис. осіб)

Населення	на 01.01.2011 р.	Прогноз на 2026 р.
м. Київ:		
- постійне	2757,9	3147,3
- фактичне	3144,9	3680,0
- денне	3390,1	3968,7
Приміська зона:		
- постійне	985,0	1100,0

Статево-вікова структура населення м. Київ на початок 2026 р.

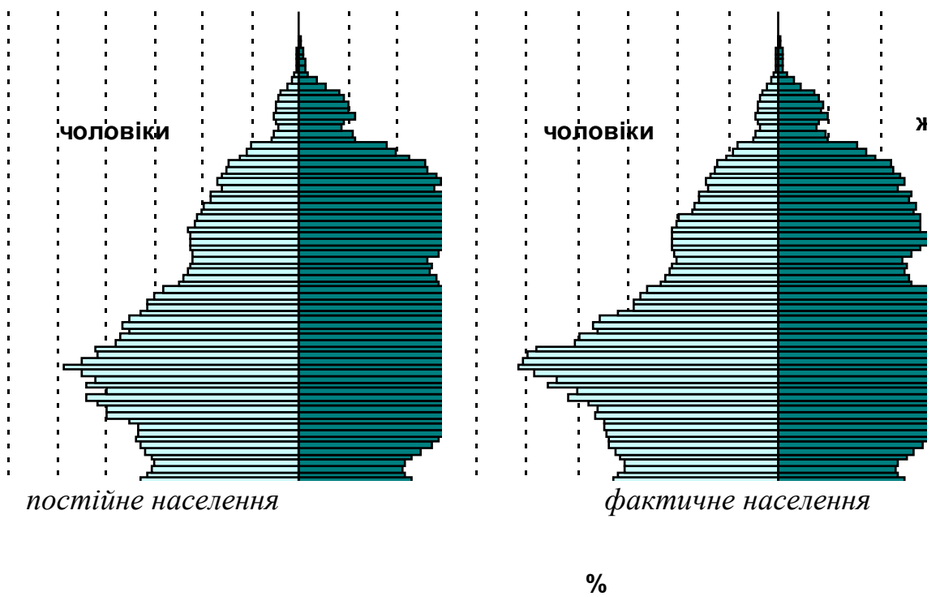

Аналіз та прогноз демографічного розвитку м. Києва на 2026 р.

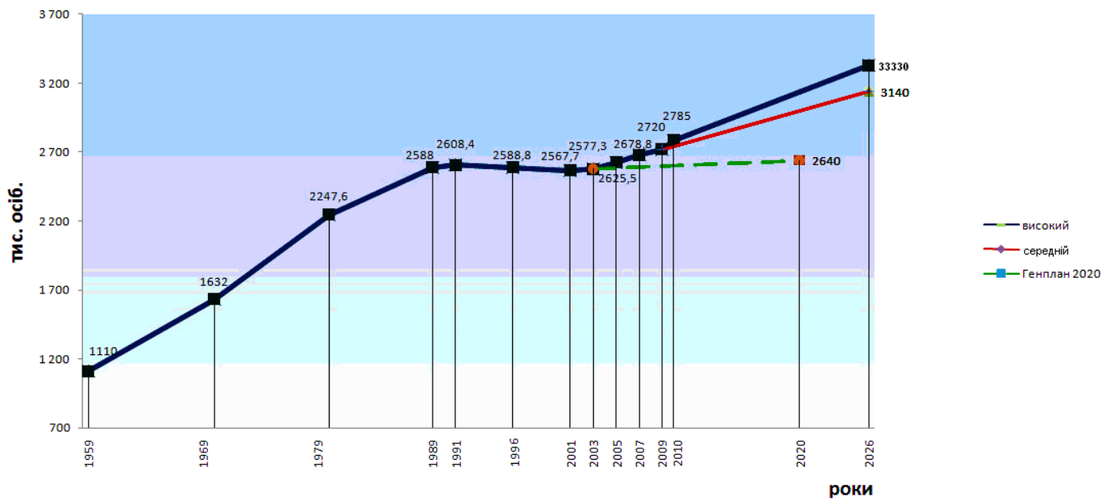

Коефіцієнти природного приросту
в м. Києві, Київській області й Україні в цілому

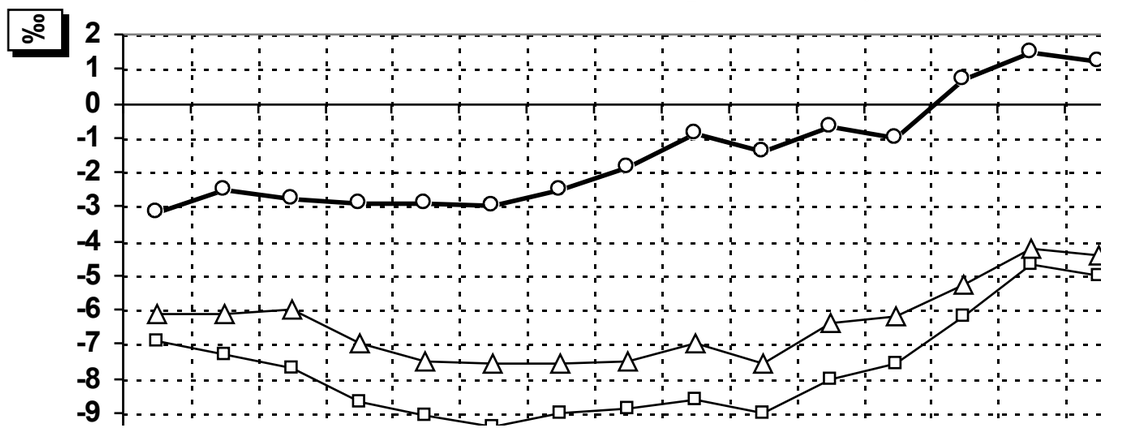

Для поліпшення демографічної ситуації, підвищення народжуваності та продовження тривалості життя киян пропонується здійснити комплекс заходів щодо:

- збереження та поліпшення здоров'я населення;
- розробки та виконання програм реформування системи охорони здоров'я;
- вдосконалення системи охорони материнства та дитинства;
- поліпшення умов праці та дотримання вимог її охорони;
- поліпшення житлових умов, збільшення обсягів будівництва соціального та доступного житла;
- зниження рівня безробіття, створення нових робочих місць;
- посилення боротьби з небезпечними асоціальними явищами;
- пропагування та стимулювання здорового способу життя;
- поліпшення екологічного стану середовища на території міста;
- запровадження інших заходів зі стимулювання народжуваності та підтримки сімей.

Концептуальні засади та пріоритети економічного розвитку м. Києва

Місто Київ є столицею України, однієї із найбільших держав за чисельністю населення і площею території серед європейських країн, центром національної і регіональної систем розселення і міжселенних соціально-економічних та виробничих зв'язків.

Роль Києва у міжнародних відносинах має усі передумови для подальшого зростання у зв'язку із його геополітичним положенням, розташуванням в системі глобальних інформаційних, культурних, енергетичних, транспортних зв'язків.

Унікальні кліматичні та природно-ландшафтні умови також сприяють його соціально-економічному і містобудівному розвитку.

В зоні впливу Києва, як центру сформованої локальної системи розташовані міста: м. Бровари – 60 тис. осіб, Бориспіль – 50 тис. осіб, Васильків – 40 тис. осіб, та інші, які складають ближній пояс Київської моноцентричної агломерації, а також сільські поселення і селища з чисельністю населення від 3 до 20 тис. осіб.

Демографічна місткість території Києва з населенням у приміській зоні сягає близько 5 млн. осіб. Зазначена концентрація населення цілком забезпечує виконання Києвом столичних функцій у повному обсязі, відповідає тенденціям, характерним для більшості країн Європи.

Місто Київ має спеціальний статус у системі адміністративно-територіального устрою держави. В місті зосереджені центральні органи державної влади, органи влади міста та Київської області, дипломатичні представництва іноземних держав. За адміністративно-територіальним устроєм у Києві утворено 10 районів.

Київ є потужним науково-виробничим, освітнім, культурним, туристичним, релігійним центром України та Європи, на території якого сформувалась багатогалузева та багатофункціональна економіка, динамічно розвиваються ринки товарів і послуг.

Місто посідає провідні позиції за більшістю індикаторів соціально-економічного розвитку, формуючи протягом останніх років майже 19 % валового внутрішнього продукту та 35 % надходжень до Державного бюджету України. За величиною валового регіонального продукту в розрахунку на одну особу Київ випереджає середньоукраїнське значення більш як у 3,2 рази.

Природно-географічне розташування Києва є сприятливим для перспективного просторового розвитку. Місто оточене територіями з великими площами сільськогосподарських угідь і лісів, водними ресурсами, необхідними для забезпечення продовольчої безпеки, регенерації атмосферного повітря.

Київ має розвинуту зовнішню транспортну інфраструктуру, яка забезпечує зручні зв'язки міста з іншими країнами, регіонами України повітряним, залізничним та автомобільним сполученням.

З урахуванням зазначеного природного, науково-технічного та економічного потенціалу міста для його перспективного розвитку Стратегією визначено місію, принципи та пріоритети соціально-економічного розвитку м. Києва.

- ***Місія Києва як столиці України*** полягає у подальшому розвитку державного центру управління, науки, культури, освіти, спорту та туризму; створенні в м. Києві комфортного та безпечного середовища життєдіяльності з орієнтацією на поступове досягнення європейських стандартів якості життя, забезпечення гідних умов і рівних можливостей для всебічного розвитку та самореалізації нинішнього й прийдешніх поколінь киян.

Місія Києва передбачає вирішення соціальних проблем Києва та його мешканців шляхом ефективного розвитку пріоритетних напрямів і сфер міської економіки з дотриманням науково обґрунтованих екологічних вимог, зокрема:

- формування креативного інноваційного міста з розвитком науково-технологічних кластерів та залученням до цієї мети найкращих компаній і розвинутого людського потенціалу;
- збереження унікальних властивостей міста, його історичного середовища та культурної спадщини;
- підвищення рівня життя та поліпшення якості життєвого середовища, умов праці та підприємництва;
- формування відкритої та конкурентоспроможної економіки з цільовим залученням інвестицій та спроможним бюджетом розвитку;
- запровадження ефективної системи управління містом та відкритих правил діяльності міської влади;
- розвиток соціального партнерства, концентрація ресурсів на вирішенні системних проблем.

Основні принципи сталого розвитку міста базуються на ключових положеннях програми дій «Порядок денний на XXI століття», державних стратегічних програмних документів у сфері економічної, соціальної, демографічної, екологічної, регіональної політики, заключних висновках Конференції ООН з розвитку населених пунктів (Хабітат-II) та відповідних рекомендаціях Європейської економічної комісії ООН і Ради Європи і спрямовані на:

- збалансований розвиток економічної, екологічної та соціальної сфер;
- пріоритет інтенсивного перед екстенсивним шляхом розвитку;
- раціональне використання територій міста, гармонійне поєднання історичної та сучасної забудови, збереження зелених насаджень, ствердження таким чином міжнародної репутації Києва як зеленого міста з неповторними краєвидами, ріками й озерами, лісами, парками та скверами;
- припинення вибіркової забудови та перехід до комплексної реконструкції і забудови мікрорайонів застарілого житлового фонду, невпорядкованих і деградованих територій;
- пріоритет розвитку сфер офіційно-ділового та іншого комерційного призначення на лівобережжі міста для створення умов збалансованої зайнятості населення;
- концентрований локальний розвиток адміністративних районів у місті Києві з урахуванням специфіки їх виробничого та ресурсного потенціалу;
- концентрація ресурсів на вирішенні системних проблем і стимулюванні пріоритетних виробництв (точок росту).

Відповідно до Стратегії розвитку м. Києва до 2025 року ***основними принципами сталого розвитку міста*** є:

- ***Компактне місто.*** Стримування територіального розростання міста для зменшення навантажень та витрат на інженерно-транспортну інфраструктуру. Пріоритет внутрішнього розвитку та облаштування міста. Раціональне використання вільних міських земельних ресурсів, модернізація застарілого житлового фонду, оновлення деградованих промислово-складських та інших територій;
- ***Культурно-діловий центр країни.*** Великі ділові ініціативи. Активізація потенціалу розвитку столиці. Розширення міжнародних зв'язків і проектів. Збільшення конкурентоздатності економіки. Розвиток економіки знань. Поліпшення інвестиційного клімату. Розвиток установ культури з урахуванням потреб різних соціальних та вікових груп, людей з особливими потребами. Збільшення кількості установ дитячого дошкільного та позашкільного виховання, місць культурного спілкування для молоді;
- ***Збалансований розвиток міста та агломерації.*** Координоване регулювання використання і забудови приміських територій (Київської агломерації). Формування єдиного транспортно-планувального каркасу міста та приміської зони. Розвиток швидкісного електротранспорту для забезпечення сполучень місць розселення і прикладання праці міста та приміської зони. Забезпечення будівництва об'єктів спільних інтересів.
- ***Відповідальність перед прийдешніми поколіннями.*** Збереження історичного середовища, пам'яток світового, національного та місцевого значення, раціональне їх використання для історико-пізнавального туризму. Збереження та поліпшення унікального природного ландшафту. рівня озелененості, збагачення екосистем, створення нових зелених насаджень, парків, скверів, збільшення площ громадських зелених зон. Поліпшення якості повітря і води та санітарної очистки міста. Чистота територій;
- ***Привабливе та гуманне місто.*** Підвищення якості житлових умов у міських районах до рівня європейських столиць. Вільний доступ до житла. Урахування потреб у житлі наступного покоління. Можливість придбання житла для сімей з середнім рівнем доходу. Забезпечення соціального житла для громадян, що потребують соціальної підтримки. Гарантування суспільної безпеки та надання якісних побутових, медичних і комунальних послуг. Розвиток інфраструктури спорту і фізкультури. Урахування потреб людей з обмеженими фізичними можливостями.
- ***Мобільне та доступне місто.*** Збалансоване розселення та зайнятість на лівобережжі і правобережжі. Пріоритетний розвиток громадського швидкісного електротранспорту. Поліпшення транспортних зв'язків між окремими районами. Збільшення протяжності та щільності автомагістралей. Будівництво тунелів, мостів, розв'язок та паркінгів. Забезпечення зручних транспортних зв'язків з приміськими територіями. Зменшення витрат часу до 30-40 хв. на пересування від місця проживання до роботи;
- ***Плановість і контроль*** за реалізацією Генерального плану, моніторинг містобудівної діяльності, створення містобудівного кадастру. Реалізація галузевих програм розвитку.

Згідно із Стратегією розвитку до 2025 року Київ розвиватиметься як поліфункціональний центр шляхом постіндустріальної трансформації у сфері бізнес-послуг (консалтингових, фінансових, страхових, інформаційних), їх глибокого проникнення у виробничу сферу. Формування відповідної інфраструктури сприятиме ствердженню Києва як провідного ділового і науково-освітнього центру Східної Європи та Чорноморського регіону, зосередженню тут фінансових потоків. Виділяється три етапи реалізації сценарію:

- перший етап (до 2013 року) – подолання наслідків фінансової кризи, оздоровлення банківської системи, досягнення макроекономічної стабілізації та формування організаційних передумов для інноваційних трансформацій економіки.
- другий етап (2013–2020 роки) – період прогресивних інституційних і структурних перетворень, переходу міста на інвестиційно-інноваційну модель розвитку.
- третій етап (2021–2025 роки) – досягнення намічених стратегічних цілей і цільових показників якості життя (табл. 2.2), коректування напрямків розвитку міста в нових соціально-економічних умовах.

Таблиця 2.2

Цільові орієнтири
соціально-економічного розвитку міста Києва до 2025 року

Показник	2000	2008	2010	2025
1	2	3	4	5
Кількість постійного населення, тис. осіб	2567,6[1)]	2724,2[2)]	2757,9[3)]	3147,8,8[4)]
Кількість фактичного населення, тис осіб	~	3144,3[2)]	3144,9	3680,0
Очікувана тривалість життя при народженні, років	71,17	71,52	72,7	77,73
Сумарний коефіцієнт народжуваності	0,9	1,289	1,5	1,569
Коефіцієнт природного приросту, на 1000 наявного населення	-2,9	0,7	1,2	0,1
Смертність дітей у віці до 1 року, на 1000 народжених живими	10,2	9,3	7,2	не більше 5,0
Кількість уперше зареєстрованих випадків захворювань на 1000 населення	834,5	939,0	963,0	не більше 550
Охоплення дітей дошкільними закладами, % до чисельності дітей дошкільного віку	63	61	64	73
Кількість зайнятого населення, у віці 15-70 років, тис. осіб	1218,3	1392,5	1349,5	1980,0
Житловий фонд, млн. кв. м загальної площі	48,9	58,0	60,0	85,1
у середньому на одного жителя, кв. м	18,7	20,6	21,5	27,5
Кількість малих підприємств, тис. од	30,7	63,3	71,4	134,0
у розрахунку на 10 тис. населення, од.	117	232	259,0	400

[1)] на 1 січня 2001 року; [2)] на 1 січня 2009 року; [3)] на 1 січня 2011 року; [4)] на 1 січня 2026 року

Основні напрями соціально-економічної політики

Згідно з цільовими показниками Стратегії розвитку Києва очікується збільшення чисельності трудових ресурсів столиці до 2 399,4 тис. осіб у 2025 році (на 15,9 % порівняно з 2010 роком), з яких 82,5 % (1 980,0 тис. осіб) становитиме зайняте населення (табл. 2.3).

Таблиця 2.3

Кількість зайнятого населення за видами економічної діяльності
(у віці 15–70 років; тис.)

	2001[1]	2005[1]	2006[1]	2007[1]	2009	2010	2025 (прогноз)[2]
1	2	3	4	5	6	7	8
Всього зайнято	**1332,8**	**1352,0**	**1375,6**	**1405,3**	**1381,0**	**1349,5**	**1980,0**
Сільське господарство, мисливство, лісове господарство	8,2	4,3	5,6	4,7	2,4	3,1	4,0
Промисловість. Науково-виробнича діяльність	249,3	198,5	191,7	180,4	166,6	171,2	233,0
Будівництво	121,5	93,2	97,8	99,8	84,6	61,0	130,0
Торгівля; ремонт автомобілів, побутових виробів і предметів особистого вжитку. Діяльність готелів та ресторанів	252,9	314,1	340,9	346,6	340,7	251,3	372,0
Діяльність транспорту та зв'язку	113,9	94,6	93,6	96,2	82,6	117,6	140,0
Фінансова діяльність	44,5	49,5	58,0	70,8	81,0	95,5	243,0
Операції з нерухомим майном, оренда, інжиніринг та надання послуг підприємцям	181,0	208,6	219,3	235,8	237,1	240,5	288,0
у т.ч. наукові дослідження і розробки	54,2	50,5	47,7	46,4	45,9	64,3	80,0
1	2	3	4	5	6	7	8
Державне управління	76,9	119,0	106,8	110,6	120,8	75,1	75,0
Освіта	129,1	121,6	120,5	120,5	120,8	132,7	200,0
Охорона здоров'я та надання соціальної допомоги	90,1	76,4	73,1	70,5	75,7	97,6	171,0
Інші види економічної діяльності, у т.ч. діяльність у сфері культури та спорту, відпочинку та розваг	65,4	72,2	68,0	69,4	68,7	103,9	124,0

[1]Середньорічні дані вибіркових обстежень населення з питань економічної активності
[2]Враховуючи фактичне населення м. Києва

Середня кількість найманих працівників
за видами економічної діяльності за 2010 рік (в %)

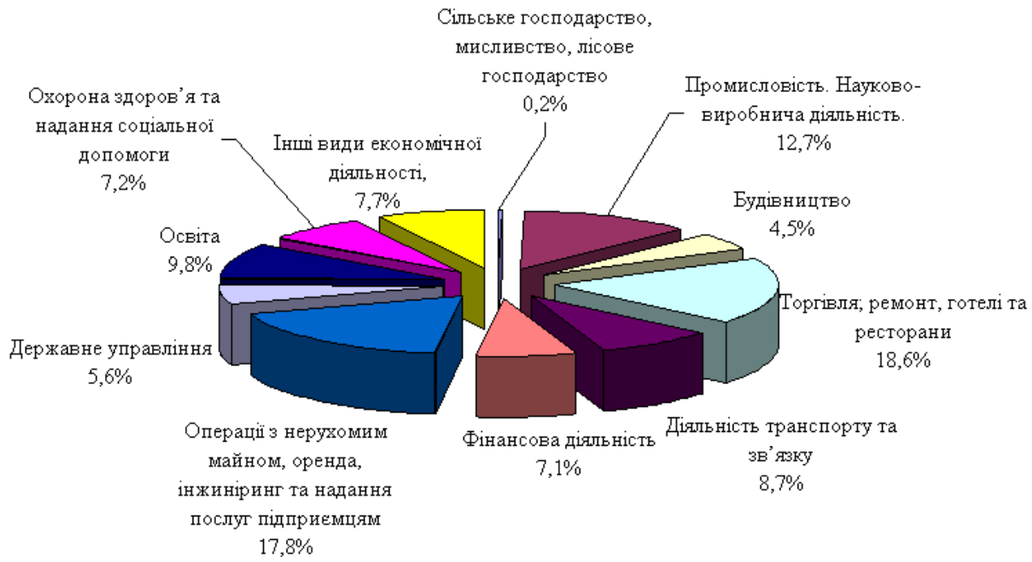

Середня кількість найманих працівників
за видами економічної діяльності на 2025 рік (в %)

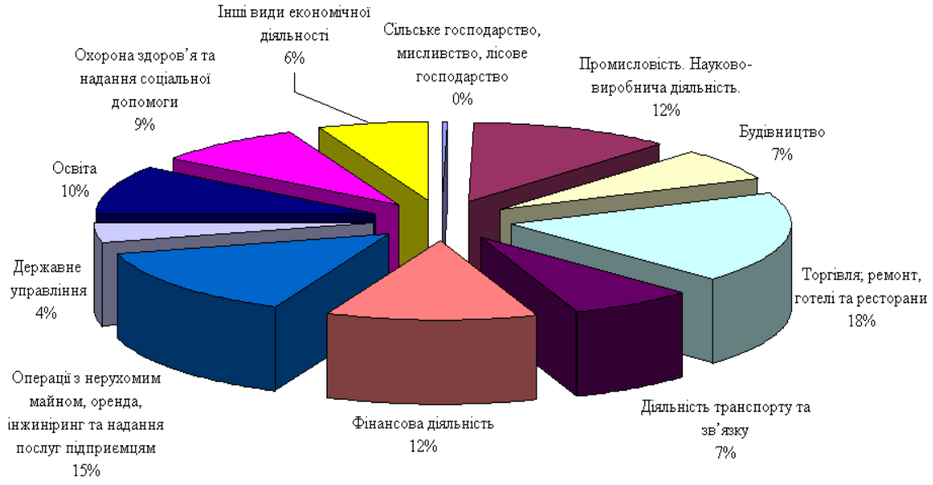

Житлова політика.

Для забезпечення населення житлом, поліпшення його якості та доступності основними напрямками житлової політики на довгостроковий період є:

- збільшення загального обсягу житлового фонду до кінця 2025 року – на 28,5 млн. кв. м та доведення його загального обсягу до 86,4 млн. кв. м;
- вибуття аварійного та застарілого житла загальною площею до 4,0 млн. кв. м, у т.ч. 2,05 млн. кв. м до 2025 року;
- підвищення середньої житлової забезпеченості населення не менше як 30,0 кв. м на 1 особу, а на кінець 2025 року не менш як до 27,5 кв. м на 1 особу. ;
- поступове нарощування щорічних обсягів житлового будівництва до 2,0 млн. кв. м у 2025 році;
- проведення у довгостроковій перспективі модернізації та комплексної реконструкції кварталів застарілого житлового фонду, обсягом до 8 млн. кв. м та створення житлового фонду, призначеного для переселення мешканців з будинків барачного типу, гуртожитків й інших непридатних для проживання будівель;
- формування за рахунок новозбудованих або модернізованих будинків комунального фонду соціального житла та доступного житла, що безоплатно або на пільгових умовах надаватиметься в оренду малозабезпеченим громадянам та тим, що потребують допомоги;
- щорічне збільшення обсягів будівництва соціального житла до 0,2 млн. кв. м загальної площі з середньою площею однокімнатних квартир до 40 кв. м, 2-кімнатних до 52-55 кв. м, 3-кімнатних до 60 кв. м.
- впровадження прогресивних енергозберігаючих архітектурно-планувальних, конструктивних та інженерних рішень у проектування жилих будинків з метою підвищення їх експлуатаційних якостей, з використанням енерго- і ресурсозберігаючих технологій, зменшення вартості будівництва.

Динаміка та перспективні обсяги введення в експлуатацію житла на період до 2025 року

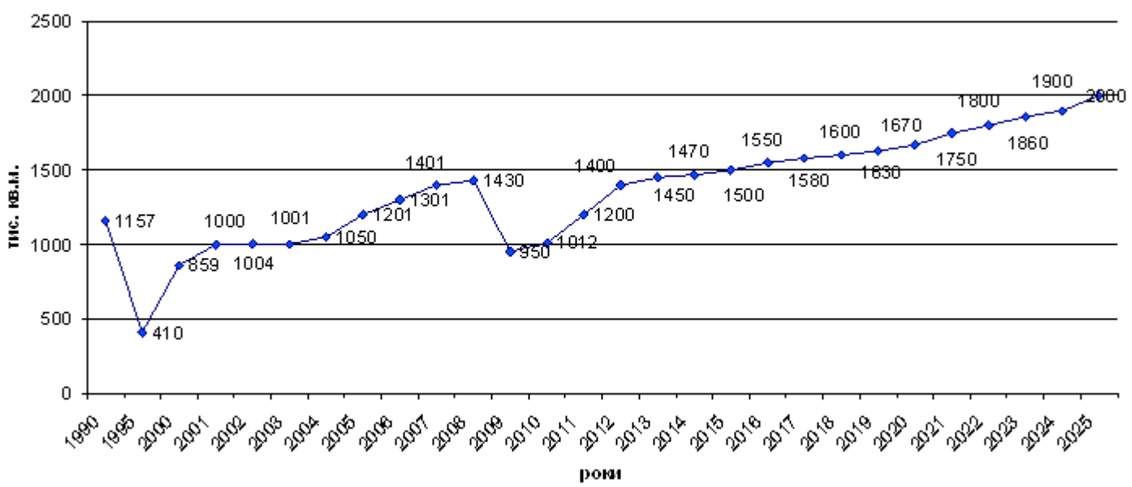

Фінансово-бюджетна політика:

- забезпечення мобілізації фінансових ресурсів міста (бюджетних, кредитних, власних коштів підприємств, установ та організацій, коштів позабюджетних фондів, коштів іноземних інвесторів тощо), їх консолідації для реалізації цілей стратегічного розвитку м. Києва та виконання столичних функцій;
- формування сприятливого інвестиційного середовища для залучення корпоративних і приватних інвестицій, реалізація визначених законодавством прав щодо надання державних гарантій збереження інвестицій, які залучаються на розвиток інфраструктури міста (ст. 21 п. 6 Закону України «Про столицю України – місто-герой Київ»);
- поглиблення співробітництва з міжнародними фінансовими організаціями щодо залучення кредитних ресурсів для розбудови соціальної, інженерно-транспортної інфраструктури та модернізації економіки;
- формування головними розпорядниками бюджетних коштів інвестиційних планів діяльності із зазначенням інноваційно-інвестиційних проектів і встановленням конкретних показників результативності й ефективності виконання поставлених цілей, посилення контролю за обґрунтованістю кошторису проектів, що фінансуються за рахунок бюджетних коштів.

Інвестиційна політика:

- запровадження дієвих механізмів стимулювання інвестиційних процесів у пріоритетних ланках господарського комплексу міста, створення режиму максимального сприяння інвесторам у сфері будівництва нових і реконструкції діючих об’єктів міської інженерно-транспортної інфраструктури, спорудження житла, готелів тощо;
- створення передумов для переорієнтації приватних інвестицій у види економічної діяльності, що визначатимуть спеціалізацію столиці в міжнародному поділі праці (бізнес-послуги, високотехнологічне й авіакосмічне машинобудування, біотехнології, виробництво нових матеріалів із заданими властивостями, телекомунікаційна сфера, туризм).

Промислова політика:

- розвиток «лідерних» і «проривних» технологій світового рівня: ракетно-космічна й авіаційна техніка; побутова і комунальна електронна техніка; діагностичні та лікувальні програмно-технічні комплекси; наноструктурні матеріали з заданими властивостями, наноелектроніка, нанохімічні та нанобіологічні технології; функціональні матеріали для електроніки, приладобудування та медицини; речовини та матеріали для побутової хімії та харчової промисловості; біотехнології для охорони здоров’я, фармакології та АПК, нові покоління лікарських препаратів та ін.;
- організація випуску аналогів імпортованої продукції (шляхом технологічного наслідування), насамперед зорієнтованої на потреби міста: будівельних матеріалів, вимірювальної техніки, приладів обліку, систем зв’язку, захисту довкілля й утилізації відходів, фармацевтичної продукції та ін.;
- реструктуризація підприємств, які мають низький рівень бюджетної ефективності або не відповідають стандартам екологічної безпеки;
- розвиток виробництв по випуску продукції з новими чи поліпшеними споживчими властивостями, а також інфраструктури з обслуговування підприємницької діяльності;

• формування технопарків на базі університетів і науково-дослідних інститутів НАН України, виробничих та інноваційно-технологічних кластерів, індустріальних (промислових) парків, територій інноваційного розвитку, зорієнтованих на реалізацію інноваційного циклу.

В 2025 році в промисловому комплексі міста працюватиме близько 222 тис. осіб (штатних працівників).

Його спеціалізацію визначатимуть машинобудування, виробництво харчових продуктів, напоїв та тютюнових виробів, хімічна і нафтохімічна промисловість, целюлозно-паперове виробництво та видавнича діяльність. На ці ланки припадатиме більше 72 % виробленої продукції, 66 % штатних працівників і 80 % основних засобів промисловості.

Розподіл обсягу реалізованої продукції промисловості за видами діяльності

(відсотків до загального обсягу)

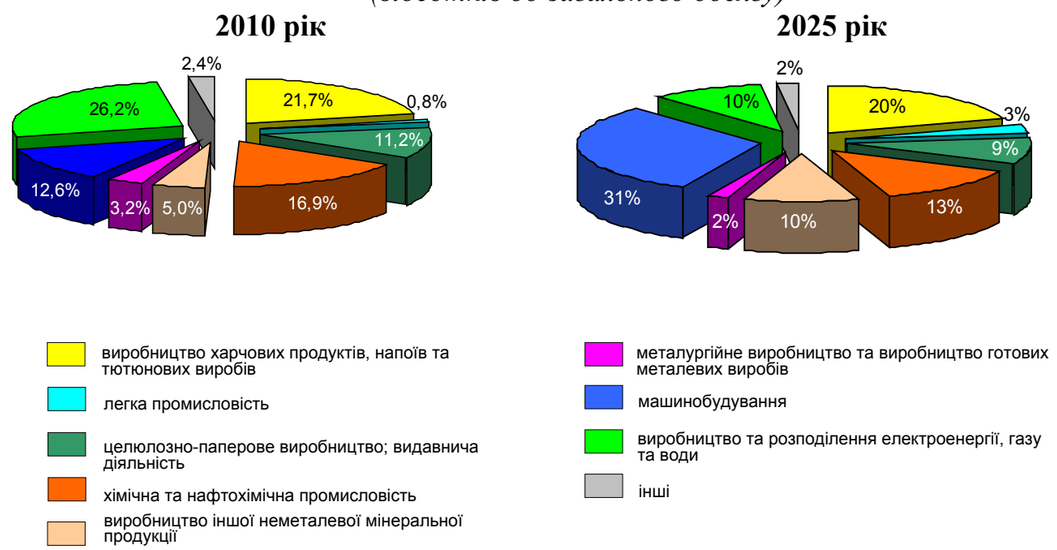

Будівельний комплекс міста

Будівельно-монтажні організації та підприємства промисловості будівельних матеріалів за умови нарощування їх потужностей та модернізації матеріально-технічної бази можуть забезпечити намічені до 2025 року об’єми будівництва (в 2010 році організаціями міста виконано 28,7 % будівельно-монтажних робіт від загальнодержавного обсягу).

Передбачається, що діяльність будівельно-монтажних організацій міста та промисловості будівельних матеріалів буде спрямовуватись на:

- збільшення фондооснащеності будівельних робіт, скорочення частки зайнятих ручною працею, оновлення парку будівельної техніки (в даний час зношеність досягає 49 %);
- використання передових технологій будівництва, здатних забезпечити зростання продуктивності праці;
- розширення асортименту та обсягу виробництва будівельної продукції;
- випуск матеріалів і конструкцій, які забезпечують зменшення маси та підвищення енергетичної ефективності конструктивних елементів будівель;
- випереджаючі темпи зростання обсягів виробництва металевих та монолітних залізобетонних конструкцій, збільшення їх питомої ваги в структурі виробництва для підвищення рівня індустріалізації будівельного комплексу;
- консолідацію потенціалу науково-дослідних та проектно-вишукувальних організацій усіх форм власності, підвищення вимог до якості науково-дослідних і проектно-пошукових робіт, активізацію промислово-інноваційної політики, спрямованої на посилення координації фундаментальних і галузевих наукових досліджень, удосконалення національної системи стандартизації та сертифікації;
- збільшення обсягів житлово-цивільного будівництва, реконструкції промислових підприємств та інженерно-транспортної інфраструктури міста;
- трансформацію структури будівельного комплексу, в т. ч. впровадження у виробництво конструкцій зі зменшеними тепловитратами, нарощування обсягів випуску всього асортименту теплоізоляційних матеріалів, а також виробництва і встановлення нових типів інженерного обладнання та контрольно-вимірювальних пристроїв, реалізацію сучасних норм теплозахисту будівель.

Розвиток підприємництва та його інфраструктури

Очікується, що відповідно до цільових показників Стратегії розвитку Києва середньорічні темпи приросту кількості малих підприємств становитимуть 5 %. У 2025 році функціонуватиме близько 134 тис. малих підприємств із загальним числом зайнятих 940 тис. осіб.

Розподіл малих підприємств за видами економічної діяльності

(відсотків до загальної кількості)

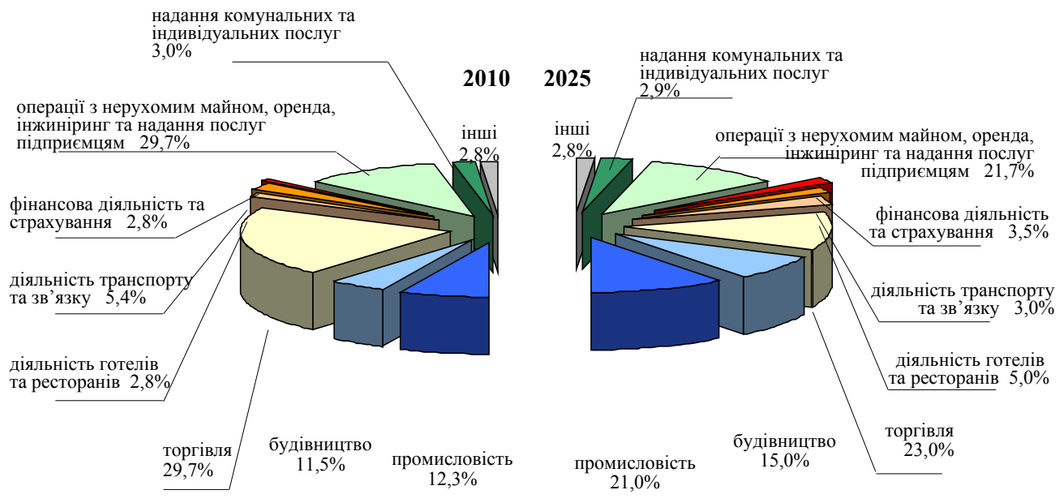

Зовнішньоекономічна діяльність:

- формування багатовекторної моделі участі Києва у світових інтеграційних процесах, насамперед із країнами Євросоюзу, СНД, активізація взаємодії з країнами Азії, Африки й Південної Америки як перспективними ринками, у т.ч. шляхом створення двосторонніх робочих груп і комісій з торгово-економічного, промислового й науково-технічного співробітництва;
- розвиток транспортно-логістичної інфраструктури для реалізації зовнішньоекономічного й транзитного потенціалу Києва, виконання ним функцій найбільшого торгово-економічного центру країни;
- реалізація проектів імпортозаміщення, забезпечення захисту столичних суб'єктів господарювання і внутрішніх ринків від недоброякісної конкуренції з боку зовнішніх виробників аналогічної продукції.

Баланс трудових ресурсів

До трудових ресурсів відноситься населення, зайняте економічною діяльністю або здатне працювати, але не працююче з тих чи інших причин. Згідно з рекомендованим варіантом прогнозу демографічного розвитку м. Києва, на початок 2026 р. чисельність постійного населення у працездатному віці становитиме 1812,7 тис. осіб (табл. 2.4). Передбачається припинення скорочення контингенту непрацюючих пенсіонерів та інвалідів внаслідок реалізації пенсійної реформи, зменшення побутового і виробничого травматизму, сприяння зайнятості інвалідів.

Протягом 2010-2025 р.р. частка осіб старшого за працездатний вік в загальній кількості населення зросте з 21 % до 25 %, що пов'язано з ризиками поглиблення дисбалансу у сфері пенсійного забезпечення та дефіциту робочої сили на ринку праці міста. Баланс трудових ресурсів передбачає залучення до економічної діяльності близько 250 тис. осіб старше працездатного віку (в 2010 р. – 129,6 тис.). Рівень зайнятості у віці 55-59 років наближатиметься до 85%, у віці 60-64 роки – до 50 %, що корелюється з відповідними показниками європейських столиць і виходить з припущення про неминучість підвищення в Україні пенсійного віку. З урахуванням сальдо трудової міграції кількість трудових ресурсів у м. Києві порівняно з 2010 р. збільшиться на 11,2 % і становитиме 2111,6 тис. осіб.

Чисельність трудових ресурсів з урахуванням фактичного населення міста (включаючи осіб, що фактично живуть у м. Києві та працюють на київських підприємствах, але при цьому не охоплені державною статистикою) в 2010 р. оцінюється на рівні 2 160,7 тис., у 2025 р. – 2491,4 тис. осіб.

Із загальної кількості трудових ресурсів 79,5 % (1980 тис. осіб) становитиме зайняте населення; 0,3% – безробітні; 11,5 % – так зване економічно неактивне населення у складі осіб, які навчаються з відривом від виробництва або знаходяться у відпустках за вагітністю чи виховують дітей, а також осіб, зайнятих у домашньому господарстві та ін. Трансформація структури зайнятості характеризується збільшенням питомої ваги зайнятих у сфері ділових послуг, освіті, науці та науково-виробничою діяльністю.

Таблиця 2.4

Баланс трудових ресурсів у м. Києві

№ п/п	Назва показника	2010 р.				2025 р.			
		постійне населення		фактичне населення		постійне населення		фактичне населення	
		тис. осіб	%	тис. осіб	%	тис. осіб	%	тис. осіб	%
1.	Кількість населення	2757,9	100,0	3144,3	100,0	3147,3	100,0	3680,0	100,0
	у тому числі населення у працездатному віці	*1781,6*	*64,6*	*2074,9*	*66,0*	*1812,7*	*57,6*	*2185,9*	*59,4*
	Формування трудових ресурсів								
2.	Трудові ресурси м. Києва	1795,4	65,1	2069,7	65,8	2020,3	64,2	2399,4	65,2
	в тому числі:								
	працездатне населення у працездатному віці	*1665,8*	*60,4*	*1940,1*	*61,7*	*1784,3*	*56,7*	*2156,5*	*58,6*
	особи у старшому за працездатний віці, зайняті в економіці міста	*129,6*	*4,7*	*129,6*	*4,2*	*236,0*	*7,5*	*242,9*	*6,6*
3.	Сальдо трудової міграції	91,0	3,3	91,0	2,9	91,3	2,9	92,0	2,5
	Всього трудових ресурсів у м. Києві	**1886,4**	**68,4**	**2160,7**	**68,7**	**2111,6**	**67,1**	**2491,4**	**67,7**
	Розподіл трудових ресурсів								
4.	Зайняте населення	1349,5	48,9	1595,2	50,7	1699,4	54,0	1980,0	53,8
5.	Безробітні працездатного віку	95,2	3,5	96,5	3,1	85,0	2,7	89,0	2,4
	в тому числі зареєстровані безробітні	*5,9*	*0,2*	*5,9*	*0,2*	*10,0*	*0,3*	*10,0*	*0,3*
6.	Особи в працездатному віці, які навчаються з відривом від виробництва (учні, студенти, аспіранти, докторанти)	237,4	8,6	261,0	8,3	187,3	6,0	259,4	7,1
7.	Інші (працівники, що знаходяться у відпустках за вагітністю та зайняті вихованням дітей; особи, зайняті в домашньому господарстві; особи творчих професій, особи, які не мають необхідності у працевлаштуванні та ін.)	204,3	7,4	208,0	6,6	139,9	4,4	163,0	4,4
	Всього трудових ресурсів у м. Києві	**1886,4**	**68,4**	**2160,7**	**68,7**	**2111,6**	**67,1**	**2491,4**	**67,7**

3. ТЕРИТОРІАЛЬНІ РЕСУРСИ

Характеристика та обсяги територіальних ресурсів міста. Територія міста складає 83558 га. За функціональним призначенням територія міста поділяється на землі: житлової та громадської забудови (13777,2 га або 16,4 %) промислові, комунально-складські та об'єктів зовнішнього транспорту (8536,0 га або 10,2 %), транспортної інфраструктури, вулиць та доріг (4341,8 га або 5,2 %), ландшафтно-рекреаційні та зелених насаджень загального користування (49133,52 га, або 58,80 %), водні поверхні (5935,31 га або 7,1 %), сільськогосподарського призначення (940,52 га або 1,1 %), інші (2705,96 га або 3,2 %).

Територіальні ресурси міста, ураховуючи еколого-містобудівну оцінку території, на даний час складаються із земельних ділянок:

- вільних, умовно вільних, відведених та неосвоєних в попередні роки, незавершеного будівництва;
- мікрорайонів та кварталів застарілого житлового фонду;
- промислового та комунально-складського призначення, які використовуються нераціонально;
- спеціального призначення, на яких може розташовуватися житло для військовослужбовців;
- сільськогосподарського призначення;

Ресурсом для забудови може бути також більш ефективне використання забудованих територій.

Обсяг територіальних ресурсів визначається для будівництва житла, об'єктів громадського призначення, розвитку медичних закладів, будівництва установ освіти, торгівельно-розважальних та офісних центрів, готелів, спортивних комплексів, інших видів громадської забудови, а також для вирішення транспортних проблем, будівництва та реконструкції вулично-дорожньої мережі, транспортних розв'язок, пожежних депо та інших об'єктів.

Кількість вільних територій, придатних для подальшого розвитку міста, вкрай обмежена. В той же час, значна частина територій майже всіх функціональних зон використовується неефективно.

Інтенсивність використання та щільність забудови території міста в 1,4 - 1,6 рази поступається відповідним показникам аналогічних міст-столиць європейських країн. Більш як 50 % території мікрорайонів існуючої багатоповерхової забудови мають щільність житлового фонду та населення менше нормативної на 30-40 %. Це, насамперед, стосується мікрорайонів п'ятиповерхової забудови 60-70-х років минулого сторіччя.

В межах міста знаходиться біля 694,0 га земель сільськогосподарського призначення, які доцільно використати для житлової багатоповерхової забудови тощо.

На сельбищних територіях є вільні земельні ділянки, надані під комплексну житлово-громадську забудову загальною площею 869 га (Теремки-3 в Голосіївському районі, житловий район по вул. Озерній – вул. Північній в Оболонському районі, Осокорки Північні, Осокорки Центральні, мікрорайон 11 жилмасиву Позняки в Дарницькому районі), а також вільні території, намічені під перспективну комплексну житлово-громадську забудову – Осокорки-Південні.

На сельбищних територіях також є умовно вільні земельні ділянки, надані для будівництва житлових будинків та об'єктів громадської забудови, завершення забудови існуючих кварталів, мікрорайонів, міських вулиць і майданів, які розпочаті проектуванням або будівництвом. Загальна площа цих земельних ділянок складає 3790,5 га.

Основну частину районів потенційної реконструкції складають квартали (мікрорайони) повоєнної забудови, на яких розміщено біля 11 млн. кв. м застарілого житлового фонду, з якого біля 92,8 тис. кв. м ветхого та аварійного житлового фонду, що підлягає знесенню. Сумарна площа територій, яка потребує поетапного здійснення масової реконструкції застарілого житлового фонду складає біля 490,0 га, на довгостроковий період – 597,2 га.

Територіальні ресурси для розміщення котеджної забудови є лише в районах існуючої садибної забудови відповідно до детальних планів територій мікрорайонів «Жуляни», «Чапаївка», «Бортничі», «Троєщина», а також на землях сільськогосподарського призначення та територіях садових товариств.

Ефективність використання ряду промислово-виробничих та комунально-складських територій та територій спеціального призначення вкрай низька, зокрема щільність забудови територій складів та баз більше ніж вдвічі нижча за нормативні показники.

В комунальних зонах біля 300 га зайнято боксовими гаражами для зберігання легкових автомобілів жителів прилеглих житлових масивів, які також можуть бути використані під забудову при поступовій заміні боксових гаражів багатоярусними.

За даними ДП «ПІ «Київський Промбудпроект» можливо перепрофілювати за функціональним призначенням промислові та комунально-складські території з загальною площею до 3804.0 га, які доцільно використати для житлового будівництва, розміщення і багатофункціональної та ділової забудови, а також інженерно-транспортної інфраструктури

На територіях спецпризначення площею 467,1 га можливо розміщення житла для військовослужбовців.

Території зелених насаджень загального користування мікрорайонного значення враховані при розрахунках територій житлової забудови. Крім того створюються парки на територіях частини міських лісів, промислових та комунально-складських територій.

Розвиток вулично-дорожньої мережі передбачається частково на зарезервованих територіях, в смугах відведення залізниці.

Обсяг наявних територіальних ресурсів в межах міста для житлової і громадської забудови складає до 5490,0 га, у тому числі територіальні ресурси для розміщення комерційної забудови та інших окремо розташованих об'єктів багатофункціональної громадської і ділової забудови 2,8 тис. га.

Ресурсна ємність територій. При розрахунках ємності територій масової реконструкції нова забудова запропонована підвищеної поверховості для досягнення прийнятного рівня прибутковості, з урахуванням витрат на знесення та утилізацію

існуючого житлового фонду, будівництва житла для відселення мешканців, благоустрій території, реконструкцію внутриквартальних інженерних мереж.

Розрахункові обсяги забудови на вільних територіях, а також на відведених земельних ділянках визначалися на основі погоджених проектних рішень, нормативної щільності населення згідно ДБН 360-92**, середньої житлової забезпеченості до 27,5 кв. м на 1 особу.

Визначено наступні розрахункові показники ресурсної ємності територій, придатних для освоєння під забудову:

- обсяги на вільних територіях, визначених детальними планами – 9617,8 тис. кв. м загальної площі житлового фонду;
- обсяги житлового будівництва на земельних ділянках, відведених у попередніх роках, для завершення забудови існуючих мікрорайонів, вулиць і площ – 17867,8 тис. кв. м. загальної площі житлового фонду;
- обсяги громадської та комерційної нежитлової забудови на земельних ділянках, відведених в попередні роки 9818,6 тис. кв. м;
- сельбищна ємність територій комплексної реконструкції кварталів, мікрорайонів застарілого житлового фонду – 5870,9 тис. кв. м, на довгостроковий період – 9236,3 тис. кв. м;
- обсяги будівництва житла на територіях в межах промислово-складських та комунальних утворень 3512,9 тис. кв. м загальної площі житлового фонду;
- обсяги забудови на територіях спеціального призначення, які змінюють своє призначення 4599,4 тис. кв. м загальної площі житлового фонду для військовослужбовців;
- обсяги забудови на територіях сільськогосподарського призначення, які змінюють своє призначення 2498,2 тис. кв. м;
- у т.ч. у складі житлової забудови ураховуються обсяги садибної забудови близько 2,76 млн. кв. м в існуючих садибних районах та на інших територіях, які змінили призначення в установленому порядку.

Демографічна ємність сельбищних територій міста Києва в існуючих межах. Демографічну ємність сельбищних територій розраховано за укрупненими показниками потреб на 1000 мешканців – 8 га для сучасного стану і 7 га на перспективу.

Згідно із державними будівельними нормами сельбищна територія включає території громадських центрів, житлової забудови, зелених насаджень загального користування, нешкідливих місць прикладання праці, магістральної та вуличної мережі. Сельбищні території міста в сучасному стані становлять 28,9 тис. га або 10,5 га на 1000 жителів при середній поверховості забудови 7,8 поверхів, що не суперечить нормативним вимогам.

Приведена середня поверховість забудови на кінець розрахункового періоду дорівнюватиме 9,8 поверхів.

З урахуванням цього потенційна демографічна ємність сельбищних територій м. Києва складає 3,9 млн. мешканців. При цьому щільність населення в межах сельбищних територій дорівнює 140 осіб/га.

Потенціальна демографічна ємність територій житлових кварталів (мікрорайонів) загальною площею 13,9 тис. га, розташованих в зонах міста Києва з різною містобудівною цінністю – в ядрі загальноміського центру, прилеглих до центральної частини та віддалених районів, відповідних нормативних показників щільності населення кварталу (мікрорайону) від 300 до 450 осіб/га та для районів садибної забудови – 35 осіб/га складає 3,8 млн. осіб.

Потреба в територіях загальноміського центра по максимальному показнику (для столиці) становить до 12 кв. м на 1 особу, тоді як фактично площа території загальноміського центра у сучасному стані на правобережжі складає 4350 га. Громадські території за винятком житлових кварталів складають 3378,5 га, а з урахуванням лівобережного центра, що вже склався – 3417,9 га або 15,9 кв. м на 1 особу. Головною проблемою є диспропорції використання сельбищної території по окремих зонах міста, дефіцит територій зелених насаджень загального користування.

Розрахункова чисельність населення до 2025 року прийнята на 20 % нижче потенційної демографічної ємності сельбищних територій для усунення диспропорцій та урахування потреб по окремих видах громадських об’єктів, інженерних споруд, розширення вулично-дорожньої мережі. Розрахункова житлова забезпеченість визначена з урахуванням середньої площі квартири в існуючому житловому фонді, що становить в середньому 67,5 кв. м.

У довгостроковій перспективі при повній заміні старого житлового фонду новим житлом з квартирами площею 75-87,5 кв. м очікується зростання житлової забезпеченості до 30-35 кв. м на 1 особу.

Перспективне використання територіальних ресурсів визначено у Генеральному плані з урахуванням удосконалення і балансування функціонально-планувальної організації міста, збільшення площ території вуличної мережі та інженерно-транспортної інфраструктури, зелених насаджень загального користування та формування громадських просторів у загальноміських і районних центрах, зменшення забудованих територій у кварталах центральної (першої) планувальної зони міста.

З урахуванням збалансування та удосконалення функціонально-планувальної організації території та прогнозної чисельності населення визначено потребу у територіях до 2025 року 13091,5 га, у тому числі в межах м. Києва – 8465,2 га, у приміській зоні – 4626,3 га (табл. 3.1).

Потреба в територіях для перспективного населення складає:

- під житлове будівництво, з урахуванням розрахункової житлової забезпеченості – 2,8 тис. га;
- територій установ та підприємств обслуговування міської мережі (за винятком кладовищ) – близько 1,03 тис. га;
- під озеленені території загального користування – 2,94 тис. га;
- під промислове та комунальне будівництво – близько 1,15 тис. га;
- вуличної мережі – 0,94 тис. га;
- під інженерне обладнання та санітарну очистку території – 0,407 тис. га.

Відповідно до наведених розрахунків та планувальних містобудівних умов, Київ буде розвиватися в існуючих межах, як компактне місто.

Це забезпечить економію енергоресурсів, витрат на інженерну інфраструктуру та обслуговування населення міста. Окремі ділянки міської межі уточнюються відповідно до планувальної структури, напрямів дорожньої мережі та зовнішніх інженерних мереж,

в першу чергу в Бориспільському, Броварському, Вишгородському та Обухівському районах.

Ряд об'єктів соціального, оздоровчого призначення, спільні об'єкти інженерно-транспортної інфраструктури, санітарної очистки території, водозабірні та водовідведення мають розміщуватись в межах приміської зони.

Таблиця 3.1

Зведена розрахункова потреба територій

№ п/п	Види будівництва, території	Загальна потреба територій, га	у тому числі:		Розташування територій і об'єктів
			в межах м. Києва, га	в приміській зоні, га	
1	2	3	4	5	6
1	**Житлова забудова**	**2800**	**2800**	**-**	Житлова забудова у сельбищних районах м. Києва, а також за рахунок зміни функціонального призначення територій спеціального, промислового та комунально-складського, сільськогосподарського призначення
2	**Установи охорони здоров'я, в тому числі:**	**409,7**	**303,6**	**106,1**	
2.1	Стаціонари усіх типів	198,7	198,7	-	Розширення діючих закладів охорони здоров'я, будівництво нових в сельбищних районах міста
2.2	Поліклініки, амбулаторії, диспансери без стаціонару	29,9	29,9	-	
2.4	Санітарно-епідеміологічні установи	1,0	1,0	-	
2.5	Станції, підстанції швидкої медичної допомоги	3,3	3,3	-	
2.6	Будинки-інтернати для людей похилого віку, ветеранів війни і праці, будинки-інтернати для дітей-інвалідів, приюти	176,8	70,7	106,1	Будівництво об'єктів в сельбищних районах міста, а також в приміській зоні
3	**Фізкультурно-спортивні споруди, в тому числі:**	**527,7**	**479,5**	**48,2**	
3.1	Спортивні зали загального користування	20,0	20,0	-	В сельбищних районах міста
3.2	Фізкультурно-спортивні комплекси	481,7	433,5	48,2	Будівництво об'єктів в сельбищних районах міста, також створення "Спортивного парку" на островах р. Дніпро та в приміській зоні
3.3	Басейни криті й відкриті загального користування	26,0	26,0	-	Будівництво об'єктів в сельбищних районах міста
4	**Установи культури і мистецтва, в тому числі:**	**118,5**	**118,5**	**-**	
4.1	Театри	11,7	11,7	-	Драматичний театр на Подолі; прибудова до будівлі театру драми і комедії на Лівому березі Дніпра; Драматичний театр на Троєщині та інші
4.2	Кінотеатри та відеозали	8,0	8,0	-	В сельбищних районах міста
4.3	Цирки	7,6	7,6	-	На лівому березі Дніпра, поблизу станції метро
4.4	Масові та універсальні бібліотеки	1,7	1,7	-	Центральна публічна бібліотека ім. Лесі Українки; музей історії м. Києва та інші
4.5	Клубні установи та центри дозвілля	63,2	63,2	-	В сельбищних районах міста
4.6	Культові споруди	23,3	23,3	-	
4.7	Концертні зали	3,0	3,0	-	На територіях громадського призначення, загальноміських центрах
5	**Установи санаторно-курортні й оздоровчі, відпочинку й туризму, в тому числі:**	**106,7**	**-**	**106,7**	

5.1	Бази відпочинку для сімей з дітьми, бази відпочинку підприємств і організацій, молодіжні табори	41,2	-	41,2	На територіях приміської зони, передбачених під оздоровчо-рекреаційну функцію
5.2	Оздоровчі табори старшокласників	65,5	-	65,5	
6	**Підприємства торгівлі, громадського харчування й побутового обслуговування**	**30,5**	**30,5**	**-**	В сельбищних районах міста
7	**Установи комунального господарства, в тому числі:**	**347,8**	**42,8**	**305,0**	
7.1	Пожежні депо	3,0	3,0	-	На комунальних територія міста, з врахуванням радіусу доступності
7.2	Готелі	5,1	5,1	-	
7.3	Бані й душові	9,3	9,3	-	В сельбищних районах міста та вбудованих приміщеннях
7.4	Фабрики – хімчистки, хімчистки	5,0	5,0	-	
7.5	Фабрики пральні, пральні	18,0	18,0	-	
7.6	Громадські вбиральні	-	-	-	
7.7	Кладовища традиційного поховання	305,0		305,0	В приміській зоні, дотримуючись санітарних норм
7.8	Відділення зв’язку	2,4	2,4	-	В сельбищних районах міста
8	**Промислові та комунально-складські території**	**600**	**200**	**400**	В приміській зоні та на промислово-комунальних територіях міста
9	**Території зелених насаджень загального користування**	**2934**	**2934**	**-**	Сельбищні території, території громадської забудови, промислові і комунально-складські території, міські ліси
10	**Вулично-дорожня мережа**	**943,0**	**943,0**	**-**	Зарезервовані території вулиць та доріг, комунально-складські, залізничного транспорту, ліси, перспективні сельбищні території, підземний простір
11	**Території зовнішніх доріг**	**3317**	**-**	**3317**	**Будівництво Великої кільцевої дороги, вильотних магістралей**
12	**Інженерне обладнання, санітарна очистка**	**406,6**	**143,3**	**263,3**	
12.1	Теплопостачання	22,0	22,0	-	За рахунок промислових та комунально-складських територій
12.2	Електропостачання	36,6	12,6	24,0	За рахунок промислових та комунально-складських територій
12.3	Газопостачання (газорозподільчі системи)	0,3	-	0,3	На територіях вулиць та доріг, за рахунок промислових та комунально-складських територій
12.4	Водопостачання.	44,0	32,0	12,0	В коридорі траси Нової Кільцевої дороги
12.5	Водовідведення. Розділення стічних вод правобережної та лівобережної частини міста, будівництво нових очисних споруд в Обухівському районі	81,0	6,0	65,0 в Обухівському р-ні 10,0 під КНС приміської зони	За рахунок промислових та комунально-складських територій
12.6	Відведення території під мулові майданчики	127		127	
12.7	Дощова каналізація	20,2- 70,7	20,2- 70,7	-	На прибережних захисних смугах
12.8	Підприємства промислової переробки побутових відходів	25,0	-	25,0	За рахунок промислових та комунально-складських територій
	ВСЬОГО	**12541,5**	**7995,2**	**4546,3**	

4. ПЛАНУВАЛЬНА СТРУКТУРА МІСТА

Планувальна модель розвитку Києва у довгостроковій перспективі розглядається як відкрита містобудівна система – м. Київ та приміські території (Київська агломерація).

Згідно з цією моделлю очікується агломераційний розвиток системи із забезпеченням транспортно-планувальних зв'язків між зонами прикладання праці, сельбищними територіями, громадськими центрами та рекреаційними зонами. Основним центром системи є м. Київ, а підцентри системи формуються на базі міст – районних центрів.

На територіях просторового впливу м. Києва формуються урбаністичні ареали, які розвиваються вздовж транспортно-планувальних напрямків у системі міжнародних транспортних коридорів на Ковель-Варшаву, Харків-Луганськ, Бориспіль-Чернігів-Москву, Одесу-Стамбул.

Насамперед удосконалюється сформована планувальна структура міста, яка забезпечить стійкість та гнучкість основних планувальних рішень незалежно від коньюктурних впливів, пов'язаних, перш за все, з важко передбачуваними загальними масштабами та пропорціями капітальних вкладень в розвиток міського народногосподарського комплексу та окремі його галузі на довгостроковий період.

Планувальна структура міста складається з планувальних зон і передбачає збалансованість природних і озеленених територій, об'єктів транспортної та інженерної інфраструктури і забудованих сельбищних і виробничих територій, зокрема:

- збільшення площі озеленених територій загального користування,
- збільшення площі магістральної вуличної мережі, транспортної та інженерної інфраструктури;
- формування системи громадських просторів міста для відпочинку, оздоровлення, спілкування, проведення громадських святкових, культурних, ділових, спортивних заходів (вул. Хрещатик, майдан Незалежності, Європейська площа, Контрактова площа, Андріївський Узвіз, Пейзажна алея, Оболонська набережна, загальноміський громадсько-рекреаційний центр, що формується в поймі Дніпра, на Дніпровських островах та прибережних озеленених смугах «Дніпровська перлина», «Культурна долина» на території Мистецького арсеналу, нові центри ділової і культурної активності).

Функціонально-планувальна структура формується з урахуванням спадкоємності планувальної моделі території, визначеної за попередніми генеральними планами розвитку м. Києва, відкритості Київської системи розселення місто – приміська зона для забезпечення щоденних транспортних поїздок по трудових, культурно-побутових та рекреаційних цілях.

В структурі міста передбачається шість планувальних зон. На правому березі формуються Центральна, Південна, Західна, Північна, на лівому – Північна лівобережна та Східна. Планувальні зони являють собою стійкі у часі і просторі функціонально-планувальні утворення, на характер просторової організації, межі та параметри їх формування вплинули також ландшафтні та комунікаційні умови: заплава Дніпра, глибокі балки, яри, озеленені території, залізниці, лінії високовольтних електропередач, зони промоб'єктів та ін.

Для планомірного розвитку всіх функціональних зон міста та удосконалення планувальної структури передбачаються наступні заходи:

- в правобережній частині міста продовжується перетворення радіальної структури, що склалася історично, в радіально напівкільцеву. Особливе значення повинні отримати внутрішньоміські напівкільцеві зв'язки, що виходять на водно-зелений діаметр та до мостів через Дніпро;
- по мірі зведення нових мостів зв'язки лівого берегу з правим в майбутньому трансформуються в систему, побудовану на поєднанні взаємно перпендикулярних напрямків – зовнішніх, направлених до Дніпра (до мостів, що розташовані з кроком 2,5-3 км) та внутрішніх меридіональних, що йдуть паралельно річці;
- радіально-напівкільцева планувальна система правобережної частини міста органічно пов'язується з лінійною прямокутною системою, що розвивається вздовж лівого берега Дніпра;
- вздовж радіальних транспортно-комунікаційних коридорів правобережжя формуються основні елементи планувальної макроструктури міста. Її основу складають комплексні сельбищно-виробничі планувальні зони з населенням близько 500 тис. чол., збалансовані по всім показниках щодо розселення і трудового тяжіння, розвитку системи громадського обслуговування і рекреації;
- до складу кожної планувальної зони входять існуюча чи проектна зона ділової активності, промислові зони, створені на основі промислових і комунально-складських районів і вузлів, сельбищна і рекреаційна зони, а також елементи загальноміського центра. При цьому, біля кожного напрямку зовнішніх зв'язків формується відповідний сектор міської території, формування та розвиток якого передбачається в органічному взаємозв'язку з прилеглими секторами приміської зони;
- на наступних рівнях передбачається здійснювати планувальний поділ території з уточненням призначення складових її функціональних зон;
- сельбищні територій поділяються на планувальні райони, житлові райони, мікрорайони і групи кварталів. Промислові і комунально-складські території – на промислові і комунально-складські райони і вузли, групи промислових і комунальних підприємств, складів та баз. Рекреаційні території поділяються на рекреаційні райони, групи рекреаційних закладів.

Функціонально-планувальній ієрархії відповідає також організаційна побудова системи громадських центрів, центрів планувальних зон і районів, центрів житлових і промислових районів, а також мікрорайонних центрів обслуговування.

На правобережжі продовжується формування чотирьох планувальних зон.

У центральній (першій) планувальній зоні передбачається:

- розвиток зон для розміщення об'єктів загальнодержавного-адміністративно-політичного центру України зі збереженням і розвитком туристичної, готельно-житлової, культурно-мистецької функцій у Печерському районі;
- розвиток зон історичного, реміснично-культурного, виставково-торговельного призначення, інфраструктури туризму, освітніх, культурних, виставково-музейних функцій, розміщення представництв міжнародних організацій, фінансових компаній і банків, туристичного річкового порту, збереження житлово-офісної забудови й об'єктів соціальної сфери у Подільському районі;

- розвиток зон для розміщення адміністративно-ділових, науково-освітніх, торгово-розважальних, фінансово-банківських, туристично-готельних об'єктів, збереження житлової й частково виробничої функцій, здійснюється реконструкція застарілого житлового фонду переважно у Шевченківському районі.

У південній правобережній (другій) планувальній зоні розвиваються комплексні адміністративно-ділові, житлові, науково-виробничі, рекреаційні планувальний утворення, з формуванням центрів охорони здоров'я, культури й спорту, переважно у Голосіївському районі.

У західній правобережній (третій) планувальній зоні передбачається:

- розвиток науково-виробничої, медичної, житлової, соціально-обслуговуючої функцій (переважно у Святошинському районі);
- розвиток інфраструктури аеропорту «Жуляни», офісно-ділової, науково-виробничої, медичної, житлової функцій у Солом'янському районі.

У північній правобережній (четвертій) планувальній зоні – завершення формування системи районних центрів, розвиток рекреаційно-оздоровчої, науково-виробничої, культурно-освітньої, торгівельно-розважальної функцій, громадсько-офісних центрів, нове будівництво багатоповерхових житлових комплексів у Оболонському та Подільському районах.

На лівобережжі продовжується формування двох планувальних зон з виділенням центральної зони лівобережного загальноміського центру в районі ст. м. «Лівобережна».

У центральній зоні лівобережжя передбачається розвиток функцій загальноміського центру, туристично-рекреаційної, банково-фінансової, адміністративно-ділової, фізкультурно-спортивної, культурної, освітньої і житлової функцій у Дніпровському районі.

У північній лівобережній (п'ятій) планувальній зоні – розвиток офісно-ділових, банківсько-фінансових, науково-виробничих, рекреаційно-розважальних, спортивно-оздоровчих, медичних та житлово-соціальних функцій, переважно у Деснянському та частині Дніпровського районів.

У східній південній (шостій) планувальній зоні – розвиток зон для розміщення об'єктів транспортно-виробничої, науково-виробничої, офісно-ділової, готельно-виставкової, торгівельно-розважальної, фізкультурно-оздоровчої, культурно-освітньої, житлової функцій у Дарницькому районі.

Одночасно з удосконаленням планувальної структури міста поліпшується архітектурно-просторова композиція забудови.

Архітектурно-просторову композицію забудови міста Києва формують:

- морфологічна структура території та природний ландшафт, рельєф та силует міста;
- долина Дніпра, Десни та їх притоків; Дніпровські пагорби із існуючою різноповерховою забудовою;
- пам'ятки історико-культурної спадщини та історична забудова центральної частини міста;
- радіально-кільцева транспортно-планувальна структура та сформований масштаб кварталів історичної частини міста та житлових масивів на правобережжі та лівобережжі;
- гармонійне поєднання історичних і сучасних комплексів забудови міста;
- ансамблі забудови міських магістралей, площ, пішохідних громадських просторів;
- акцентовані загальноміські та районні громадські центри біля станцій метрополітену та пересадочних комплексів, основних транспортних магістралей.

Висотність забудови визначається з урахуванням природного рельєфу, поверховості існуючої забудови, домінуючої ролі першої правобережної гряди Київських пагорбів та визначних пам'яток культурної спадщини – Києво-Печерської Лаври, Софії Київської, Андріївської Церкви та інших.

Для поліпшення архітектурно-просторової композиції міста передбачається:

- збереження домінуючого значення у композиції міста історичної забудови центральної частини Києва, традиційного характеру забудови та ландшафт в історичних ареалах, ансамблю вул. Хрещатик, Володимирської та інших історичних улиць;
- застосування архітектурно-композиційних прийомів з урахуванням характеру існуючої забудови, природно-ландшафтних факторів у формуванні панорам забудови лівого та правого берегів р. Дніпра і багатопланового силуету правобережної частини міста;
- виявлення планувальних осей транспортно-планувального каркасу міста із створенням містобудівних ансамблів головних магістралей та площ, підкреслення ландшафтних акцентів (долин, пагорбів, терас, прибережних смуг, тощо);

З метою збереження традиційного характеру історичної забудови, створення просторових домінант периферійних територій Правобережжя та Лівобережжя для будівництва висотних будинків і комплексів визначаються окремі території, зокрема на в'їзних магістралях по просп. М. Бажана та Харківського шосе (Харківський), біля ст. м. «Лісова» і вул. Кіото (Чернігівський), на перетині просп. Палладіна та просп. Перемоги (Житомирський, по просп. Академіка Глушкова та Кільцевої дороги (Одеський). на перетині Столичного шосе та вул. Заболотного (Дніпропетровський).

Висотні комплекси також можуть створюватися на перетині транспортних магістралей за межами центральної частини міста, зокрема:

- на правобережжі в районі Либідської та Московської площ, вул. М. Амосова, на Петрівці, перетині просп. Перемоги та Повітрофлотського шосе;
- на лівобережжі в районах Дніпровської набережної та промрайону «Позняки», просп. Ватутіна, Троєщинського ринку та вул. Електротехнічної, Лівобережного центру.

Містобудівні висотні комплекси у визначених місцях формуватимуть силуетні орієнтири планувальних районів та ядра підцентрів міського та районного значення, будуть основними елементами архітектурно-просторової композиції міста. Висотні комплекси повинні проектуватись на конкурсних засадах за спеціальним порядком, що встановлюється центральним спеціальним уповноваженим органом у сфері будівництва.

Розміщення нових висотних будівель, які можуть порушити домінантну роль національних пам'яток культурної спадщини в історичному центрі м. Києва та історичних ареалах забороняється.

Система загальноміських центрів

Система загальноміських центрів розвивається на основі планувального каркасу міста. Розвивається поліцентрична лінійно-вузлова структура загальноміських центрів, яка складається з центрального ядра загальноміського центру, нових центрів ділової і культурної активності в планувальних зонах (біля станцій швидкісного транспорту, пересадочних транспортних вузлів), регіональних центрів житлових масивів (в лінійних зонах ділової активності вздовж основних планувальних осей-магістралей, що формують планувальний каркас міста).

За переважною функцією в центральному ядрі та планувальних зонах формуються також спеціалізовані центри адміністративно-управлінського, культурно-мистецького, духовно-релігійного, меморіального, торгівельно-розважального, науково-навчального, медичного та іншого призначення.

Основною архітектурно-планувальною та просторовою ідеєю організації загальноміського центру є перехід до поліцентричної структури і створення чотирьох

меридіональних лінійно-вузлових систем розвитку, а також перенесення акценту розвитку центру з правого на лівий берег Дніпра.

Для збалансованого розвитку поліцентричної структури загальноміських центрів передбачається:

- обмеження подальшого розміщення офісів та торгівельно-розважальних об'єктів у ядрі загальноміського центру для зменшення транспортних потоків у центральній історичній зоні міста;
- доведення забезпеченості міста об'єктами управління та менеджменту, фінансової сфери та банків, наукового менеджменту, логістики, торгівлі і розваг, готельних та туристичних послуг, виставково-ярмаркових послуг до рівня забезпеченості міст-столиць країн Європи;
- переважне розміщення на лівобережжі сучасних ділових та офісних бізнес-центрів, торгівельно-розважальних комплексів, об'єктів фінансової та банківської сфери, готельних та туристичних, виставково-ярмаркових послуг для забезпечення збалансування працезайнятості та розселення, особливо у Дарницькому та Деснянському районах та у віддалених районах правобережжя;
- визначення інвестиційно-привабливих територій для розміщення комерційної нежитлової нерухомості біля станцій метрополітену та швидкісного транспорту, на в'їздах до міста;
- завершення формування інфраструктури органів державного управління, дипломатичних представництв інших країн, представництв міжнародних організацій, фінансових та банківських структур.

Загальноміський центр. Основні принципи розвитку загальноміського центру ураховують домінуючу роль історичного ядра центру. В процесі подальшого формування загальноміського центру акцентується його розвиток на лівому березі Дніпра в районі ст. м «Лівобережна» – Броварського проспекту, Дніпровських набережних з більш активним включенням в його структуру заплавних територій – зони масового відпочинку.

Подальший територіальний розвиток ядра загальноміського центру передбачається здійснювати в межах центральної планувальної зони. На цій території намічено подальше підсилення та інтеграція функцій центра, удосконалення його ансамблевої структури при ретельному збереженні та розвитку історичних традицій міста з урахуванням сучасного стану планування та забудови, системи головних вулиць та площ, що склалися.

<u>Першою основною лінійно-вузловою системою</u> ядра загальноміського центру є спеціалізовані громадські центри, в значній мірі ті, що історично склалися, переважно адміністративно-ділового і культурно-просвітницького призначення, розташовані на гребені правого берега Дніпра та на верхньому плато, зокрема Адміністрація Президента України, Верховна Рада України, Кабінет Міністрів України.

Планувальна структура цієї системи передбачає включення в неї прибережних парків, набережних та верхнього плато високого правого берегу Дніпра з його рельєфом та виразним силуетом, національних пам'яток ЮНЕСКО Софії Київської та Києво-Печерської Лаври, Андріївської Церкви та Михайлівського Золотоверхого монастиря, парків ім. Великої Вітчизняної війни, «Володимирська Гірка» та інших парків, які увійдуть до складу туристичної зони «Дніпровська перлина».

Основні планувальні осі ядра загальноміського центру розвиваються за радіальної схемою вздовж вул. М. Грушевського, Хрещатика, Володимирської, В.Житомирської, бульвару ім. Т.Шевченка, бульвару ім. Лесі Українки.

<u>Розвиток другої лінійно-вузлової системи</u> намічено на територіях районів, що прилягають до території залізниці, яка разом з проспектом Перемоги, вулицями Жилянська, Саксаганська, В.Васильківська, Горького, зв'яже всю лінійну структуру в єдине ціле.

Розвиток системи транспорту та пішохідних зв'язків в цій частині центральної планувальної зони дозволяє поєднати в ансамблевій єдності обидва схили долини р. Либідь – траси залізниці.

Створення транспортних та пішохідних зв'язків в напрямку перпендикулярному залізниці, дозволить максимально реконструювати цю частину центральної планувальної зони від Політехнічного інституту до Московської площі та Південного мосту.

<u>Розвиток третьої лінійно-вузлової системи</u> загальноміського громадського центру в лівобережній частині міста намічено переважно в межах території від Дніпра до траси залізниці.

Подальший її розвиток передбачається в напрямку від Русанівських садів на півночі до Позняків на півдні.

<u>Розвиток четвертої лінійно-вузлової просторової системи</u> загальноміського центру намічено у долині Дніпра та дніпровських островів – як центру рекреації та водного спорту міста.

Розвиток цієї системи передбачає перетворення її в високо благоустроєну, інтенсивно використану зону парків, пляжів, спортивних споруд, водних станцій.

Поєднання чотирьох меридіональних лінійних систем широтними магістралями, системою пішохідних зв'язків, системою зелених насаджень дозволить досягти цілісності рішень загальноміського громадського центру.

У центральному ядрі загальноміського центру передбачається:

- реконструкція Європейської площі з будівництвом комплексу нежитлових приміщень для розміщення об'єктів сфери обслуговування населення, офісно-готельного комплексу та інших закладів обслуговування у підземному просторі Європейської площі і прилеглих до неї вулиць;
- формування громадського простору «Культурна долина» із завершенням реконструкції культурно-мистецького та музейного комплексу «Мистецький Арсенал»;
- комплексна реконструкція Національного спортивного комплексу «Олімпійський»;
- завершення формування інфраструктури дипломатичних представництв, представництв міжнародних організацій, фінансових та банківських структур;
- завершення забудови площі Перемоги;
- завершення забудови Львівської площі з відкриттям виходу станції метро «Львівська» та підземним переходом з торговельним центром;
- комплексний благоустрій Контрактової площі;
- комплексна реставрація, реконструкція будівель, упорядкування та благоустрій вулиці Андріївський узвіз; упорядкування забудови вулиць Нижній вал та Верхній вал.

У системі загальноміських центрів передбачається створення нових поліфункціональних центрів ділової та культурної активності та спеціалізованих центрів, реконструкція існуючих громадських центрів, зокрема:

- розвиток Лівобережного загальноміського поліфункціонального центру вздовж Броварського проспекту, біля ст. метро Лівобережна та Дарниця;
- створення нових загальноміських ділових центрів в районах вул. Електротехнічної (центр «Троєщинський» – 24,8 га), пр. Бажана (центр «Позняки» – 126,2 га) на лівобережжі, Нижньої Телички (центр «Теличка» – 150,6 га) на правобережжі, формування громадсько-ділових зон, представництв промислових і фінансових корпорацій;
- розвиток та реконструкція забудови в районі Либідської, Харківської та Ленінградської площ;
- реорганізація комунально-промислових зон в районі Лук'янівки, Дегтярівки з освоєнням частини територій під багатофункціональне використання;
- формування зони громадсько-торговельно-офісно-ділового призначення в районі ст. м. Петрівка («Петрівсько-Рибальський» центр – 132,9 га);
- формування офісно-торгівельного-житлового комплексу в районі Московської площі біля ст. м. Деміївська («Московсько-Либідський» центр – 25 га) з виносом автовокзалу на Кільцеву дорогу;
- формування офісно-торгового комплексу по пр. Перемоги з перенесенням автостанції «Дачна» (центр «Житомирський» – 35,0 га);
- створення центру ділової активності на території Троєщинської промислової зони;
- створення офісних центрів управління та інфраструктури бізнесу, громадського обслуговування, готельних приміщень, торгівельно-розважального, виставкових центрів в районі вул. Сортувальна, пр. Броварський при в'їзді в місто, на перетині пр. М.Бажана, вул. Колекторної та вул. Дніпродзержинської;
- розвиток багатофункціонального громадського центру загальноміського значення на промислових територіях Дніпровського району вздовж залізниці;
- розвиток громадського центру районного значення Воскресенського масиву в районі вулиць Стальського-Микитенка;
- створення багатофункціонального офісно-ділового та спортивного комплексу в районі вул. ім. Акад. Глушкова, Заболотного та Виставкового центру (центр «Одеський» 31,2 га);
- формування системи громадських спеціалізованих підцентрів торгівельно-розважального, фінансово-готельно-офісного, спортивного спрямування по Міській кільцевій дорозі з акцентуванням на виходах основних лінійних осей планувального каркасу:
  - на правобережжі – пр. 50-річчя Жовтня, пр. 40-річчя Жовтня – Академіка Глушкова, пр. Науки, пр. Космонавта Комарова, Мінського проспекту та ін.;
  - на лівобережжі – пр. Ватутіна, Броварського шосе, пр. Бажана – Бориспільського шосе, Центральних Осокорків в районі нової меридіональної магістралі.

Забезпечення державних інтересів

Для здійснення містом Києвом функцій столиці України та забезпечення державних інтересів при плануванні та забудові територій міста і приміської зони передбачається:
- створення умов для ефективної і безпечної діяльності Адміністрації Президента України, Верховної Ради України, Кабінету Міністрів України; міністерств та інших центральних органів виконавчої влади, зокрема розміщення, реконструкція та будівництво адміністративних будівель, житлового фонду, об'єктів соціального та культурно-побутового призначення, інженерно-транспортної інфраструктури та зв'язку;
- розвиток інфраструктури іноземних дипломатичних представництв на виконання Програми розміщення дипломатичних представництв, консульських установ іноземних держав, представництв міжнародних організацій в Україні;
- резервування територій для розвитку та забезпечення діяльності державних установ, державних закладів, науки та освіти, охорони здоров'я культури і спорту;
- будівництво експозиційних і конгресових приміщень для проведення офіційних загальнодержавних і міжнародних заходів – конгресів, конференцій, виставок і міжнародних зустрічей;
- виконання завдань в межах цільових державних і міжнародних програм, зокрема програми розвитку інфраструктури для проведення фіналу чемпіонату Європи з футболу ЄВРО-2012;
- збереження пам'яток культурної спадщини світового та національного значення;
- реконструкція й розвиток унікальних об'єктів культури, створення національного культурно-мистецького та музейного комплексу «Мистецький Арсенал»;
- охорона об'єктів природно-заповідного фонду національного значення, розвиток національної екологічної мережі;
- виконання цільових державних програм у сфері розвитку зовнішнього транспорту, шляхів сполучення, інформатики й зв'язку, оборони й безпеки, енергетики, космічної діяльності, природних монополій, енергозбереження та ресурсозбереження;
- виконання завдань на території міста інших цільових державних програм, що відносяться до повноважень держави Україна й виконанню її міжнародних зобов'язань.

Для виконання завдань щодо розвитку об'єктів, які забезпечують державні інтереси України в місті Києві – столиці України передбачаються наступні заходи:
- завершення формування комплексів будівель та інфраструктури Адміністрації Президента України, Верховної Ради України, Кабінету Міністрів України; Національного банку України;
- будівництво, реконструкція будинків, призначених для розміщення міністерств та інших центральних органів виконавчої влади, судової влади України переважно на території Печерського та Шевченківського адміністративних районів, а також на інших територіях Києва;
- розміщення і будівництво дипломатичних представництв і міжнародних організацій, готельно-житлового комплексу «Дипломат», адміністративних і житлових будинків з об'єктами соціально-культурного призначення для забезпечення потреб персоналу, дипломатичних установ та іноземних компаній переважно у Шевченківському районі по вул. Танковій, Мельникова, В.Житомирській, Гоголівській, Обсерваторній та інших;
- розміщення і формування конгрес-центру для проведення міжнародних заходів, культурно-розважального та медичного центрів, спортивного комплексу та іншої інфраструктури Міністерства закордонних справ України згідно з міжнародними стандартами;
- формування офісних центрів міжнародних організацій ООН, ВОЗ тощо, а також урядових структур в районі Нижньої Телички, створення виставкових комплексів та офісів міжнародного рівня, фінансових установ та банків у Дніпровському, Деснянському та Дарницькому районах;
- створення для дипломатів житлового комплексу «Дніпровська Рив'єра» з спорудженням гольф-клубу, номерного фонду котеджної забудови на Оболоні та центру оздоровлення;
- розвиток Національного експоцентру по вул. Глушкова у Голосіївському районі та інших виставкових комплексів у приміській зоні;
- будівництво об'єктів для проведення чемпіонату з футболу ЄВРО-2012 відповідно до Державної цільової програми підготовки та проведення в Україні фінальної частини чемпіонату Європи 2012 року з футболу, затвердженої розпорядженням Кабінету міністрів України від 22 лютого 2008 р № 107 із змінами;
- капітальний ремонт будівель та реставрація пам'яток культурної спадщини, на території національних заповідників, у т.ч. Національного Києво-Печерського історико-

культурного заповідника, Софійського собору, будівель Андріївської церкви, Кирилівської церкви, будівлі Консисторії, Брами Заборовського, театрально-видовищного закладу культури «Київський академічний театр оперети» та інших;

- завершення меморіальних комплексів, комплексів на честь героїв історії України, жертв політичних репресій;
- забезпечення містобудівних умов для розвитку НАН України, науково-виробничих баз, Національних університетів та державних вищих навчальних закладів;
- забезпечення умов для розвитку медичних центрів національного значення у Солом'янському, Святошинському, Деснянському, Дарницькому адміністративних районах;
- здійснення заходів для забезпечення цивільної безпеки населення та умов діяльності органів державної влади і урядових структур в надзвичайних ситуаціях;
- формування технопарків та науково-виробничих кластерів державного значення для розвитку нових наукоємних високотехнологічних виробництв, запровадження новітніх технологій.

Інвестиційно привабливі території розвитку громадської, ділової та іншої комерційної нежитлової забудови

На даний час одним із найголовніших завдань міста є поліпшення його інвестиційної привабливості і, насамперед, для капітальних інвестицій. Саме вони забезпечують реальний розвиток території та мають значний мультиплікаційний ефект на загальну економічну активність.

Капітальні інвестиції є визначальними для містобудівного розвитку міста – розбудови його соціальної, виробничої, інженерно-транспортної та екологічної інфраструктури. У свою чергу, існуючий рівень інфраструктурної облаштованості території є важливим чинником інвестиційної привабливості міста в цілому та його окремих районів. Ціноутворення на ринку міських земель відбувається під впливом багатьох факторів: економічних, соціальних, політичних, культурних, що визначають поведінку учасників ринку й суттєво впливають на рівень цін попиту та пропозиції. Проте в межах міста вирішальну роль у диференціації цін на земельні ділянки будуть відігравати такі містобудівні фактори:

- транспортна доступність (доступність до центру міста, громадських центрів, місць прикладання праці, розселення, масового відпочинку);
- рівень інженерного облаштування території;
- її історико-культурна та природно-ландшафтна цінність;
- екологічний стан;
- соціально-економічна освоєність;

Тобто, ті фактори, що у своїй сукупності визначають містобудівну цінність території окремих районів міста.

В наступні роки місто Київ набере розвитку громадської, ділової та комерційної забудови. Такий розвиток відбуватиметься завдяки підвищенню рівня ділової активності в місті за рахунок освоєння нових та інтенсифікації діяльності на вже використовуваних територіях міста. Такими територіями являються:

- *вільні від забудови ділянки* (пустирі, неудоб'я, заболочені луги та рідколісся, які не мають перспектив для розвитку об'єктів природного комплексу, тощо);
- *території промислових підприємств, що фактично припинили свою діяльність*, як об'єкти народного господарства, мають низьку ефективність господарювання, благоустрою та екологічно небезпечні;
- *території установ та підприємств, на яких відбувається перепрофілювання економічної діяльності.*

Найбільш привабливими для вкладення інвестицій вважаються наступні території:

1. **<u>Загальноміських громадсько-ділових центрів</u>**, що створюються в місцях концентрації громадської, ділової та комерційної діяльності на основних магістралях міста. Такі центри створять два пояси:

- ***центрально-міський*** – навколо центральної частини міста, що обмежується вулицями В. Чорновола, Татарською, Набережно-Луговою, Набережно-Хрещатицькою, Набережним шосе, Залізничного шосе, залізничними коліями, вулицею Жилянською. Метою створення пояса є зменшення концентрації об'єктів громадсько-ділової та комерційної діяльності в центральній частині;
- ***регіональний*** – на околицях міста, в місцях перетину з загальноміськими магістралями (Дніпропетровське шосе, просп. акад. Глушкова, вул. Пост-Волинська, просп. Перемоги, вул. Стеценка, вул. Богатирська, вул. Пухівська, просп. Ватутіна, просп. Броварський, Бориспільське шосе, вул. Ревуцького). Метою створення пояса є концентрація місць прикладання праці для зустрічі потоків робочої сили з регіонів приміської зони міста.

2. **<u>Багатофункціональних громадських комплексів</u>**, що включатимуть об'єкти громадського призначення – торгові, культурно-розважальні, офісно-готельні, спортивні, тощо.

3. **<u>Промислово-громадських комплексів</u>**, що створюються, як правило, на територіях застарілих та малоефективних промислових підприємств і являють собою конгломерат громадських, комерційно-ділових установ, виробничо-складських (логістичних) підприємств з високим рівнем ефективності господарювання (т. зв. технопарків).

4. **<u>Рекреаційно-громадських комплексів</u>**, що створюються межах природоохоронного комплексу і включатимуть об'єкти рекреаційного характеру:

- ***ландшафтно-рекреаційні парки;***
- ***зони відпочинку*** (культурно-видовищні установи, фізкультурно-оздоровчі і спортивні споруди, пляжі, майданчики відпочинку для дорослих та дітей);
- ***санаторно-курортні комплекси*** (дитячі санаторії та табори, лікувальні санаторії, будинки відпочинку);
- ***установи та підприємства обслуговування*** (об'єкти торгівлі, громадського харчування, тощо).

5. **<u>Окремі інвестиційно-привабливі об'єкти перспективного будівництва</u>,** які розміщуються, як правило, на відносно невеликих земельних ділянках в межах існуючої житлової, громадської, виробничо-складської забудови:

- *об'єкти торгівлі, побутового обслуговування та громадського харчування;*
- *готелі, офіси;*
- *об'єкти культури, науки та освіти;*
- *об'єкти медицини, фізкультури та спорту;*
- *виробничо-складські, транспортні підприємства.*

Таблиця 4.1

Характеристика інвестиційно привабливих територій розвитку громадської, ділової та іншої комерційної нежитлової забудови

№ п/п	Адреса, місце розташування	Перспективне функціональне призначення інвестиційно привабливих територій	Площа, га
1	2	3	4
		ЗАГАЛЬНОМІСЬКІ ГРОМАДСЬКО-ДІЛОВІ ЦЕНТРИ	
1	**Петрівський – Рибальський** просп. Оболонський, просп. Московський, вул. Набережно-Рибальська, вул. Електриків	1. Адміністративно-ділова, комерційна 2. Автотранспорт 3. Торгівля 4. Громадська багатофункціональна (установи та підприємства обслуговування загальноміського рівня, офіси)	58,2 3,7 17,2 53,8
2	**Лівобережний** вул. О. Мильчакова, залізничні колії, вул. М.Раскової, просп. Броварський	1. Громадська багатофункціональна (установи та підприємства обслуговування загальноміського рівня, офіси)	38,5
3	**Березняківський** Вул. Причальна, вул. Здолбунівська, Дніпровська Набережна, берег р. Дніпро	1. Торгівля, побут, громадське харчування 2. Культурно-розважальна 3. Спортивно-оздоровча 4. Громадська багатофункціональна (установи та підприємства обслуговування загальноміського рівня, офіси)	4,2 7,5 2,4 35,0
4	**Позняки** Дніпровська наб., просп. Бажана, берег р. Дніпро	1. Житлова багатоповерхова (апартаменти в складі офісного та комерційно-ділового центра) 2. Громадська багатофункціональна (установи та підприємства обслуговування загальноміського рівня, офіси)	11,7 114,5
5	**Теличка** вул. Промислова, Наддніпрянське шосе, берег р. Дніпро	1. Автотранспорт 2. Зелені насадження загального користування (парки, сквери, бульвари) 3. Громадська багатофункціональна (установи та підприємства обслуговування загальноміського рівня, офіси)	3,4 27,2 120,0
6	**Московський-Либідський** вул. Кіровоградська, вул. М.Грінченка, вул. Саперно-Слобідська, пл. Московська, пров. Тихонівський	1. Громадська багатофункціональна (установи та підприємства обслуговування загальноміського рівня, офіси)	25,0
7	**Севастопольський** вул. Смілянська, вул. Народного Ополчення, вул. Медова, просп. Повітрофлотський, вул. Волинська	1. Житлова багатоповерхова (апартаменти в складі офісного та комерційно-ділового центра) 2. Громадська багатофункціональна (установи та підприємства обслуговування загальноміського рівня, офіси)	1,9 70,0
8	**Індустріальний** вул. Борщагівська, залізнична колія, вул. В.Гетьмана	1. Громадська багатофункціональна (установи та підприємства обслуговування загальноміського рівня, офіси)	17,0
9	**Куренівський** вул. Ольжича, вул. Сиренька	1. Автотранспорт 2. Громадська багатофункціональна (установи та підприємства обслуговування загальноміського рівня, офіси)	0,4 35,0
10	**Вишгородський** Кільцева дорога, вул. Богатирська	1. Спортивно-розважальна 2. Громадська багатофункціональна (установи та підприємства обслуговування загальноміського рівня, офіси)	12,7 25,0
11	**Пухівський**	1. Автотранспорт 2. Комунально-складська (логістичні комплекси) 3. Спортивно-розважальна 4. Громадська багатофункціональна (установи та підприємства обслуговування загальноміського рівня, офіси) 5. Промислово-громадська (технопарки, установи та підприємства обслуговування загальноміського рівня)	8,1 14,6 10,5 70,0 136,8
12	**Троещинський**	1. Автотранспорт 2. Громадська багатофункціональна (установи та підприємства обслуговування загальноміського рівня, офіси)	4,8 20,0
13	**Броварський**	1. Громадська багатофункціональна (установи та підприємства обслуговування загальноміського	30,0

		рівня, офіси) 2. Промислово-громадська (технопарки, установи та підприємства обслуговування загальноміського рівня)	
14	**Бориспільський**	1. Громадська багатофункціональна (установи та підприємства обслуговування загальноміського рівня, офіси) 2. Промислово-громадська (технопарки, установи та підприємства обслуговування загальноміського рівня)	20,0 30,0
15	**Осокорки**	1. Адміністративно-ділова, комерційна	70,0
16	**Дніпропетровський**	1. Комунально-складська (логістичні комплекси) 2. Громадська багатофункціональна (установи та підприємства обслуговування загальноміського рівня, офіси) 3. Промислово-громадська (технопарки, установи та підприємства обслуговування загальноміського рівня)	25,2 5,0 75,0
17	**Одеський**	1. Автотранспорт 2. Готелі 3. Громадська багатофункціональна (установи та підприємства обслуговування загальноміського рівня, офіси)	2,1 9,1 20,0
18	**Фастівський**	1. Зелені насадження загального користування (парки, сквери, бульвари) 2. Громадська багатофункціональна (установи та підприємства обслуговування загальноміського рівня, офіси) 3. Промислово-громадська (технопарки, установи та підприємства обслуговування загальноміського рівня)	5,0 10,0 60,0
19	**Житомирський**	1. Громадська багатофункціональна (установи та підприємства обслуговування загальноміського рівня, офіси)	35,0
20	**Гостомельський**	1. Громадська багатофункціональна (установи та підприємства обслуговування загальноміського рівня, офіси)	65,0
БАГАТОФУНКЦІОНАЛЬНІ ГРОМАДСЬКІ КОМПЛЕКСИ			
1	**Галаганівський**	1. Громадська багатофункціональна (установи та підприємства обслуговування загальноміського рівня, офіси) 2. Паркінги, автостоянки	55,1
2	**Подільський**	1. Громадська багатофункціональна (установи та підприємства обслуговування загальноміського рівня, офіси) 2. Паркінги, автостоянки	23,7
3	**Пріорка**	1. Громадська багатофункціональна (установи та підприємства обслуговування загальноміського рівня, офіси) 2. Паркінги, автостоянки	12,4
4	**Корольок**	1. Громадська багатофункціональна (установи та підприємства обслуговування загальноміського рівня, офіси) 2. Паркінги, автостоянки	30,7
5	**Теремки**	1. Громадська багатофункціональна (установи та підприємства обслуговування загальноміського рівня, офіси) 2. Паркінги, автостоянки	9,5
6	**Жилянський**	1. Громадська багатофункціональна (установи та підприємства обслуговування загальноміського рівня, офіси) 2. Паркінги, автостоянки	6,6
ПРОМИСЛОВО-ГРОМАДСЬКІ КОМПЛЕКСИ			
1	**просп. Московський, вул. Скляренка**	1. Технопарки, офіси 2. Громадська багатофункціональна (установи та підприємства обслуговування загальноміського рівня) 3. Паркінги, автостоянки	2,1

2	**вул. М. Вовчка, вул. Скляренка**	1. Технопарки, офіси 2. Громадська багатофункціональна (установи та підприємства обслуговування загальноміського рівня) 3. Паркінги, автостоянки	5,8
3	**вул. Лугова, вул. Шахтарська**	1. Технопарки, офіси 2. Громадська багатофункціональна (установи та підприємства обслуговування загальноміського рівня) 3. Паркінги, автостоянки	9,7
4	**вул. Закревського, вул. Електротехнічна**	1. Технопарки, офіси 2. Громадська багатофункціональна (установи та підприємства обслуговування загальноміського рівня) 3. Паркінги, автостоянки	66,0
5	**просп. Визволителів, вул. Челябінська, вул. Каховська, вул. С. Сагайдака, просп. А. Навої**	1. Технопарки, офіси 2. Громадська багатофункціональна (установи та підприємства обслуговування загальноміського рівня) 3. Паркінги, автостоянки	59,2
6	**вул. Васильківська, вул. Амурська, вул. Сумська, вул. Широка, вул. А. Бубнова**	1. Технопарки, офіси 2. Громадська багатофункціональна (установи та підприємства обслуговування загальноміського рівня) 3. Паркінги, автостоянки	38,3
7	**просп. Палладіна, вул. Службова, вул. Малинська**	1. Технопарки, офіси 2. Громадська багатофункціональна (установи та підприємства обслуговування загальноміського рівня) 3. Паркінги, автостоянки	3,7
РЕКРЕАЦІЙНО-ГРОМАДСЬКІ КОМПЛЕКСИ			
1	**шосе Житомирське, 19-й км**	1. Торгівля, громадське харчування 2. Готель 3. Автостоянка	11,7
2	**Оздоровчий табір «Світанок»**	1.Об’єкти рекреаційного призначення (культурно-видовищні, спортивно-оздоровчі, торговельні) 2.Парки, сквери, зони відпочинку. 3.Автостоянки	67,3
3	**вул. Лісна, 7 Лінія (Пуща-Водиця)**	1.Об’єкти рекреаційного призначення (культурно-видовищні, спортивно-оздоровчі, торговельні) 2.Парки, сквери, зони відпочинку. 3.Автостоянки	11,7
4	**вул. Лісна, вул. Міська (Пуща-Водиця)**	1.Об’єкти рекреаційного призначення (культурно-видовищні, спортивно-оздоровчі, торговельні) 2.Парки, сквери, зони відпочинку 3. Бази відпочинку 4. Автостоянки	28,6
5	**затока Верблюжа**	1.Об’єкти рекреаційного призначення (культурно-видовищні, спортивно-оздоровчі, торговельні) 2.Парки, сквери, зони відпочинку. 3.Автостоянки	87,8
6	**затока Собаче Гирло**	1.Об’єкти рекреаційного призначення (культурно-видовищні, спортивно-оздоровчі, торговельні) 2.Парки, сквери, зони відпочинку 3.Пляжі 4.Автостоянки	6,5
7	**вул. Прирічна**	1. Об’єкти рекреаційного призначення (культурно-видовищні, спортивно-оздоровчі, торговельні) 2. Парки, сквери, зони відпочинку 3. Пляжі 4. Автостоянки	10,5
8	**парк «Дружби Народів»**	1. Об’єкти рекреаційного призначення (культурно-видовищні, спортивно-оздоровчі, торговельні) 2. Зоопарк, оглядова підвісна дорога	222,8

		3. Пляжі 4. Автостоянки	
9	**ур. Запісоччя**	1. Об’єкти рекреаційного призначення (культурно-видовищні, спортивно-оздоровчі, торговельні) 2. Парки, сквери, зони відпочинку 3. Пляжі 4. Автостоянки	4,0
10	**о. Труханів**	1. Об’єкти рекреаційного призначення (культурно-видовищні, спортивно-оздоровчі, торговельні) 2. Парки, сквери, зони відпочинку 3. Пляжі 4. Автостоянки	388,9
11	**ур. Горбачиха**	1. Об’єкти рекреаційного призначення (культурно-видовищні, спортивно-оздоровчі, торговельні) 2. Парки, сквери, зони відпочинку 3. Пляжі 4. Автостоянки	54,0
12	**ур. Моложі, ур. Ситняки, ур. Вербняки, ур. Вязки**	1. Об’єкти рекреаційного призначення (культурно-видовищні, спортивно-оздоровчі, торговельні) 2. Меморіальний комплекс, присвячений борцям за Незалежність 3. Парки, сквери, зони відпочинку 4. Пляжі, набережні 5. Автостоянки	109,4
13	**о. Гідропарк**	1. Об’єкти рекреаційного призначення (культурно-видовищні, спортивно-оздоровчі, торговельні) 2. Парки, сквери, зони відпочинку 3. Пляжі	77,4
14	**о. Венеціанський**	1. Об’єкти рекреаційного призначення (культурно-видовищні, спортивно-оздоровчі, торговельні) 2. Парки, сквери, зони відпочинку 3. Пляжі 4. Автостоянки	84,1
15	**оз. Тягле**	1. Об’єкти рекреаційного призначення (культурно-видовищні, спортивно-оздоровчі, торговельні) 2. Парки, сквери, зони відпочинку	85,7
16	**о. Водників**	1. Бази відпочинку 2. Пляжі 3. Автостоянки	21,2
17	**затока Старик**	1. Бази відпочинку 2. Пляжі 3. Автостоянки	22.0
18	**рекреаційно-оздоровчий центр «Зелений порт»**	1. База відпочинку 2. Пляж 3. Автостоянка	11,1
19	**спортивно-туристичний центр «Лелека дітям»**	1. Спортивно-туристична база для дітей	8,6
20	**о. Жуків**	1. База відпочинку 2. Пляж 3. Автостоянка	8,1
21	**дорога Паркова**	1. Меморіально-історичний музей	3,6

5. ФУНКЦІОНАЛЬНЕ ЗОНУВАННЯ ТЕРИТОРІЇ

Зонування території забезпечує удосконалення функціонально-планувальної структури й архітектурно-просторової композиції забудови території міста Києва і розробляється з метою:

- регулювання забудови та створення сприятливих умов для життєдіяльності людини;
- забезпечення захисту територій від надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру;
- запобігання надмірній концентрації населення і об'єктів виробництва;
- зниження рівня забруднення навколишнього природного середовища, охорони та використання територій з особливим статусом, у тому числі ландшафтів, об'єктів

історико-культурної спадщини, а також земель сільськогосподарського призначення і лісів.

Схемою (загальним планом) зонування територій міста визначаються функціональні зони та містобудівні умови і обмеження їх використання: житлової забудови, громадської забудови, промислової та комунально-складської забудови, науково-виробничої та ділової забудови, транспорту та вуличної мережі, об'єктів інженерного забезпечення, територій спеціального призначення, територій зелених насаджень загального користування та спеціального призначення, ландшафтно-рекреаційних територій, об'єктів природно-заповідного фонду

Функціональні зони розподіляються також за характером та ступенем будівельного освоєння з визначенням територій багато та середньо поверхової житлової забудови, садибної (котеджної) житлової забудови, комплексної реконструкції.

В межах функціональних зон визначаються території з певними обмеженнями їх використання, встановленими для забезпечення охорони навколишнього природного середовища та режимами забудови, визначеними з урахуванням вимог збереження історико-культурної спадщини.

Функціональне зонування територій передбачає комплексний розвиток функціонально-планувальної структури території міста Києва шляхом формування єдиної системи житлових районів і мікрорайонів (кварталів), загальноміського центру, громадсько-ділових, виробничих, рекреаційних, інших функціонально-планувальних утворень, параметри й характеристики яких установлюються відповідно до державних норм і правил.

Для формування функціонально-планувальних утворень виділяються частини території міста, обмежені водними поверхнями, рельєфом місцевості та іншими природними рубежами, червоними лініями магістралей, зонами транспортної інфраструктури та межами адміністративних районів міста Києва.

Визначаються території особливого містобудівного контролю – території, що мають важливе містобудівне значення, розташовані в зоні історичного центру, громадсько-ділових центрів, а також вздовж магістралей загальноміського значення, на яких при будівництві (реконструкції) об'єктів капітального будівництва в подальшому встановлюються додаткові вимоги стосовно архітектурно-будівельного проектування.

Обмеження забудови та іншого використання земельних ділянок встановлюються:

- в зонах прибережних захисних смуг р. Дніпра та інших водних об'єктів;
- в санітарно-захисних, технічних зонах, в зонах санітарної охорони;
- в межах природних територій, які особливо охороняються;
- в охоронних зонах об'єктів культурної спадщини, в межах територій історико-культурних комплексів і об'єктів.

Для забезпечення цілісності та удосконалення планувальної структури на території м. Києва визначаються основні функціональні зони:

- громадські
- житлові
- рекреаційні
- зони транспортної та інженерної інфраструктур
- комерційно-виробничі
- виробничі
- комунальні
- спеціальні
- зони режимних територій

Громадські зони призначаються для розміщення об'єктів, що реалізують столичні функції, функції громадського обслуговування загальноміського та регіонального значення, розміщення спеціалізованих громадських центрів, нових центрів громадсько-ділової активності.

Житлові зони призначаються для розташування житлових будинків,споруд для зберігання індивідуальних транспортних засобів, окремих розташованих, вбудованих чи прибудованих об'єктів соціального і культурно-побутового обслуговування населення цих зон та інших об'єктів, що не потребують встановлення санітарно-захисних зон і ділянок, яких не чинить негативного впливу на оточуюче середовище.

Рекреаційні зони призначаються і використовуються для відпочинку населення, збереження ландшафтно-природного комплексу м. Києва, об'єкти природно-заповідного фонду та охоронюваного цінного ландшафту.

Зони інженерно-транспортної інфраструктури призначаються для об'єктів інженерної інфраструктури та об'єктів транспортної інфраструктури населеного пункту.

Комерційно-виробничі зони призначаються для комерційної діяльності, пов'язаної із складськими та виробничими функціями.

Виробничі зони призначаються для розміщення промислових підприємств допустимого класу шкідливості.

Комунальні зони призначаються для логістичних комплексів, підприємств комунального господарства, гаражних комплексів, паркінгів (наземних), під'їзних доріг, елементів благоустрою, озеленення.

Зони меморіальних та історико-культурних заповідників призначаються для збереження місць пам'ятних історичних та масових поховань, пам'яток історико-культурної спадщини, охорони існуючих меморіальних комплексів,так і для організації нових меморіальних комплексів в честь пам'ятних подій.

Зони режимних територій спеціального призначення призначаються і використовуються для розташування об'єктів оборони та іншого спеціального призначення

У Генеральному плані м. Києва виділено наступні зони з урахуванням сталих особливостей історичної забудови, високої концентрації столичних функцій, наявності територій багатофункціонального використання.

Ж-1 – Житлова зона садибної забудови з розміщенням на кожній земельній ділянці одного житлового будинку

Призначається для розміщення одноквартирних житлових будинків до 3 поверхів із земельними ділянками та зблокованих одно-двоквартирних житлових будинків на сусідніх земельних ділянках.

Допускається розміщення об’єктів обслуговування цієї зони місцевого значення, гаражів для зберігання автомобілів, споруд інженерно-технічного забезпечення, такі види забудови та іншого використання земельних ділянок.

Ж-2 – житлова зона котеджної або блокованої малоповерхової забудови

Призначається для розміщення зблокованих житлових будинків з виходом з кожної квартири на земельну ділянку з поверховістю до 3 поверхів.

Допускається розміщення об’єктів обслуговування цієї зони місцевого значення, гаражів для зберігання автомобілів, споруд інженерно-технічного забезпечення, такі види забудови та іншого використання земельних ділянок.

Ж-3 – Житлова зона середньоповерхової забудови

Призначається для розміщення багатоквартирних жилих будинків, що не перевищують 8 поверхів. Допускається розміщення об’єктів обслуговування відповідної зони місцевого значення, вбудовано-прибудованих приміщень офісного та громадського призначення, підземних та надземних паркінгів та автостоянок для транспортного обслуговування відповідної зони, необхідних об’єктів благоустрою та озеленення.

Ж-4 – Житлова зона комплексної реконструкції старої забудови

Типи забудови та іншого використання земельних ділянок відповідають визначеним у складі Ж-4, Ж-5.

Ж-5 – Житлова зона багатоповерхової забудови

Призначається для розміщення окремо розташованих або зблокованих на суміжних ділянках багатоквартирних житлових будинків, від 9-24 поверхів, житлово-громадських комплексів. Допускається розміщення об’єктів обслуговування відповідної зони місцевого значення, вбудовано-прибудованих приміщень офісного та громадського призначення, підземних та надземних паркінгів та автостоянок для транспортного обслуговування відповідної зони, необхідних об’єктів благоустрою та озеленення.

Ж-6 – Житлова зона змішаної забудови.

Допускається поєднання середньо поверхової та багатоповерхової забудови за видами використання допустимими для відповідних житлових зон.

ГЖ-1 – Громадсько-житлова зона - центр жилого району

Призначається для розміщення будинків організацій і установ органів управління і судових установ, об’єктів обслуговування районного значення з радіусом обслуговування 1500 м, окремих об’єктів обслуговування та установ загальноміського рівня, відповідних об’єктів благоустрою та озеленення. Допускається розміщення багатоквартирних житлових будинків з вбудовано-прибудованими приміщеннями офісного та громадського призначення, автостоянок і паркінгів, невеликих АЗС та об’єктів обслуговування автомобілів.

ГЖ-3 – житлово-громадська зона загальноміського центру

Призначається для розміщення багатоквартирних житлових будинків, що не перевищують 24 поверхів. Допускається розміщення об’єктів громадського обслуговування місцевого та загальноміського значення.

ГД--1 – Громадсько-ділова зона (загальноміський центр, центри планувальних зон, нові громадсько-ділові центри).

Призначається для розміщення організацій та установи державних, обласних і міських органів представницької, виконавчої і судової влади, міжнародної діяльності з особливим статусом, інших багатофункціональних об’єктів, що забезпечують громадські функції загальноміського значення.

Допускається розміщення спеціалізованих громадських центрів культурно-мистецького, спортивного, медичного, ділового, торгівельного та іншого призначення або виділення їх в окремі зони за планувальними умовами, окремих житлових будинків з громадськими приміщеннями.

ГН-2 – Громадські (навчальні) зони

Призначаються і використовуються для розташування закладів середньої спеціальної і вищої освіти. Зони вищих і середніх спеціальних навчальних закладів виділяються з метою концентрації освітніх і супутніх до них функцій: навчальних, інформаційних, культурних, оздоровчих, дозвілля,і витіснення невластивих цим зонам об’єктів.

ГК-3 – Громадські культурно-спортивні зони

Призначаються для розташування крупних капітальних культурно-мистецьких та спортивно-видовищних комплексів.

ГС-4 – Громадські зони соціального призначення визначаються для використання існуючих та будівництва нових медичних центрів, об’єктів соціального призначення, :крупних або територіально розвинутих оздоровчих закладів, лікарень, медично-учбових і лікувальних закладів, а також об’єктів, в яких суміщаються функції проживання і лікування, лікування і навчання ,спеціального навчання.

К-1 – Комунально-складська зона.

Призначається для розташування виробничих підприємств харчової промисловості V класу, торгівлі і плодоовочевого господарства, логістичних комплексів та оптових складів комплексів, комунальних підприємств для забезпечення побутового обслуговування, комунального господарства, автотранспортних підприємств, кладовищ, пожежних депо, АЗС та СТО, об’єктів обслуговування персоналу.

В-1 – Промислова зона

Призначається для розміщення основних та допоміжних будівель промислових підприємств. В межах промислової зони виділяються підзони відповідно до санітарної класифікації підприємств.

Підзона з підприємствами V-VI класу шкідливості призначається для підприємств, що є джерелами незначного забруднення оточуючого середовища і потребують санітарно-захисних зон до 100 м, організується санітарно-захисна зона шириною до 100 м, призначена для озеленення і розміщення об'єктів відповідно до державних санітарних норм. Території зони обладнуються залізничними під’їзними коліями з необхідними розвантажувальними устроями і спорудами.

Використання території зони, розміщення підприємств і установ здійснюється відповідно до вимог ДБН 360-92**.

Промислова зона з підприємствами II-III класів за санітарною класифікацією виробництв призначається для розміщення підприємств енергетики (ТЕЦ-5, ТЕЦ-6), інших виробничих підприємств II-III класів відповідно до державних санітарних норм, підприємств з особливими умовами виробництва (пожежо-, вибухонебезпечні та ін.), в т.ч. нафтобази, підприємств по експлуатації мереж (включаючи очисні споруди)

господарчо-побутової і промислової каналізації, сміттєпереробних підприємств. Створюється санітарно-захисна зона шириною до 500 м, призначена для озеленення і розміщення об'єктів відповідно до державних санітарних норм.

КВ-1– Комерційно-виробнича зона

Призначається для розміщення громадських і ділових установ, організацій управління та менеджменту підприємств. банково-фінансових установ, бірж, офісних і торгівельних центрів, технопарків науково-проектних організацій і установ інформаційного обслуговування.

Р-1 – Дачна рекреаційна зона

Призначається для розташування дачних та садових будинків із земельними ділянками до 3 поверхів. Допускається розміщення об’єктів обслуговування місцевого значення. Переведення в житлову за будову за умов дотримання пожежних і санітарних норм.

Р-2 – Ландшафтно-рекреаційна зона загальноміського та районного значення. Призначається для збереження охоронюваних природних ландшафтів, зелених насаджень загального користування.

Допускається розміщення кемпінгів, курортно-оздоровчих установ, кемпінгів, курортно-оздоровчих установ, пляжів, тимчасових споруд для обслуговування відвідувачів рекреаційної зони.

Р-3 – Зона громадсько-рекреаційних центрів масового відпочинку призначається для організації активного відпочинку, розміщення постійних тимчасових споруд для забезпечення відпочинку населення.

Р-4 – Зона об’єктів природно-заповідного фонду, включає природні заповідники. природні заказники, інші об’єкти природно-заповідного фонду, визначені в установленому порядку.

Р-5 – Зона міських лісів

Здійснюється лісогосподарська діяльність відповідно до Лісового кодексу України. Допускаються влаштування місць для пікніків, розміщення будинків для відпочинку мисливців, рибалок. будинків лісників з господарськими спорудами, споруд для забезпечення пожежної безпеки та ведення лісового господарства, доріг для проїзду автотранспорту. Допускається переведення частини територій до функціональної зони зелених насаджень загального користування в установленому порядку.

Р-6 – Зона державного історико-культурного заповідника та інших історико-культурних охоронюваних територій з особливим режимом використання.

Допускається використання території у відповідності до Положення про відповідний заповідник.

Р-7 – Курортна зона призначається для розміщення санаторіїв. курортних готелів, об’єктів обслуговування.

Т-1 – Зони об’єктів зовнішнього транспорту призначається для розміщення об’єктів залізничного транспорту, річкових портів, аеропортів автовокзалів регіонального та швидкісного автотранспорту.

Т-2 – Зона вулиць і доріг - територія в червоних лініях вулиць, призначається для спорудження проїжджої, пішохідної, озелененої частин вулиці, необхідних інженерних мереж у підземному просторі**.** Допускається розміщення зупиночних павільйонів, малих архітектурних форм для продажу преси, квітів, безалкогольних напоїв, павільйонів постів ДАІ та диспетчерських служб громадського транспорту

ІЗ – Зони магістральних інженерних комунікацій

Призначається для розміщення і обслуговування трубопроводів, ліній електропостачання, водопостачання, зв’язку, інженерного обладнання та облаштування забудови.

СЗ – Зони спеціального призначення.

Призначається для розміщення військових містечок, пенітенціарних установ, місць поховань, об’єктів комунального господарства з спеціальними інженерними спорудами високої та середньої санітарної шкідливості, місць складування та зберігання енергоносіїв, хімікатів та інших матеріалів високої вибухо-пожежної небезпеки та санітарної шкідливості.

Територія відноситься до однієї із наведених вище функціональних зон за умови, якщо більшість її площі займають ділянки основної функції.

В подальшому відповідно до Закону України «Про регулювання містобудівної діяльності» складаються карти містобудівного зонування територій м. Києва.

При цьому деталізується та уточнюється межі окремих територіальних зон, дозволені види та параметри використання земельних ділянок, здійснюється розмежування прибудинкових територій.

Розробляються карти меж земельних ділянок, визначаються коефіцієнти забудови, встановлюється сукупність відповідних зональних містобудівних вимог, що дозволять сформувати містобудівні умови та обмеження у повному обсязі з дотриманням вимог державних будівельних норм.

6. ЖИТЛОВЕ БУДІВНИЦТВО

Житловий фонд міста станом на 01.01.2011 р., за попередніми даними головного управління статистики м. Києва, становив близько 60 млн. кв. м. загальної площі, у тому числі житловий фонд:

- багатоквартирний – 55538,7 тис. кв. м (1020,0 тис. квартир);
- блокований та одноквартирний садибний – 2781,7 тис. кв. м (22,5 тис. будинків);
- гуртожитки – 1634,4 тис. кв. м.

Налічується більше 10 тис. багатоповерхових житлових будинків, включаючи гуртожитки.

Показники розподілу існуючого житлового фонду за видами забудови та розселення населення наведені нижче в таблиці 6.1.

Таблиця 6.1

Динаміка житлового фонду міста Києва згідно рішень генерального плану

Види житлового фонду	Одиниця виміру	Існуючий житловий фонд	Перспективний період		
			Обсяги житлового будівництва	Обсяги вибуття житлового фонду	Житловий фонд міста на кінець 2025 р.
1	2	3	4	5	6
Багатоквартирний житловий фонд	тис. м^2 заг. площі тис. квартир	55538,7 1020,6	27384,8 403	2002 36,8	81161,5 1386,8
Одноквартирний житловий фонд садибного типу	тис. м^2 заг. площі тис. квартир (тис. буд.)	2781,7 23,1 (22,5)	1115,2 (4,2)	48,0 (0,4)	3848,9 (26,3)
Гуртожитки *	тис. м^2 заг. площі	1634,4			1394,4
Всього	тис. м^2 заг. площі тис. квартир	**59954,8** **1043,7**	**28500** **407,4**	**2050,0** **37,2**	**86404,8** **1413,1**

* Планується реконструкція гуртожитків загальною площею 240 тис. кв. м.

Таблиця 6.2

Розселення населення на кінець 2025 р.

Тип забудови	Існуючий стан (тис. осіб)	В існуючому, що залишається на кінець 2025 р. (тис. осіб)	В новому житловому фонді (тис. осіб)	Всього на кінець 2025 р. (тис. осіб)
1	2	3	4	5
Багатоквартирний	2532,6	1974,0*	954,5	2928,5
Одноквартирна садибна	104,3	102,9	12,5	115,4
Гуртожитки	121,0	103,1	-	103,1
Всього	**2757,9**	**2180,0**	**967,0**	**3147,0**

* в існуючому житловому фонді, що залишається на перспективу прогнозується зростання житлової забезпеченості населення до 27,5 кв. м /1 особу.

За 2002-2010 р.р. середня житлова забезпеченість підвищилася майже на 10 %, до 21,7 кв. м, що водночас у двічі нижче порівняно з забезпеченістю в столицях країн Західної Європи.

Динаміка введення в експлуатацію житла в м. Києві,

тис. кв. м

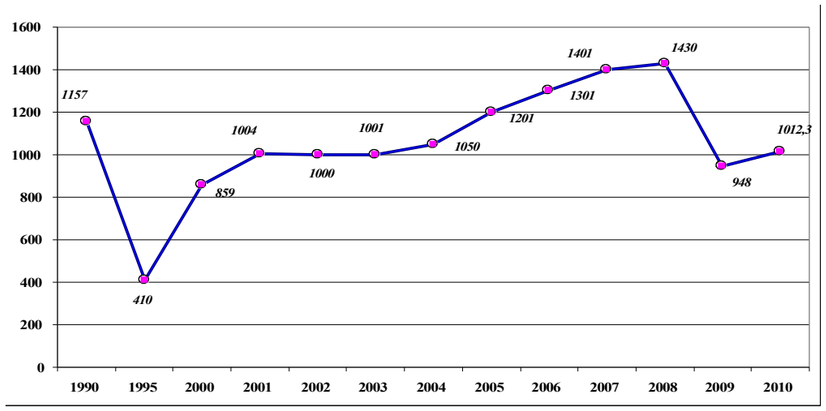

Динаміка введення в експлуатацію будинків в м. Києві в порівнянні з Україною, тис. кв. м

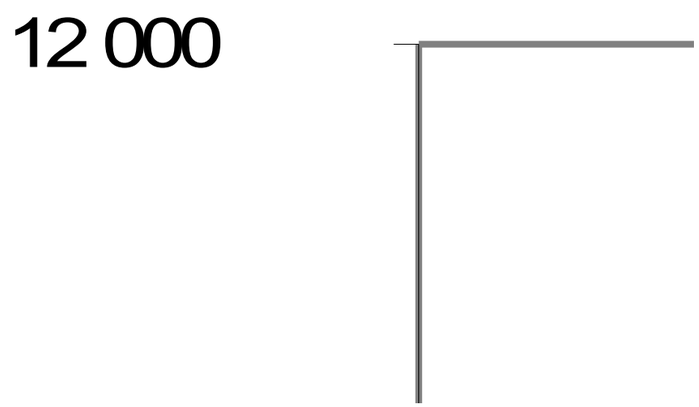

Протягом останніх років спостерігалась тенденція до зростання введення в експлуатацію житлового фонду в місті. Однак, у 2009 році спостерігалось зменшення введення в дію житла внаслідок кризових явищ в економіці.

Виходячи з прогнозної чисельності постійного населення міста 3,147 млн. осіб до 2025 року планується збільшити житловий фонд для досягнення середньої житлової забезпеченості 27,5 кв. м/особу при загальному обсязі житлового фонду 86,4 млн. кв. м.

До кінця 2025 року з урахуванням сталих тенденцій розвитку будівельного комплексу м. Києві житловий фонд збільшиться на 28,5 млн. кв. м, у т.ч. багатоповерхова забудова – 25,7 млн. кв. м, малоповерхова – 2,8 млн. кв. м, обсяги усього вибуття існуючого житлового фонду – 2,05 млн. кв. м.

Збільшення житлового фонду прогнозується за рахунок нового будівництва, комплексної реконструкції кварталів застарілого житлового фонду, а також завершення розпочатого будівництва житлових будинків, зміни функціонального призначення частини територій сільськогосподарського промислового та спеціального призначення.

На перспективу може бути передбачена під житло дачна забудова у районах Русанівських садів, Нижніх садів та інших садових районів міста. На довгостроковий період розраховано виключно обсяги садибної забудови в існуючих районах, на земельних ділянках приватної власності, відведених під садибну забудову рішеннями Київради.

Із загального обсягу житлового будівництва 68,8 % розміщається в правобережній частині міста, 31,2 % – в лівобережній частині міста.

Передбачається, що до 2025 року біля 4 % обсягів житлового будівництва становитиме малоповерхова садибна та зблокована забудова, на долю багатоповерхової житлової забудови припадає 96 % (27,4 тис. кв. м). На довгостроковий період передбачається збільшення середньої поверховості житлового фонду з 7,5 до 9,8 поверхів.

При цьому, середня житлова поверховість в новому житловому фонді складе 12,2 поверхи. На вільних територіях та територіях комплексної реконструкції застарілого житлового фонду переважатиме підвищена поверховість – 16-23 поверхи.

В історичних ареалах та зонах регулювання забудови висотність будинків обмежується і уточнюється в планах зонування територій.

Очікується збільшення середнього розміру квартири при новому будівництві з 57,5 кв. м до 61,0 кв. м.

Передбачається вибуття житлового фонду за рахунок:

- 104 ветхих та аварійних будинків загальною площею близько 0,1 млн. кв. м,
- знесення індустріальної панельної 5-ти поверхової житлової забудови – 1,1 млн. кв. м,
- переведення до нежитлового фонду квартир на перших поверхах існуючих будинків – 0,2 млн. кв. м.

Планується реконструкція гуртожитків загальною площею 0,24 млн. кв. м переважно для використання під соціальне житло.

Таблиця 6.3

Розподіл території існуючої житлової забудови в розрізі планувальних зон, га

№ п/п	Житлова забудова	Планувальний район						Всього
		1. Центральна	2. Південна	3. Західна	4. Північна	5. Північна лівобережна	6. Східна	
		Площа, га						
1	Багатоповерхова житлова забудова	261,3	383,6	534,1	790,8	1085,0	510,2	3565,1
2	Малоповерхова та середньоповерхова житлова забудова	516,7	303,6	573,4	215,9	310,1	87,1	2006,8
3	Садибна забудова	138,3	1263,2	491,3	281,1	305,7	656,5	3136,2
4	Заклади народної освіти (дошкільні дитячі установи, (загальноосвітні школи)***	87,55	146,6	237,7	247,9	350,0	133,6	1203,4
	Всього	**1003,85**	**2097,00**	**1836,50**	**1535,73**	**2050,85**	**1387,46**	**9911,39**

***необхідно врахувати даний тип забудови розміщений дисперсно в усіх видах житлової забудови у відповідності до нормативів ДБН 360-92**

На основі аналізу територіальних ресурсів в цілому по м. Києву на територіях загальною площею близько 2714,1 га розміщується 28,5 млн. кв. м житла, в т.ч. на територіях та ділянках вільних від забудови – 8,3 млн. кв. м, на територіях комплексної реконструкції – 5,8 млн. кв. м та 14,4 млн. кв. м на інших територіях (табл. 6.4, 6,5).

З урахуванням сталих тенденцій будівництва, прогнозованого сценарію економічного розвитку, щорічні обсяги введення житла в експлуатацію будуть поступово збільшуватись і в середньому складуть 2 млн. кв. м до 2030 року.

Динаміка введення житлової площі за період 2001-2025 рік

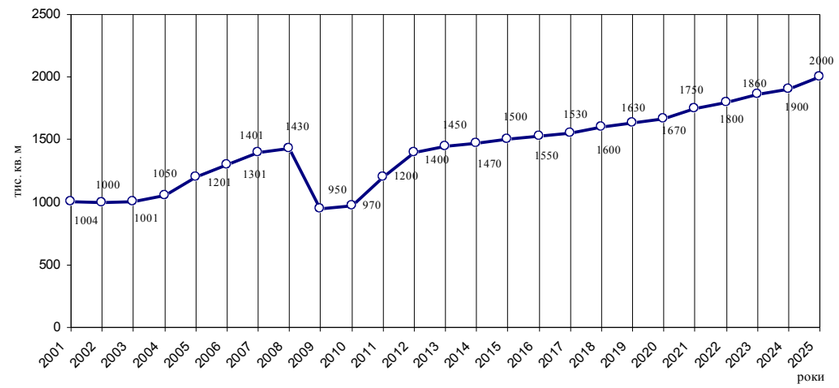

<u>Для вирішення житлової проблеми на довгостроковий період та забезпечення населення доступним, якісним і комфортним житлом передбачається</u> :

- поліпшення інвестиційного клімату та конкуренції в будівельній галузі, стимулювання будівництва житла економ-класу, доступного житла ;
- розроблення і впровадження ефективного механізму фінансування (кредитування) житлового будівництва,
- створення правових, економічних, організаційних умов для збільшення житлового будівництва, реконструкції, ремонту та комплексної реконструкції кварталів застарілого житлового фонду, його ефективної експлуатації;
- забезпечення комплексної забудови мікрорайонів нової забудови (з пропорційним будівництвом житла, інженерної інфраструктури, об'єктів соціальної сфери);
- впровадження прогресивних енергозберігаючих архітектурно-планувальних, конструктивних та інженерних рішень у проектування жилих будинків з метою підвищення їх експлуатаційних якостей, з використанням енерго- і ресурсозберігаючих технологій, зменшення вартості будівництва;
- створення нових типів житлових будинків з гнучкою конструктивною схемою, з урахуванням потреб різних демографічних груп і різних за складом сімей, у т.ч. складних родин, використання перших поверхів для маломобільних груп населення та осіб із спеціальними потребами;
- формування за рахунок новозбудованих або модернізованих будинків комунального фонду соціального житла та доступного житла, що безоплатно або на пільгових умовах надаватиметься в оренду малозабезпеченим громадянам та тим, що потребують допомоги;
- поліпшення системи надання, оплати комунальних послуг та удосконалення системи експлуатації житлового фонду.

Таблиця 6.4

Розміщення та обсяги нового житлового будівництва, (тис. кв.м)

Планувальні зони	Багатоповерхова та середньоповерхова житлова забудова																		Садибна та малоповерхова житлова забудова		Реконструк-ція садибної житлової забудови		Разом	
	на вільних від забудови територіях		Будівництво окремих будинків на вільних ділянках		комплексна реконструкція кварталів застарілого житлового фонду		на територіях промислового та комунально-складського призначення		на територіях сільсько-господарського призначення		на територіях спеціального призначення		на територіях лугів		на територіях громадського призначення		на територіях зелених насаджень спец. призначення							
	га	тис. кв. м	га	тис. кв. м	га	тис. кв. м	га	тис. кв. м	га	тис. кв. м	га	тис. кв. м	га	тис. кв. м	га	тис. кв. м	га	тис. кв. м	га	тис. кв. м	га	тис. кв. м	га	тис. кв. м
Центральна	4,4	29,9	71,0	2200,0	10,5	185,4	50,6	492,0			31,1	299,3							3,5	8,4			171,1	3215,0
Південна	125,2	1101,8	38,8	900,5	108,6	1169,2	83,8	818,8	31,8	279,8	54,4	538,2			28,4	273,4	11,2	77,0	29,3	92,6			511,5	5251,3
Західна			50,8	900,0	193,2	3656,4	28,3	312,7	26,2	158,5	215,5	2147,7			2,3	26,2							516,3	7201,5
Північна			41,2	1100,0	24,6	306,6	98,4	915,9	174,1	1422,7									65,0	208,0			403,3	3953,2
Північна лівобережна	19,7	203,5	52,0	784,1	38,7	467,7	80,9	778,7			16,8	184,8	26,6	95,1					315,9	758,2	3,5	33,7	554,1	3305,7
Східна	81,9	812,1	16,3	280,0	7,7	85,6	19,4	194,8	66,2	637,2	149,3	1429,3	180,3	1735,4							36,7	398,9	557,8	5573,4
Правобережжя	***129,6***	***1131,7***	***201,8***	***5100,5***	***336,9***	***5317,6***	***261,1***	***2539,4***	***232,1***	***1861,0***	***301,0***	***2985,2***							***97,8***	***309,0***		***90,0***	***1602,2***	***19621,0***
Лівобережжя	***101,6***	***1015,6***	***68,3***	***1064,1***	***46,4***	***553,3***	***100,3***	***973,5***	***66,2***	***637,2***	***166,1***	***1614,1***							***315,9***	***758,2***			***1111,9***	***8879,1***
Всього по м. Києву	**231,2**	**2147,3**	**270,1**	**6164,6**	**383,3**	**5870,9**	**361,4**	**3512,9**	**298,3**	**2498,2**	**467,1**	**4599,4**	**206,9**	**1830,5**	**30,7**	**299,5**	**11,2**	**77,0**	**413,7**	**1067,2**			**2714,0**	**28500,0**

Таблиця 6.5

Розміщення нового житлового будівництва

Номер ділянки	Адреса	Територія	Існуюче використання ділянки	Вид житлової забудови	Орієнтовна кількість населення	Обсяг житлового будівництва
		(га)			(тис. осіб)	(тис. кв. м)
ЦЕНТРАЛЬНА ПЛАНУВАЛЬНА ЗОНА						
1	вул. Зоологічна	9,3	спец. призначення	багатоповерхова	3,3	89,5
2	вул. Фрунзе і Нижньоюрківська	10,7	промислово-комунальна	багатоповерхова	3,7	103
3	Вознесенський узвіз, вул. Смірнова-Ласточкіна	7,7	комунальна територія	багатоповерхова	2,7	74,1
4	вул.Дегтярівська	4,9	промислово-комунальна	багатоповерхова	2,2	60,6
5	вул. Макарівська, Врубелівський узвіз	4,4	вільна від забудови територія	середньоповерхова	1,1	29,9
6	вул. Горького, Димітрова, Короленківська	4,6	комунальна територія	багатоповерхова	1,9	51,9
7	вул. Цитадельна (взуттєва фабрика)	6,5	промислова територія	середньоповерхова	1,7	46,5
8	пров. Новопечерський	5	промислово-комунальна	багатоповерхова	1,8	48,1
9	вул. Червоноармійська та вул. І.Кудрі	11,2	промислово-комунальна	багатоповерхова.	3,9	107,8
10	вул. Підвисоцького, Кіквідзе (будується)	21,8	спец. призначення	багатоповерхова	7,6	209,8
10.1	пров. Бастіонний , вул. Мічуріна	1,1	зелені насадження заг. призначення	садибна	0,03	2,7
10.2	б-р Дружби Народів, вул. Мічуріна	2,4	зелені насадження заг. призначення	садибна	0,1	5,7
Р 1	б-р Дружби Народів, вул. Ліхачова	4,4	5-ти поверхова житлова забудова	багатоповерхова	1,6	77,7
Р 2	вул. Якіра і сімї Хохлових	6,1	5-ти поверхова житлова забудова	багатоповерхова	2,1	107,7
Всього		**100,1**			**33,73**	**1015**
	Будівництво окремих будинків на вільних ділянках	71		багатоповерхова	79,6	2200,0
Всього		**71**			**79,6**	**2200,0**
РАЗОМ ПО ПЛАНУВАЛЬНІЙ ЗОНІ		**171,1**			**113,33**	**3215,0**
ПІВДЕННА ПЛАНУВАЛЬНА ЗОНА						
11	«Корчувате», цегельний завод	24,1	промислова територія	багатоповерхова	8,4	232
11.1	вул. Лисогірська	11,2	зелені насадження спец. призначення	малоповерхова	2,8	77
11.2	вул. Лисогірська	5,2	зелені насадження заг. призначення	садибна	0,2	12,6
12	«Пирогово»	50,8	промислова територія	багатоповерхова	17,8	489
13	просп. Повітрофлотський,вул. Антонова	14,6	Спец. призначення	багатоповерхова	5,1	140,5
14	просп. Повітрофлотський, вул. Курська	5,5	Спец. призначення	багатоповерхова	1,9	52,9
15	вул. Народного Ополчення	5,9	Спец. призначення	багатоповерхова	2,6	71,4
16	вул. Трутенко	8,9	комунальна	багатоповерхова	3,6	97,9
17	вул. Трутенко, Ломоносова	28,4	Спец. призначення	багатоповерхова	9,9	273,4
18	просп. Академіка Глушкова, 6	28,4	громадська територія(територія університетського містечка)	багатоповерхова.	9,9	273,4
19	Теремки 3	125,2	вільна від забудови територія	багатоповерхова.	40,1	1101,8
20	вул. Метрологічна	31,8	с/г призначення	середньоповерхова	10,2	279,8

21.1,21.2	с. Чапаєвка, вул. Любомирська та пров. Залужний	24,1	луги	садибна	0,8	80
Р 3	Квартал в межах вул. Волгоградської, Неходи Івана	3,8	5-ти поверхова житлова забудова	багатоповерхова	1,5	56,7
Р 4	Квартал в межах вул. Урицького, Островського	1,1	5-ти поверхова житлова забудова	багатоповерхова	0,44	13,6
Р 5	Квартал в межах вул. Фучіка, Уманської, Курської, П. Ніщинського	15,3	5-ти поверхова житлова забудова	багатоповерхова	5,4	176,3
Р 6	Квартал в межах вул. Смілянської, Ушинського, Чоколівського бульвару, Повітрофлотського проспекту	78	5-ти поверхова житлова забудова	багатоповерхова	27,3	804,7
Р 7	Просп. 40-річчя Жовтня (біля Експоцентру України)	2,9	5-ти поверхова житлова забудова	багатоповерхова	1,2	29,2
Р 8	Вул. Метрологічна	7,5	5-ти поверхова житлова забудова	багатоповерхова	3	88,7
Всього		**472,7**			**152,14**	**4350,9**
	Будівництво окремих будинків на вільних ділянках	38,8		багатоповерхова	32,4	900,5
Всього		**38,8**			**32,4**	**900,5**
РАЗОМ по планувальній зоні		**511,5**			**184,54**	**5251,4**
Західна планувальна зона						
22	проспект Відрадний	16,3	промислово-комунальна	багатоповерхова	7,2	197,2
23	вул. Качалова	29,7	Спец. призначення	багатоповерхова	13,1	359,4
24	вул. Жмеринська	12	комунальна територія	багатоповерхова	4,2	115,5
25	вул. Відпочинку	38,5	Спец. призначення	багатоповерхова	13,5	370,6
26	вул. С. Перовської, Желябова	2,32	громадська (інститут гідромеханіки)	багатоповерхова	1	26,2
27	Пономарьова (біля селища Коцюбинське)	147,3	Спец.призначення	багатоповерхова	51,6	1417,8
28	вул. Щербакова	26,2	с/г призначення	середньоповерхова	5,8	158,5
Р 10	Квартал в межах бульв. І. Лепсе, просп. Комарова, вул. Миколи Василенко	68,7	5-ти поверхова житлова забудова	багатоповерхова	30,2	1188,9
Р 11	Квартал в межах просп. космонавта Комарова, вул. М.Василенко, бульв. Лепсе, вул. Гарматної	28,2	5-ти поверхова житлова забудова	багатоповерхова	12,4	350,7
Р 12	Квартал в межах просп. космонавта Комарова, вул. Героїв Севастополя	5,7	5-ти поверхова житлова забудова	багатоповерхова	2,5	74,1
Р 14	Квартал в межах просп. Перемоги, вул.Туполєва	6,1	5-ти поверхова житлова забудова	багатоповерхова	2,7	83,1
р 17	Квартал в межах вул. Щусєва, Ризької, Олени Теліги	24,4	малоповерхова та частково 5-ти поверхова житлова забудова	багатоповерхова	10	292,8
Р 9	Квартал в межах просп. Відрадний, вул.М. Донця, Героїв Севастополя, Академіка Стражеска, бульв. Лепсе	60,1	5-ти поверхова житлова забудова	багатоповерхова	26,4	1666,8
Всього		**465,5**			**180,6**	**6301,6**
	Будівництво окремих будинків на вільних ділянках	50,8		багатоповерхова	32,4	900,0
Всього		**50,8**			**32,4**	**900**
РАЗОМ ПО ПЛАНУВАЛЬНІЙ ЗОНІ		**516,3**			**213,0**	**7201,6**
ПІВНІЧНА ПЛАНУВАЛЬНА ЗОНА						

29	вул. Тираспільська	27,3	с/г призначення	багатоповерхова	10,9	300,3
30	вул. Гречка, Північно-Сирецька	18,9	с/г призначення	багатоповерхова	7,6	207,9
31	проспект Правди	98,6	с/г призначення	багатоповерхова	25,6	705
32	вул. Замковецька	29,3	с/г призначення	середньоповерхова	7,6	209,5
33	вул. Вишгородська	14,5	комунальна територія	багатоповерхова	5,8	159,5
34	в межах вул. Бережанської, Лугової, Автозаводської	31,1	промислово-комунальна	багатоповерхова.	10,9	299,3
35	в межах вул. Бережанської, Лугової, Полярної	33,6	промислово-комунальна	багатоповерхова	10,4	286,4
36	вул. Майорова	12,9	промислово-комунальна	багатоповерхова	4	110
37	вул. Кондратюка	6,3	комунальна територія	багатоповерхова	2,2	60,6
38	вул. Богатирська (на північ від затоки Верблюд)	22,8	вільна від забудови територія	садибна	0,7	73
38	вул. Богатирська (на північ від затоки Верблюд)	5,8	громадська територія	садибна	0,2	18,6
38	вул. Богатирська (на північ від затоки Верблюд)	12,5	зелені насадження спец. призначення	садибна	0,4	40
39	вул. Богатирська	23,9	с/г призначення	садибна	0,7	76,5
Р 18	Квартал в межах вул.Маршала Гречка, Стеценка	24,6	5-ти поверхова житлова забудова	багатоповерхова	9,8	306,6
Всього		**362,1**			**96,8**	**2853,2**
	Будівництво окремих будинків на вільних ділянках	41,2		багатоповерхова	39,6	1100,0
Всього		**41,2**			**39,6**	**1100**
РАЗОМ ПО ПЛАНУВАЛЬНІЙ ЗОНІ		**403,3**			**136,4**	**3953,2**
ПІВНІЧНА ЛІВОБЕРЕЖНА ПЛАНУВАЛЬНА ЗОНА						
40	вул. Милославська	7,7	вільна від забудови територія	багатоповерхова	3,1	84,7
41	вул. Милославська	12	вільна від забудови територія(ведеться будівництво)	багатоповерхова	4,3	
42	біля селища Троєщина	154,9	вільна від забудови територія (ведеться будівництво)	садибна	4,6	371,8
43	біля селища Троєщина	23,3	луги	садибна	0,7	55,9
44	біля селища Троєщина	25,9	вільна від забудови територія(ведеться будівництво)	садибна	0,8	62,2
45	вул. Бальзака і р. Десенка	26,6	луги	2-3 пов.	3,5	95,1
46	в межах вул. Комбінатної, Сагайдака	18,7	промислова	багатоповерхова	6,5	180
46	в межах вул. Комбінатної, Сагайдака	3,5	садибна територія	багатоповерхова	1,2	33,7
47	вул. Воскресенська	13,2	промислова	багатоповерхова	4,6	127,1
48	біля селища Биківня	16,8	спец. призначення	багатоповерхова	6,7	184,8
49	селище Биківня	111,8	ліси	садибна	3,4	268,3
50	вул. Березнева, Регенераторна	36,3	промзона Березняки	багатоповерхова	12,7	349,4
51	вул. Довбуша	12,7	комунальна	багатоповерхова	4,4	122,2
52	вул. Алма-Атинська	9	2-3-4 пов.	багатоповерхова	3,2	86,6
р 21	Квартал в межах вул. Воскресенської, бульв. Перова, просп. Алішера, Навої	19	5-ти поверхова житлова забудова	багатоповерхова	8,4	231,3
р 22	Квартал в межах вул. Попудренка, Червоногвардійської, Мініна, Червоноткацької	19,7	5-ти поверхова житлова забудова	багатоповерхова	8,7	236,4

Всього		**502,1**			**76,3**	**2521,6**
	Будівництво окремих будинків на вільних ділянках	52		багатоповерхова	28,2	784,1
Всього		**52**			**28,2**	**784,1**
РАЗОМ ПО ПЛАНУВАЛЬНІЙ ЗОНІ		**554,1**			**104,5**	**3305,7**
СХІДНА ПЛАНУВАЛЬНА ЗОНА						
53	4-й мікрорайон житл. Масиву "Позняки"	21	вільна від забудови територія	багатоповерхова	7,4	202,1
54	2-й мікрорайон житл. Масиву "Позняки"Західні	9	садибна територія	багатоповерхова	3,2	86,6
55	Промзона "Позняки"	4,9	промислова територія	багатоповерхова	2	55,2
56	2-й мікрорайон житл. Масиву "Позняки"	18,1	вільна від забудови територія	багатоповерхова	6,7	184,2
57	11-й мікрорайон житл. Масиву "Позняки"	27,7	садибна територія	багатоповерхова	11,4	312,3
58	вул. Бориспільська	14,5	промислово-комунальна	багатоповерхова	5,1	139,6
59	вул. Поліська	5,8	спец. призначення	багатоповерхова	2	55,8
60	вул. Бориспільська	123,86	спец. призначення	багатоповерхова	43,4	1192,2
61	вул. Бориспільська(Червоний хутір, рембаза)	14,3	спец. призначення	багатоповерхова	5	137,6
62	вул. Бориспільська на перетині з Старобориспільською	5,3	спец. призначення	багатоповерхова	1,6	43,7
63	11-й мікрорайон житл. Масиву "Осокорки"	5,6	вільна від забудови територія	багатоповерхова	2,5	67,8
64.1	8-й мікрорайон житлового масиву Осокорки -Центральні (соц. житло)	37,2	вільна від забудови територія	багатоповерхова	13	358,1
64.2	2-й мікрорайон житлового масиву Осокорки -Центральні	11,1	луги	багатоповерхова	3,9	106,8
64.3	3а-й мікрорайон житлового масиву Осокорки -Центральні	74,5	луги	багатоповерхова	26,1	717,1
64.4	Житловий масив Осокорки Центральні	94,7	луги	багатоповерхова	33,1	911,5
65	Житловий масив Осокорки Центральні -Південні (соц.житло)	66,2	с/г призначення	багатоповерхова	23,2	637,2
Р 23	Квартал в межах вул.Російської, Сімферопольської, Ялтинської, Новодарницької	7,7	малоповерхова житлова забудова	багатоповерхова	3,3	85,6
Всього		**541,46**			**192,9**	**5293,4**
	Будівництво окремих будинків на вільних ділянках	16,3		багатоповерхова	9,8	280
	Всього	**16,3**			**9,8**	**280**
РАЗОМ ПО ПЛАНУВАЛЬНІЙ ЗОНІ		**557,8**			**202,7**	**5573,4**
РАЗОМ ПО М. КИЄВУ		**2714,0**			**954,5**	**28500,0**

Примітка: P_1, P_2,…P_{23} – зони комплексної реконструкції кварталів застарілої забудови

7. СИСТЕМА ГРОМАДСЬКОГО ОБСЛУГОВУВАННЯ

В проведенні ефективної соціально-економічної політики в столиці провідну роль відіграватиме організація системи громадського обслуговування в місті.

Призупинення темпів динамічного розвитку сфери обслуговування в м. Києві зумовлено в останні роки значною економічною кризою 2008-2009 років та повільними темпами виходу з неї.

Ключовою проблемою є недостатня забезпеченість об'єктами соціальної сфери: дитячих дошкільних установ, шкіл, об'єктів фізкультури й спорту, установ культури й дозвілля, комунальних лікарень і поліклінік у новозбудованих масивах Лівобережжя й віддалених мікрорайонах у Святошинському, Оболонському, Солом'янському, Голосіївському районах.

Для вирішення цих проблем та поліпшення системи громадського обслуговування здійснюються комплексні заходи в системі освіти, охорони здоров'я, соціального захисту населення, у сфері культури та спорту, торгівлі і побутового обслуговування. Передбачається розвиток інфраструктури комунального господарства.

Потреби у розвитку складових об'єктів громадського обслуговування визначені з урахуванням демографічного прогнозу чисельності постійного населення – 3,14 млн. осіб та фактичного населення – 3,7 млн. осіб до 2026 року.

Розрахунки проведено згідно з ДБН 360-92** («Містобудування. Планування та забудова міських і сільських поселень»).

Основними напрямками розвитку системи об'єктів громадського обслуговування є:

- забезпечення населення соціально гарантованим рівнем освіти та дошкільного виховання,
- поліпшення якості виховання та освіти;
- розвиток мережі амбулаторних закладів із стабілізацією потужності та кількості лікарень;
- забезпечення доступної кваліфікованої медичної допомоги кожному киянину, запровадження нових ефективних механізмів фінансування та управління у сфері охорони здоров'я, створення умов для формування здорового способу життя та зростання тривалості життя киян;
- розвиток установ охорони здоров'я, соціального захисту населення (будинки-інтернати для дітей, людей похилого віку й осіб з особливими потребами), забезпечення населення міста всіма видами сучасної медичної допомоги;
- збільшення ємності й кількості спортивних і фізкультурно-оздоровчих споруд;
- будівництво в кожному мікрорайоні м. Києва багатофункціональних відкритих майданчиків зі спортивними тренажерами, синтетичним покриттям для ігрових видів спорту, будівництво в кожному районі міста універсальних спортивних комплексів;
- модернізація й будівництво кінотеатрів, театрів, художніх центрів, цирку, бібліотек і інших установ культури;
- будівництво підприємств торгівлі, громадського харчування й побутового обслуговування крокової доступності в житлових районах і мікрорайонах;
- розвиток інфраструктури житлово-комунального господарства, збільшення місткості готелів, парку пожежних машин, кількості громадських вбиралень, оздоровчих установ різної форми власності.

Розвиток системи громадського обслуговування за окремими галузями на перспективу наведено у табл. 7.1.

I. Заклади освіти

У сфері освіти передбачаються наступні заходи.

Дошкільні заклади освіти. На початок 2011 року в 679 дошкільних закладах освіти виховувалось 89,3 тис. дітей при проектній потужності цих закладів 79,4 тис. місць.

Проблемою є нерівномірність розташування дошкільних закладів та відставання їх будівництва у нових житлових масивах, а також практика виведення деяких закладів із сфери діяльності у районах існуючої забудови, складність повернення зданих в оренду для іншого функціонального використання будівель дитячих закладів.

З урахуванням наведеного передбачається:

- забезпечення 85 % дітей до 6 років дитячими дошкільними установами;
- розвиток мережі дитячих дошкільних закладів усіх форм власності до загальної місткості 107 тис. місць за рахунок будівництва об'єктів у нових мікрорайонах, реконструкції, розширення, переоснащення, повернення будівель, які були надані в оренду для іншого функціонального використання в районах існуючої забудови;
- створення соціальних дитячих закладів з функціями притулку;
- наповнюваність груп у дошкільних закладах зменшити до 20 дітей.

Загальноосвітні навчальні заклади та позашкільні заклади. У 525 загальноосвітніх навчальних закладах в 2011 році навчалося 224,9 тис. учнів. У зв'язку з підвищенням народжуваності в м. Києві протягом останніх 10 років прогнозується подальше зростання кількості дітей шкільного віку, розвиток музичних, художніх та інших спеціалізованих позашкільних закладів.

З урахуванням наведеного передбачається:

- забезпечення 100 % дітей до 15 років і 80 % до 18 років шкільними установами;
- розвиток мережі шкільних закладів комунальної та приватної форм власності, включаючи загальноосвітні школи, гімназії, ліцеї до 358,8 тис. місць за рахунок будівництва шкіл у нових мікрорайонах, реконструкції, розширення шкільних будівель в районах існуючої забудови;
- розвиток мережі позашкільних закладів до 27,4 % загальної кількості місць у шкільних закладах;
- наповнюваність класів у школах довести до 25 школярів.

Професійно-технічна освіта. В 31 професійно-технічному училищі в 2010 році здобувало освіту 18,3 тис. учнів. Для створення робітничих професій, впровадження ефективних механізмів узгодження діяльності з підготовки кадрів та перспективних потреб ринку праці, передбачається стабілізація мережі професійно-технічних установ та доведення кількості учнів до 30 тис. у 2025 р.

Вищі учбові заклади.

Передбачається:

- укрупнення мережі вузів, у т.ч. у складі підвищення питомої ваги недержавних вищих учбових закладів 40-50 %.
- стабілізація чисельності студентів у вищих навчальних закладах на рівні 500-550 тис, з них приблизно 90 % – у вузах III-IV рівнів акредитації.

Розширення пропозиції професійно-освітніх послуг поєднуватиметься з впровадженням дієвих механізмів кредитування освіти, факторами поліпшення якості навчально-виховного процесу зміцнення матеріально-технічної бази вищих навчальних закладів.

II. Заклади охорони здоров'я, соціального забезпечення спортивні і фізкультурно-оздоровчі установи

Мережа закладів охорони здоров'я в 2011 р. включала 111 лікарень усіх форм власності та підпорядкування, кількість лікарняних ліжок становила 29,9 тис., забезпеченість ліжковим фондом складала 110 одиниць на 10 тис. постійного населення.

Амбулаторно-поліклінічну ланку представляли 438 лікарські заклади державної, комунальної та приватної форм власності.

Стратегією розвитку м. Києва до 2025 року галузь охорони здоров'я та медичних послуг визнана пріоритетною.

Пріоритетами на першу чергу будуть розвиток первинної медико-санітарної допомоги, удосконалення системи фінансування охорони здоров'я, упорядкування мережі лікувально-профілактичних закладів, зміцнення їх матеріально-технічної бази.

З урахуванням зазначеного передбачається:

- стабілізація мережі лікарень усіх форм власності на рівні 44,5 тис. ліжок;
- реконструкція та переоснащення існуючих лікарень;
- розвиток мережі поліклінік та амбулаторій до 75,5 тис. відвідувань за зміну шляхом їх будівництва у нових мікрорайонах, реконструкції існуючих закладів.

Установи санаторно-курортні, відпочинку.

Передбачається:

- розвиток мережі закладів відпочинку, особливо позаміського відпочинку дітей під час літніх канікул із збільшення ємності позашкільних таборів на 75,8 тис. місць, баз відпочинку та будинків відпочинку, відповідно на 41,4 та 23,6 тис. місць.
- розвиток мережі санаторно-курортних установ, закладів відпочинку і туризму здійснюється шляхом ефективного використання, модернізації існуючих закладів, будівництва нових закладів та урахування перспективних моделей організації відпочинку населення.

Фізкультурно-спортивні споруди. Передбачається збільшення ємності та кількості масових спортивних та фізкультурно-оздоровчих споруд загальноміського та місцевого рівня майже в два рази, зокрема:

- будівництво в кожному районі міста універсальних спортивних комплексів;
- будівництво у житлових кварталах (мікрорайонах) приміщень для фізкультурно-оздоровчих занять на 19,7 тис. кв. м, спортивних залів загального користування на 172,7 тис. кв. м;
- спорудження швидкомонтуємих спортивних об'єктів;
- будівництво в кожному мікрорайоні м. Києва багатофункціональних відкритих спортивних площадок, спортивних споруд з комплексом тренажерів, майданчиків для ігрових видів спорту;
- будівництво льодового стадіону в районі вул. Здолбунівської;
- спорудження центру олімпійської підготовки з водних видів спорту – водноспортивного стадіону на Трухановому острові, водного стадіону в затоці Оболонь;
- будівництво Київської міської спортивної та реабілітаційно-оздоровчої бази олімпійської та параолімпійської підготовки;
- створення спортивних парків на територіях рекреаційних лісів, прилеглих до житлової забудови, на Дніпровських островах та у прибережних зонах;
- будівництво плавальних басейнів при реконструкції шкіл та дитячих дошкільних закладах та будівництві громадських розважальних комплексів;
- реконструкція міжшкільних стадіонів з встановленням футбольного поля і спортивних майданчиків з синтетичним покриттям;
- будівництво критих льодових арен (ковзанок) у т.ч. на лівобережжі по пр. Маяковського, 21, на території стадіону «Восход» Київського радіозаводу в Дарниці;
- завершення реконструкції НСК «Олімпійський».

III. Установи культури і мистецтва.

Намічено подальший розвиток закладів культури і мистецтва, зокрема передбачається:

- розвиток мережі закладів культури та відпочинку з вводом додатково: до 21,7 тис. місць в театрах, до 33,5 тис. місць – в кінотеатрах та відеозалах, 5,6 млн. книг – масових бібліотек з обладнанням комп'ютерними технологіями та виходом до мереж інтернету, будівництво нових, реконструкція, модернізація, переобладнання існуючих кінотеатрів, клубів та будинків культури, бібліотек;
- формування зон масових урочистих та святкових заходів на майдані Незалежності, по вул. Хрещатик, на Європейській, Софіївській, Солом'янській, Контрактовій, Троїцькій площах, у парку «Троєщина», НСК «Олімпійський», території біля затоки «Оболонь», Експоцентру України по вул. Глушкова, біля музею «Пирогово», спортивного аеродрому «Чайка» та ін.;
- створення зон відпочинку та дозвілля в житлових районах;
- будівництво Музею історії міста Києва, створення нових музейно-виставкових приміщень, арт-центрів з сучасними технологіями.

IV. Підприємства торгівлі, громадського харчування, побутового обслуговування

В Києві функціонує 838 стаціонарних магазинів площею близько 1 млн. кв. м. Кількість підприємств торгівлі з урахуванням тимчасових споруд становить 5,5 тис. одиниць загальною площею близько 2,0 млн. кв. метрів.

Мережа закладів ресторанного господарства налічує біля 3 тис. об'єктів харчування на 158,7 тис. посадочних місць.

Ринки представлені в місті 98 підприємствами на 43 тис. місць.

Потужність мережі підприємств торгівлі, ринків, на початок 2011 року досягла нормативу розрахункового періоду 2020 року, однак потужність мережі місцевого рівні товарів повсякденного попиту недостатня.

У зв'язку з наведеним передбачається:

- розвиток сфери торгівлі з орієнтацією на вимоги споживача та європейський рівень міст-столиць;
- будівництво магазинів крокової доступності торгівлі продовольчими товарами повсякденного попиту у житлових мікрорайонах;
- будівництво торговельно-розважальних комплексів з одночасним родинним дозвіллям.

Підприємства комунального обслуговування. Передбачається подальший розвиток інфраструктури житлово-комунального господарства міста, пожежних депо, закладів ритуального обслуговування та інших для забезпечення нормативного рівня потужності мережі.

Мережа готелів розвивається з урахування завдань забезпечення інфраструктури ЄВРО-2012 до 125 тис. місць або 62,2 тис. номерів.

Таблиця 7.1

Потреба в установах та підприємствах громадського обслуговування населення м. Києва

Найменування	Одиниця виміру	Нормативна величина з розрахунку на 1000 осіб. населення	Існуючий фонд на 1.01.2011 р.		Додаткова потреба	Потужність на кінець 2025 р.
			Потужність	Рівень забезпеченості (% до норми)		
1	2	3	4	5	6	7
1. Заклади освіти						
1.1. Дитячі дошкільні установи (місцева мережа), всього	місць	34	78,9	74	28,1	107,0
у тому числі:						
- в нових мікрорайонах	місць	42	-	-	43,3	43,3
- в існуючій забудові	місць	33	78,9	-	-	63,7
1.2. Загальноосвітні школи (місцева мережа), всього	місць	114	308,3	86	50,5	358,8
у тому числі:						
- в нових районах	місць	138	-	-	142,1	142,1
- існуючій забудові	місць	101	308,3	142	-	216,7
1.3. Позашкільні установи, всього:	% від загальної кількості школярів IV-VIII кл.	15,3 %	19,1	70	8,3	27,4
у тому числі:						
- палац школярів	---//---	3,3	1,2	20	4,7	5,9
- дитячо-юнацька спортивна школа	---//---	2,3				
- дитячі школи мистецтв (музичні, художні, хореографічні)	% від загальної кількості школярів IV-VIII кл.	2,7	-	-	-	-
- інші (станції юних натуралістів, туристів та ін.)	---//---	7,0	12,5	99	0,1	12,6
1.4. Професійно-технічні і середні спеціальні навчальні заклади	учнів	Н. д.	18,3	-	11,7	30,0
2. Заклади охорони здоров'я, соціального забезпечення спортивні і фізкультурно-оздоровчі установи						
2.1. Лікарні(міська мережа)	тис.ліжок	18,15	29,0/19,0	55/43	23,5/25,5	52,5/44,5
2.2. Поліклініки, всього :	тис.відв.за зміну	25,2/24	82,7/58,5	-/77	-/17,0	-/75,5
у тому числі :						
- місцева мережа	---//---	15/15	35,1/35,1	-/ 74	-/12,1	-/47,2
- міська мережа	---//---	10,2/9	-/23,4	-/ 83	- / 4,9	-/28,3
2.3. Аптеки	об’єкт	0,09	0,615	172	0,01	0,625
2.4. Санітарно-епідеміологічні установи(міська мережа)	об’єкт	За завданням на проектування	15	-	-	15
2.5. Станції (підстанції) швидкої медичної допомоги	автомоб.	1на 10 тис. осіб (15 хв. тр. доступність на спец.автомоб.	0,210	57	0,158	0,368
2.6. Молочні кухні (місцева мережа)	порція за добу на 1 дитину до року (тис.)	4	71,0	51	69,0	140,0
2.7. Роздавальні пункти молочних кухонь(місцева мережа)	тис. кв.м заг. площі на 1 дитину до року	0,3	5,7	54	4,8	10,5
2.8. Установи санітарно-курортні, відпочинку						
у тому числі:						
- санаторії	місць	За завданням на проектування	3,1	-	-	-
- бази відпочинку, та інші заклади відпочинку	тис місць	14	2,7	6	41,4	44,1
- будинки відпочинку (пансіонати) для сімей з дітьми	місць	8	1,6	6	23,6	25,2
- оздоровчі табори старшокласників	місць	14	1,3	3	42,8	44,1
- позашкільні табори	місць	25	2,9	4	75,8	78,7
2.9. Фізкультурно-спортивні споруди						
у тому числі:						

Найменування	Одиниця виміру	Нормативна величина з розрахунку на 1000 осіб. населення	Існуючий фонд на 1.01.2011 р.		Додаткова потреба	Потужність на кінець 2025 р.
			Потужність	Рівень забезпеченості (% до норми)		
1	2	3	4	5	6	7
- приміщення для фізкультурно-оздоровчих занять у житловому кварталі(мікрорайоні) – місцева мережа	кв м загальної площі	15	27,5	58	19,7	47,2
- спортивні зали загального користування	кв м площі підлоги	98,0	135,7	44	172,7	308,4
- відкриті площинні споруди у житловому кварталі(мікрорайоні) – місцева мережа	га	0,01	н.д.	-	-	-
- басейни криті та відкриті загального користування, всього	площі дзеркала води	48,0	15,2	10	135,9	151,1
3. Установи культури і мистецтва, культові споруди						
3.1. Приміщення для культмасової роботи з населенням за місцем проживання (місцева мережа)	місць відвід.	60	43,7	23,0	145,1	188,8
3.2. Театри (міська мережа)	тис.місць	8	7,7	26,2	21,7	29,4
3.3. Кінотеатри та відеозали (міська мережа)	тис.місць	15	21,7	39,3	33,5	55,2
3.4. Цирки (міська мережа)	тис. місць	4,0	1,0	7	13,7	14,7
3.5. Масові бібліотеки, всього	млн. од. збереж.	4,5	11,0	66	5,6	16,6
у тому числі :						
- місцева мережа	---//---	2,1	5,4	82	1,2	6,6
- міська мережа	---//---	2,4	5,6	74	2,0	7,6
3.6. Клубні установи та центри дозвілля, всього :	місць відвідування	35	39,9	31	88,9	128,8
у тому числі :						
- місцева мережа	---//---	15	9,5	17	45,7	55,2
- міська мережа	---//---	20	30,4	41	43,2	73,6
3.7. Культові споруди	об’єкт	За завданням на проектування	87	-	-	-
4. Підприємства торгівлі, громадського харчування, побутового обслуговування						
4.1. Підприємства торгівлі, всього :	м. кв. торг. площі	230	994.7	109	8,3	1003,0
у тому числі :						
- місцева мережа	---//---	89	369,7	105	9,5	379,2
- міська мережа	---//---	141	625,0	112	1,2	623,8
4.2. Підприємства продовольчої торгівлі, всього :	---//---	80	370,4	148	6,3	364,1
у тому числі :						
- місцева мережа	---//---	54	240,0	112	0,3	240,3
- міська мережа	---//---	26	130,4	126	6,6	123,8
4.3. Підприємства непродовольчої торгівлі, всього :	---//---	150	624,3	105	14,6	638,9
у тому числі :						
- місцева мережа	---//---	35	129,7	93	9,2	138,9
- міська мережа	---//---	115	494,6	108	5,4	500,0
4.4. Ринкові комплекси (міська мережа)	м. кв. торг. площі	40	651,6	410	53,0	598,6
4.5. Підприємства громадського харчування, всього	місць	40	134,1	84	24,8	158,9
у тому числі:						
- місцева мережа	місць	7	21,4	77	6,4	27,8
- міська мережа	місць	33	112.7	86	18,2	130,9
4.6. Магазини кулінарії (міська мережа)	м. кв. торг. площі	6	н.д.	-	-	-
4.7. Підприємства побутового обслуговування, всього	роб. місць	9	21,2	75	7,1	28,3

Найменування	Одиниця виміру	Нормативна величина з розрахунку на 1000 осіб. населення	Існуючий фонд на 1.01.2011 р.		Додаткова потреба	Потужність на кінець 2025 р.
			Потужність	Рівень забезпеченості (% до норми)		
1	2	3	4	5	6	7
у тому числі :						
- місцева мережа	---//---	2	5,5	87	0,8	6,3
- міська мережа	---//---	7	15,7	71	6,3	22,0
4.8. Підприємства комунального обслуговування						
у тому числі:						
- пральні самообслуговування (місцева мережа)	т білизни за зміну	10	3,7	10,1	33,1	36,8
- фабрики –пральні (міська мережа)	---//---	110	14,5	4,2	331,7	346,2
- хімчистка самообслуговування (місцева мережа)	кг речей за зміну	4	1,0	6,3	14,9	15,9
- фабрики –хімчистки (міська мережа)	кг речей за зміну	7,4	2,9	12,4	20,4	23,3
- бані й душові(міська мережа)	помивочних місць	5	1,2	7	18,6	19,8
5. Організації і установи управління						
5.1. Відділення зв’язку, всього:	об’єкт	0,16	250	50	254,0	504
у тому числі:						
- місцева мережа	---//---					
- міська мережа	---//---					
5.2. Юридичні консультації(міська мережа)	тис. роб. місце	1 юрист – адвокат на 10 тис. чол.	2,1	525	-	2,1
5.3. Нотаріальна контора	тис. роб. місць	1 нотаріус на 30 тис. чол.	0,92	676	-	0,92
6. Установи житлово-комунального господарства						
6.1. Житлово-експлуатаційні організації (місцева мережа)	об’єкт	1 об’єкт на м-н з нас.20 тис. жителів	129	82	28,0	157
6.2. ЖЕО (житлового району)	---//---	1 об’єкт на житл. р-н до 80 тис. чол.	-	-	-	-
6.3 .Пункт прийому вторинної сировини від населення (місцева мережа)	---//---	1 об’єкт на 20 тис. жителів	110	60,0	74,0	184
6.4. Пожежні депо (міська мережа)	Пожежна автомашина	1 на 20 тис.чол.	184	93	14,0	198
6.5. Готелі	місць	4,8	19,0	107	1,0	125,0
6.6. Громадські вбиральні, всього :	тис. прилад	1	1,9	48	2,1	4,0
у тому числі :						
- місцева мережа	---//---	0,3	0,4	33	0,8	1,2
- міська мережа	---//---	0,7	1,5	54	1,3	2,8
6.7. Бюро похоронного обслуговування	Об’єкт	1 на 0,05 млн.чол.	-	-	-	-
6.8. Будинок траурних обрядів (міська мережа)	---//---	1 на 0,05 млн.чол.	-	-	-	-
6.9. Кладовище традиційних поховань (міська мережа)	га	0,24	545,2	72	210,2	755,4
у тому числі :						
- місцева мережа	---//---	0,3	0,4	33	0,8	1,2
- міська мережа	---//---	0,7	1,5	54	1,3	2,8
6.10. Крематорій з кладовищем урнових поховань (міська мережа)	га	0,02	27	42,9	35,9	62,9

ЗБЕРЕЖЕННЯ ТАОХОРОНА ІСТОРИКО-КУЛЬТУРНОЇ СПАДЩИНИ

І. Стан, проблеми та основні напрями збереження нерухомої культурної спадщини

Київ унесений до Списку історичних населених місць України, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 26 липня 2001 року № 878. Нерухома культурна спадщина Києва охоплює найширший хронологічний, типологічний і видовий діапазон пам'яток V-XX ст. Загальний фонд історичної забудови сягає до 10 тисяч об'єктів. На території міста зареєстровано 2569 нерухомих пам'яток культурної спадщини. На державний облік узято 719 пам'яток архітектури та містобудування (з них 390 – національного значення); 308 пам'яток монументального мистецтва (з них 11 – національного значення); 1484 пам'ятки історії (з них 26 – національного значення); 58 пам'яток археології (з них 20 – національного значення), а також близько 1700 щойно виявлених об’єктів культурної спадщини.

Два комплекси пам'яток – собор Святої Софії з прилеглими монастирськими будівлями та ансамбль Києво-Печерської лаври включені ЮНЕСКО до Списку всесвітньої культурної спадщини.

У місті на базі комплексів пам'яток культурної спадщини створено 6 заповідників та 2 історико-архітектурні музеї: Національний заповідник "Софія Київська", Національний Києво-Печерський історико-культурний заповідник, Державний історико-культурний заповідник "Стародавній Київ", Державний історико-меморіальний заповідник "Лук'янівське кладовище", Національний заповідник "Бабин Яр", Національний історико-меморіальний заповідник "Биківнянські могили", а також Національний музей "Київська фортеця", Національний музей народної архітектури та побуту України.

Усі ці осередки нерухомої культурної спадщини разом з окремими пам'ятками архітектури та містобудування, історії, археології, монументального та садово-паркового мистецтва, ландшафту, разом з неповторним київським ландшафтом формують традиційний характер середовища м. Києва та утворюють історичні ареали міста.

Більшість пам'яток національного значення та тих пам'яток місцевого значення, що перебувають у складі заповідників та музеїв, мають добрий та задовільний технічний стан. Близько 50 % пам'яток місцевого значення та щойно виявлених об'єктів культурної спадщини перебувають у незадовільному технічному стані, а близько 5 % – в аварійному.

Пам'ятки культурної спадщини м. Києва перебувають у всіх формах власності, передбачених чинним законодавством: державній, комунальній, приватній. Найбільш проблемними є пам'ятки приватної форми власності, які не використовуються і не утримуються в належному технічному стані з огляду на перспективні наміри власників (інвесторів) забудувати земельні ділянки, які звільняться після знесення аварійних пам'яток. Другою проблемною групою є будівлі-пам'ятки, у яких окремі приміщення чи групи приміщень перебувають у власності різних власників, що не дає змоги скоординовано проводити профілактичні, консерваційні та ремонтно-реставраційні роботи на пам'ятках.

Особливо загострилася в останнє десятиріччя проблема сучасної забудови в зонах охорони пам'яток. Ця забудова своїми немасштабними формами спотворює традиційний характер середовища і знецінює конкретні пам'ятки, позбавляючи їх належного композиційно-видового впливу.

Основні напрями збереження та охорони культурної спадщини та історичної забудови:

- розробка історико-архітектурного опорного плану міста з визначенням зон охорони пам'яток, меж та режимів використання територій історичних ареалів;
- здійснення системи заходів щодо збереження історичного ландшафту, нерухомої культурної спадщини та традиційного характеру середовища м. Києва;
- проведення реставрації й реабілітації пам'яток, реставрація фасадів історичних будівель;
- завчасне інформування ЮНЕСКО про заплановані архітектурні перетворення в буферних зонах собору Святої Софії з прилеглими монастирськими будівлями та ансамблю Києво-Печерської лаври;
- охорона природного оточення у зонах охоронюваного ландшафту, збереження й відтворення цінних природних і пейзажних якостей пов'язаного з пам'ятками ландшафту, візуальна нейтралізація будівель, споруд, які спотворюють цей ландшафт.
- заборона будівництва будівель підвищеної поверховості, а також висотних будівель на територіях заповідників, буферних та охоронних зон;
- забезпечення проведення археологічних досліджень та музеєфікації виявлених розкопками стародавніх будівель і споруд на територіях пам’яток археології та в межах їх охоронних зон;
- виявлення та усунення порушень порядку збереження та охорони пам’яток та об’єктів культурної спадщини.

ІІ. Історико-архітектурний опорний план

В історико-архітектурному опорному плані міста:

- визначаються історичні ареали та встановлюються охоронні зони;
- досліджуються етапи історико-містобудівного розвитку м. Києва, особливості історичного формування забудови та її сучасний стан і цінність;
- надається аналіз ландшафту (включає характеристику природної складової ландшафту як найбільш сталого структуро- та формоутворюючого чинника, виявлених природних особливостей місцевості, що визначають своєрідність розпланування та просторової побудови Києва);
- надається аналіз об'єктів культурної спадщини: ландшафтних, археології, об'єктів історії та монументального мистецтва, архітектури та містобудування, садово-паркового мистецтва, науки і техніки;
- аналізується архітектурно-просторова композиція і пейзажно-видова структура історичного центру його середовище зонування;
- надається узагальнена оцінка культурної спадщини Києва, що розкриває характерні риси і цінність сукупності об'єктів культурної спадщини та ін.

Історичні ареали. Існуючі на сьогодні історичні ареали міста уточнені. Колишні Солом'янський, Північний та історичний ареал Пуща-Водиця скасуються, оскільки вони були визначені в 2001 р. всупереч вимогам чинного законодавства. Коригуються межі Центрального та Південного історичного ареалу відповідно до наявності пам'яток культурної спадщини. Створюється новий Дорогожицький історичний ареал.

Номенклатура і межі історичних ареалів – Центрального, Дорогожицького та Південного – визначені відповідно до вимог законодавства (Закон України "Про охорону культурної спадщини", постанова Кабінету Міністрів України від 13 березня 2002 р. № 318, ДБН Б.2.2-3-2008).

Межі Центрального історичного ареалу визначено з урахуванням наявності численних пам'яток культурної спадщини, історичних ландшафту, розпланування, забудови, а також містобудівної ситуації, що існує на сьогодні у місті.

До Центрального історичного ареалу відноситься територія Києва, що історично склалася на початок XX ст. (історичні місцевості Печерськ, Поділ та Старокиївська частина, що охоплювала центральну частину міста з кварталами нової забудови. На території ареалу розташовані пам’ятки, які Рішенням XIV сесії Міжурядового комітету ЮНЕСКО внесено до Списку Всесвітньої спадщини ЮНЕСКО: “Софійський собор в Києві та прилеглі монастирські будівлі, Києво-Печерська Лавра”.

Наявність і межі Дорогожицького ареалу обумовлені наявністю на цій території міста двох заповідників (Державного історико-меморіального заповідника "Лук’янівське кладовище" та Національного заповідника «Бабин Яр»), пам’ятки архітектури національного значення Кирилівської церкви (XII ст.), її охоронної зони та зони охоронюваного ландшафту.

Межі території Південного історичного ареалу відкореговані з урахуванням розташованих у цій історичній місцевості пам’яток культурної спадщини: групи печер Китаївської пустині (XVII ст.), давньоруського курганного могильника, городища та посаду, археологічного культурного шару, зони охоронюваного ландшафту, комплексу Пантелеймонівського монастиря, пам’ятки садово-паркового мистецтва національного значенняи та комплексу Музею народної архітектури та побуту НАН України (с. Пирогів).

Зони охорони пам'яток. Зони охорони пам’яток охоплюють значну частину території міста. Уточнюються межі історико-культурних заповідників і зон охорони пам’яток м. Києва, які було затверджено рішеннями виконкому Київської міської ради народних депутатів від 16.07.79 № 920, від 10.10.88 № 976, розпорядженнями Київської міськдержадміністрації від 16.05.2002 № 979 та від 25.12.2007 № 1714.

Відповідно до вимог Центру всесвітньої спадщини ЮНЕСКО суттєво збільшуються буферні (охоронні) зони пам'яток всесвітньої спадщини – ансамблю споруд Софійського собору та Києво-Печерської лаври. Враховуючи, що на цей час обидві буферні зони поєднані територією пам’ятки ландшафту місцевого значення «Історичний ландшафт Київських гір і долини р. Дніпра» (наказ Міністерства культури і туризму № 58/0/0/16-10 від 03.02.2010 р.), створюється єдина буферна зона пам’яток всесвітньої спадщини.

Зонами охорони пам'яток м. Києва, на територіях яких охороняється культурна спадщина та зберігається традиційний характер середовища, визначено:

- території пам'яток всесвітньої спадщини ЮНЕСКО (ансамблів Софії Київської та Києво-Печерської лаври);
- території державних історико-культурних заповідників;
- території великих за площею пам’яток (Байкове кладовище, парк "Феофанія", Політехнічний інститут, Кіностудія ім. О. Довженка);
- охоронна (буферна) зона пам’яток всесвітньої спадщини ЮНЕСКО – ансамблів Софії Київської та Києво-Печерської лаври;
- зони охорони пам’яток, а саме – охоронні зони, зони регулювання забудови 1-ї, 2-ї та 3-ї категорій;
- зони охоронюваного ландшафту, затверджені розпорядженням КМДА від 25.12.2007 р. № 1714, що підлягають коригуванню.

Межі Державного історико-меморіального заповідника «Лук’янівське кладовище» визначено у межах землевідводу, затвердженого рішенням VII сесії Київради XXIV скликання від 27.05.04 № 281/1491.

Межі Національного заповідника «Бабин Яр» визначено відповідно до постанови Кабінету Міністрів України «Про занесення об’єктів культурної спадщини національного значення до Державного реєстру нерухомих пам’яток України» від 03.09.2009 № 928.

Зони охорони пам’ятки історії національного значення – Національного академічного театру російської драми ім. Л. Українки нанесено відповідно до зон охорони пам’ятки, затверджених наказом МКТ від 13.12.07 № 1669/0/16-07.

Територію та зони охорони Музею народної архітектури та побуту України в Голосіївському районі (с-ще Пирогів) визначено відповідно до «Зон охорони (скорегованих) Музею народної архітектури та побуту НАН України (с. Пирогів) з урахуванням вимог Указу Президента України від 25 червня 2007 року № 553/2007».

Охоронну зону пам’ятки садово-паркового мистецтва національного значення «Феофанія» визначено відповідно до затвердженої в установленому порядку «Схеми меж охоронної зони навколо території парку-пам’ятки садово-паркового мистецтва загальнодержавного значення «Феофанія» (скорегованої) та поверховості її забудови» (2007 р.).

Територію, на якій сконцентровано 87 пам’яток історії національного значення Байкового кладовища визначено у сучасних межах території кладовища (по лінії огорожі).

Межі зони охоронюваного ландшафту та зон регулювання забудови 1-ї, 2-ї та 3-ї категорій скориговані відповідно до затвердженої містобудівної документації.

Межі зон охорони пам'яток та історичних ареалів міста уточнені відповідно до транспортно-планувальної схеми та схеми функціонального використання території відповідно до Концепції стратегічного розвитку м. Києва, затвердженої VI сесією Київської міської ради VI скликання 16.09.2010 р.

Режими використання територій пам'яток, заповідників, зон охорони пам'яток та історичних ареалів м. Києва.

1. На територіях пам'яток, заповідників, буферних зон пам'яток всесвітньої спадщини ЮНЕСКО (Національного Києво-Печерського історико-культурного заповідника та ансамблю споруд Софійського собору) нове будівництво обмежується. Заборонено будівництво будинків підвищеної поверховості, а також висотних будинків.

2. На зазначених вище територіях допускається тільки реставрація і реабілітація пам'яток та реконструкція інших будівель і споруд без збільшення їх висотних параметрів.

3. ***У буферних зонах пам'яток всесвітньої спадщини ЮНЕСКО*** режим використання території також передбачає:

- збереження розпланування, пам’яток та об'єктів культурної спадщини, елементів історичного упорядження;
- необхідність проведення археологічних досліджень і музеєфікації археологічних об ′єктів; заборону розкопування "на знесення" археологічного культурного шару; необхідність резервації нерозкопаних ділянок культурного шару як еталону на майбутнє;
- забезпечення сприятливого для пам’яток гідрологічного режиму, пожежної безпеки, захисту від динамічних навантажень та інших негативних техногенних і природних впливів;
- проведення робіт щодо реставрації і пристосування пам’яток культурної спадщини, упорядження та озеленення території за спеціальними проектами, погодженими центральним органом виконавчої влади у сфері охорони культурної спадщини.

Про всі архітектурні перетворення, заплановані в буферних зонах пам'яток всесвітньої спадщини ЮНЕСКО (Національного Києво-Печерського історико-культурного заповідника та ансамблю споруд Софійського собору), необхідно завчасно інформувати Центр всесвітньої спадщини (м. Париж).

4. У зонах ***охоронюваного ландшафту та пам’ятці ландшафту «Історичний ландшафт Київських гір і долини р. Дніпра»*** забезпечується охорона природного оточення, збереження і відтворення цінних природних і пейзажних якостей пов'язаного з пам'ятками ландшафту, ліквідація чи візуальну нейтралізація будівель, споруд і насаджень, що спотворюють цей ландшафт.

Забезпечується охорона особливостей рельєфу, водоймищ, рослинності і відтворення їх історичного вигляду, збереження візуальних зв'язків пам'яток з природним та переважно природним оточенням, що має історичну цінність, захист берегових, лукових територій від зсувів та розмиву, укріплення схилів, ярів, їх озеленення; проведення інших природоохоронних заходів.

На території зон охоронюваного ландшафту можлива господарська діяльність, якщо вона не порушує характеру ландшафту і не потребує зведення капітальних будівель і споруд.

Відкриті галявини та простори лук можуть використовуватись для епізодичних масових свят та гулянь без будівництва капітальних споруд, а також як лукопарки та гідропарки з відповідними технічними заходами та впорядженням, що не впливають негативно на ландшафт та не змінюють його характеру.

У місцях традиційної забудови, відповідно до п. 3.4.3.5. ДБН Б.2.2-2-2008 можливе зведення окремих нових будівель та реконструкція існуючих, які не порушують цінних природних, історичних та пейзажних якостей ландшафту, що охороняється.

Всі земляні роботи в зонах охоронюваного ландшафту виконують з урахуванням вимог охорони наявних в ній археологічних об'єктів або можливості виявлення таких об'єктів.

5. На територіях ***охоронних зон*** забороняється будівництво будинків підвищеної поверховості, а також висотних будинків, земляні роботи і впорядження, що порушують засади збереження пам'яток та традиційного характеру середовища.

Нове будівництво можливе лише у виключних випадках і тільки за проектами, розробленими на основі історико-містобудівних обґрунтувань та погодженими з відповідними державними органами охорони культурної спадщини.

В охоронних зонах за погодженням із відповідними органами охорони культурної спадщини і відповідними органами з питань містобудування і архітектури можуть виконуватись:
- роботи, пов'язані зі збереженням, реабілітацією та відтворенням будинків і споруд, розпланування та впорядження, що формують історичне середовище пам'яток;
- улаштування доріг і доріжок, в окремих випадках невеликих автостоянок, зовнішнього освітлення, озеленення та впорядження, розміщення реклами, встановлення інформаційних стендів та вітрин, які стосуються пам'яток, та забезпечення інших форм благоустрою, викликаних умовами сучасного використання, але такими, що не порушують традиційного характеру середовища пам'яток та природного ландшафту, що підпорядкований пам'яткам;
- земляні роботи, якщо вони не порушують середовища пам'яток та наявних археологічних об'єктів;
- заміна підприємств, майстерень, складів, які виводять з охоронних зон, та будівель, які зносять, будинками та спорудами чи зеленими насадженнями, що не заважають візуальному сприйняттю та збереженню пам'яток і не порушують їх оточення;
- вибіркові реконструкція і збільшення розмірів окремих будівель, які не порушують традиційного характеру середовища у відповідності з розробленими і погодженими історико-містобудівними обґрунтуваннями;
- виявлення історично цінних розпланувань, забудови, ландшафту та відтворення їх кращих втрачених елементів і якості, усунення або нейтралізація дисгармонійних будівель і споруд та елементів впорядження, створення сприятливих умов для огляду пам'яток та їх оточення;
- забезпечення необхідних для збереження пам'яток гідрогеологічних умов, чистота повітря і водоймищ, захист від динамічних впливів, зсувів, пожежна безпека тощо.

В охоронній зоні Національного музею народної архітектури та побуту (с-ще Пирогів) на окремих ділянках можливе розміщення садибної забудови відповідно до історико-містобудівних обгрунтувань при дотриманні обмежень по висоті, визначених чинними Державними будівельними нормами

6. На територіях ***зон регулювання забудови 1-ї, 2-ї та 3-ї категорій,*** відповідно до розділу 3.4.2 ДБН Б.2.2-2-2008 нове будівництво та реконструкція регламентуються за розташуванням, функціональним призначенням, висотою, прийомами забудови, масштабом, масштабністю членувань, матеріалом, кольором відповідно до історико-містобудівних обгрунтувань.

При цьому в межах зазначених зон режими регулювання забудови визначається ступінь допустимих перетворень (мінімальні, обмежені, активні) на території кожної зони:
- на території зони регулювання забудови 1-ї категорії допускаються мінімальні перетворення;
- на території зони регулювання забудови 2-ї категорії допускаються обмежені перетворення;
- на території зони регулювання забудови 3-ї категорії допускаються активні перетворення.

У зонах регулювання забудови не дозволяється розміщувати промислові

підприємства, транспортні, складські та інші споруди, що створюють значні вантажні потоки, забруднюють повітряний та водний басейни, вогне- та вибухонебезпечні об'єкти, а також об'єкти, що є дисгармонійними до середовища, яке охороняється.

У зонах регулювання забудови не дозволяється будівництво транспортних розв'язок, естакад, мостів та інших інженерних споруд, що порушують традиційний характер середовища пам'яток. Якщо такі споруди мають бути зведені, застосовують технічні прийоми і конструкції, що не дисонують з пам'ятками та історичною частиною міста.

Будівництво, реконструкція, земляні та інші роботи в зонах регулювання забудови можуть здійснюватися лише за проектами, погодженими відповідними органами охорони культурної спадщини та відповідними органами з питань містобудування та архітектури.

У зонах регулювання забудови зберігаються пов'язані з пам'ятками цінна історична забудова і розпланування, характерні містобудівні утворення та виразні елементи ландшафту, забезпечуються сприятливі умови огляду пам'яток.

Для забезпечення огляду пам'яток та їх комплексів і збереження особливостей їх видового розкриття в панорамах і перспективах необхідно:

- зберігати оглядові точки, найсприятливіші для візуального сприйняття пам'яток;
- не закривати пам'ятки новобудовами та насадженнями зі сприятливих боків огляду та не допускати зведення нових будинків і споруд, які негативно впливають на композиційну значимість пам'яток.

Зона регулювання забудови 1-ї категорії є зоною суворого регулювання забудови. На території зони регулювання забудови 1-ї категорії зберігається існуюче розпланування. Нове будівництво і реконструкцію підпорядковують основним закономірностям історичної забудови кожного кварталу з додержанням відповідності архітектури нових будинків і споруд пам'яткам, а також з урахуванням масштабних, стильових, колористичних та інших особливостей традиційного середовища. На території зони регулювання забудови 1-ї категорії заборонено будівництво висотних будинків, а будівництво будинків підвищеної поверховості визначається відповідно до висновків історико-містобудівних обгрунтувань.

В зоні регулювання забудови 1-ї категорії на Видубичах (навколо Видубицького озера) на окремих ділянках можливе розміщення громадської забудови відповідно до історико-містобудівних обгрунтувань при дотриманні терасного характеру формування забудови та обмежень по висоті до 5-ти поверхів.

На території ***зони регулювання забудови 2-ї категорії*** зберігаються наявні розпланування, висота та масштаб забудови. На території зони регулювання забудови 2-ї категорії заборонено будівництво висотних будинків.

На території ***зони регулювання забудови 3-ї категорії*** регламентація забудови визначається вимогами збереження загальної композиційної єдності історичного центру міста, композиційної ролі пам'яток в його пейзажі. У межах зони регулювання забудови 3-ї категорії, як правило, зберігається існуюча розпланувальна мережа; у межах територій Нижньої Телички та Рибальського півострова існуюча розпланувальна мережа збереженню не підлягає. У межах зони регулювання забудови 3-ї категорії на ділянках, розташованих на Нижній Теличці, Рибальському півострові, а також уздовж Залізничного шосе, вулиць Боженка, Антоновича, Великої Васильківської допускається будівництво окремих висотних будівель, граничні параметри яких мають визначатися історико-містобудівними обгрунтуваннями й погоджуватися органами охорони культурної спадщини.

7. Режими використання територій ***пам'яток археології.***

На територіях пам'яток археології забезпечується проведення археологічних досліджень з музеєфікацією виявлених розкопками стародавніх будівель і споруд. При цьому заборонено розкопування "на знесення" археологічного культурного шару по всій його площі й на всю глибину. Необхідно резервувати не розкопані ділянки культурного шару як еталон на майбутнє.

Будь-яким земляним та будівельним роботам, запланованим на територіях пам'яток археології, повинні передувати археологічні дослідження (розкопки), а самі роботи повинні здійснюватися під наглядом фахівця-археолога.

На територіях ***охоронних зон пам'яток археології*** забезпечується охорона археологічного культурного шару, проведення археологічних досліджень з музеєфікацією виявлених розкопками стародавніх будівель і споруд. Будь-яким земляним роботам, будівельним роботам, пов'язаним з розкриттями, мають передувати археологічні дослідження. У проектно-кошторисній документації на будівництво в обов'язковому порядку передбачаються кошти на проведення археологічних досліджень перед початком земляних робіт.

На всіх територіях ***зон охорони археологічного культурного шару*** встановлюється єдиний режим використання територій:

- всі будівельні і земляні роботи, посадка дерев проводяться з дозволу органів охорони культурної спадщини під наглядом археолога;
- до початку крупних земляних або будівельних робіт на ділянках археологічного культурного шару повинні проводиться археологічні дослідження відповідно до планів розміщення будівництва;
- по завершенні археологічного дослідження ділянки культурного шару виявлені й залишені на місці фрагменти стародавніх будівель і споруд підлягають охороні, консервації та музеєфікації як нерухомі пам'ятки культурної спадщини. У разі їх відсутності повністю вивчені ділянки археологічного культурного шару за рішенням державних органів охорони культурної спадщини виключаються зі складу зон охорони археологічного культурного шару.

У межах кожного з **історичних ареалів** режими використання територій визначається режимами зон охорони, встановлених у відповідних історичних ареалах. Проектуванню об'єктів містобудування має передувати розроблення історико-містобудівних обґрунтувань, які погоджуються в установленому порядку.

III. Заходи із збереження та реставрації пам’яток та об’єктів культурної спадщини

Для забезпечення охорони об’єктів культурної спадщини на територіях Державного історико-архітектурного заповідника «Стародавній Київ», Державного історико-меморіального заповідника «Лук’янівське кладовище», Національного історико-

меморіального заповідника «Бабин Яр», Національного архітектурного музею «Київська фортеця» здійснюється:

- розроблення планів організації територій заповідників відповідно до вимог чинного законодавства;

- розроблення меж та режимів використання зон охорони заповідників;
- виконання реставраційних та інших робіт відповідно до планів організації територій та режимів використання зон охорони.

Для забезпечення охорони пам'яток всесвітньої спадщини ЮНЕСКО – Національного Києво-Печерського історико-культурного заповідника та ансамблю споруд Софійського собору та об'єктів культурної спадщини, розташованих в межах їх буферних зон, передбачено:

- розроблення плану організації території Національного заповідника "Софія Київська";
- розроблення проекту регенерації буферної зони Національного Києво-Печерського історико-культурного заповідника:
- розроблення проекту регенерації буферної зони Національного заповідника "Софія Київська";
- забезпечення реставрації і реабілітації пам'яток та реконструкції інших будівель і споруд без збільшення їх висотних параметрів;
- погодження всіх архітектурних перетворень, запланованих в буферних зонах пам'яток всесвітньої спадщини ЮНЕСКО з центральним органом виконавчої влади у сфері охорони культурної спадщини відповідно до взятих міжнародних забов'язань з метою погодження та інформування Центру всесвітньої спадщини;
- забезпечення збереження розпланування території, пам'яток та об'єктів культурної спадщини, елементів традиційного характеру середовища у буферних зонах пам'яток всесвітньої спадщини ЮНЕСКО;
- забезпечення проведення археологічних досліджень і музеєфікації археологічних об ′єктів; заборона проведення розкопок "на знесення" археологічного культурного шару; резервація нерозкопаних ділянок культурного шару як еталону на майбутнє;
- забезпечення сприятливого для пам'яток гідрологічного режиму, пожежної безпеки, захисту від динамічних навантажень та інших негативних техногенних і природних впливів;
- проведення дослідження та інвентаризації забудови в буферних зонах (Національного Києво-Печерського історико-культурного заповідника та ансамблю споруд Софійського собору), аналізу стильової та історичної належність споруд та будівель, їх цінності та ступеня збереженості;
- розроблення плану управління територією пам'ятки всесвітнього значення ансамблем споруд Софійського собору та її буферної зони.
- створення тематичних інтер'єрів кафе, ресторанів, магазинів сувенірів, пов'язаних з пам'яткою всесвітньої спадщини – ансамблем споруд Софійського собору та персоналіями;
- проведення історико-архітектурної (посадибної) інвентаризації забудови Центрального історичного ареалу м. Києва з аналізом стильової та історичної належності споруд, визначенням їх цінності та ступеня збереженості;
- проведення коригування переліків пам'яток за категоріями та видами;
- розроблення програми консервації, реставрації та пристосування (функціональної адаптації) розташованих в буферній зоні пам'яток архітектури та історії, що зберегли цінні інтер'єри;
- проведення реставрації та музеєфікації пам'яток історії, монументального мистецтва та археології;
- розроблення позначок, дошок, пам'ятних знаків та схем їх розміщення на території буферної зони.

Для забезпечення охорони об'єктів культурної спадщини розташованих на територіях історичних ареалів та на інших територіях в м. Києві:

- забезпечення охорони об'єктів культурної спадщини, внесених до Державного реєстру нерухомих пам'яток України та Переліків об'єктів культурної спадщини з метою попередження їх пошкодження, руйнування або знищення, втрати автентичності пам'яток, порушення встановленого порядку їх використання;
- забезпечення проведення робіт щодо реставрації і пристосування пам'яток культурної спадщини за проектами погодженими центральним органом виконавчої влади у сфері охорони культурної спадщини:

– <u>пам'яток національного значення:</u>

- Музею медицини (Анатомічний театр) (вул. Б. Хмельницького, 37);
- Будинку Київського музею російського мистецтва (вул. Терещенківська, 9);
- Будинку Президії НАН України (вул. Володимирська, 54);
- Національного науково-природничого музею (вул. Б. Хмельницького, 15);
- Комплексу пам'ятника Магдебурзького права, входу і сходів до колони Магдебурзького права;
- Комплексу споруд Братського монастиря (Києво-Могилянська академія) (вул. Г. Сковороди, 2-А);
- споруд Фролівського Вознесенського монастиря (вул. Фролівська, 6-8);
- дзвіниці церкви Миколи Доброго (вул. Покровська, 6);
- Башти № 4 (вул. Староводницька, 2);
- Капоніру першого полігону (вул. Госпітальна, 24);
- Підпірної верхньої стіна (Паркова дорога, 2);
- Підпірної нижньої стіни (Набережне шосе);
- Брами Васильківського равеліна (вул. Цитадельна, 3);
- Казарми військово-сирітського відділення (вул. Цитадельна, 3);
- Національного художнього музею України (вул. М. Грушевського, 6);
- Житлового будинку, в якому мешкав М. Булгаков (Андріївський узвіз, 13);

– <u>пам'яток місцевого значення:</u>

- садиби (вул. Лютеранська, 32);
- житлового будинку (вул. Михайлівська, 10);

- колишнього прибуткового будинку Микільського військового монастиря (вул. І. Мазепи, 11);
- колишньої казарми військово-сирітського відділення (Івана Мазепи, 34-Л);
- прибуткового будинку (вул. Ярославів Вал, 1);
- будинку Духовної семінарії (вул. Костянтинівська, 5);
- житлового будинку (вул. Б. Хмельницького, 10);
- житлового будинку (вул. Б.Хмельницького, 12);
- житлового будинку (вул. М. Житомирська, 12);
- садиби художника О. Мурашка (вул. М. Житомирська, 14)
- будинку В.Крістера (вул. Осиповського, 2-а);
- садиби Міхельсона (вул. Пушкінська, 35, 35а, 35б, 37, 37а, 37б);
- лікарні Товариства лікувальних закладів для хронічно хворих дітей (Паркова дорога, 3, 5/7);
- Лук`янівського народного будинку (Дехтярівська, 5);
- Лук'янівського парку міської залізниці (вул. Дегтярівська, 7, 7-а);
- Маріїнського дитячого притулку (вул. Паньківська, 2);
- садиби Сікорського (вул. Ярославів Вал, 15);
- території Байкового кладовища;
- житлового будинку (вул. Саксаганського, 34);
- садиби Беретті О.В (бульвар Т. Шевченка, 26-28);
- житлового будинку (вул. Боричев тік, 23/3);
- житлового будинку (вул. Велика Житомирська, 10);
- прибуткового будинку (вул. Тургенівська, 19);
- прибуткового будинку (вул. Б. Хмельницького, 12-14);
- прибуткового будинку (вул. Червоноармійська, 12);
- особняка С. Могильовцева (Шоколадний будинок) (вул. Шовковична, 17/2);
- житлового будинку (бульвар Т. Шевченка, 3).

- забезпечення проведення упорядження та озеленення територій історичних ареалів за спеціальними проектами, погодженими центральним органом виконавчої влади у сфері охорони культурної спадщини;
- обмеження на територіях історичних ареалів забудови (за висотою, поверховістю, щільністю та ін. параметрами), відповідно до спеціально розробленої науково-проектної документації з визначення режимів використання територій зон охорони пам'яток);
- заборона будівництва будинків підвищеної поверховості, а також висотних будинків в межах територій історичних ареалів;
- забезпечення в межах історичних ареалів розроблення історико-містобудівних обґрунтувань, що мають передувати проектуванню об'єктів які погоджуються в установленому порядку;
- проведення на територіях пам'яток та об'єктів культурної спадщини реставраційних та реабіталітаційних робіт, робіт по пристосуванню до сучасних потреб суспільства та благоусторою їх територій;
- дослідження та аналіз цінності та ступеня збереженості історичної забудови, містобудівної структури та парцеляції Центрального історичного ареалу;
- забезпечення збереження та візуального розкриття об'єктів культурного ландшафту, що є складовими пам'ятки ландшафту "Історичний ландшафт Київських гір і долини р. Дніпра";
- забезпечення збереження загальної композиційної єдності історичного центру міста, композиційної ролі пам'яток в його пейзажі;
- організація оглядових майданчиків для забезпечення огляду панорам історичної забудови та ландшафту міста;
- забезпечення в зонах охоронюваного ландшафту охорони природного оточення, збереження і відтворення цінних природних і пейзажних якостей пов'язаного з пам'ятками ландшафту, ліквідація чи візуальну нейтралізацію будівель, споруд і насаджень, що спотворюють цей ландшафт;
- забезпечення охорони особливостей рельєфу, водоймищ, рослинності і науково обґрунтоване відтворення їх історичного вигляду, збереження візуальних зв'язків пам'яток з природним оточенням, що мають історичну цінність, захист берегових, лукових територій від зсувів та розмиву, укріплення схилів, ярів, їх озеленення; проведення інших природоохоронних заходів;
- розроблення програми заходів щодо виявлення та обліку об'єктів культурної спадщини періоду 1930-50-х р.р.;
- забезпечення припинення робіт на пам'ятках та їх територіях, якщо ці роботи становлять загрозу їх руйнуванню або пошкодженню;
- проведення огляду наявної зовнішньої реклами на об'єктах культурної спадщини та демонтаж об'єктів зовнішньої реклами, які дисгармонують з об'єктами культурної спадщини або спотворюють їх зовнішній вигляд;
- виявлення та усунення порушення порядку збереження та використання об'єктів культурної спадщини користувачами;
- забезпечення збереження, відновлення традиційного характеру середовища в зонах охорони пам'яток.

9. ОЗЕЛЕНЕНІ ТА ЛАНДШАФТНО-РЕКРЕАЦІЙНІ ТЕРИТОРІЇ

Стратегічним напрямом розвитку озеленених і ландшафтно-рекреаційних територій міста є необхідність збереження унікального природно-ландшафтного комплексу міста, рекреаційних територій і об'єктів природно-заповідного фонду, необхідність підвищення забезпеченості населення озелененими територіями загального користування шляхом створення нових парків, скверів, бульварів, поліпшення рекреаційного потенціалу існуючих природно-ландшафтних територій природних ландшафтів, їх благоустрій та належний догляд за насадженнями.

Метою розвитку рекреаційної сфери є досягнення європейського рівня якості місцевих рекреаційних ресурсів і послуг, ствердження на міжнародному ринку рекреаційних послуг у м. Києві, нарощування обсягу доходів суб'єктів господарювання і міського бюджету від туристсько-екскурсійної та санаторно-курортної діяльності.

Площа території у межах міста, що вкрита зеленими насадженнями всіх видів, (включно з садово-дачною забудовою) складає 49133,52 га, або 58,80 % площі міста. Всього в Києві 122 парки в т.ч. спеціалізовані, 379 скверів, 80 бульварів, які виконують в місті дві найважливіші функції – екологічну і рекреаційну.

Близько половини парків Києва відносяться до об’єктів природно-заповідного фонду та крім рекреаційної виконують також функцію природоохоронну. Загальна площа парків, що мають природоохоронний статус – 2670,57 га, з яких 12 об’єктів загальнодержавного значення і 14 – місцевого.

Озеленені території обмеженого використання займають площу 11638,6 га. До складу таких територій входять: озеленені території шкіл – 1093 га, дитячих дошкільних установ – 865,4 га, вузів – 1242,5 га, лікувальних закладів – 284,6 га, житлових масивів – 5411,4 га та інші. Площа озеленених територій санітарно-захисних зон складає близько 106,8 га. В Києві налічується 28 кладовищ загальною площею 533,2 га, з яких більшість мають статус закритих і напівзакритих. Рівень озеленення кладовищ складає близько 80 %.

До комплексної зеленої зони міста включено також ліси приміської зони загальною площею 282597,6 га, з яких більше 50 % – ліси рекреаційно-оздоровчого призначення.

Передбачаються наступні напрямки та заходи щодо розвитку ландшафтно-рекреаційних територій:

- ***Загальноорганізаційні та управлінські:***

- здійснення державного контролю за збереженням і відтворенням зелених насаджень, дотриманням природоохоронного законодавства;
- внесення змін до Кримінального кодексу України та Кодексу України про адміністративні правопорушення щодо встановлення відповідальності за безправне захоплення та забудову озеленених територій загального користування, територій прибережних захисних смуг;
- розробка нової Програми комплексної зеленої зони м. Києва та стандартів міського озеленення, врахування необхідності розширення асортименту рослин, що використовуються в озелененні;
- розробка Програми відродження р. Либідь та малих річок м. Києва з формуванням рекреаційних зон, бульварів-набережних;
- застосування ценотичного підходу до формування насаджень загального користування парків і скверів, в основу якого покладено наближення штучно створених до природних рослинних угруповань, що забезпечить їм відповідну стійкість та довговічність при мінімізації втручання з боку людини;
- збереження більш ніж 60-відсоткової загального озеленення територій міста та його унікального ландшафтно-природного комплексу;
- забезпечення природоохоронного режиму в межах прибережно-захисних смуг, введення офіційного мораторію на замив та засипку акваторій р. Дніпро, малих річок та водойм;
- закріплення меж міських лісів, лісопарків, гідропарків і парків;
- визначення територій курортними відповідно до чинного законодавства – курортів, або курортних зон «Пуща-Водиця» та « Конча-Заспа»;
- надання рекреаційним територіям міста та приміської зони статусу земель суспільного користування, що особливо охороняються;
- визначення територій об’єктів природно-заповідного фонду у встановлених межах, їх охоронних зон і режимів використання цих територій;
- сприяння розвитку додаткових видів озеленення (дахове, вертикальне, контейнерне), особливо в щільно забудованій центральній частині міста, та скверів з боку місцевих органів самоврядування та експлуатуючих організацій.

- ***Озеленені території загального користування:***

- задоволення потреб у паркових територіях за рахунок часткової трансформації промислових територій в озеленені території на період після 2025 року, приріст цих територій складе біля 2,4 тис. га;
- загальна площа паркових територій зросте з 4,8 тис. га до 5,5 тис. га, спортивних парків з 0,16 до 0,31 тис. га.;
- передбачається розширення та розвиток парків культури, розваг і відпочинку: Голосіївського парку культури та відпочинку ім. М.Рильського, парку Партизанської Слави, Оболонь, Перемога, створення низки нових районних парків відпочинку; створення нових тематичних парків та невеликих парків відпочинку, спеціалізованих дитячих та спортивних парків, а також влаштування зон дитячого відпочинку та спорту в існуючих парках;
- з метою створення повноцінних умов відпочинку жителів Києва передбачається реконструкція та облаштування водойм і водотоків міста, очищення чаш водойм і русел річок, встановлення споруд дощової каналізації, створення захисних водоохоронних насаджень та бульварів-набережних, винесення за межі рекреаційних зон несамохідних плавзасобів (плавучих готелів, ресторанів тощо) та баз стоянок маломірних суден.
- нові обладнані пляжі будуть формуватись у комплексі з парковими і гідропарковими територіями на Оболоні, Троєщині, Горбачисі, Венеціанському, Долобецькому і Трухановому островах, на курортах Пуща-Водиця і Конча-Заспа, а також у басейні р. Нивки, на Русанівській Набережній і Нижніх садах. Площа пляжів збільшиться з 125,02 га до 188,28 га на довгостроковий період;
- дефіцит територій відпочинку та нерівномірність їх розташування в більшості районів Києва буде пом’якшено за рахунок використання спортивних парків з фізкультурно-спортивними комплексами, формування пішохідних туристських зон з об′єктами відпочинку.

- ***Зелені насадження іншого функціонального призначення:***

- проведення інвентаризації та здійснення реконструкції вуличних насаджень незадовільного санітарного стану із створенням біологічно стійких та ефективних шумозахисних зелених насаджень на площі 150 га;
- створення ефективних шумозахисних насаджень вздовж залізниці (шириною 25-30 м) для зменшення впливу шуму на територію житлової забудови та формування екологічного коридору в межах міста;
- реконструюювання під бульвари: Столичне шосе, просп. Голосіївський, просп. Космонавта Комарова, просп. Перемоги, вул. Мельникова, вул. Щусєва, вул. Вишгородська, вул. Фрунзе, вул. Богатирська, вул. Оноре де Бальзака, вул. Маяковського, вул. Харківське шосе, просп. Оболонський, просп. Ватутіна, просп. Броварський, просп. Воз'єднанання, просп. Ю.Гагаріна, просп. Бажана, бульв. Перова;
- проведення інвентаризації та здійснення впорядкування зелених насаджень обмеженого користування згідно діючих нормативів.

- ***<u>Лісопаркові території:</u>***

Потреба в лісопаркових територіях і рекреаційних лісах буде задовольнятись за рахунок ресурсів міста і приміської зони. Площа лісопаркових насаджень («міських лісів») буде скорочуватись у зв'язку з відведенням територій для прокладання транспортних магістралей та інженерних комунікацій і споруд, що проектуються, а також через переведення частини лісопаркових насаджень та упорядкованих зон відпочинку в буферні парки на ділянках активного рекреаційного використання поблизу житлових масивів. Сумарна площа цих парків повинна скласти 1,7 тис. га.

Метою створення парків на основі лісопаркових територій є формування упорядкованих місць масового відпочинку, які відзначаються високим оздоровчим ефектом і оптимальною доступністю для населення, їх благоустрій. Площа лісопарків і рекреаційних лісів (без буферних парків) має скласти 32,6 тис. га.

З урахуванням буферних парків загальна площа озеленених територій загального користування збільшиться до 7800,91 га, а забезпеченість населення – до 23,41 кв. м/особу (на довгостроковий період).

- ***<u>Об`єкти природно-заповідного фонду:</u>***

- розширення національного природного парку «Голосіївський» (в проектних межах 2001 р.) площею близько 11066,0 га. І черга НПП створена згідно Указу Президента України (від 27.08.07 №794/2007) і складає 4525,52 га;
- корегування проекту створення регіонального ландшафтного парку «Дніпровські острови» з включенням до його складу о. Труханів;
- встановлення меж об'єктів природно-заповідного фонду та їх охоронних зон;
- крім розширення НПП «Голосіївський», пропонується створення 25 об`єктів природно-заповідного фонду на зарезервованих територіях загальною площею 3177,11 га.

Таблиця 9.1

Прогноз розвитку озеленених територій та об`єктів природно-заповідного фонду м. Києва

Назва	Одиниця виміру	2011 р	до 2025 р	Приріст
1	2	3	4	5
Насадження загального користування, у т.ч.: *- паркові території створені на базі лісів (буферні парки)* *- парки, сквери, бульвари, спеціалізовані парки*	га	5306,5 - *5306,5*	7800,91 *1714,3* *6086,6*	762,1 *1714,3* *780,1*
Ландшафтна реконструкція озеленених територій загального користування	га	-	2232,1	-
Зелених насаджень загального користування	$м^2$/1 особу	19,19	23,41	4,2
Лісопаркових територій	тис. га	34325,1	32610,8	-
Лісопаркових територій	$м^2$/1особу	124,12	103,6	-
Площа об'єктів природно-заповідного фонду*	га	12055,2	13869,13	1813,93
Кількість природно-заповідних об'єктів	шт.	111	126	15

* без врахування додаткової площі НПП «Голосіївський» (за проектом 2001 р.)

<u>Туризм та санаторно-курортна діяльність</u>

Київ як історичне місто є туристичним центром – початковим, кінцевим чи транзитним пунктом міжнародних, загальнодержавних і місцевих туристських та екскурсійних маршрутів. Питома вага різних видів активного туризму (подорожі й походи, у т.ч. спортивні) та екскурсії на території Києва визначається специфікою туристичних ресурсів та інтересами різних контингентів туристів. Домінуючою тематикою для іноземних туристів є історико-архітектурна та культурно-пізнавальна. Активно розвивається культурно-розважальна складова туристської діяльності в Києві: проведення міжнародних фестивалів, міжнародних змагань з різних видів спорту тощо.

Визначені основні рангово-таксономічні рівні рекреаційних територій м. Києва:

локальний – рекреаційні території, що використовуються населенням Києва, переважно повсякденно;

регіональний – території, що використовуються населенням Києва та прилеглих областей у вихідні дні;

міжрегіональний – території, що використовуються населенням Києва, вітчизняними і іноземними туристами під час відпусток та канікул і, одночасно, місцевим населенням протягом двох інших циклів – добового і тижневого.

Розвиток курортного-рекреаційних територій. Збереження та відтворення курортної сфери пов'язані з необхідністю забезпечення перспективного населення закладами курортного лікування та курортних-рекреаційних територій в цілому. У межах Києва завершується формування чотирьох інтегративних багатопрофільних рекреаційних зон, які органічно доповнюються автономними зонами масового відпочинку і туризму. Їхні планувальні межі і характеристики визначаються в ході вирішення завдань скоординованого функціонування і розвитку єдиної мережі рекреаційних і природно-заповідних територій міста.

Рекреаційні зони, які потребують закріплення їх у статусі особливо охоронних територій, включають такі планувальні утворення:

1. *Дарницька* – парки культури і відпочинку «Перемога», «Партизанська слава», буферні парки, лісопарки, рекреаційні ліси Броварської, Білодібровної, Дніпровської, Микільської, Дарницької зон масового відпочинку; лісопарки і комплекси закладів відпочинку Колпитської, Дарницької північної і Дарницької південної зон спеціалізованого відпочинку.
2. *Конча-Заспівська* – Голосіївський ПКіВ ім. Рильського, НК «Експоцентр України», Музей народної архітектури і побуту; буферні парки і лісопарки зон масового відпочинку: Голосіївської, «Жуків острів», «Лиса гора – Покал», «Феофанія», Конча-Заспівської; лугопарки «Жуків острів», «Ольжин і Козачий острови»; парки, лісопарки, луки і комплекси рекреаційних закладів курорту Конча-Заспа (всі території НПП «Голосіївський» - І черга). Перспектива розвитку НПП «Голосіївський» передбачає узгодження його меж з межами рекреаційної зони.
3. *Пуща-Водицька* (основна частина зони) – буферні парки, лісопарки і рекреаційні ліси Межигірськорі, Пуща-Водицької, Київської і Святошинської зон масового відпочинку; лісопарки і комплекси рекреаційних закладів Святошинської і Пуща-Водицької зон спеціалізованого відпочинку; парки вздовж р. Нивки; парки, лісопарки і комплекси рекреаційних закладів курорту «Пуща-Водиця».
4. *Центральна* – парки культури і відпочинку: «Оболонь» «Троєщина», Дружби народів», «Труханів острів», «Долобецький», «Гідропарк», «Прибережний» (Позняки-західні); парки: «Дубовий гай» із полями гольф клубу (урочище Оболонь), урочища Муромець, Горбачиха, парк Моряків, «Аскольдова могила», «Слави», «Печерський», «Маріїнський», Печерський, Наводницький, ботанічний сад НАН України, біля оз. Малинівка, уздовж Русанівської затоки; сквери на Дніпровській і Русанівській набережних, Бульвар-набережна вздовж р. Либідь; водно-спортивні центри «Троєщина» (затока Доманя), «Муромець», «Вигурівщина», «Оболонь»,; спортивний парк на о. Галерний, колективні сади «Русанівські», та «Осокорки-нижні сади» (прибережна частина).

Напрямки розвитку курортно-рекреаційних закладів

- Функціональний профіль і спеціалізація існуючих та перспективних рекреаційних закладів повинні і надалі відповідати цільовому призначенню та соціальному значенню курорту.
- відновлення роботи ряду закладів курортного лікування і відпочинку, пансіонату з лікуванням «Поліграфіст»", бази відпочинку «Дніпро», бази відпочинку «Автомобіліст», бази відпочинку ТОВ «Ріелт», ДЛОК «Дніпровські хвилі» та бази відпочинку «Десна».
- встановлення статусу і режимами округу санітарної охорони та другої зони курортів «Пуща-Водиця» та «Конча-Заспа»;
- відновлення роботи 8 закладів санаторного лікування та відпочинку: 2 – санаторіїв, 1 – дитячого оздоровчого закладу, 2 – пансіонатів з лікуванням, 4 – бази відпочинку. Загальна вартість робіт (відповідно до ємності закладів) орієнтовно складає 68,20 млн. грн.
- створення кардіологічно-ревматологічного реабілітаційного центру в санаторії «Конча-Заспа».

Таблиця 9.2

Показники проектної трансформації рекреаційної сфери м. Києва

Показники	Існуючий стан (станом на 01.01.2011 р.)	Перспектива (2025 р.)
1	2	3
Заклади курортного лікування (тис. місць)	**4,75**	**7,3**
у т.ч.: санаторії для дорослих	*2,5*	*2,8*
санаторії для дітей	*1,0*	*3,0*
санаторії-профілакторії	*1,3*	*1,5*
Заклади туризму (тис. місць)	**19,8**	**28,4**
у т.ч.: туристські готелі	*19,0*	*27,4*
мотелі-кемпінги	*0,8*	*1,0*
Заклади відпочинку (тис. місць)	**3,7**	**7,9**
у т.ч.: бази,будинки, пансіонати відпочинку	*2,6*	*5,1*
оздоровчі табори	*1,1*	*2,8*
Території масового відпочинку (тис. га)	**42,08**	**43,41**
у т.ч.: парки, гідропарки	*4,8*	*5,5*
лісопарки	*34,33*	*34,33*
лугопарки і луки	*2,66*	*3,15*
пляжі	*0,13*	*0,19*
спортивні парки	*0,16*	*0,24*
Території природно-заповідного фонду (тис. га)	**12,8**	**16,0***
Курортні зони (Пуща-Водиця та Конча-Заспа):		
загальна площа (тис. га)	3,72	3,72
ємність зони закладів курортного лікування та відпочинку (тис. місць)	4,6	7,3
Оцінка обсягів інвестування (млн. грн)		2464,7
у т.ч.: курортно-оздоровчі заклади	-	*566,5*
заклади туризму	-	*1350,0*
заклади відпочинку	-	*375,5*
території масового відпочинку	-	*172,7*
Оцінка вартості нового зеленого будівництва, комплексної реконструкції існуючих озеленених територій та буферних парків (млн. грн)	-	565,5

* без врахування додаткової площі НПП «Голосіївський» (за проектом 2001 р.)

Туризм загалом є галуззю економіки та сфери послуг, що дає можливість при

порівняно невеликих капіталовкладеннях забезпечити економічно рентабельне використання «місцевих ресурсів»: історико-культурної спадщини, традицій, природи. Тому для Києва правомірним є вибір туризму як пріоритетного напряму розвитку міста, складової міського середовища та рекреаційної сфери.

Таблиця 9.3

Прогнозний розподіл щоденного середньорічного екскурсійного потоку в м. Києві по зонах концентрації екскурсійних об'єктів

Назва зони	Частка відвідувачів, (%)	Кількість відвідувачів, (тис. осіб)
1	2	3
Печерськ, Лавра, Музей Великої Вітчизняної війни	28	12,6
Старокиївська частина міста	20	9,0
Вул. Велика Васильківська – бульв. Т. Шевченка	4	1,8
Поділ	18	8,1
Бабин Яр – вул. Т. Шамрила	2	0,9
Ботсад НАНУ- Видубичі	3	1,3
Голосіїв – НК «Експоцентр України» - Музей народної архітектури та побуту	19	8,6
Інші	6	2,7
Разом	**100**	**45,0**

<u>На перспективу необхідно:</u>

- додаткові заходи щодо збільшення ємності екскурсійних об'єктів;
- підвищення пропускної здатності існуючих та облаштування нових екскурсійних об'єктів;
- подальше формування нових фокусів (зон) екскурсійного тяжіння поза історичною частиною міста;
- побудувати додатково 42 готелі середньою одноразовою місткістю 200 осіб кожний, загальною – 8400 осіб;
- виходячи з головної мети трансформації міського середовища Києва з точки зору розвитку і самовідтворення сфери туризму – поширення специфічних характеристик історичного образу старого Києва на всю територію міста (для підтримання композиційного механізму ідентифікації), передбачене планувальне закріплення і регулювання 21 туристської зони поза межами чотирьох рекреаційних зон в межах міста.

Сукупність екскурсійних маршрутів, що передбачаються, зв'язує туристські території, заклади і зони в єдину мережу атрактивних об'єктів. До вулиць і площ, якими проходять автобусні, тролейбусні, трамвайні, водні та пішохідні екскурсійні маршрути, ставляться адекватно підвищені вимоги щодо благоустрою, облаштування, дизайну та розміщення закладів і об'єктів обслуговування. До маршрутної мережі залучаються стоянки екскурсійного транспорту, основні пункти екскурсійного обслуговування (біля вокзалів, станцій метро, головних площ, поблизу об'єктів туристського тяжіння).

Підвищення атрактивності міського середовища здійснюється за рахунок диференціації автомобільного та пішохідного руху, створення мережі пішохідних вулиць, площі еспланад, що придатні для програмування маршрутів руху, розрахованого на якнайповніше сприйняття фрагментованого рекреаційного середовища. Самодіяльний туризм киян у межах міста охоплює території рекреаційних зон. Траси маршрутів вихідних днів повинні мати відповідний рівень благоустрою та обладнані майданчики огляду визначних пам'яток, а також стоянки екскурсійного транспорту, пункти торговельно-побутового і рекреаційного обслуговування.

Таблиця 9.4

Туристські зони м. Києва поза межами інтегративних рекреаційних зон

Туристські зони	Максимальний розрахунковий потік екскурсантів у день сезону пік*	
	%	тис. осіб
Старокиївський історичний ареал		
Шулявка (у т.ч. Київський зоопарк)	2,5	1,54
Артема-Гончара	4,0	2,47
Поділ	18,0	11,11
Хрещатик (у т.ч. Хрещатий парк)	11,0	6,79
Паньківщина	3,0	1,85
Липки (у т.ч. Маріїнський парк)	12,0	7,40
Печерськ (у т.ч. Печерська Лавра)	16,0	9,87
В.Васильківська	3,5	2,16
Дружби народів (у т.ч. Ботсад НАНУ)	3,0	1,85
Периферійні зони		
Виноградар	0,6	0,37
Оболонь (у т.ч. гольф-клуб)	1,1	0,68
Святошин	1,0	0,62
Нивки - Бабин Яр	1,5	0,93
Борщагівська	0,5	0,31
Відрадний (у т.ч. «Мамаєва Слобода»)	0,6	0,37
Солом'янська	0,5	0,31
Голосіївська (у т.ч. НК «Експоцентр України» і «Музей народної архітектури та побуту»)	19,0	11,72
Троєщина-Вигурівщина	0,6	0,37
Дарницька	0,5	0,31
Русанівка-Березняки	0,5	0,31
Осокорки-Позняки	0,6	0,37
Разом	**100,0**	**61,7**

* без урахування повсякденно відпочиваючих із числа мешканців міста і курортників

10. ПРОМИСЛОВІ ТА КОМУНАЛЬНО-СКЛАДСЬКІ ТЕРИТОРІЇ

Основними цілями та пріоритетами розвитку промислового комплексу м. Києва є запровадження моделі сталого економічного зростання та конкурентноспроможності промислового потенціалу шляхом формування умов для забезпечення міських та загальнодержавних потреб у промисловій продукції за рахунок збільшення обсягів виробництва високотехнологічної, конкурентоспроможної, екологічно чистої, експортоорієнтованої та імпортозамінної продукції за рахунок оновлення основних виробничих фондів, прискореного розвитку наукоємних і високотехнологічних виробництв шляхом формування науково-інноваційних центрів.

При вирішенні вищевказаних задач необхідно також враховувати:

- роль міста, як столиці великої європейської держави, що вимагає відповідного характеру та рівня забудови, наявність унікального історичного середовища, яке включає в себе історико-архітектурні пам'ятники загально національного і світового значення, та яке характеризується архітектурно-композиційною цілісністю, що вимагає ретельного вивчення стану забудови та оточуючого середовища при вирішені пакету проблем по їх впорядкуванню;
- необхідність розгляду території міста у просторовому плані в поєднанні з приміськими територіями;
- доцільність формування промислових районів виходячи із комплексного розвитку планувальних зон міста маючи на меті досягнення збалансованого розселення і трудового тяжіння, розвитку виробничої та соціальної інфраструктури, систем громадського обслуговування та рекреацій;
- потреба в нових територіальних ресурсах, а також об'єми реконструкції територій будуть безпосередньо залежати від показників росту народногосподарського комплексу на окремих територіальних утвореннях та по місту в цілому, а інвестиційний ресурс для будівництва і реконструкції підприємств буде в першу чергу визначатись економічною ефективністю їх роботи.

Основні напрямки розвитку та удосконалення територіальної організації промислово-комунальних комплексу

- розвиток «лідерних» і «проривних» технологій, щодо яких у науково-дослідних установах міста існують наукові розробки світового рівня: ракетно-космічна й авіаційна техніка; побутова і комунальна електронна техніка; діагностичні та лікувальні програмно-технічні комплекси; наноструктурні матеріали з заданими властивостями, наноелектроніка, нанохімічні та нанобіологічні технології; функціональні матеріали для електроніки, приладобудування та медицини; речовини та матеріали для побутової хімії та харчової промисловості; біотехнології для охорони здоров'я, фармакології та АПК, нові покоління лікарських препаратів та ін.;
- організація випуску аналогів імпортованої продукції (шляхом технологічного наслідування), насамперед зорієнтованої на потреби міста: будівельних матеріалів, вимірювальної техніки, приладів обліку, систем зв'язку, захисту довкілля й утилізації відходів, фармацевтичної продукції та ін.;
- реструктуризація або перебазування за межі міста підприємств, які мають низький рівень бюджетної ефективності або не відповідають стандартам екологічної безпеки, використання звільнених територій для введення в дію виробництв по випуску продукції з новими чи поліпшеними споживчими властивостями, а також інфраструктури з обслуговування підприємницької діяльності;
- розвиток промислових зон, формування на їх територіях нових форм взаємодії підприємств промисловості, науки, малого бізнесу у вигляді технопарків на базі університетів і науково-дослідних інститутів НАН України, виробничих та інноваційно-технологічних кластерів, індустріальних (промислових) парків, територій інноваційного розвитку, зорієнтованих на реалізацію інноваційного циклу.

Територіально-екологічні аспекти розвитку промислово-комунального комплексу

Ключовою проблемою в територіальній організації промислово-комунального комплексу є нераціональне використання промисловими підприємствами земельних ресурсів, наявність економічно неефективних для міста й екологічно шкідливих виробництв.

Площа промислових та комунально-складських підприємств площею 5648 га. Близько половини підприємств мають застарілі й зношені основні виробничі фонди, продукція багатьох не користується попитом, приміщення здаються в оренду, значні території зайняті відходами й шкідливими речовинами, екологічно й соціально небезпечні. В зв'язку з цим враховується як необхідність ресурсного територіального забезпечення подальшого розвитку промислово-комунального комплексу міста, так і подальше ефективне використання територіальних ресурсів.

Основні рішення з територіальної організації промислового комплексу.

- максимальне використання виробничих та раніше відведених земельних ділянок діючих підприємств для нарощування їх виробничих потужностей з метою інтенсифікації виробництва, вивільнення частини земельних ділянок та виробничих площ для організації нового виробництва чи передачі їх іншим користувачам;
- поступове витіснення за межі міста, в прилеглі до м. Києва населені пункти промислового виробництва, яке не потребує особливої кваліфікаційної підготовки, та розміщення якого в місті не лімітується транспортно-економічною та технологічною необхідністю (в першу чергу підприємства будівельної індустрії та складське господарство);
- розробка та реалізація промислової, містобудівної та економічної політики, спрямованих на стимулювання раціонального використання земельних ресурсів та досягнення високих економічних показників в діяльності підприємств на основі формування достовірного банку даних діяльності підприємств та використання ними земельних ресурсів щодо:

  -обсягів реалізованої продукції (млн. грн./га); чистого прибутку,(млн. грн./га;)
  -платежів в бюджет (тис. грн./га); щільності працюючих (осіб/га);
  -середньої заробітної плати (грн./особу.);
  -обсягу шкідливих викидів в атмосферу (тонн/рік);
  -обсягу шкідливих викидів в стічні води (тонн/рік);
  -обсягу утворення відходів виробництва (тонн/рік).
- реструктуризація значної частини територій з метою підвищення ефективності їх використання, перетворення промислових й комунально-складських територій із соціально й екологічно небезпечних деградованих територій у сучасні зони ділової активності, естетично вишукані й технологічно оновлені технопростори для впровадження «лідерних» і «проривних» технологій, наукових ідей українських учених і винахідників, залучення міжнародних інвестицій і світового капіталу.

Основні напрямки подальшого розвитку промислово-комунального комплексу міста

Промисловий та комунально-складський сектор економіки м. Києва представлений 7926 підприємств, що розташовані в 20 промислових районах та в ряді невеликих промзон та підприємств, розміщених поза межами промрайонів, і потребують реструктуризації, перепрофілювання, забезпечення санітарного та екологічного оздоровлення середовища, більш ефективного їх використання та суттєвого поліпшення архітектурної та естетичної якості забудови.

Сумарна площа земельних ділянок, відведених промисловим та комунально-складським підприємствам – 5648 га. На промислових та комунально-складських територіях зосереджено 12,8 % робочих місць.

Більша частина промислових територій розташована на правобережжі. Серед них найбільшими територіальними промисловими утвореннями є промрайони «Подільсько-Куренівський» – 973,37 га, «Нивки» – 556,39 га, «Теличка» – 405,72 га, «Відрадний» – 426,09 га та ін.

На лівобережжі знаходяться крупні промислово виробничі райони «Дарницький» – 661,12 га, «Дніпровський» – 381,99 га, «Троєщина» – 367,82 га, промзони «Бортничі» – 346,24 га, «Березняки» – 98,4 га, «Позняки» – 136,38 га та ін.

Підприємства, що розміщені в центральній частині міста, на сьогодні ні по функціональних ознаках, ні по якості та характеру забудови не відповідають своєму містобудівному положенню. В першу чергу це відноситься до підприємств, розміщених в районі вулиць Ярославської, Сковороди, по вул. Дмитрівської, Павлівської, по вул. Глибочицькій, в районі р. Либідь, вул. Фрунзе, від вул. Оленівської до вул. В.Хвойки.

Значним недоліком функціонального розміщення промислових зон в структурі міста на нинішній час є їх безпосередній вихід на прибережну смугу Дніпра в районі промрайону «Теличка» і в «Подільсько-Куренівському» промрайоні. Рішеннями генерального плану передбачено реструктуризація 1472 га цих територій.

Реструктуризація промислово-комунальних територій під багатофункціональну та ділову забудову забезпечить ефективне використання територій без збільшення наднормативного навантаження на містобудівне середовище. При цьому забезпечується комплексність забудови з розміщенням необхідної кількості стоянок транспорту, озеленення та інших заходів по забезпеченню комфортних умов для працюючих.

Передбачається також освоєння в обмежених розмірах нових територій для промислово-комунальної забудови в існуючих межах міста Києва (території в промрайонах «Троєщина» та «Осокорки»).

Подальша конкретизація рішень по реструктуризації територій потребує детального техніко-економічного аналізу стану забудови та господарського використання окремих площадок, підприємств чи груп підприємств з метою вироблення найбільш раціональних рішень під час розробки детальних планів територій та планів зонування.

Розміщення нових промислових підприємств та реорганізація існуючих здійснюється із застосуванням прогресивних організаційних форм (промислові та технологічні парки, технополіси, промислові вузли, кластерні формування), що дозволить залучити інноваційні технології, інвестиції, здійснити будівництво або реконструкцію підприємств з найменшими затратами за рахунок кооперативного формування інженерної та інформаційної інфраструктури, підготовки території, а також забезпечувати сприятливе середовище для розвитку найбільш пріоритетних напрямків промислового виробництв.

<u>Першочергові заходи із забезпечення реалізації Генерального плану</u>

Розробка і затвердження механізмів:

- забезпечення ефективного використання територіальних ресурсів в м. Києві;
- інженерної та інфраструктурної підготовки території для її комплексного освоєння та можливості забезпечення найбільш сприятливих умов для вкладення інвестицій;
- постійного моніторингу та супроводження реалізації рішень Генерального плану з залученням авторів відповідних розробок;
- розробка детальної містобудівної документації промислово-комунальних територій, які підлягають першочерговій реструктуризації. В першу чергу це промислово-комунальні утворення, або їх частини чи окремі підприємства, які розміщуються в центральній частині міста, або прилягають до значних транспортних вузлів чи комунікацій, а також ті, де проходять інтенсивні процеси по зміні власників та функціонального використання (наприклад площадки бувших ВАТ «Київ хімволокно», ВАТ «Радикал», підприємств, які формують забудову вздовж просп. Перемоги). Також першочергової розробки концептуальної та містобудівної документації потребують території нового освоєння для промислово-комунальної забудови, тобто промрайонів «Троєщина» та «Осокорки».

Таблиця 10.1

Основні техніко-економічні показники розвитку промислово-комунального комплексу м. Києва на 2025 рік

№ п/п	Показники	Одиниця виміру	Станом на 01.01.2011 р.	На кінець 2025 р.
1.	Загальна площа промислово-комунальних територій (промислових утворень)	<u>га (заг. площа</u> га (відв. території)	<u>8536</u> 7050	<u>5154</u> 4226
2.	Чисельність промислово-комунальних підприємств *у т.ч.: ті, які здійснюють статистичну звітність про виробничу діяльність*	шт.	8000 *550*	
3.	Загальна чисельність працюючих на промислових підприємствах	тис. осіб	150,3	150,0
4.	Загальна чисельність працюючих на промислово-комунальних територіях	тис. осіб	250,0	250,0
Прогнозні характеристики промислових та комунально-складських територій				
5.	Території, які зберігаються з існуючим цільовим призначенням	__га (заг. площа)_ га (відв. території)		<u>5154</u> 4226
6.	Території, які підлягають реструктуризації та реконструкції з включенням ін. функціональних зон: *у т.ч. змінюють функціональне призначення:* - *для реабілітації природного комплексу* - *для розміщення житлової забудови* - *для розміщення багатофункціональної та ділової забудови* - *для формування транспортної та інженерної інфраструктур*	__га (заг. площа)_ га (відв. території) *га*		<u>3804</u> 3119 *150* *близько 600* *близько 400* *близько 800* *близько 752*
7.	припиняють діяльність або перебазуються на споріднені підприємства міста та резервні території в межах міста			800
8.	рекомендується до перебазування на нові площадки в приміську зону м. Києва			600
9.	рекомендуються до перебазування на віддалені райони Київської області			400

Таблиця 10.2

Основні прогнозні характеристики розвитку промислових та комунально-складських територій до Генерального плану м. Києва

№ п/п	Назва промутворень	Площа, га	Для збереження основної виробничо-комунальної функції, га	Можлива зміна функціонального призначення, га	Чисельність робочих місць, осіб	Пріоритетна галузева направленість на довгостроковий період
1	2	3	4	5	6	7
1	**Промзона "Біличі"**	73,70	62,65	11,05	3000	виробництво неметалевої продукції, комунально-складська
2	**Промрайон "Нивки"**	556,39	425,73	130,66	22000	машинобудування, виробництво неметалевої мінеральної продукції, науково-дослідна база
3	**Промрайон "Микільська Борщагівка"**	265,05	212,48	52,57	9000	об'єкти транспорту, хімічна промисловість, виробництво неметалевої мінеральної продукції, машинобудування
4	**Промрайон "Відрадний"**	426,09	282,77	143,32	16000	машинобудування, виробництво мінеральної неметалевої продукції, хімічна промисловість складська, спецтериторії
5	**Промзона "По вулиці Дегтярівській"**	158,77	81,89	76,88	4800	машинобудування, целюлозно-паперове виробництво
6	**Промрайон "Біля станції Пост-Волинський"**	202,92	120,95	81,97	4000	об'єкти транспорту, комунально-складська, машинобудування
7	**Промрайон "Подільсько-Куренівський"**	973,37	590,66	382,71	26000	харчова, машинобудування та металообробка, виробництво неметалевої продукції, хімічна промисловість
8	**Промрайон "Теличка"**	405,72	254,51	151,21	13000	виробництво неметалевої продукції, виробництво теплової та електричної енергії, деревообробна, об'єкти транспорту
9	**Промзона "Корчувате"**	82,44	40,12	42,32	2000	виробництво неметалевої мінеральної продукції, комунально-складська
10	**Промзона "Пирогово"**	172,05	85,29	86,76	6000	виробництво неметалевої продукції, харчова, об'єкти транспорту
11	**Промрайон "Воскресенський"**	202,61	135,36	67,25	6500	харчова, хімічна, комунально-складська
12	**Промрайон "Дніпровський"**	381,99	296,36	85,63	15000	целюлозно-паперове виробництво, об'єкти транспорту, виробництво теплової та електричної енергії, хімічна комунально-складська
13	**Промзона "Березняки"**	70,00	43,75	26,25	2000	деревообробна та металообробна промисловість, науково-дослідна база, комунально-складська
14	**Промзона "Позняки"**	136,38	64,36	72,02	4500	виробництво неметалевої продукції, машинобудування, комунально-складська, харчова
15	**Промрайон "Дарницький"**	661,12	416,93	244,19	25000	машинобудування та металообробка, хімічна, харчова, об'єкти транспорту, спецтериторії
16	**Промзона "По вулиці Васильківській"**	92,43	55,46	36,97	2500	об'єкти транспорту, комунально-складська, машинобудування, легка і хімічна промисловість
17	**Промзона "Бортничі"**	346,24	253,02	93,22	14100	комунальна, спецтериторії, машинобудування
18	**Промрайон "Троєщина"**	523,82	379,47	144,35	22500	виробництво та розподілення теплової та електричної енергії, об'єкти транспорту, комунально-складська, машинобудування
19	**Промзона "Осокорки"**	92,70	78,8	13,90	4600	комунально-складська, хімічна промисловість
20	**Промзона "Бортничі-2"**	35,30	28,61	6,69	1500	целюлозно-паперове виробництво та видавнича діяльність об'єкти транспорту, комунально-складська
	Окремо розташовані підприємства	1425,68	829,96	595,72	46000	багатогалузева
	ВСЬОГО	**7284,77**	**4739,13**	**2545,64**	**250 000**	

Таблиця 10.3

Прогноз параметрів функціональної реструктуризації промислово-комунальних територій на довгостроковий період

№ п/п	Назва промутворень	Площа промутворень в межах ділянок		Площа промутворень та зон в умовних межах					
				Збереження функцій промислово-комунальних території з інтенсифікацією промислово-виробничого використання	Зміна функціонального використання в напрямку:				Всього
		Всього	*у т.ч. підпр. інших функцій*		*Поліфункціонального використання із збереженням пріоритету функції промислово-комунальних території*	*Поліфункціонального використання без збереження пріоритету функції промислово-комунальних території*	*Для житлової забудови*	*Реабілітація природного комплексу*	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1	Промрайон "Біличі"	**73,70**		84,86					**84,86**
2	Промрайон "Нивки"	**556,39**		566,86	15,45	97,90			**680,21**
3	Промрайон "Микільська Борщагівка"	**265,05**	1,62	282,85	7,48		18,67		**309,00**
4	Промрайон "Відрадний"	**426,09**	1,22	313,67	61,54	149,98			**525,19**
5	Промзона "По вулиці Дегтярівській"	**158,77**		77,67		48,64	42,27		**168,58**
6	Промрайон "Біля станції Пост-Волинський"	**202,92**		61,84	137,17	54,86			**253,87**
7	Промрайон "Подільсько-Куренівський"	**973,37**	86,76	664,69	18,28	369,46	81,04	24,38	**1157,85**
8	Промрайон "Теличка"	**405,72**	2,83	290,22		147,46		34,30	**471,98**
9	Промзона "Корчувате"	**82,44**	1,36	44,26		86,14			**130,40**
10	Промзона "Пирогово"	**172,05**	2,30	103,13		16,32	89,96	6,47	**215,88**
11	Промрайон "Воскресенський"	**202,61**	17,77	168,72		58,32	17,81		**244,85**
12	Промрайон "Дніпровський"	**381,99**	15,07	396,59		61,82			**458,41**
13	Промзона "Березняки"	**98,54**	10,54	46,26			63,89		**110,15**
14	Промзона "Позняки"	**136,38**		59,33		60,84	37,18		**157,35**
15	Промрайон "Дарницький"	**661,12**	22,02	621,11		9,66	276,82		**907,59**
16	Промзона "По вулиці Васильківській"	**92,43**	2,57		123,07				**123,07**
17	Промзона "Бортничі"	**346,24**	39,32	362,45	5,42	98,67			**466,54**
18	Промрайон "Троєщина"	**367,82**	9,19	300,00	70,00	30,00	40,00	30,00	**670,00**
19	Промзона "Осокорки"	**0,00**							**92,70**
20	Промзона "Бортничі-2"	**34,86**		41,06		2,32			**43,38**
	Окремо розташовані підприємства	**1412,41**		668,07	425,99	449,62	25,50	101,06	**1686,04**
	Всього	**7050,90**	**212,57**	**5153,64**	**864,40**	**1742,01**	**693,14**	**196,21**	**8957,90**

11. ТРАНСПОРТ ТА ВУЛИЧНА МЕРЕЖА

Основні напрямки розвитку транспортної системи міста спрямовані на формування високоефективного транспортного комплексу, здатного забезпечити потреби населення у відповідних послугах та мінімізувати негативний вплив на навколишнє середовище.

Для досягнення цієї мети основними напрямками розвитку транспортного комплексу є:

- пріоритет громадського пасажирського транспорту у виконанні міських перевезень;
- розвиток швидкісних позавуличних видів рейкового транспорту (метрополітену, швидкісного трамвая і залізниці);
- створення системи комплексних пересадочних вузлів на станціях міської залізниці та ліній метрополітену, а також автовокзалів та автостанцій;
- забезпечення швидкого, комфортного і безпечного транспортного сполучення між усіма функціональними зонами столиці на основі збільшення щільності вуличної мережі, будівництва транспортних переходів через р. Дніпро, ліквідації диспропорцій між їх пропускною спроможністю і необхідністю збільшення інтенсивності руху;
- розвантаження міської вуличної мережі від транзитних транспортних потоків з створенням системи обхідних магістралей з урахуванням напрямків міжнародних транспортних коридорів та потреб подальшого територіального розвитку міста;
- формування транспортно-логістичних кластерів в рамках будівництва міжнародних транспортних коридорів;
- запровадження автоматизованої системи організації та управління дорожнім рухом;
- будівництво підземних та наземних багатоярусних паркінгів в сельбищних районах міста та біля пересадочних вузлів;
- обмеження в'їзду автомобілів в центральну частину міста.

I. Міський громадський пасажирський транспорт

Розвиток міського пасажирського транспорту спрямований на транспортне забезпечення наміченого територіального розвитку міста, в тому числі освоєння нових житлових районів на його периферії та віддалених ділянках.

Для вирішення цих завдань передбачається подальший розвиток швидкісного рейкового транспорту, основу якої складатимуть метрополітен, швидкісний трамвай і залізниця.

Розвиток мережі маршрутів наземного пасажирського транспорту (трамваю, тролейбуса і автобуса) підпорядкований розвитку швидкісних видів рейкового транспорту і забезпечує підвезення пасажирів до їх станцій. Охоплюючи всю територію міста, мережа обслуговує напрямки, де відсутні лінії швидкісного рейкового транспорту.

Швидкісний рейковий транспорт

Перспективна схема розвитку швидкісного рейкового транспорту передбачає подальший розвиток метрополітену, швидкісного трамвая і залізниці, як єдиної системи загальноміського пасажирського транспорту з організацією комплексних пересадочних вузлів.

Метрополітен. Схема розвитку метрополітену передбачає продовження трьох існуючих ліній і будівництво однієї нової (загальна довжина ліній – 103,0 км, кількість станцій 81, пересадочних вузлів між лініями метрополітену – 6).

Святошино-Броварська лінія продовжується вздовж просп. Палладіна до ст. «Новобіличі», яка розміститься біля однойменних зупинного пункту залізниці і автостанції. Крім того, вводяться в експлуатацію: другі входи-виходи на станціях «Вокзальна», «Університет» і «Дарниця»; другий пересадочний вузол між станціями «Золоті ворота» та «Театральна», три понижуючих підстанції (дві на діючих станціях і одна на території електродепо «Дарниця») для посилення системи енергопостачання, дороги, для обкатки після ремонту вагонів (поїздів) метрополітену, на перегоні між станціями «Дарниця» та «Чернігівська».

Куренівсько-Червоноармійська лінія буде розвиватися в південному напрямку, до мікрорайонів житлового масиву Теремки з розгалуженням у районі Одеської площі. На період до 2025 року передбачається продовження лінії метрополітену від ст. «Васильківська» до ст. «Одеська» з будівництвом оборотного електродепо «Теремки». Крім того, передбачається будівництво відгалуження лінії зі станціями «Автовокзал» і «Крейсера Аврора», другого входу-виходу на ст. «Республіканський стадіон» («Олімпійська»), майстерень з ремонту ескалаторів (на електродепо «Оболонь»).

Сирецько-Печерська лінія продовжується на північний захід у бік житлового масиву Виноградар та на схід до зупинки залізниці «Лісництво». При продовженні лінії від станції «Сирець» до станції «Синьоозерна» передбачено будівництво електродепо «Виноградар». Крім того передбачається завершення будівництва станційних комплексів «Львівська брама», «Теличка», введення в експлуатацію другого входу-виходу на станції «Дружба народів».

Подільсько-Воскресенська лінія проляже з південно-західної частини міста від зупинки залізниці «Окружна дорога» в районі Жулянського шляхопроводу, далі через центральну частину міста і по Подільському мостовому переходу до житлових районів північно-східної її частині – Воскресенська – Кибальчича та Вигурівщина – Троєщина. Лінія на лівому березі проляже по вул. Сулеймана Стальського до вул. Братиславської з відгалуженням на бул. Перова – просп. В.Маяковського з поворотом на вул. М.Цвєтаєвої та продовженням до території багатофункціонального використання з будівництвом оборотного електродепо. Основне електродепо «Воскресенське» цієї лінії на лівому березі намічено за станцією «Братиславська» вздовж вул. Крайня.

На період до 2025 року намічено будівництво Подільсько-Воскресенської лінії від ст. «Київ-Пасажирський» до ст. «Братиславська» зі станціями «Площа Перемоги», «Глибочицька», «Подільська», «Суднобудівельна», «Труханів острів», «Затока Десенка», «Городня», «Бульвар Перова».

У відповідності з основними напрямками розвитку Київського метрополітену до 2025 року планується значно збільшити темпи будівництва ліній і станцій метрополітену та ввести в експлуатацію близько 40,0 км ліній, 32 станції, 5 додаткових входів-виходів з існуючих станцій і 3 електродепо.

Таблиця 11.1

Загальні характеристики метрополітену

№ п/п	Найменування показників	Одиниця виміру	Станом на 01.01.2011 р.	Станом на 01.01.2015 р.	На кінець 2025 р.
1	2	3	4	5	6
1	**Експлуатаційна довжина мережі метрополітену,** у тому числі по лініях: - Святошино-Броварська - Куренівсько-Червоноармійська - Сирецько-Печерська - Подільсько-Воскресенська	км	**64,0** 22,8 17,3 23,9 -	**77,1** 22,8 20,8 23,9 9,6	**103,1** 24,6 23,4 28,2 26,9
2	**Кількість станцій,** у тому числі по лініях: - Святошино-Броварська - Куренівсько-Червоноармійська - Сирецько-Печерська - Подільсько-Воскресенська	станція	**49** 18 15 16 -	**59** 18 18 16 7	**81** 19 21 23 18
4	**Кількість пересадочних вузлів,** у тому числі по станціях: <u>Існуючий стан:</u> ст."Хрещати"-ст."Майдан Незалежності" ст."Театральна"-ст."Золоті Ворота" ст."Льва Толстого"-ст."Палац спорту" <u>2015 р.:</u> ст. "Лук'янівська"-ст."Глибочицька" ст. "Тараса Шевченка"- ст. "Подільська" <u>2025 р.:</u> ст. "Вокзальна" - ст. "Південний Вокзал"	вузли	3	5	6
3	**Кількість електродепо** у тому числі по лініях: - Святошино-Броварська - Куренівсько-Червоноармійська - Сирецько-Печерська - Подільсько-Воскресенська	електро-депо	**3** 1 1 1 -	**3** 1 1 1 -	**8** 2 2 2 2

Швидкісний трамвай. Схема розвитку швидкісного трамваю передбачає збереження існуючої лінії «Площа Перемоги – Кільцева Дорога» з її реконструкцією і частковою зміною траси в районі залізничного вокзалу Київ-Пасажирський.

Передбачається також продовження будівництва Лівобережної лінії швидкісного трамвая від ж/м Вигурівщина – Троєщина до Південних Осокорків.

Міська залізниця. Генеральним планом запропоновано якісно інший підхід до використання Київського залізничного вузла. Передбачається максимальне звільнення внутрішньоміських залізничних ліній від вантажних потоків та використання для електропоїздів в єдиній системі з метрополітеном і швидкісним трамваєм.

На довгостроковий період Генерального плану, обладнання ділянок та споруд залізниці, відкриття нових зупинних пунктів дозволять повною мірою задіяти під міські маршрути практично всю внутрішньоміську мережу залізниці, включаючи зв'язки з містами приміської зони (Вишгород, Бровари, Бориспіль, Українка, Васильків, Ірпінь та ін.).

Для максимального використання залізниці у здійсненні внутрішньоміських пасажирських перевезень необхідна реконструкція одноколійного Петрівського залізничного моста з будівництвом другої колії.

Таблиця 11.2

Загальні характеристики міської залізниці

№ п/п	Найменування показників	Одиниця виміру	Станом на 01.01.2011 р.	Станом на 01.01.2015 р.	На кінець 2025 р.
1	2	3	4	5	6
1	Експлуатаційна довжина міської залізниці	км	14,9	53	53
2	Кількість станцій	станція	2	14	25
3	Кількість пересадочних вузлів	вузли	2	7	10

Наземний пасажирський транспорт

Трамвай. Передбачається зупинити необґрунтовану практику зняття трамвайних ліній при реконструкції вуличної мережі з метою збільшення її пропускної здатності. Трамвайні лінії передбачено реконструювати з приведенням їх до Європейських стандартів з використанням сучасних конструкцій колійного полотна, що дає можливість проїзду автотранспорту, там, де це необхідно виділити їх на відособлене полотно зі створенням умов для організації маршрутів з прискореним рухом. На період до 2025 року передбачається будівництво трамвайних ліній по Відрадному проспекту, по вул. Привокзальній – вул. Празької з будівництвом тунельного переходу під залізничними коліями, по вул. Бориспільській. Зняття трамвайних шляхів передбачено лише по напрямках з невеликими пасажиропотоками або їх зняття пов'язано містобудівними умовами: по Набережному шосе, вул. Братській, по Харківському шосе та ін.

Тролейбус. Автобус. Тролейбусні лінії та автобусні маршрути розвиваються для зв'язків між районами, в районах новобудов і як підвізний транспорт до споруджуваних станцій швидкісного рейкового транспорту (метрополітену, швидкісного трамваю, залізниці).

Тролейбусна мережа доповнитися новими лініями:

- на правому березі – по вулицям Трутенка, Академіка Вілямса, Генерала Наумова, Академіка Булаховського, Підлісної. Пропонується також організація тролейбусної зв'язку з м. Ірпінь;
- на лівому березі – по вулицям Р. Окіпної, Русанівській і Дніпровській набережній, М. Раскової, Луначарського, Березняківській, просп. П. Тичини та ін.

В перспективі передбачається поступове зняття тролейбусних маршрутів з магістральної вуличної мережі та заміною їх автобусними маршрутами.

Виконання намічених заходів значно покращить транспортне обслуговування населення, будуть забезпечені комфортні умови пасажироперевезень, транспортні зв'язки між місцями проживання, прикладання праці і центрами громадського обслуговування, середній час поїздки містом скоротиться з 60-90 до 30-45 хвилин.

Таблиця 11.3

Основні показники розвитку міського пасажирського транспорту

№ п/п	Найменування показників	Одиниця виміру	Існуючий стан 01.01.2011 р.	на кінець 2025 р.
1	2	3	4	5
1.	Річний обсяг пасажирських перевезень, у т.ч.:	млн. пас.	1200,8	1982,2
	- міська залізниця		1,26	131,6
	- метрополітен		438,5	909,7
	- трамвай		92,3	222,6
	- тролейбус		166,4	216,3
	- автобус		224,7	421,4
	- маршрутні таксомотори		277,6	80,6
2.	Протяжність мережі	км		
	- міська залізниця (у двоколійному обчисленні)		14,9	53
	- метрополітен (у двоколійному обчисленні)		64	97,9
	- трамвай (у двоколійному обчисленні)		124,8	150,5
	- тролейбус (у двопутному обчисленні)		246,4	235,0
	- автобус		429,0	518,4

II. Вулична мережа

До м. Києва підходять 11 автодоріг державного значення: 6 магістральних та 5 регіональних. Основу вуличної мережі міста складають радіальні магістралі – продовження зовнішніх автодорожніх підходів з боку Овруча, Ковеля, Чопа, Одеси, Луганська, Харкова і Чернігова, дві напівкільцеві магістралі на правому березі і ділянки меридіональних магістралей – на лівому.

Основні заходи з розвитку вуличної мережі передбачають подальший комплексний розвиток вузла зовнішніх автошляхів та магістральної мережі міста з урахуванням напрямків територіального розвитку Києва і міжнародних транспортних коридорів, які проходять через Україну.

Ці заходи спрямовані на формування системи магістралей безперервного руху і удосконалення сформованої системи магістралей. На правому березі – подальший розвиток радіально-кільцевої структури шляхом будівництва і реконструкції нових і старих радіальних напрямків, удосконалення напівкільцевих магістралей і початок створення зовнішнього автодорожнього обходу міської кільцевої автодороги (МКАД). На лівому – створення нових широтних і меридіональних напрямів, реконструкція існуючих.

Більшість заходів, намічених до 2025 р., спрямовані на збільшення щільності та підвищення пропускної здатності мережі.

Транспортні переходи. Тунелі. Визначальним елементом в структурі магістральної мережі Києва є транспортні переходи через р. Дніпро, які забезпечують зв'язок між його правобережної та лівобережної частинами.

Для збільшення щільності вуличної мережі, збереження історичної забудови у центральній частині міста і розвантаження її вулиць від транзитних по відношенню до неї транспортних потоків, необхідно будівництво тунелів.

На перспективу в межах м. Києва пропонується будівництво 8 транспортних тунелів:

На першу чергу намічено:

Тунель під Ботанічним садом НАН України від Наддніпрянського шосе до вул. Саперно-Слобідської. Необхідний для будівництва правобережного автомобільного підходу до Залізнично-мостового переходу через р. Дніпро.

Тунельний перехід через р. Дніпро від площі Перемоги до Броварського проспекту. Його будівництво зменшить навантаження на міст Метро та транзитний рух автотранспортну через центральну частину.

Тунель від вул. Фрунзе до вул. Чорновола – правобережний підхід до Подільського мостового переходу.

До 2025 р. намічено будівництво Північного та Південного тунельних переходів через р. Дніпро. Це необхідно для з'єднання правобережного зовнішнього автомобільного кільця з лівим берегом та розвитку лівобережного автомобільного обходу.

На перспективу (після 2025 р.) намічено:

Тунель від вул. Набережно-Лугова до вул. Богатирської, який з'єднає між собою загальноміські автомагістралі та утворить безперервний меридіальний зв'язок.

Тунель від вул. Фрунзе до вул. Кіровоградської передбачений по трасі Малої кільцевої дороги, розширення якої неможливе в умовах існуючої забудови.

Тунель на подовженні вулиць Саксаганського та Жилянська до Набережного шосе утворює дублер вул. Хрещатик, що розвантажить центральні вулиці міста.

У першу чергу необхідно підвищити пропускну здатність зв'язків між правобережною та лівобережною частинами Києва. Намічено будівництво двох першочергових автодорожніх мостів (Подільський і Дарницький), початок будівництва транспортного переходу на півночі від Оболоні, спорудження транспортного переходу на продовженні МКАД в районі с. Чапаєвка і реконструкція мосту ім. Патона.

Передбачається будівництво Східно-Західної автодороги, яка є автомобільним підходом до Дарницького залізнично-автомобільному мостовому переходу через р. Дніпро.

Одним з найважливіших об'єктів для лівобережжя є будівництво автодороги від а/д Київ-Чернігів до просп. Ватутіна в обхід м. Бровари, що дозволить направити транзитний потік з цього потужного зовнішнього напрямку безпосередньо на Московський міст та вул. Богатирську в обхід житлових масивів Дніпровського району і вузького мосту «Метро».

Враховуючи лінійний характер забудови лівого берега, передбачено створення меридіональної магістралі Троєщина-Осокорки – основної планувальної осі лівобережжя, яка пройде від півночі Троєщини по трасі вул. Бальзака, далі – вздовж залізниці до Позняків, на просп. Григоренко і буде подовжуватися на південь разом із забудовою Осокорків до зовнішнього обходу міста (східної частини МКАД).

Першочерговими об'єктами будівництва та реконструкції вуличної мережі також є:

- продовження вул. Суздальської до вул. Волинської з будівництвом шляхопроводу через залізничні колії;
- ділянки МКАД від вул. Богатирської до Оболонського проспекту;
- продовження Залізничного шосе вздовж залізниці до вул. Любченка з виходом до вул. Боженка;
- правоповоротного з'їзду від вул. Саперно-Слобідської до Столичного шосе;
- Лівобережної Набережної дороги;
- реконструкція просп. 40-річчя Жовтня від Голосіївської площі до вул. Васильківській.

Транспортні розв'язки. Передбачається будівництво транспортних розв'язок в різних рівнях на перетинах основних транспортних магістралей міста для забезпечення безперервного руху транспорту, першочерговими з яких є розв'язки:

- на Поштовій площі;
- на примиканні Дніпровського спуску до Набережному шосе;
- на примиканні просп. Науки до Столичного шосе;
- на Голосіївській площі;
- на Інтернаціональній площі;
- на Тульській площі (просп. Московський - просп. Оболонський);
- на перетині просп. Правди з вул. Вишгородською;
- на перетині вул. Луговій з вул. Богатирській;
- на Керченській площі;
- на Ленінградській площі;
- на Привокзальній площі (Дарниця-Пасажирська);
- на перетині просп. Ватутіна та вул. Драйзера-Братиславської;
- на перетині вул. Братиславській з вул. С. Стальського - Крайній;
- на примиканні Лісового проспекту до вул. Братиславській;
- на примиканні просп. Визволителів до Броварського проспекту.

Протяжність магістральної вуличної мережі збільшиться у 1,4 рази, буде ефективно використовуватися її пропускна здатність, ліквідуються транспортні затори на перехрестях, зменшаться автотранспортні потоки до центральної частини міста, буде досягнута безпека транспортного і пішохідного руху.

Очікується збільшення кількості парку автомобілів в 1,4 рази при вірогідному зростанні рівня автомобілізації до 400 одиниць на 1000 осіб.

Таблиця 11.5

Показники розвитку вуличної мережі

№ п/п	Найменування показників	Одиниця виміру	Існуючий стан 01.01.2011 р.	На кінець 2025 р.
1	2	3	4	5
1.	Протяжність магістральної мережі у т.ч.: - загальноміського значення - районного значення	км	625 270,7 354,3	850 416,2 428,8
2.	Кількість автодорожніх переходів через р. Дніпро у т.ч.: - мостів - тунелів	од.	5 5 0	9 6 8
3.	Кількість транспортних розв'язок в різних рівнях	од.	47	160
4.	Щільність магістральної мережі	км/км^2	2,06	2,8

Таблиця 11.4

Показники розвитку автомобільного транспорту

№ п/п	Найменування показників	Одиниця виміру	Існуючий стан 01.01.2011 р.	На кінець 2025 р.
1	2	3	4	5
1.	Кількість автотранспорту, у т.ч.: *- легкові автомобілі* *- автобуси* *- вантажні (тягачі, самоскиди, ін.)* *- інші (пожарні, швидкі ін.)*	тис. од.	899,2 *746,8* *10,5* *34,9* *107*	1260 *1046,5* *14,7* *48,9* *149,9*
2.	Рівень автомобілізації населення	авт./1000 осіб	308	400

Динаміка зростання кількості автомобільного транспорту

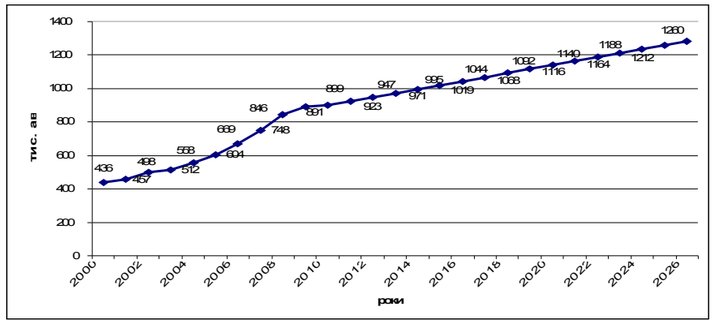

III. Зовнішній транспорт

Автодороги та автотранспорт

Для забезпечення розвитку містобудівної системи розселення пропонується формування єдиного транспортно-планувального каркасу міста і області, зокрема:

- органічне поєднання основних міських магістралей з зовнішніми автомобільними дорогами державного та обласного значення;
- завершення будівництва міської Великої кільцевої дороги та запровадження будівництва обласної Великої кільцевої автомобільної дороги м. Києва;
- створення системи дублерів основних виходів із Києва на найбільш завантажених напрямках, зокрема у сегменті між Житомирським та Одеським напрямками від селища Чайки до села Гатне Києво-Святошинського району;
- будівництво додаткових радіальних в'їздів до Києва, зокрема дублеру автодороги Київ-Чоп через Софіївсько-Борщагівську, Петрівську, Білогородську, Бобрицьку,

Гореницьку, Личанську, Музачанську, Ясногородську, Мотиженську, Фастівську сільські ради з виходом через розв'язку в двох рівнях на автодорогу Київ-Чоп;

- залучення до системи міжнародних транспортних коридорів для підсилення містобудівного потенціалу Житомирського, Одеського, Вінницького, Харківського та Чернігівського магістральних напрямків з об'єднанням їх у єдину систему шляхом будівництва південного транспортного обходу Києва на відстані 10-20 км від існуючих меж столиці.

Для зменшення потоку автомобільного транспорту до столиці передбачається створення шести транспортно-пересадочних вузлів з паркінгами (аналогічно міжнародній системі «park and drive»), у т.ч. двох (Калинівка-Скибін у Броварському районі, Гора – Бориспіль – у бориспільському районі) – на лівобережжі, чотирьох (с. Мархалівка у Васильківському районі, район Теремки у Києві, Бузова у Києво-Святошинському районі, Микуличі (Бородянський район) – на правобережжі.

Планується зв'язок транспортно-пересадочних вузлів з містом швидкісним електротранспортом.

Київська система зовнішнього транспорту

Залізничний транспорт. Для розвитку вузла залізничного транспорту на період до 2025 року пропонуються наступні заходи:

- будівництво залізнично-автомобільного мостового переходу через р. Дніпро і розв'язок в різних рівнях в районі зупинних пунктів Лівий Берег та Видубичі;
- спорудження дільниці зовнішнього обходу Підгірці – Васильків-1 для пропуску транзитних вантажів;
- будівництво пасажирського вокзального комплексу на станції Дарниця;
- спорудження додаткових головних колій на ділянках: Київ-Московський – Дарниця, Жуляни –- Глеваха, Дарниця – Бровари, Київ – Миронівка;
- закриття 66 малодіяльних під'їзних колій на 10 вантажних станціях;
- створення трьох транспортно-складських комплексів: у районі с. Калинівки-Плесецьке Васильківського району, Великої Димерки Броварського району, м. Українка в комплексі з новим вантажним річковими портом;
- закриття вантажних станцій і дворів Київ-Товарний, Київ-Дніпровський, вантажного двору Київ-Петрівка, вантажної роботи на ст. Київ-Пасажирський, сортувальної роботи на ст. Дарниця.

Відправлення пасажирів у дальньому та місцевому сполученнях після введення в експлуатацію нової пасажирської станції буде здійснюватися від двох станцій: Київ-Пасажирський і Дарниця-Пасажирська.

Автобусний транспорт Побудовані більше 30-40 років тому автовокзал та автостанції морально та фізично застаріли, не відповідають технологічним вимогам щодо обслуговування пасажирів та рухомого складу, містобудівним критеріям їх розміщення.

З метою покращання обслуговування пасажирів і перевізників *міжміського автобусного сполучення* та виключення руху автобусів міськими вулицями намічено будівництво двох сучасних автовокзалів та однієї станції, реконструкції трьох існуючих автостанцій, припинення експлуатації Центрального автовокзалу, автостанцій «Поділ», «Південна» та «Дачна».

Розвиток автобусного міжміського сполучення передбачається за рахунок:

- будівництва автовокзалу в районі житлового масиву «Теремки» – одеський напрямок;
- будівництва автовокзалу в районі в районі Харківській площі – харківський напрямок;
- будівництво автостанції в районі залізничної станції «Новобіличі» – ковельський та житомирський напрямки;
- реконструкція автостанції «Дарниця» – чернігівський та сумський напрямки, автостанції «Полісся» – вишгородський напрямок, автостанції «Видубичи» – луганський напрямок.

Автобусний приміський транспорт. Автобуси щоденно перевозять пасажирів по дев'ятьох приміських напрямках, мають у місті розгалужену систему кінцевих зупинних пунктів, які зосереджуються в основному в районах станцій метрополітену.

Деякі маршрути, минаючи найближчі станції метрополітену, прямують до кінцевих пунктів, розташованих глибоко в міській забудові, що призводить до завантаження вуличної мережі міста (Бориспільський, Одеський напрямки тощо).

Для оптимізації розміщення кінцевих зупинних пунктів приміських автобусних маршрутів визначені пересадочні вузли в районах периферійних станцій метрополітену «Бориспільська», «Теремки», «Академмістечко», «Синьоозерна», «Братиславська».

Зупинні пункти біля станцій метро «Лівобережна» та «Нивки», а також на Либідській площі закриваються.

Річковий транспорт. У районі м. Українка намічено будівництво вантажного річкового порту - водного транспортно-складського комплексу з причалами тарно-штучних і мінерально-будівельних вантажів, причалів для металобрухту та митниці. Це дасть можливість поступово винести вантажні райони Київського річкового порту з гавані на Подолі. Передбачається також реконструкція річкового вокзалу на Поштовій площі.

Повітряний транспорт Намічено спорудження аеровокзальних комплексів в аеропортах «Київ» і «Бориспіль», для перспективного будівництва нового аеропорту «Рославичі» зарезервована територія.

12. ОХОРОНА НАВКОЛИШНЬОГО ПРИРОДНОГО СЕРЕДОВИЩА

Інженерно-технічні заходи з охорони навколишнього середовища, захисту населення і території від несприятливих впливів природного та техногенного походження, в тому числі:

1. Захист територій в зонах небезпечних геологічних та інженерно-геологічних процесів:

Заходи з попередження та захисту від зсувних процесів:

- розробка Генеральної схеми протизсувних заходів території м. Києва на 2013-2025 р.р.;
- розробка Програми інженерного захисту території м. Києва від зсувів на 2011-2015 р.р.;
- розробка Державних норм з експлуатації споруд розташованих на зсувонебезпечних територіях;
- створення та запровадження ефективної системи контролю за дотриманням правил провадження робіт та життєдіяльності в межах зсувних та зсувонебезпечних територій;
- проведення протизсувних робіт на зсувонебезпечних ділянках відповідно до Генеральної схеми протизсувних заходів території м. Києва, в т.ч. як першочергові – на схилах Дніпра, Протасового, Божкового, Реп"яхового Ярів, Батиєвої гори, на схилах парку Вічної слави, Совської балки, на території Олександрівської клінічної лікарні, по вул. Інститутська, 1 "Квітниковий годинник", Національного заповіднику "Софія Київська", забезпечення стійкості схилів звалища в с. Пирогів та по окремих ділянках в Подільському, Шевченківському та Голосіївському районах, як невідкладні – каналізування у мікрорайонах малоповерхової (приватної) забудови, які розташовані на зсувонебезпечних територіях. На довгостроковий період необхідно проведення протизсувних заходів на території Національного Ботанічного саду, Ботанічного саду ім. Фоміна , Бабиного Яру;
- моніторинг розвитку ерозійних процесів, зсувів, деформацій схилів.

Захист від повеней:

- розробка інформаційної системи зміни гідрологічного режиму і його впливу на затоплення і підтоплення території м. Києва;
- заборона відведення і призупинення забудови вже відведених ділянок в районі Конча-Заспа – Плюти до розробки проектів інженерного захисту території;
- введення офіційного мораторію на замив та засипку акваторій р. Дніпро, малих річок та водойм;
- розробка проектів із захисту існуючої та перспективної забудови різного призначення від дії можливих паводків і повеней різної забезпеченості, чи прориву греблі Київської ГЕС;
- проведення реконструкції закритих колекторів на руслах малих річок.

Захист від підтоплення:

- закінчення розробки та затвердження Програми загальноміських заходів щодо відродження та впорядкування озер, річок, ставків та джерел в м. Києві;
- застосування ефективних протизсувних заходів на ділянках їх поєднання з підтопленням, в т.ч. в межах перспективної забудови (близько 287 га);
- забезпечення підтоплюваної території зеленої зони м. Києва (Дарницьке ЛПГ) належним доглядом та реалізація спеціальних заходів для організації рекреаційного використання територій;
- проведення благоустрою (каптаж) джерел та впорядкування витоків ґрунтових вод;
- розробка проекту та проведення заходів по ліквідації підтоплення ж/м ДВРЗ.

Захист від потенційного підтоплення забудованих територій:

- розчищення, модернізація наявних дренажів (як відкритих так і закритих);
- влаштування дренажів захисту підземних частин будівель та споруд, за необхідності з примусовим відведенням дренажного стоку (з будівництвом дренажних насосних станцій);
- виконання посиленої гідроізоляції підземних частин із застосуванням новітніх технологій та матеріалів;
- проведення капітального ремонту (модернізації/реконструкції) інженерних мереж з метою зменшення втрат води та зменшення ймовірності активації небезпечних геологічних явищ;
- оснащення проблемних ділянок мережею спостережних свердловин.

2. Заходи зі зниження забруднення атмосферного повітря автомобільним транспортом:

- оптимізація руху автотранспорту (будівництво розв`язок, тунелів, перерозподіл транспортного потоку, будівництво підземних і надземних пішохідних переходів, в тому числі обмеження руху вантажного транспорту на території м. Києва);
- підвищення стандартів пального, що використовується в місті («Євро-5»);
- популяризація велосипедного транспорту та будівництво велосипедних доріжок;
- розширення мережі постів контролю та спостереження за станом атмосферного повітря згідно пропозицій ЦГО з 20 до 27 (на Харківському житловому масиві, Троєщині, Микільській Борщагівці, Ново-Біличах, Виноградарі, Солом`янці, Центральному стадіоні);
- зменшення впливів транспортних засобів – обладнання автомобілів нейтралізаторами NO_2;
- спорудження вздовж доріг газозахисних екранів в комплексі з зеленими смугами-екранами;
- проведення реконструкції вуличних насаджень для підвищення їх ефективності, підвищення загального ступеня озеленення території, в тому числі з використанням дахового і вертикального;
- оновлення рухомого складу автобусних парків з заміною моделей з застарілими двигунами на сучасні двигуни, що відповідають сучасним європейським стандартам.

3. Заходи зі зниження забруднення атмосферного повітря стаціонарними джерелами:

- здійснення екологічного та санітарного контролю за діяльністю промислових підприємств м. Києва;

- інвентаризація викидів та розробка (корегування) паспортів санітарно-захисних зон підприємств, здійснення контролю за режимом їх використання та рівнем озеленення;
- технічне переоснащення підприємств теплоенергетики, хімічної, будівельної промисловості для підвищення ефективності очищення викидів та зменшення в подальшому їх санітарно-захисних зон;
- ліквідація або перенесення промислових підприємств I-II класу шкідливості (згідно санітарної класифікації), що розташовані в районах з високою щільністю населення;
- заборона будівництва дахових котелень та переведення в перспективі центральної частини міста на електроопалення.

4. Заходи по зменшенню зон впливу фізичних факторів:

- здійснення моніторингу радіаційного стану території, ліквідація виявлених джерел забруднення;
- забезпечення контролю за джерелами електромагнітного випромінювання;
- розробка паспортів санітарно-захисних зон та дотримання режиму використання території, визначення зон обмеження забудови з метою забезпечення захисту від джерел електромагнітного випромінення;
- зниження шумового та вібраційного впливу від стаціонарних та пересувних джерел, промислових підприємств, трансформаторних підстанцій, авіаційного, залізничного та автомобільного транспорту;
- застосування комплексу архітектурно-планувальних заходів зі зменшення негативного впливу шумового забруднення: застосування звукопоглинаючих матеріалів, конструювання протишумових віконних клапанів, закріплення на балконах та лоджіях масивних чи гофрируваних загорож;
- спорудження вздовж вулиць спеціальних шумозахисних екранів для обмеження проникнення шуму на житлові території;
- використання віброшумозахисних конструкцій при реконструкції транспортних магістралей, встановлення шумозахисних екранів;
- створення системи шумозахисних зелених насаджень вздовж залізниці та магістральних автодоріг (ефективні насадження 50 м і більше в ширину, вертикальне озеленення), що забезпечуватимуть зниження шуму;
- розробка карти шумів м. Києва та впровадження загальноміської Програми захисту від шуму, електромагнітного випромінення та інших несприятливих фізичних факторів впливу.

5. Заходи по скороченню та забезпеченню режимів санітарно-захисних смуг виробничих об’єктів:

- розробка та реалізація проектів організації санітарно-захисних зон виробничих підприємств (промислових зон) з метою виключення випадків проживання населення в зонах понаднормового впливу виробничих об’єктів;
- технічне переоснащення підприємств теплоенергетики, хімічної, будівельної промисловості для підвищення ефективності очищення викидів та зменшення в подальшому їх санітарно-захисних зон;
- ліквідація або перенесення промислових підприємств I-II класу шкідливості (згідно санітарної класифікації), що розташовані в районах з високою щільністю населення;
- проведення комплексу спеціальних інженерно-технічних заходів на діючих кладовищах для зменшення розмірів їх санітарно-захисних зон;
- оцінка ризику для здоров’я населення, що проживає в межах нормативних санітарно-захисних зон промислових підприємств;
- захист населення, що проживає в межах санітарно-захисних зон шляхом покращення медичного діагностування, своєчасного та якісного лікування захворювань.

6. Заходи по забезпеченню режимів зон охорони джерел питного водопостачання:

- встановлення поясів зон санітарної охорони джерел водопостачання та контроль за дотриманням ведення господарства в них;
- підвищення надійності роботи водопровідних станцій та отримання питної води належної якості при аварійних забрудненнях джерел водопостачання.

7. Заходи по захисту водойм, підземних вод, забезпеченню режимів водоохоронних зон:

- забезпечення обмеження господарської діяльності та встановлення дієвого контролю за дотриманням норм природокористування в межах прибережних захисних смуг (ПЗС) відповідно до вимог чинного Законодавства, винесення їх меж в натуру;
- посилення санітарно-епідеміологічного контролю за станом пляжів та водойм, що використовуються в рекреаційних цілях, для забезпечення їх відповідності ДСП № 173;
- забезпечення належного догляду за гідротехнічними об‘єктами згідно норм та правил експлуатації;
- будівництво очисних споруд дощової каналізації (101 – локальної та 8-12 – гуртових);
- розробка проектів розширення ПЗС на 1190 га для забезпечення нормативного стану водойм та реабілітації природного комплексу, в тому числі в межах територій промислово-комунального призначення, які передбачаються до функціонального перепрофілювання;
- розробка проекту коригування "Проекту прибережних захисних смуг водних об'єктів м. Києва" відповідно до нової топозйомки та сучасного стану водних об'єктів міста;
- розробка проектів та створення бульварів-набережних вздовж берегових ліній малих річок (Нивка, Либідь, Любка) площею 51,9 га, які виконуватимуть водоохоронні, меліоративні та рекреаційні функції;
- забезпечення спорудження дренажних систем, які дозволять вповні використати ґрунтові води для підвищення водності відкритих водотоків;
- виконання каптажу природних джерел, в т.ч. тих, що є витоками водотоків;
- продовження роботи з благоустрою берегів, очищенню чаш водойм (842 га водного дзеркала) та русел водотоків (28 км) від замулення, заростання, засмічення;

- проведення оновлення будівельної техніки та механізмів КП «Плесо», які використовуються для виконання робіт з попередження негативних ситуацій чи на ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій;
- виявлення усіх неблагонадійних свердловин, їх діагностика і проведення необхідних ремонтних робіт, або заміна їх новими свердловинами;
- удосконалення системи режимних гідрогеологічних, гідрохімічних та радіаційних спостережень (моніторингу);
- закінчення розробки та затвердження Програми загальноміських заходів щодо відродження та впорядкування озер, річок, ставків та джерел в м. Києві та прийняти її до неухильного виконання.

8. Заходи по реабілітації ґрунтів:

- коригування існуючої схеми санітарної очистки з врахуванням нових умов розвитку міста (вирішення проблем переробки та утилізації побутових відходів, опалого листя);
- зменшення негативного впливу забруднення за рахунок реконструкції, модернізації та переоснащення (перепрофілювання) промислових об'єктів;
- рекультивація земель закритих кар`єрів і сміттєзвалищ, сильноеродованих ґрунтів;
- проведення комплексу заходів з меліорації, локалізації та консервації верхніх шарів ґрунту на територіях, сумарний показник забруднення ґрунтів яких перевищує 64 умовні бали (зокрема в межах підприємств, які перепрофільовуються, територій прилеглих до залізниць та магістралей);
- створення системи моніторингу екологічного стану ґрунтів;
- контроль за ґрунтами, що ввозяться для використання при озелененні та благоустрою міських територій.

9. Заходи по розвитку озеленених територій:

- здійснення державного контролю за збереженням і відтворенням зелених насаджень, дотриманням природоохоронного законодавства;
- обов`язкове впровадження та закріплення на законодавчому рівні «зелених ліній» щодо існуючої мережі озеленених територій загального користування;
- збільшення площі зелених насаджень загального користування на 2241,76 га для підвищення забезпеченості населення зеленими насадженнями загального користування з 19,19 до 23,41 кв. м на 1 жителя до 2025 р.;
- створення нових парків відпочинку, спеціалізованих дитячих та спортивних парків, а також влаштування зон дитячого відпочинку та спортивних комплексів в існуючих парках;
- створення скверів в нових житлових масивах та масивах що реконструюються з врахуванням норми 6 м^2/люд загальною площею 141,44 га;
- розробка Програми відродження малих річок м. Києва та облаштування бульварів-набережних вздовж малих річок м. Києва загальною площею 51,9 га;
- перетворення частини лісопаркових територій в парки, підвищення їх рекреаційного потенціалу шляхом благоустрою (загальна площа 1714,3 га);
- проведення інвентаризації та здійснення реконструкції вуличних насаджень незадовільного санітарного стану, створення ефективних шумозахисних насаджень вздовж залізниці та формування екологічного коридору в межах міста;
- сприяння розвитку альтернативних видів озеленення (дахове, вертикальне, контейнерне), особливо в щільно забудованій центральній частині міста, та скверів з боку місцевих органів самоврядування та експлуатуючих організацій;
- розробка проектів благоустрою та ландшафтної реконструкції 67 об`єктів озеленення з проведенням відповідних робіт враховуючи природно-ландшафтні особливості парків та сучасні тенденції відпочинку населення, можливості спеціалізації парків;
- перегляд існуючої системи озеленення, розробка нової Програми та стандартів міського озеленення, врахування необхідності розширення асортименту рослин, що використовуються в озелененні;
- застосування ценотичного підходу до формування насаджень парків і скверів, в основу якого покладено наближення штучно створених до природних рослинних угруповань, що забезпечить їм відповідну стійкість та довговічність при мінімізації втручання з боку людини;
- створення мережі поливу зелених насаджень з використанням технічної води (з урахуванням доцільності), формування квітників і газонів.

10. Заходи з організації санітарної очистки території:

Тверді побутові відходи (ТПВ):

<u>Впровадження сортування, роздільного збору та вивезення ТПВ (очікуваний обсяг ТПВ на кінець 2025 р. 1200 тис. т):</u>

- створення критих, відгороджених, укрупнених (площею 9-20 кв. м на 2-4 контейнери об'ємом 1,1 м^3 кожний) контейнерних майданчиків та їх облаштування згідно діючих санітарних нормативів та відповідно до Рішення про правила благоустрою м. Києва № 1051/1051 від 25.12.2008 р.; обґрунтування їх розміщення з точки зору найбільших потоків людей, та зручності під`їзду сміттєвозів;
- впровадження роздільного збору ТПВ (переважним чином 2-х контейнерної системи – «суха» та «мокра» фракція);
- оновлення контейнерного господарства з урахуванням санітарних норм та впровадження роздільного збору ТПВ: для «мокрої» фракції – 25000 шт., для «сухої» фракції – 9000 шт.;
- розробка загальноміської Програми популяризації роздільного збору ТПВ серед населення;
- розробка заходів щодо забезпечення реалізації Програми та удосконалення системи управління у сфері поводження з ПВ та організаційні заходи з моніторингу виконання програми;
- Розробка Схеми санітарної очистки м. Києва;
- для зменшення кількості харчових відходів у складі ТПВ популяризація та обов'язкове встановлення в нових висотних будинках утилізаторів харчових відходів;
- зменшення утворення кількості ТПВ які підлягають вторинному сортуванню шляхом розвинення мережі стаціонарних і пересувних приймальних пунктів

вторсировини в усіх районах м. Києва (папір, картон, метал, скло, ПЕТ-пляшки, консервні банки, ганчір'я тощо) – загальною кількістю 35-40 шт.;

- вирішення проблеми утилізації небезпечних відходів (елементів живлення, ртутовмісних ламп і т.п.) шляхом організації спеціалізованих пунктів прийому в кожному мікрорайоні;
- обробка на сміттєсортувальних станціях тільки «сухої» фракції ТПВ, що дозволяє підвищити ефективність промислового сміттєсортування до 90 % вторинної сировини;
- на полігон повинна вивозитися тільки неутилізована частка ТПВ (сміття з контейнерів з вологістю до 60 %, неутилізований залишок після промислового сортування). Частка ТПВ, яка підлягає захороненню, складає приблизно 30 % від загальної кількості ТПВ;
- оновлення парку спецмашин для роздільного вивезення сухої та «мокрої» фракцій до місць сміттєпереробки та техніки для експлуатації полігонів (500 шт.).

Забезпечення екологічної безпеки на існуючих об`єктах поводження з ТПВ та їх ефективного використання пропонується:

- приведення у відповідність санітарним вимогам та оптимізація використання Полігону № 5 (с. Підгірці):
  - рекультивація полігону № 5;
  - додаткове виділення 20 га для тимчасового складування відходів;
  - будівництво очисних споруд для очищення фільтрату;
  - здійснення технічне переоснащення заводу «Енергія»:
  - встановлення якісних фільтрів для очищення димових газів;
  - прокладка теплових мереж для видачі теплової енергії.

Вирішення питання мінімізації кількості ТПВ, що підлягає захороненню та впровадження сучасних технологій переробки ТПВ:

- розширення існуючої сміттєсортувальної станції ТОВ «Грінко» (до 400 тис. т/рік);
- використання нової сміттєсортувальної станції ТОВ «Селтік» на максимальну потужність;
- використання технології багатоконтурного циркуляційного піролізу з газифікацією для переробки неутилізованого залишку на сміттєпереробних заводах;
- розміщення сміттєсортувальної станцій (потужністю 300 тис. т/рік) по вул.Колекторній, 44;
- Сортувально-переробний комплекс з полігоном потужністю 10 млн. тонн та цехами з утилізації вторинних ресурсів в тому числі з перероблення відпрацьованої побутової техніки та великогабаритних відходів на полігоні № 5 ВАТ «Київспецтранс» (потужністю 500 тис тонн/рік);
- розміщення 2-х сміттєсортувальних станцій (потужністю по 300 тис. т/рік) та сміттєпереробних заводів (потужністю по 400 тис. т/рік) на території приміської зони м. Києва;
- будівництво комплексу для збирання та перероблення зношених автошин (шкіри, гумових виробів);
- переоснащення та реконструкція (заміна котлоагрегатів) на сміттєспалювальному заводі – Філіал «Завод «Енергія» Київенерго».

Економічне стимулювання та законодавче забезпечення схеми санітарної очистки м. Києва у сфері поводження з ТПВ:

- запровадження «екологічного податку» для продавців на утилізацію тари, а також введення економічно обґрунтованих тарифів за збір і утилізацію твердих побутових відходів;
- розробка державних стандартів на всі види вторсировини та розширення можливості її подальшого використання шляхом проведення відповідних санітарно-гігієнічних досліджень;
- закріплення на законодавчому рівні статусу суб`єктів господарювання, що займаються санітарним очищенням міст та надання їм юридичної та податкової підтримки;
- забезпечення дієвого контролю за діяльністю підприємств, що працюють у сфері поводження з ТПВ шляхом ліцензування та екологічного інспектування.

Рідкі побутові стоки:

- повна реконструкція Бортницької станції аерації з будівництвом лінії по обробці та утилізації осадів;
- розділення стічних вод правобережної та лівобережної частини міста, з будівництвом в південній частині приміської зони очисних споруд (орієнтовною продуктивністю 1300 тис.м^3/добу), з спорудами по обробці та утилізації осадів.

Будівельне сміття:

Ефективне використання будівельного сміття та можливості використання будівельних відходів як втор сировини (щорічні обсяги близько 500 тис. т):

- використання подрібнюючої установки для ущільнення будівельного сміття;
- підготовка повторного використання відходів будівництва, виробництво щебеню і піщано-гравійної маси (для підсипання доріг та при деяких інших видах будівельних робіт).

Подальше складування будівельних відходів на кінець 2025 р.:

- використання ІІІ черги Полігону № 6 (вул. Червонопрапорна, 84/86) площею 7,1 га об'ємом 1775 тис. м^3.
- виділення земельної ділянки на території Музичанського родовища глини Києво-Святошинський район, площа – 97,87 га для подальшого захоронення будівельного сміття.

Економічне стимулювання та законодавче забезпечення схеми санітарної очистки м. Києва у сфері поводження з будівельним сміттям:

- забезпечення дієвого контролю за діяльністю підприємств, що працюють у сфері поводження з будівельними відходами шляхом ліцензування та екологічного інспектування.

Промислові відходи:

- зменшення частки неутилізованих відходів в загальному обсязі утворюваних відходів (очікуваний обсяг на кінець 2025 р. близько 5 тис. т/рік) шляхом їх утилізації та знищення токсичності (в основному піроліз та газифікація відходів);
- створення спеціальних складів для зберігання небезпечних промислових відходів, зокрема радіаційних, на території Чорнобильської АЕС;

- створення спеціальних ліній з утилізації промислових відходів на запроектованих сміттєпереробних заводах;
- закріплення на законодавчому рівні статусу суб`єктів господарювання, що займаються утилізацією небезпечних відходів та надання їм юридичної та податкової підтримки;
- забезпечення дієвого контролю за діяльністю підприємств, що працюють у сфері поводження з промисловими відходами шляхом ліцензування та екологічного інспектування.

Інші види відходів:

Вирішення питання у сфері поводження з небезпечними медичними відходами:

- постійний контроль за дотриманням санітарно-гігієнічних вимог щодо поводження з небезпечними медичними відходами;
- встановлення спеціальних печей (піролізних установок) по утилізації медичних відходів в межах котелень в районі Київської міської клінічної лікарні № 1 (Харківське шосе, 121) та Київської міської клінічної лікарні № 6 (просп. Комарова, 3).

Вирішення проблеми поводження з крупногабаритними відходами:

- організація збору і транспортування великогабаритного сміття шляхом влаштування спеціальних майданчиків з контейнерами місткістю 5-25 м^3;
- оновлення парку спецмашин для вивезення крупно габаритного сміття;
- підтримка розвитку сміттєпереробних комплексів, до складу яких входить переробка великогабаритного сміття та побутової техніки в межах приміської зони на земельних ділянках, наданих в оренду Корпорації «Укрвторресурси»:
  - Вишгородський район, с. Старі Петрівці (площею 10 га) – потужність 300 тис. т/рік,
  - Бородянський район, с. Озера (площею 7,7 га) – потужність 100 тис. т/рік.

Вирішення проблем у сфері поводження з відходами зеленого господарства:

- організація ефективного збору і транспортування відходів зеленого господарства до місць переробки;
- оновлення парку спецтехніки для збору і транспортування неліквідної деревини, відходів лісозаготівель та опалого листя;
- організація переробки неліквідної деревини та відходів лісозаготівель на тверде органічне паливо (згідно стандарту DIN 51731 і DTN+) з стабільними енергетичними показниками на базі деревообробних цехів КО «Київзеленбуд» з використанням сучасних технологій;
- розширення мережі існуючих площадок для компостування опалого листя згідно нормативу «Технології перероблення органічної речовини, що є у складі побутових відходів» (наказ СОУ ЖКГ № 78 від 30.03.2010 р.) та у відповідності до Розпорядження КМДА № 379 від 07.03.2006 «Про створення виробничих дільниць з утилізації листя та інших рослинних відходів»;
- влаштування дільниці з утилізації листя та інших рослинних відходів «Правобережної» в Святошинському ЛПГ;
- виділення додатково ділянки та влаштування дільниці з утилізації листя та інших рослинних відходів «Лівобережної» в Дарницькому ЛПГ;
- розробка стандартів на виготовлення і використання вторинної сировини, отриманої в результаті переробки рослинної продукції відходів зеленого господарства;
- забезпечення збуту виготовленої продукції комунальними господарствами міста;
- для попередження засмічення озеленених територій загального користування встановлення урн та контейнерів;
- збільшення штату працівників районних КП УЗН та лісництв лісопаркових господарств для прибирання озеленених територій загального користування та зон масового відпочинку лісопарків;
- закріплення на законодавчому рівні, внесення корективів у «Правила утримання собак та котів у м. Києві» (Рішення Київради від 25 жовтня 2007 р. № 1079/3912) щодо системи прибирання екскрементів собак та котів їхніми хазяями під час вигулу на озеленених територіях та здійснення контролю за дотриманням даних Правил з застосуванням системи штрафів та адміністративних порушень.

Кладовища:

Вирішення питання організації вільних площ для поховань (потреба на кінець 2025 р., враховуючи співвідношення традиційного поховання і кремації, складає 117 га, а вільна територія в межах міста – 8,6 га)

- заборона традиційних поховань в межах міста, крім випадків повторного захоронення чи підхоронення до родинних могил.
- реконструкція існуючих кладовищ міста з будівництвом колумбаріїв.
- розробка спеціальних проектів при розширенні існуючих кладовищ, що примикають до лісопаркових зон з пріоритетом збереження існуючих озеленених територій.
- збільшення потужності існуючого крематорію на території Байкового кладовища та будівництво нового на території приміської зони;
- створення нових кладовищ на території приміської зони (або розширення існуючих сільських) на площі 80 га в межах ділянок визначених і погоджених з областю:
  - Північне кладовище (біля с. Рожівка Броварського району) – розширення кладовища та будівництво крематорію на ділянці 68 га;
  - Південне кладовище (на землях Віта-Поштової сільської ради Києво-Святошинського району) – розширення існуючого кладовища на 40 га;
- проведення комплексу спеціальних інженерно-технічних заходів на діючих кладовищах для зменшення їх можливого негативного впливу в районах з високою щільністю населення;
- будівництво міського кладовища для тварин у складі колумбарію з могильником для захоронення тварин, крематорію, АТП та господарських приміщень біля ТЕЦ-6.

13. ІНЖЕНЕРНА ІНФРАСТРУКТУРА ТА ІНЖЕНЕРНА ПІДГОТОВКА ТЕРИТОРІЇ

I. <u>При забезпеченні необхідної потужності і надійності інженерної інфраструктури основними проблемами є</u> значне відставання інженерного забезпечення забудови, зношеність магістральних інженерних мереж і міських очисних споруд каналізації у Бортничах, вичерпаність резерву електрозабезпечення й теплопостачання існуючої забудови внаслідок нерівномірного розташування джерел теплопостачання й електропостачання, а також значного росту потреби в цих ресурсах.

Для вирішення цих проблем пріоритетними завданнями є:

1. Забезпечення надійності функціонування інженерної інфраструктури міста:

- забезпечення надійного та безперебійного енерго- та водопостачання споживачів міста;
- підвищення якості роботи систем та схем інженерного забезпечення з урахуванням зростаючих вимог до охорони навколишнього середовища та здоров'я людини;
- ефективне використання інженерних та територіальних ресурсів з урахуванням широкого вживання ресурсозберігаючих технологій;
- розширення спектру телекомунікаційних послуг.

2. Розвиток інфраструктури водогосподарського комплексу:

- покращення якості води в джерелах питного водопостачання та удосконалення технології очищення питної води на водопровідних станціях;
- удосконалення системи обліку, скорочення втрат та підвищення надійності систем та схем водопостачання;
- досягнення нормативного рівня очистки господарсько-побутових та поверхневих стоків;
- створення споруд та впровадження технологій для гарантованої утилізації осаду (з мінімальними експлуатаційними затратами) та підвищення ефективності споруд обробки осаду;
- забезпечення стабільної та безаварійної роботи системи транспортування стоків зі створенням оптимального резерву пропускної спроможності комунікацій та резерву потужності споруд;
- відновлення реалізації «Програми ремонту, реконструкції та розвитку водопровідно-каналізаційного господарства районів забудови в приватному секторі м. Києва на період 2000-2010 р.» в частині водопостачання та забезпечення 100 % каналізування території приватної забудови міста з прокладанням мереж дощової каналізації та господарсько-побутової каналізації та будівництвом очисних споруд та насосних станцій.

3. Розвиток інфраструктури паливно-енергетичного комплексу:

- збільшення виробництва теплової та електричної енергії зі створенням резерву потужності на джерелах;
- підвищення енергоефективності в виробництві, передачі та споживанні теплової та електричної енергії;
- стабілізація та подальше зниження впливу енергоджерел на навколишнє середовище;
- підвищення ефективності використання природного газу;
- стійке постачання природним газом міських споживачів, насамперед населення та джерел енергопостачання;
- широке застосування в паливно-енергетичній галузі міста нетрадиційних джерел енергії, що виробляється без спалювання вуглеводнів;
- розвиток і реконструкція систем транспортування енергоресурсів;
- вивільнення територій, що зайняті повітряними лініями електропередач та відкритими електропідстанціями шляхом каблювання.

4. Розвиток інфраструктури інформатики та зв'язку:

- безперебійне надання послуг телефонного зв'язку в тому числі місцевого телефонного зв'язку та міжміського та міжнародного телефонного зв'язку;
- розвиток місцевого телефонного зв'язку з використанням таксофонів;
- запровадження місцевого телефонного зв'язку з використанням засобів колективного доступу;
- розвиток послуг та мереж:
  - зв'язку персонального радіовизову;
  - пересувного радіозв'язку в виділеній мережі зв'язку;
  - пересувного радіотелефонного зв'язку;
  - пересувного супутникового радіозв'язку;
  - зв'язку по наданню каналів зв'язку;
  - зв'язку по передачі даних;
  - зв'язку для кабельного мовлення;
  - зв'язку для ефірного мовлення;
  - зв'язку для проводового радіомовлення;
  - поштового зв'язку;
- розвиток волоконно-оптичної мережі для забезпечення переводу АТС на цифрові технології;
- розвиток телекомунікаційної мережі та кабельного телебачення;
- забезпечення населення послугами поштового зв'язку високої якості з розширенням спектру послуг;
- безперебійне функціонування телерадіомовної мережі.

<u>II. Заходи по розвитку, розміщенню та будівництву, реконструкції систем та об'єктів інженерної інфраструктури та удосконалення їх функціонування.</u>

1. Розвиток інфраструктури водогосподарського комплексу.

Водопостачання. Для забезпечення покращення та розвитку водопровідного господарства передбачається:

- проведення реконструкції існуючих очисних споруд Дніпровської та Деснянської водопровідних станції з удосконаленням водозабірних споруд, процесів технологічного очищення, знезараження, будівництвом цехів з виробництва низько концентрованого NaClO;
- будівництво та реконструкція артезіанських водозаборів з впровадженням, при необхідності, систем очищення підземних вод;

- впровадження установок локального доочищення води у дошкільних, шкільних та лікувальних закладах;
- модернізація бюветного господарства;
- проведення енергоаудиту насосних станцій та заміну насосно-енергетичного обладнання на більш ефективне;
- заходи по зниженню втрат води в мережі водопостачання, а також зменшенню витрати на власні потреби водоочисних станцій, за рахунок повторного використання промивних вод;
- впровадження приладів технологічного контролю, будинкових та квартирних лічильників;
- проведення робіт по заміні і санації водоводів та трубопроводів розподільної мережі;
- проведення реконструкції існуючих насосних станцій та будівництво нових;
- розвиток резервуарного парку та реконструкція існуючого;
- підвищення рівня експлуатації водопровідної системи;
- будівництво реверсивного водозабору, що забезпечить можливість подачі води на обидві водоочисні станції та підвищить надійність системи;
- створення резервної системи водопостачання шляхом переведення частини артезіанських свердловин у гарячий резерв.

З метою забезпечення охорони джерел централізованого господарсько-питного водопостачання від забруднення та створення оптимальних умов їх використання, необхідно зафіксувати безпосередньо на місцевості зони санітарної охорони та пояс особливого режиму, встановлені для водозаборів із поверхневих джерел Радою Міністрів Української РСР і затверджені постановою від 08.01.1991р. № 2, та для водозаборів із підземних визначені згідно ДБН 360-92**, СНиП 2.04.02-84*.

Для подальшого перспективного розвитку системи водопостачання та для вирішення проблем, що виникли вже сьогодні, з усіх запропонованих виділяються невідкладні першочергові заходи, що потребують термінової реалізації:

- відновлення в натурі санітарно-захисних зон від водозаборів та водоочисних станцій відповідно до СНиП 2.04.02-84* та ДБН 360-92**;
- резервування території на о. Великий під майбутній водозабірний вузол;
- реконструкція очисних споруд, споруд водопостачання І-го та ІІ -го підйомів Дніпровської та Деснянської водопровідних станцій, а також впровадження на них енергозберігаючих технологій;
- переоснащення систем знезараження води сучасними технологіями та обладнання НС «Мінська», «Чоколівська», «Депутатська», «Сирецька»;
- реконструкції НС «Виноградар-3», НС «Крутогірна», НС «Печерська», НС «Смородинська»;
- завершення будівництва гідровузлів «Осокорки-Північні», «Бортничі»;
- реконструкція із заміною обладнання комплексу артводопостачання з насосними станціями «Південний водопарк» (1960 р.), «Північний водопарк» (1957 р.), «Корчуватська» (1957 р.), «Голосіївська» (1956 р.), «Жовтнева» (1905 р.), «Сирецька» (1949 р.), «Оболонь-І», «Оболонь-ІІ», «Троещина-І», «Виноградар-І» ;
- заміна насосного обладнання на артезіанських свердловинах з впровадженням енергозберігаючого обладнання.
- реконструкція з заміною насосного обладнання на НС «Смородинська»;
- будівництво комплексу споруд артводопостачання «Саперно-Слобідський», «Підвисоцького - Зіринецька», «Чапаєвка», «Троєщина-2»;
- перекладка водоводу від НС «Смородинська» від вул. Котовського до вул. Академіка Туполєва;
- перекладка водопровідної магістралі від вул. Полярної до вул. Новокостянтинівської;
- реконструкція вузла водоводів діаметром від НС ІІ-го підйому Деснянського водопроводу до НС ІІІ-го підйому «Печерська» на території урочища Передмістна Слобідка (Гідропарк);
- перекладка водоводу на вул. В.Василевської та вул. Політехнічній від водоводу на вул. Маршала Рибалка до вул. Героїв Севастополя.
- прокладання водоводу від просп. Комарова до водоводу по вул. Жмеринській;
- прокладання водоводу на Дніпровській набережній від Броварського шосе до просп. Бажана;
- будівництво водопровідної перемички на вул. Резервній між мережами на вул. Скляренка до мережі на вул. Дегтяренка;
- Санація водоводу по вул. О.Бальзака від пр. Ватутіна до вул. М.Цвєтаєвої, в т.ч. аварійної ділянки водоводу по вул. О.Бальзака від вул. О.Сабурова до вул. М.Цвєтаєвої;
- будівництво водопровідної магістралі від вул. Маршала Гречка до Великої Кільцевої дороги у Подільському, Шевченківському, Святошинському районах м. Києва та водопровідних магістралей в інших районах міста ;
- прокладання водоводу на новому залізничному мостовому переходу від вул. Тепловозної до вул. Кіквідзе;
- перекладка водопровідної мережі на вул. Маршала Тимошенка – від вул. Героїв Дніпра до вул. Зої Гайдай;
- перекладка водопровідної мережі по вул. Шліхтера;
- перекладка існуючого водопроводу по вул. Кайсарова від вул. Смольної до вул. Сумської;
- прокладання водопроводу по вул. Підлісній від вул. Булаховського до вул. Генерала Наумова;
- будівництво водопровідної мережі по вул. Алма-Атинській;
- реконструкція близько 125км вуличної водопровідної мережі;
- прокладання близько 70км вуличної водопровідної мережі;
- реконструкція з впровадженням енергозберігаючого обладнання з частотним приводом підвищувальних насосних станцій холодного водопостачання.

На період до 2025 р. необхідно виконати:

- переоснащення систем знезараження води сучасними технологіями та обладнанням НС «Оріхуватська», "Білицька", «Шахтарська», «Нивки»;
- завершення будівництва гідровузла «Бортничі»
- будівництво гідровузла в районі вул. Крейсера «Аврора», Великої Кільцевої Дороги,
- реконструкція із заміною обладнання комплексу артводопостачання з насосними станціями «Виноградар-І», «Колекторна», «Микільська Борщагівка», «Святошин»;

- перекладка водоводу від НС ІІ-го підйому Деснянського водопроводу до вул. Фанерної;
- прокладання водоводу від ж/м Райдужного до водоводу НС «Смородинська» (вул. Фрунзе) вздовж Подільського мостового переходу;
- прокладання водоводу від Одеської площі по вул. Академіка Заболотного, Наддніпрянському шосе;

Водовідведення. Прогнозний об'єм стічних вод по м. Києву від побутових споживачів, комунальних та промислових підприємств складе 1777,64 тис.м^3/макс. добу. Головним завданням по організації водовідведення в м. Києві на довгостроковий період є розділення стічних вод правобережної та лівобережної частини міста.

Головними напрямками розвитку системи водовідведення є:
- вдосконалення технологій та підвищення якості очищення стічних вод;
- підвищення надійності роботи системи водовідведення;
- підвищення енергоефективності і забезпечення раціонального використання матеріальних ресурсів.

Для забезпечення напрямків передбачається:

- *для вдосконалення технологій та підвищення якості очищення стічних вод:*

- повна реконструкція Бортницької станції аерації з будівництвом лінії по обробці та утилізації осадів;
- розділення стічних вод правобережної та лівобережної частини міста, з будівництвом в південній частині приміської зони очисних споруд (орієнтовною продуктивністю 1300 тис.м^3/добу), з спорудами по обробці та утилізації осадів, що дозволяє зробити систему водовідведення більш надійною;
- будівництво магістральних колекторів від насосної станції «Правобережна» до нових очисних споруд з приєднанням до нього колекторів басейнів каналізування правобережної частини, а також переобладнання КНС у відповідний напрямок руху стічних вод;
- запобігання збільшенню концентрацій забруднень та зміни складу стічних вод шляхом обладнання локальних очисних споруд та станцій нейтралізації всіх підприємств (включаючи супермаркети, торговельні центри, медичні заклади, диспансери та ін.), а також обмежити використання пральних порошків та миючих засобів, що містять фосфати;
- усереднення та попередня очистка залпових скидів висококонцентрованих стоків від асенізаторних машин шляхом влаштування в місті зливних каналізаційних станцій.

- *для підвищення надійності роботи системи водовідведення:*

- проведення реконструкції та будівництво насосних станцій;
- проведення ремонту та реконструкції каналізаційних мереж та колекторів, які його потребують;
- спорудження дублюючих колекторів, насосних станцій;
- подальше будівництво колекторів глибокого закладання;

- *для підвищення енергоефективності і забезпечення раціонального використання матеріальних ресурсів:*

- проведення енергоаудиту для визначення об'ємів енергоресурсів, які використовуються, показників енергетичної ефективності, виявлення потенціалу енергозбереження та підвищення енергоефективності;
- впровадження енергозберігаючого обладнання на каналізаційних насосних станціях та очисних спорудах;
- проведення заміни насосно-енергетичного обладнання на більш ефективне та, що забезпечує зменшення енерговитрат;
- будівництво колекторів глибокого залягання з метою ліквідації КНС;
- зниження потреби в електроенергії на власні потреби станції очистки за рахунок використання електроенергії, що виробляється на технологічній лінії по обробці та утилізації осадів.

Впродовж всього розрахункового періоду потрібно постійно проводити заміну амортизованого обладнання, реконструкцію та ремонт мереж та споруд системи водовідведення.

Для цього здійснюються наступні заходи:

- Реконструкція Бортницької станції аерації:

- реконструкція І блоку очисних споруд потужністю 600тис.м^3/добу, будівництво насосної станції, що забезпечує подачу стічних вод на споруди І блоку;
- реконструкція ІІ та ІІІ блоків очистних споруд;
- модернізація енергетичних та електричних об'єктів, та встановлення приладів технологічного контролю;
- крім споруд очищення стічних вод на БСА необхідно будівництво нової технологічної лінії обробки та утилізації осадів, а також споруд подачі – будівництво нових колекторів, верхньої та нижньої камер дюкерів, реконструкція та капітальний ремонт насосних станцій перекачування;
- завершення реконструкції дамб існуючих мулових полів № 1 та № 2, з їх нарощуванням на 3-5 м та шириною по верху 6м (загальна довжина дамб складає 11,5 км) та перекладка існуючих мулопроводів, а також організація роботи (будівництво) цеху механічного зневоднення осаду, що дасть змогу зменшити об'єми мулу, що надходять на мулові майданчики;
- виділення ділянки під додаткові мулові майданчики, які необхідні для складування зневодненого осаду, після цеху зневоднення, а також для нормативного резерву на випадок виникнення аварійної ситуації (~127га);
- визначення місця під розміщення нових очисних споруд на правобережній частині приміської зони, розробка проектної документації на будівництво каналізаційних колекторів до правобережних очисних споруд;
- розробка проектної документації для будівництва другої нитки Головного міського колектору в напрямку нових очисних споруд;

- Реконструкція КНС «Оболонська», КНС «Микільська Борщагівка-1», КНС «Мишоловська», КНС «Новоподільська», КНС «Русанівка», КНС «Метрологічна», КНС «Водопарк», КНС «Наводницька», КНС «Ново-Святошинська», КНС «Комсомольська», КНС «Позняки»;
- Будівництво нових КНС «Вишеньки-2», КНС «Новопущанівська», КНС «Чапаєвка», КНС «Ново-Оболонська», КНС «Новоправобережна», КНС «Наддніпрянська»;

- Реконструкція каналізаційних колекторів: III черги Ново-Дарницького колектора, Каунаського, Шліхтерівського, Чумаківського, Перовського, Почайненського, Правобережного, каналізаційних колекторів по вулицям Луначарського, Дехтяренка, Березняківській, Гайдара, Дніпродзержинській, Кіото, Бережанській, Червоноткацькій та інші;
- Будівництво нових каналізаційних колекторів: Південно-Західного, по бульвару Л.Українки, від Мостицького до Головного міського, по вул. Стеценка, по вул. Протасів Яр, по вул. Сортувальній, по вул. Урлівській, дублер Перовського колектора, колектор від камери дюкерів до БСА (дублер) та інші;
- Будівництво та реконструкція напірних колекторів: будівництво напірних колекторів (2 нитки) від КНС «М. Борщагівська-1», будівництво напірного колектора від КНС "Пуща-Водиця", напірні колектори (2 нитки) від КНС "Ново-Подільська", напірні колектори (2 нитки) від КНС "Водопарк", КНС "Русанівка", "Перемога", перекладання напірного колектора від КНС "Святошин" до Чумаківського колектора, реконструкція з ниток напірних колекторів від КНС "Правобережна" реконструкція напірного колектора від КНС "М.Борщагівка-2" та інші;
- Введення на законодавчому рівні заборони на виробленння та реалізацію миючих та пральних засобів, що містять фосфати та СПАР, збільшення концентрації яких у стічній воді погіршує якість очистки стоків, що скидаються в р. Дніпро;

Для розміщення перспективних Правобережних очисних споруд необхідно вирішити питання відводу ділянки площею 65,0 га на території Обухівської промислової зони – золовідвали Тираспільської ТЕС.

Дощова каналізація. Для покращення екологічного стану водойм на період до 2025 р. передбачається:

- будівництво очисних споруд різної продуктивності на існуючих та нових випусках дощової каналізації, орієнтовна площа землевідводу від 0,2 до 0,7 га на одну локальну споруду;
- технологічне переоснащення існуючих очисних споруд з застосуванням нафтовловлювачів, пісковловлювачів, фільтрів та біоплато;
- завершення будівництва очисних споруд: ж/м Оболонь, 3, 4 мікрорайони; Осокорки Південні, Центральні; ж/м Вигурівщина-Троєщина, II черга, III черга; ж/м Позняки 2, 4, 4[а], 5[а] мікрорайони;
- обладнання всіх промислових підприємств локальними очисними спорудами;
- проведення комплексної реконструкції р. Либідь (влаштування очисних споруд із збереженням прибережних захисних смуг);
- проведення реконструкції відкритих і закритих русел малих річок та меліоканалів;
- перевірка розрахунком пропускної спроможності існуючих магістральних колекторів дощової каналізації та перевлаштування на період до 2025 р.;
- проведення ремонту та реконструкції мереж та колекторів дощової каналізації, які його потребують;
- будівництво нових мереж та колекторів на території новозабудов, з влаштуванням очисних споруд на випусках у водойми;
- реалізація проектів будівництва колекторів дощової каналізації в районах малоповерхової забудови;

Для покращення екологічного стану водойм та вирішення існуючих проблем, пов'язаних з відведенням дощових вод у повному обсязі, передбачаються наступні невідкладні заходи:

- реконструкція існуючих очисних споруд «Біличі», «Харківські», «Троєщина», «Райдужні», «Теличка» з переведенням їх на нові технології;
- будівництво очисних споруд дощової каналізації:
  - ж/м Оболонь, 3, 14 мікрорайони;
  - ж/м Позняки 3;
  - ж/м Осокорки Північні;
  - ж/м Вигурівщина-Троєщина, II черга, III черга;
  - Русанівська протока (Русанівська набережна навпроти готелю «Славутич»);
  - Русанівська протока (в районі ст.Київська Русанівка);
- вирішення питання по відводу земельних ділянок для розміщення очисних споруд на річках Либідь, Сирець, Нивка, Дарниця та Дніпро;
- проведення детальних розрахунків дощоприймачів в районах найбільш проблемних колекторів і відкритих водотоків, та прийняття відповідних заходів по збільшенню їх пропускної спроможності.

2. Розвиток інфраструктури паливно-енергетичного комплексу.

Електропостачання. Потужність джерел електроенергії на розрахунковий строк становитиме 3757.9 МВт, а річне споживання електроенергії – 22894,2 млн. кВт год.

Прогнозне зростання споживання електричної енергії

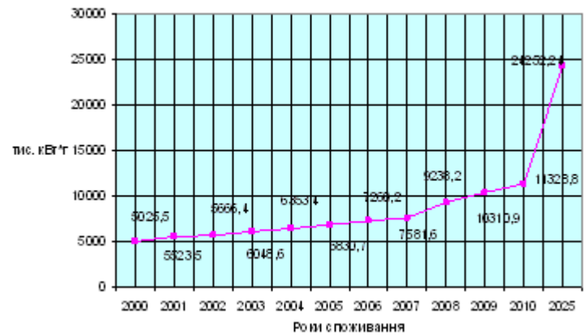

Виходячи з розрахунків та враховуючи місцеві умови м. Києва пропонується здійснити наступні ***заходи з будівництва, реконструкції та розширення електричних мереж та об'єктів:***

- будівництво III енергоблоку на ТЕЦ-6;
- будівництво двох ГТУ на Дарницькій ТЕЦ;
- будівництво ПС-330 кВ "Східна" (2А х 200 МВА);
- встановити треті АТ на ПС-330 кВ "Броварська";
- будівництво 23-х нових підстанцій 110/10 кВ з трансформаторами розрахункової потужності;
- реконструкцію 5-ти ПС-35 кВ з переводом на напругу 110 кВ;

- будівництво нових ЛЕП-330, 110 та 35 кВ для живлення нових ПС-330, 110, 35 кВ та організації нових транзитів.

Зокрема передбачається ряд невідкладних (першочергових) заходів:

- установка третіх автотрансформаторів на ПС "Північна" та ПС "Новокиївська".
- будівництво ПС 330/110 кВ "Західна" та забезпечення живлення від неї ПС 110 кВ: "Біличі", "Лепсе", " Лук'янівська " та " Пост-Волинська ";
- будівництво ПС 110 кВ "ОлімпійськаС з КЛ-110 кВ ПС "Московська" – ПС "Олімпійська";
- реконструкція ПС 35кВ "Оленівська" з переводом на напругу 110 кВ та будівництво двох КЛ-110 кВ ПС "Оленівська" – ТЕЦ-6, ПС "Оленівська" – ПС "Оболонь";
- реконструкція ПС 110/35/10 кВ "Московська" з реконструкцією ПЛ-110 кВ ТЕЦ-5 – ПС "Московська";
- реконструкція ПС 110/35/10 кВ "Бортничі";
- будівництво ПС 110 кВ "Університетська" з КЛ-110 кВ ПС "Теремки" – ПС "Університетська";
- будівництво ПС 110 кВ "Європейська" з КЛ-110 кВ ТЕЦ-5 – ПС "Європейська".
- будівництво ПС 110 кВ "Брест-Литовська" з КЛ-110 кВ ПС "ВУМ" – ПС "Брест-Литовська";
- реконструкція ВРП-110 кВ ТЕЦ-5;
- будівництво ПС 110/35/10 кВ "Славутич" з КПЛ-110 кВ ТЕЦ-5 – ПС "Славутич" – ПС "Позняки";
- будівництво нової ПС 110 кВ "Биківня" з відгалудженням від ПЛ-110 кВ ТЕЦ-4 – ПС "Лівобережна";
- будівництво ПС 110 кВ "Корчуватська" з відгалудженням від ПЛ-110 кВ ТЕЦ-5 – ПС "Новокиївська";
- реконструкція ПС 35 кВ "Лук'янівська" з переводом на напругу 110 кВ та будівництво КЛ-110 кВ ПС "Західна" – ПС "Лук'янівська";
- будівництво ПС 110 кВ "Пост-Волинська" з КЛ-110 кВ ПС "Західна" – ПС "Пост-Волинська".
- будівництво ПС 110 кВ "Ватутінська" з КЛ-110кВ ПС "Деснянська" – ПС "Ватутінська";
- реконструкція транзиту 110 ТЕЦ-6 – ПС "Лівобережна";
- реконструкція транзиту 110 ТЕЦ-5 – ПС "Московська";
- реконструкція транзиту 110 ТЕЦ-5 – ПС "Лугова" - ПС "Бортничі".

Для розміщення головних споруд необхідно вирішити питання виділення орієнтовно 8,1 га території в м. Києві.

На протязі всього розрахункового періоду необхідно проводити реконструкцію та розширення електричних мереж, заміна зношеного та застарілого обладнання, впроваджувати енергозберігаюче обладнання та новітні технології, а також проводити розвиток кабельних мереж 35-110 кВ із максимально можливим демонтажем та каблюванням існуючих ПЛ 110-35 кВ, які проходять по сельбищних територіях.

Теплопостачання. Відповідно до проведених розрахунків, теплопотреба споживачів м. Києва на розрахунковий строк складе 13448,4 Гкал/год.

Прогнозне споживання теплової енергії

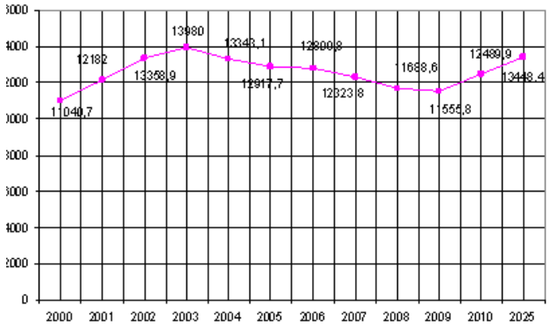

Розподіл споживання теплової енергії

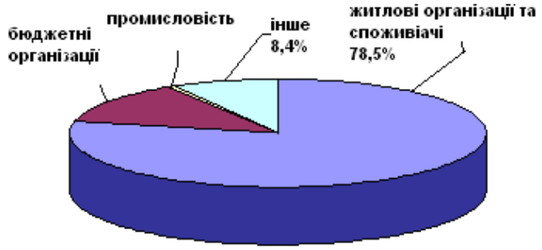

Розподіл виробництва теплової енергії

Для ліквідації існуючого дефіциту тепла та покриття нових теплових навантажень пропонується:

- закінчення будівництва 1-ї черги РК «Позняки» (200 Гкал/год);
- будівництво 2-ї черги РК «Позняки» (180 Гкал/год) з відключенням споживачів Лівобережжя від ТМ№6 ТЕЦ-5;
- технічне переозброєння та подальше збільшення потужності СТ-1 до 800 Гкал/год;
- реконструкція РК «Пр.Науки,47» зі збільшенням її теплової потужності до 100Гкал/год;
- реконструкція РК «Здолбунівська» зі збільшенням потужності до 130Гкал/год
- реконструкція схеми видачі теплової потужності Дарницької ТЕЦ;
- будівництво перетинки між РК «Теремки» та ТМ№4 ТЕЦ-5;
- будівництво перетинки між РК ДКП «Пар» та ТМ№2 ТЕЦ-6;
- будівництво перетинки від РК «Веркон» до РК «Нивки»;
- закінчення будівництва перетинки між РК «Біличі» (СТ-3) та мережами РК «М. Борщагівка» і РК «Відрадний»;
- технічне переозброєння та реконструкція котелень, що знаходяться у комунальній власності;
- використання теплоакумулюючих установок для опалення та гарячого водопостачання в адміністративних будинках, школах, дитячих садках, тощо.
- будівництво нових тепломагістралей, збільшення обсягів реконструкції та технічного переобладнання діючих теплових мереж;

- будівництво нових, реконструкція та технічне переобладнання діючих насосних станцій на тепломагістралях від ТЕЦ;
- впровадження нових технологій при будівництві, реконструкції та капітальному ремонті теплових мереж, що дозволить значно підвищити строк служби теплових мереж, підвищити їх надійність при одночасному підвищенні економічності транспорту тепла.

Газопостачання. З урахуванням запланованих обсягів житлового будівництва та збільшення чисельності населення споживання природного газу на розрахунковий строк складатиме 7043,8 млн.м^3/рік.

Розподіл газу, що споживається

У зв'язку з цим пропонуються наступні заходи щодо реконструкції та розширення газових мереж по місту для забезпечення пропускної спроможності системи:
- реконструкція ГРС «Конча-Заспа».
- виконання заходів щодо зниження тиску та об'ємів транспортуємого газу на ділянці від ТЕЦ-6 до ГРС-9 зі зменшенням охоронної зони;
- будівництво нових ГРС-5а та ГРС «Позняки»;
- прокладка до 30 км магістральних газопроводів високого тиску;
- прокладка до 15 км газопроводів високого тиску;
- прокладка приблизно 40 км газопроводів середнього тиску;
- перекладка 17 км газопроводів середнього тиску зі збільшенням їх пропускної здатності;
- прокладка газопроводів середнього тиску до нових районних котелень;

в тому числі:

- прокладка газопроводу високого тиску від ГРС «Позняки» до РК «Позняки»;
- прокладка газопроводу середнього тиску від бульв. Перова до вул. Братиславська;
- прокладка газопроводу середнього тиску від вул. Пухівської до ГРС-4;
- прокладка газопроводу середнього тиску від просп. Бажана до вул. Колекторної;
- перекладка газопроводу середнього тиску по вул. Здолбунівській;
- прокладка газопроводу середнього тиску другого вводу на с. Троєщина;
- прокладка газопроводу середнього тиску від вул. Луначарського для газопостачання м/району по вул. Микільсько-Слобідській;
- перекладка газопроводу середнього тиску по вул. Алма-Атинській для газопостачання м/району ДВРЗ.
- перекладка газопроводу середнього тиску по бул. Т.Шевченка (від пл. Перемоги до вул. Хрещатик);
- прокладка газопроводу середнього тиску від вул. Газопровідної до вул. Селянської (другий ввід на м/район Пуща-Водиця);
- прокладка газопроводу середнього тиску по Столичному шосе (кільцювання ГРС-8 та ГРС «Конча-Заспа»);
- перекладка газопроводів середнього тиску по вул. Старокиївскій;
- прокладка газопроводу високого тиску від ГРС-1а до ГРС-2;
- прокладка газопроводу високого тиску від ГГРП-2 до ГРС-10;
- прокладка газопроводу середнього тиску від ГГРП-10 до ГРС СТ-1 для технічного переозброєння СТ-1;
- прокладка газопроводів середнього тиску для нової РК в районі вул. Маршала Гречка.

Для підвищення умов надійності системи газопостачання прокладка газопроводів середнього та низького тиску для кільцювання існуючих тупикових мереж.

При реконструкції сталевих газопроводів необхідно застосувати метод протяжки в них поліетиленових труб.

Розвиток інфраструктури інформатики та зв'язку:

Розподіл кількості телефонних номерів

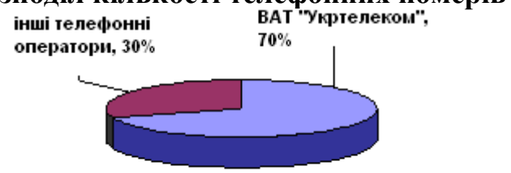

У відповідності з виконаними розрахунками приріст кількості основних АП (квартирні та загального користування) складе 76,9 тис., а загальна їх кількість досягне 730,3 тис.

Передбачаються наступні заходи:
- модернізація міської телефонної мережі за рахунок реконструкції та переобладнання морально застарілих АТС на цифрові;
- будівництво виносних електронних концентраторів абонентського доступу;
- створення системи громадських центрів доступу населення до державних інформаційних ресурсів, в тому числі міської системи правової інформації;
- модернізація системи телерадіомовлення, розширення зони впевненого прийому національних телерадіопрограм;
- будівництво технічних центрів кабельного телебачення;
- будівництво оптоволоконних ліній зв'язку.

14. ФУНКЦІОНАЛЬНО-ПЛАНУВАЛЬНА ОРГАНІЗАЦІЯ ПРИМІСЬКОЇ ЗОНИ

Сучасний стан та проблеми розвитку території приміської зони

Склад приміської зони визначений межами територій, де активно виявляється вплив Києва як на виробництво, так і на використання земель, трудових, рекреаційних, водних ресурсів та на стан природного середовища. Враховуючи це, приміська зона обмежена колом радіусом 60-80 кілометрів, тобто фактично в зоні годинної транспортної доступності до столиці. До цієї зони входять 10 адміністративних районів та 6 міст обласного значення, а площа зони становить приблизно 1175,74 тис. га – майже половина всієї території Київської області. Причому з демографічної точки зору цифри ще показовіші, адже чисельність населення приміської зони дорівнює близько 985 тис. осіб, що у свою чергу «відбирає» приблизно 58% від кількості населення Київської області, а демографічна щільність приміської зони більша за показники деяких міст – 80 людей на квадратний кілометр.

Площа приміської зони м. Києва складає – 1175,74 тис. га, з них на сільськогосподарські угіддя припадає 40,68 %, на ліси – 26,3 %, землі під житловою та громадською забудовою – 10,14 %, території садових товариств – 0,69 %, виробничі території – 1,15 %, під водоймами – 6,94 %, луки – 11,94 %, комунальні території – 0,62 %, рекреаційні території – 0,36 %, території спецпризначення – 1,13 %.

В зоні впливу Києва, як центру локальної системи, що формується, у радіусі 60 км проживає біля 500 тис. чол. Зона впливу центрів локальних систем розселення складається із сукупності місцевих систем, центри яких являють собою малі міста і селища міського типу з чисельністю населення від 3 до 20 тис. чол. Крім того в цій зоні розташовані також міста з більшою чисельністю населення. Це м. Бровари – 60 тис. чол., Бориспіль – 50 тис. чол., Васильків – 40 тис. чол., які складають ближній пояс Київської моноцентричної агломерації, що знаходиться у стані формування. В зоні місцевих систем розселення розташовані сільські поселення, які користуються місцевими культурно-побутовими закладами повсякденного обслуговування і в меншій мірі мають трудові зв'язки.

Місто Київ і його приміська зона складають єдиний соціально-економічний комплекс – Київську агломерацію, розвиток якої обумовлюється столичними функціями. Закон України «Про столицю України – місто-герой Київ» (ст. 25) встановлює, що органи місцевого самоврядування та органи виконавчої влади Київської області мають сприяти здійсненню м. Києвом столичних функцій шляхом, зокрема, забезпечення дотримання режиму приміської зони. Вимогам цього режиму суперечить незадовільний екологічний стан ряду території приміської зони (особливо це стосується її санітарної очистки), що теж в значній мірі пов'язано із впливом столиці. Дотримання вказаного режиму використання території приміської зони, перш за все, відповідає довгостроковим інтересам столиці та населення приміської зони.

Проходження по територіям приміської зони розгалуженої мережі доріг сприяє створенню вздовж їх трас транспортно-складських комплексів, які застосовуються для переробки вантажів, а також об'єктів дорожнього сервісу.

Основні напрямки соціально-економічного розвитку та демографічний прогноз

Стратегія розвитку становить собою модель врівноваженого розвитку територій, яка передбачає баланс житлово-громадських та виробничо-комерційних територій, додержання основних вимог до використання території приміської і зеленої зон з розвитком традиційних для цих зон функцій та регульованим розміщенням виробничих і комерційних зон для розташування в них екофільних і пов'язаних з господарським комплексом столиці високотехнологічних об'єктів та підприємств комунальної сфери.

Пріоритетні напрями розвитку території приміської зони згідно Державної стратегії регіонального розвитку року та Концепції схеми планування території Київської області на період до 2015:

- розбудова та інтеграція систем інженерно-транспортної інфраструктури, розвиток логістичних центрів;
- збільшення робочих місць у приміській зоні;
- реформування житлово-комунального господарства, впровадження ресурсо- і енергозберігаючих технологій;
- покращення екологічної ситуації, вирішення питання переробки та утилізації твердих побутових відходів;
- збереження єдиної ландшафтно-рекреаційної системи зелених насаджень та об'єктів культурної спадщини;
- розвиток туристично-рекреаційного комплексу;
- розвиток високотехнологічного агропромислового виробництва;
- розвиток високотехнологічного, наукоємкого виробництва у машинобудуванні та нафтохімічній промисловості;
- створення науково-виробничих кластерів – об'єднань споріднених підприємств, виробництв, організацій, що забезпечують повний технологічний ланцюг в межах локальної території, з метою системного підвищення їх сукупної ефективності.

Основні принципи розвитку господарсько-економічної сфери приміської зони та промислової політики:

Створення галузевих кластерів. Цей напрям організації ведення господарства відповідає сучасним тенденціям виробничих процесів розвинутих країн, визначений як один з пріоритетних напрямків стимулювання розвитку регіональної економіки та місцевого економічного розвитку. Кластер являє собою коопераційну систему підприємств, що забезпечують повний технологічний процес в межах локальної території. При цьому він об'єднує підприємства і організації управління, науки, фінансів, виробництва та торгівлі в певній галузі виробничої діяльності.

Спрямування та формування кластерів на територіях приміської зони. Галузеві кластери створюються, в першу чергу в сфері сільського господарства, за участю овочевих та м'ясо-молочних агрофірм, фермерських господарств, рибних господарств, підприємств переробки та реалізації агропродукції, наукових інститутів сільськогосподарського спрямування, зокрема:

- науково-дослідні станції та підприємства, які розробляють і впроваджують технології з вирощування, збирання, глибокої переробки та зберігання овочів. У Києво-

Святошинському районі такі кластери можуть бути створені на базі діючих підприємств-інститутів (землеробства, садівництва, радіології); науково-дослідного, виробничого агрокомбінату «Пуща-Водиця»; дослідних господарств «Новосілки», «Дмитрівка», «Чабани»; навчально-дослідного господарства «Ворзель»;

- підприємства з виробництва тари, які розташовуються поблизу переробних підприємств, транспортних вузлів тощо;
- підприємства з надання транспортних послуг;
- складська інфраструктура для оптової торгівлі продовольчими та непродовольчими товарами;
- підприємства м'ясо-молочного сектору з виробництва кормів та добрив.

Диверсифікація виробництва кінцевих продуктів діяльності овочевого кластеру передбачає широкий спектр продукції: різані та сушені овочі, порошки, гранули, соки, харчові добавки, продукти дитячого харчування, продукти спеціального харчування, продукти загального харчування, фармацевтичні продукти, корма для тварин тощо.

Крім того, можливим є створення кластеру у галузі виробництва будівельних матеріалів на базі Вишнівського асфальтового заводу. До його складу можуть увійти більш дрібні підприємства будівельної та комерційної сфери: кар'єри, підприємства-перевізники, реалізатори тощо. Подібний кластер може бути створений у Броварському районі.

Серед інших видів діяльності для створення кластерів придатні комерційно-логістична та туристично-рекреаційна сфери.

Створення кластерів комерційно-логістичної інфраструктури є можливим у разі виявлення ініціативи власників даних об'єктів. Його виникнення реальне у форматі організації мережі закладів та підприємств з надання комплексного обслуговування вантажів, транспорту, водіїв та пасажирів.

Туристично-рекреаційна галузь є однією з найбільш перспективних для застосування кластерного підходу. В ній можливе об'єднання об'єктів готельно-мотельної інфраструктури, санаторіїв та дитячих таборів, туристичних агентств, закладів громадського харчування, краєзнавчих та історичних музеїв, організацій транспортного перевезення, розважальних комплексів та екскурсійних бюро, приватних власників житла для організації зеленого туризму. При цьому можливе широке залучення об'єктів малого бізнесу. Враховуючи потужний історико-культурний потенціал, одними з найбільш конкурентоздатних напрямів альтернативного бізнесу в сільській місцевості можуть стати зелений туризм та народні промисли.

Основні переваги галузевих кластерних об'єднань полягають у:

- можливості залучення фінансових ресурсів у виробництво шляхом об'єднання спільних фінансових зусиль та можливостей;
- обміні технологіями, кадрами, досвідом для забезпечення спільних потреб та збільшенні загального показника конкурентоспроможності всього кластеру;
- підвищенні інвестиційної привабливості за рахунок залучення спільних зусиль у інвестиційних програмах, конкурсах грантових проектів;
- можливості зниження собівартості продукції та послуг підприємств в рамках кластеру;
- можливості виходу на зовнішні ринки за рахунок зростання валової продукції та створення спільного більш потужного бренду.

Демографічний прогноз

Приміська зона м. Києва, згідно з чинним Генеральним планом м. Києва та проектом планування його приміської зони на період до 2020 р., охоплює територію 10 адміністративних районів та 8 міськрад Київської області. Особливості соціально-демографічної ситуації у Київській області загалом і у приміській зоні м. Києва зокрема, обумовлені столичним статусом області, близькістю багатьох районів до найбільшого міста країни – Києва. Вплив Києва сприяє розвитку міст-супутників та обумовлює порівняно швидше поширення міського способу життя (в т.ч. характерних для городян репродуктивної, матримоніальної, міграційної та самозбережувальної поведінки) в сільській місцевості.

Природний приріст значною мірою залежить від особливостей вікової структури населення, яка може значно варіювати залежно від особливостей соціально-демографічного розвитку регіонів. Так, райони чи міста із порівняно високою питомою вагою населення у працездатному віці характеризуються порівняно високим природним приростом. Лише Києво-Святошинський район має незначний від'ємний приріст – 3,8 ‰.

З іншого боку, райони з високою часткою населення старше працездатного віку (Макарівський, Фастівський, Васильківський) характеризуються низьким природним приростом.

За прогнозом Інституту демографії та соціальних досліджень НАН України в приміській зоні очікується незначне зменшення чисельності постійного населення, яка складе 950 тис. осіб Збільшення чисельності населення протягом прогнозного періоду відбудеться лише у Вишгородському і Бородянському районах, Ірпінській міськраді і особливо у містах Бровари та Борисполі (майже на третину).

Функціонально-планувальна організація території

Еволюційні містобудівні процеси, пов'язані з просторовим розвитком м. Києва, обумовлюють закономірні потреби для перенесення окремих функцій столиці на територію області. При цьому мають бути враховані інтереси громади Київської області щодо прийнятності розташування певних територіальних потреб Києва на територіях області з відповідним вирішенням питань у територіальному перерозподілі бюджетних надходжень. Ця тенденція співпадає з напрямом політики ЄС щодо стимулювання розвитку поліцентричності міських систем, які здатні забезпечити паритет щодо доступу мешканців агломерації до міської інфраструктури, збалансованість між урбанізованими та природними територіями.

До найважливіших конкурентних переваг перспективного розвитку приміської зони Києва, які будуть надалі визначати перспективи соціально-економічного розвитку, напрямки використання територій та планувальної організації, відноситься кілька вирішальних передумов: адміністративний і економічний зв'язок власне з Києвом, географічне положення, виробнича база, інженерно-транспортна система, так звана біологічна продуктивність земель, мережа населених пунктів, інвестиційна привабливість.

Територіальний розвиток приміських територій в цілому обумовлений необхідністю раціонального використання земель. Тому у ближньому до Києва поясі приміської зони у першу чергу передбачається розміщення об’єктів житлового, комунального та рекреаційного будівництва – як наслідок сукупності комунікаційних, економічних, географічних та демографічних чинників.

За рахунок залучення до системи міжнародних транспортних коридорів значно підсилюється містобудівельний потенціал Житомирського, Одеського, Вінницького, Харківського та Чернігівського магістральних напрямків. У свою чергу будівництво південного транспортного обходу Києва об’єднує ці напрямки і перерозподіляє зростаючі транспортні потоки на відстані 10-20 км від існуючих меж столиці. Внаслідок цього створюються додаткові умови для розміщення транспортно-складських комплексів, закладів автосервісу, торгівлі тощо. Крім того, подальша урбанізація ближнього поясу приміської зони обумовлена планувальним розвитком населених пунктів-супутників – Броварів, Борисполя, Вишгорода, Вишневого, Боярки, Глевахи, як центрів ближніх районних систем розселення та рекреації.

Переважаючими видами діяльності у приміській зоні мають бути продукування і розповсюдження інновацій, наука, освіта та культура, комерційно-ділова сфера, туризм, високотехнологічні малоресурсоємні екофільні виробництва. Розподіл цих функцій між Києвом і окремими частинами приміської зони, параметри їх доцільного розвитку залежать від соціально-економічних потреб столиці, з одного боку, і ресурсних можливостей прилеглих до неї територій з другого, при безпосередній необхідності врахування інтересів населення цих територій.

Планується насамперед використання території приміської зони для розміщення житлового будівництва, комунальних, виробничих, транспортно-складських об’єктів. Це обумовлюється значною вичерпаністю та надвисокою вартістю земель в столиці, проте може призвести до надмірної урбанізації територій районів приміської зони. Генеральним планом м. Києва пропонується розміщення в приміській зоні до 2020 р. житлового будівництва для населення Київської області та киян (переважно садибного, середньо- та багатоповерхового). Також передбачено перебазувати за межі Києва ряд промислових підприємств, в тому числі ресурсоємних та екофобних.

Розширення переліку можливих видів використання території приміської зони здійснюється в інтересах жителів даних територій і призведе до збільшення кількості робочих місць, обсягів інвестицій, доходів населення та надходжень коштів до місцевих бюджетів.

Проектом визначені найбільш привабливі зони для подальшого розвитку житлової забудови – як малоповерхової, так і багатоповерхової, а також промисловості.

Розселення. Міське розселення – форма територіальної організації життя населення у вигляді міст, розвиток яких пов'язаний з розміщенням промислових підприємств, об'єктів будівництва, транспорту, з постіндустріальними видами діяльності. Воно концентрується в містах – районних центрах та містах обласного підпорядкування.

Сільське розселення – форма територіальної організації життя населення на позаміській території у вигляді сукупності сіл, населених місць різних типів призначення для постійного або тимчасового проживання. Воно відрізняється від міського тим, що забезпечує виконання переважно таких господарських функцій як сільськогосподарське виробництво, лісове й лісопромислове господарство, рекреаційне обслуговування, природоохоронні функції. Тому сільське розселення характеризується меншою людністю поселень, переважанням малоповерхової забудови й поширеністю односімейних присадибних житлових будинків.

Розвиток міст, селищ та сільських населених пунктів. Основою організації адміністративно-територіального устрою України є поселенська мережа, що складається з поселень – міст, селищ, сіл, як місць постійного компактного проживання людей. Віднесення поселень до зазначених категорій визначається в залежності від кількості населення, рівня урбанізації, організації комунального господарства та характеру економічної діяльності мешканців.

Основні напрямки розвитку Київської системи розселення.

Розвиток системи розселення на північ вздовж русла Дніпра – на узбережжі Київського водосховища не передбачається. При зниженні ролі Дніпра як основної транспортної артерії в тому числі торгівельного та промислового значення даний варіант являється економічно не обґрунтованим. Тому найбільш перспективними напрямками розвитку системи розселення є:

- розвиток розселення у західному напрямку вздовж траси на Ковель (Варшавська траса) у вигляді так званої Ірпінської агломерації, яка стає комплексною містобудівною структурою з рисами міст-супутників (Ірпінь, Буча, Ворзель). Ця система стає самодостатньою і не має сильного впливу на Київ, тим більше що ресурси землі для промислових і житлових територій є обмеженими. При цьому система має зручний залізничний зв'язок і може отримати подальший лінійний розвиток;
- розвиток в південно-західному напрямку в ареалі між Житомирською і Одеською трасами. Ареал має достатні резерви для створення житлових промислових, комерційних, транспортних комплексів. Економічну перевагу надає те, що з цього боку розташовані потужні транспортні магістралі для формування логістичних комплексів;
- розвиток на південь в Обухівському напрямку і вздовж дороги Київ-Луганськ з можливістю розвитку промислової зони м. Обухова, а також створення нового урбанізованого містобудівного утворення в районі Великої Бугаївки з функціями житлової, офісної, та комерційної забудови;
- розвиток на схід в Бориспільському напрямку та міжнародного аеропорту є привабливим для комерційної, офісної забудови, створення технопарків і великих торгівельних комплексів. Територія має ресурси підземних вод, але є складнощі з будівництвом централізованих очисних споруд;
- розвиток на північ-схід у Броварському напрямку, включаючи промислову і житлову зону в районі сіл Княжичі – Велика Димерка, житлову територію так званого Придесення (Погреби, Зазим’є, Пухівка). Напрямок є перспективним з точки зору інтеграції з Лівобережною частиною Києва, розвантаження транспортних потоків, а також розміщення філій київських підприємств та створення нових виробничих і офісних комплексів, робочих міст для мешканців Деснянського і Дніпровського району. Геологічні умови є сприятливими для водопостачання з артсведловин. Територія є північним коридором на республіку Білорусь, а також має вихід на Росію в Сумському напрямку.

Житлове будівництво

На основі аналізу територіальних ресурсів, планувальних обмежень та пріоритетних напрямків розвитку системи розселення визначаються найбільш привабливі території для розміщення житлової забудови (садибної та багатоквартирної середньо та багатоповерхової).

Потреби в територіях для житлового будівництва у приміській зоні визначаються з урахуванням доведення не менш як до 35 кв. м житлової забезпеченості населення м. Києва і приміської зони загальною чисельністю 4297 тис. осіб, очікуваних за рекомендованим варіантом обсягів нового будівництва в м. Києві, Бровари, Бориспіль, Васильків та інших районних центрах, визначених генеральними планами розвитку цих міст і селищ.

Для забезпечення прогнозного населення міста Києва (3147,3 тис. осіб) та приміської зони (950 тис. осіб) можливі загальні обсяги нового житлового будівництва до 37 млн. кв. м загальної площі житла, з них не менш 70 % у садибній забудові та до 30 % у середньо- та високоповерховій (як правило до 9 поверхів) багатоквартирній забудові.

Для розміщення зазначених обсягів житлової забудови на землях сільських рад у приміській зоні є можливість використовувати сельбищні території площею близько 21 тис. га, у т.ч. 17,7 тис. га для садибної забудови загальною площею котеджних житлових будинків 28,3 млн. кв. м, 3,3 тис. га для середньо та багатоповерхової (як правило до 9 поверхів) загальною площею 9 млн. кв. м.

Обсяги забудови і терміни освоєння в межах зазначених територій визначаються виходячи з соціально-економічного розвитку, обсягів фінансування та наявності споживачів та інвесторів будівництва.

Конкретні обсяги будівництва житла населених пунктів мають визначатись на основі генеральних планів міст та сіл.

Промислові, комунально-складські території

За аналізом розміщення промислових зон на приміських територіях м. Києва з'ясовано, що ряд районів Київської області розвиваються як промислові і мають тенденцію для подальшого розвитку. До таких територій відносяться м. Бровари і ряд сільських рад Броварського на північ від міста-супутника (Великодимерська, Калинівська); м. Вишневе та суміжні сільські ради (Петрівська, Тарасівська Києво-Святошинського району, також виробничо-складський комплекс створюється на територіях Личанської, Шпитьківської та Бузівської сільських рад; територія між Петрівським, Білогородкою і Тарасівкою (промвузол «Жуляни-3, Жуляни-4»), промислова зона міст Обухова і Українки, промислова зона на захід від м. Вишгорода. У Макарівському районі вздовж автодороги Київ-Чоп створюється потужний виробничо-складський комплекс. Вздовж великих трас на відстані 30-50 кілометрів від межі Києва формуються так звані логістичні центри, де промисловість комбінується із складською функцією, та місцями для пакування і маневрування великих вантажних автомобілів, організуються залізничні вводи в промислові зони.

Ландшафтно-рекреаційні території. Об`єкти культурної спадщини та природно-заповідного фонду

Культурна спадщина Київщини. Нинішня Київщина налічує біля 6000 пам'яток культурної спадщини, зокрема, 1194 пам'ятки різних епох-давніх поселень , городищ , могильників , курганів, змійових валів, місць битв та історичних подій, що входять до значних прошарків історії, які впродовж тисячоліть створювали підвалини сучасної цивілізації на території області. 2010 археологічних пам'яток області занесено до Реєстру нерухомих пам'яток, вісім міст області віднесено до міст Всеукраїнського історичного значення. Окремим рядком в переліку пам'яток Київщини вписані 24 пам'ятки національного значення, серед яких велика кількість культових споруд XVI-XIX ст., палаців, архітектурних споруд, парків, зокрема, білоцерківська «Олександрія» та багато інших.

Впродовж багатьох десятиріч в області формувалась система музейних закладів, яка на сьогодні налічує 2 державних музеї-заповідники («Битва за Київ в 1943 році» та Вишгородський історико-культурний), 15 державних музеїв з 17 філіями та 241 музейним закладом місцевого та відомчого підпорядкування, в тому числі, на громадських засадах. До кращих обласних музейних закладів по праву відносяться обласний археологічний музей (с. Трипілля – трипільська культура), Яготинський історичний, що включає музей-садибу народної художниці К.Білокур, археологічний музей «Добранічівська стоянка», Білоцерківський краєзнавчий музей та ціла низка музеїв-садиб визначних особистостей – І.Козловського, М.Островського, К.Стеценка, І.В.Задорожнього, Т.Шевченка, К.Паустовського, М.Вовчка, О.Корнійчука, А.Малишка та інших. Предметом особливої гордості області є Національний історико-етнографічний заповідник «Переяслав», що налічує 23 музея.

Передбачається організація музеїв визначних державних мужів, як Ярослав Мудрий, Іван Мазепа, Феофан Прокопович, Шолом-Алейхем, І.М.Сошенко, П.П.Чубинський, Г.М.Косинка, І.С.Козловський, А.С.Малишко, К.В.Білокур, О.К.Диптан, А.М.Люлька, П.Р.Попович, Іван Драч, Ліна Костенко, та інших видатних особистостей.

Природно-заповідний фонд. До земель рекреаційного призначення, згідно з Земельним кодексом, належать землі, які використовуються для організації відпочинку населення, туризму та проведення спортивних заходів.

Природно-заповідний фонд приміської зони м. Києва нараховує 75 об`єктів загальною площею 1723,89 га (1,5 % території) і є важливою ланкою охорони природи та формування майбутньої регіональної екологічної мережі. Більшу частину становлять заказники (44 об'єкти) та пам'ятки природи (25 об'єктів), з яких загальнодержавного значення – 12. Передбачено наступні заходи з розвитку ПЗФ:

- збереження існуючих об`єктів ПЗФ та забезпечення природоохоронного режиму в їх межах згідно існуючого законодавства;
- створення нових об`єктів ПЗФ на зарезервованих ділянках, зокрема ландшафтних та лісових заказників, пам'яток природи та інших для збільшення заповідності території до 3-5 %;
- встановлення меж всіх об`єктів природно-заповідного фонду та винесення їх в натурі;
- розробка проектів буферних зон об`єктів природно-заповідного фонду для зменшення впливу господарської діяльності на об'єкти ПЗФ;

- проведення наукових досліджень по виявленню об`єктів та територій, які мають значну природоохоронну цінність для подальшого резервування, створення кадастру таких об`єктів;
- підтримання належного екологічного стану рекреаційних територій та сільськогосподарських угідь, а також різного виду захисних лісових насаджень, які повинні увійти до складу екомережі;
- завершення формування екомережі приміської зони м. Києва в складі регіональної екомережі Київської області.

Пропонується створити 12 рекреаційних зон по території приміської зони навколо м. Києва. Це такі зони як, Боярська, Обухівська, Ржищівська, Дніпровська, Плесецька, Клавдієво-Тарасівська, Бородянська, Лютижська, Катюжанська, Заліська, Дубечанська та історико-культурний туристичний комплекс «Парк Київська Русь» в районі Копачівської сільради. Усі ці території характеризуються наявністю лісових та водних ресурсів, в переважній більшості, які сприяють створенню зони відпочинку. Пропонується створювати зони активного та пасивного відпочинку на усіх територіях. Дані території розраховані на відпочинок жителів столиці та приміської зони.

Охорона та захист навколишнього природного середовища

Охорона повітряного середовища. Викиди забруднюючих речовин у 2010 році складали 269,0 тис. т, з яких 39 % – викиди промислових підприємств, 61 % – від автотранспорту. Найбільший обсяг викидів від стаціонарних джерел припадає на Трипільську ТЕС (72,63 тис. т).

Заходи поліпшення повітряного середовища:

- забезпечення більш ефективної роботи електрофільтрів Трипільської ТЕС для уловлення твердих речовин, проведення реконструкції електрофільтрів на 4-х енергоблоках, що дасть можливість знизити викид пилу в димових газах на 37,5 %;
- вирішення питання уловлення газоподібних речовин на Трипільській ТЕС шляхом додаткового оснащення організованих джерел викиду пилогазоочисним обладнанням;
- покращання структури палива, що використовується (збільшення газу та зменшення мазуту і вугілля), це зменшить викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря;
- підвищення рівня оснащення організованих джерел викидів шкідливих речовин промислових підприємств пилогазоочисним обладнанням до 85-90 %, зважаючи на існуючий середній показник 30 %, (особливо у Бородянському (7,7 %) та Васильківському (8,0 %) районах);
- будівництво обвідних доріг (ОД) навколо населених пунктів, які б забезпечили зменшення руху транзитного транспорту по м. Києву та великим містам Київської області (Бориспіль, Боярка, Фастів, Кагарлик);
- забезпечення відповідного режиму використання зон впливів автодоріг, які встановлюються згідно технічної класифікації з наданням переваги під розміщення комунальних об`єктів, інженерних споруд та забороною житлового будівництва;
- створення ефективних шумозахисних лісосмуг шириною не менше 20 м вздовж існуючих та проектних автомагістралей.

Покращення екологічного стану водного басейну. Основними річками приміської зони є притоки р. Дніпро: Десна, Ірпінь, Тетерів, Стугна, Трубіж, Рось та малі річки, які характеризуються переважно задовільним станом як за гідробіологічними так і за гідрохімічними показниками, в середній та нижній течії спостерігаються процеси евтрофікації. Найчастіше діагностується перевищення нормативних значень за показником БСК, вмістом аміаку, сульфатів, хлоридів, завислих речовин. На території знаходиться 733 інших водних об`єктів (ставки і водосховища), 30 % з яких перебувають у незадовільному стані і потребують благоустрою. Водозабір складає 928,78 млн. $м^3$, з яких 45,4 – підземний. Найбільшими споживачами води є промислові підприємства Обухівського району.

Заходи з оздоровлення водного басейну:

- оптимізація землекористування в басейнах річок та підвищення їх лісистості для досягнення показника мінімальної водоохоронної лісистості 19 % для Лісостепових районів (Кагарлицький, Обухівський, Васильківський) та 38 % для Поліських (Броварський, Києво-Святошинський, Макарівський);
- встановлення водоохоронних зон водних об`єктів та забезпечення відповідного режиму використання територій в їх межах;
- проведення біоінженерних заходів, створення водоохоронних насаджень, переважно щільної конструкції на площі 109,85 га в басейнах річок;
- розчищення русел річок загальною довжиною 649,87 км;
- ремонт 454 гідротехнічних систем річок;
- проведення реконструкції очисних споруд Бортницької станції аерації, очисних споруд м. Васильків, Кагарлик, Фастів, смт Бородянка, селищ Дмитрівка, Гореничі та Юр'ївка (Києво-Святошинський район);
- будівництво нових очисних споруд;
- будівництво каналізаційних мереж в смт Димер та Гостомель (Вишгородський район) та КНС і напірного колектора в м. Боярка (Києво-Святошинський район);
- здійснення заходів з берегоукріплення в населених пунктах Вишгородського, Броварського, Фастівського, Васильківського районів загальною протяжністю 51км;
- забезпечення покращення догляду та проведення поточного ремонту меліоративних систем.

Охорона геологічного середовища та ґрунтів. В структурі земель приміської зони переважають сільськогосподарські землі – 58,38 %, з яких 79,22 % займає рілля. Сільськогосподарські землі значно еродовані: 61,1 % відзначаються різним ступенем дефляції, та 7,32 % - різного ступеня змитості.

На території приміської зони розміщено 22 родовища корисних копалин загальною площею 1542,54 га, деякі з яких потребують проведення рекультивації. Крім того на площі 81 га спостерігається підтоплення, а на 188 га – карстові процеси, зафіксовано 814 зсувів, з яких 11 відносяться до активних. Значно погіршує санітарний стан ґрунтів розміщення сміттєзвалищ, більшість з яких не відповідає санітарним вимогам та є несанкціонованими, а також наявність 88 складів зберігання заборонених і непридатних до використання хімічних засобів захисту рослин. Суттєві площі в межах приміської

зони зайняті кладовищами та худобомогильниками, що також обмежує можливість ефективного використання земельних ресурсів та становить потенційну небезпеку забруднення ґрунтів.

Впровадження сортування, роздільного збору та вивезення ТПВ:

- створення критих, відгороджених, укрупнених (площею 9-20 кв. м на 2-4 контейнери об'ємом 1,1 $м^3$ кожний) контейнерних майданчиків та їх облаштування згідно діючих санітарних нормативів в містах і селищах приміської зони, організація вивезення сміття з усіх населених пунктів;
- впровадження роздільного збору ТПВ (переважним чином 2-х контейнерної системи – «суха» та «мокра» фракція) в містах;
- зменшення утворення кількості ТПВ які підлягають вторинному сортуванню шляхом розвинення мережі стаціонарних і пересувних приймальних пунктів вторсировини в усіх районах м. Києва (папір, картон, метал, скло, ПЕТ-пляшки, консервні банки, ганчір'я тощо).
- вирішення проблеми утилізації небезпечних відходів (елементів живлення, ртутовмісних ламп і т.п.) шляхом організації спеціалізованих пунктів прийому.
- оновлення контейнерного господарства, парку спецмашин для роздільного вивезення сухої та «мокрої» фракцій до місць сміттєпереробки та техніки для експлуатації полігонів.

Забезпечення екологічної безпеки на існуючих об`єктах поводження з ТПВ та їх ефективного використання:

- приведення у відповідність санітарним вимогам та оптимізація використання Полігону № 5 (с. Підгірці):
- додаткове виділення 20га для тимчасового складування відходів;
- будівництво очисних споруд для очищення фільтрату;
- розміщення 2-х сміттєсортувальних станцій (потужністю по 300 тис. т/рік) та сміттєпереробних заводів (потужністю по 400 тис. т/рік) на території приміської зони м. Києва, а саме:

- Обухівський район, с. Підгірці (Полігон № 5);
- Броварський район, ТПВ ЛБ ТОВ «Десна-2»;

Варіанти розміщення сміттєпереробних комплексів:

- Макарівський район, с. Ясногородка;
- Бородянський район, с. Озера (площею 7,7га).

Вирішення питань екологічної безпеки на інших санкціонованих і несанкціоновані сміттєзвалищах:

- забезпечення дотримання технології захоронення ТПВ на санкціонованих сміттєзвалищах шляхом завезення додаткових об`ємів ґрунту для його пересипки;
- обладнання сміттєзвалищ системами інженерного захисту підземних і поверхневих вод від забруднення токсичними компонентами відходів та спостережними свердловинами для контролю якості підземних вод;
- ліквідація сміттєзвалищ в 10-км радіусі від сміттєпереробних заводів після їх будівництва;
- ліквідація несанкціонованих сміттєзвалищ шляхом вивезення і перезахоронення сміття на діючих полігонах або утилізації на сміттєпереробних заводах;
- проведення санації та рекультивації земель, визначення можливості їх подальшого господарського використання.

Економічне стимулювання та законодавче забезпечення схеми санітарної очистки приміської зони м. Києва у сфері поводження з ТПВ:

- запровадження «екологічного податку» для продавців на утилізацію тари, а також введення економічно обґрунтованих тарифів за збір і утилізацію твердих побутових відходів;
- розробка державних стандартів на всі види вторсировини та розширення можливості її подальшого використання шляхом проведення відповідних санітарно-гігієнічних досліджень;
- закріплення на законодавчому рівні статусу суб`єктів господарювання, що займаються санітарним очищенням міст та надання їм юридичної та податкової підтримки;
- забезпечення дієвого контролю за діяльністю підприємств, що працюють у сфері поводження з ТПВ шляхом ліцензування та екологічного інспектування.

Ефективне використання існуючих полігонів будівельного сміття та можливості використання будівельних відходів як втор сировини:

- використання подрібнюючої установки для ущільнення будівельного сміття;
- підготовка повторного використання відходів будівництва, виробництво щебеню і піщано-гравійної маси (для підсипання доріг та при деяких інших видах будівельних робіт).

Подальше складування будівельних відходів на період до 2025 р.:

- виділення земельної ділянки на території Музичанського родовища глини Києво-Святошинський район, площа – 97,87 га для подальшого захоронення будівельного сміття.

Вирішення проблеми поводження з небезпечними промисловими та іншими відходами:

- можливість утилізації найбільш поширених видів промислових відходів на проектованих підприємствах по переробці ТПВ в межах приміської зони;
- створення на території Київської області державного підприємства та спеціалізованого полігону із поводження з токсичними промисловими відходами для потреб м. Києва і Київської області (доручення Кабінету Міністрів України від 23.12.2005 № 66285/1/1-05 до листа Секретаріату Президента України від 19.12.2005 № 03-02/5017);
- створення спеціальних складів для зберігання небезпечних промислових відходів, зокрема радіаційних, на території Чорнобильської АЕС;
- створення районних пунктів-складів з тимчасового зберігання засобів захисту рослин, що сприятиме локалізації екологічних загроз та створить умови для дієвого контролю за ними з боку відповідних державних органів, зокрема районних та обласного управлінь охорони навколишнього природного середовища, надзвичайних ситуацій, СЕС, Головного управління агропромислового розвитку тощо;
- здійснення 100%-го контейнеризування непридатних пестицидів та інших отрутохімікатів;

- запровадження Програми економічного і екологічного стимулювання для підприємств, які займаються утилізацією отрутохімікатів, пестицидів та інших небезпечних речовин.

Автомобільні дороги та зовнішній транспорт

Автомобільні дороги. Автотранспортне сполучення в приміській зоні Києва за напрямками захід-схід, південь-північ здійснюється міськими вулицями Києва, а також ділянкою Київського півкільця (Т-10-27), та східною ділянкою Кільцевої дороги Бориспіль-Бровари-Калинівка.

Для забезпечення транспортних зв'язків та умов транспортного руху пропонується комплексне вирішення транспортних проблем Києва та Київської області, зокрема:

- органічне поєднання основних міських магістралей з зовнішніми автомобільними дорогами державного та обласного значення;
- будівництво Великої кільцевої автомобільної дороги м. Києва (далі ВКАД), відповідно з генеральним напрямком, затвердженим розпорядженням КМУ від 22.02.2008 р. № 326-р та розташуванням розв'язок в двох рівнях для забезпечення розведення транспортних потоків в різних рівнях з існуючими автодорогами, існуючими та проектними магістральними виходами із Києва;
- створення системи дублерів основних виходів із Києва на найбільш завантажених напрямках, які в часи «пік» повинні взяти на себе частину транспортних потоків в Київ та з Києва.

Дублер Київської кільцевої дороги у сегменті між Житомирським та Одеським напрямками пропонується від селища Чайки до села Гатне Києво-Святошинського району.

Крім того пропонуються додаткові наступні радіальні виходи-входи з Києва. Дублер автодороги Київ-Чоп передбачається через Софіївсько-Борщагівську, Петрівську, Білогородську, Бобрицьку, Гореницьку, Личанську, Музачанську, Ясногородську, Мотиженську, Фастівську сільські ради з виходом через розв'язку в двох рівнях на автодорогу Київ-Чоп.

За рахунок залучення до системи міжнародних транспортних коридорів додаткових дублерів значно підсилюється містобудівельний потенціал Житомирського, Одеського, Вінницького, Харківського та Чернігівського магістральних напрямків.

Для зменшення потоку автомобільного транспорту до столиці передбачається створення транспортно-пересадочних вузлів з паркінгами (аналогічно міжнародній системі «park and drive»). Планується створити шість основних таких вузлів навколо столиці, 2 на лівому березі 4 на правому р. Дніпра, а саме:

- Калинівка – Скибин (Броварський район). Для створення даного транспортно-пересадочного вузла пропонується електротранспортом з'єднати станцію метро «Лісова» із Велико-Димерською сільрадою Броварського району та північно-східним промисловим районом (Велика Димерка-Богданівка) з одночасним використанням залізничної колії, прокладеної до ТЕЦ-6, в денний час для міського транспорту, а в нічний час для технологічно-вантажного.
- Гора – Бориспіль (Бориспільський район). Створенню транспортно-пересадочного вузла на даних територіях сприяє розміщення міжнародного аеропорту «Бориспіль» та зв'язок електропоїздами з м. Києвом.
- Теремки (м. Київ). Згідно зі схемою розвитку метрополітену планується довести метрополітен до міської кільцевої дороги та майбутнього автовокзалу.
- Бузова (Києво-Святошинський район). Швидкісний трамвай, який доцільно прокласти вздовж проектної автодороги через Білогородку до Бузової та продовжити від Південної Борщагівки до промислового вузла «Бузова» паралельно дублеру автодороги Київ-Чоп.
- Микуличі (Бородянський район). Передбачає використання існуючої залізничної колії та електропоїздів для зв'язки із столицею.

Залізничний транспорт. Пропонується перетворення залізничних колій в межах приміської зони в систему наземного метро з поступовим перенесенням функцій обслуговування потягів далекого слідування (пасажирських і товарних) у приміську зону. Від залізничної колії в Бориспільському напрямку в районі Великої Олександрівки передбачається гілка-відгалуження до залізниці для проходження залізничного електротранспорту до аеропорту Бориспіль.

Зважаючи на залучення в транспортну мережу залізничного транспорту, виникає потреба для створення нових сортувально-залізничних станцій за межами міста Києва. Вони б по-перше, вивели зі столиці вантажні станції, а по-друге, на територіях відведених для господарства залізниці потрібно створити комплекси по технічному обслуговуванню залізничного транспорту. Пропонується створити два таких комплекси в районі Великої Димерки Броварського району та Калинівки-Плесецьке Васильківського району (в районі с. Багрин).

Повітряний транспорт. На території приміської зони розташовані повітряні ворота України – Міжнародний державний аеропорт «Бориспіль», який розвивається і буде збільшений за обсягами перевезень в 3-4 рази. Те ж саме стосується і аеропорту «Жуляни», який отримав статус міжнародного міського аеропорту. На довгостроковий період визначено будівництво аеропорту «Рославичі» на правому березі Дніпра, на межі Васильківського і Обухівського районів поряд з с. Велика Бугаївка. Аеропорт пропонується розташувати поряд з запроектованою ВКАД і залізничною колією, які отримають статус міжнародних транспортних коридорів України.

Передбачений розвиток вантажного (вантажно-пасажирського) аеропорту в м. Узин, а також перенесення в Макарівській район (с. Фасова) спортивного аеропорту «Чайка».

Річковий транспорт. В місті Києві здебільшого пропонується використовувати річковий транспорт як туристично-рекреаційний і відновити маршрутні пасажирські перевезення через річку Дніпро. Потенціал вантажоперевезень річковим транспортом закладено за межами міста Києва. В місті Українка Обухівського району розташовано вантажний порт «Українка». Шляхом відновлення річкового транспорту в Україні буде розвантажено автомобільний та залізничний транспорт. Для цього існують всі передумови: Дніпро – «природна вісь України» – третя за довжиною і площею басейну річка Європи, найбільша річка України, впадає в Чорне море, що носить передумови для міжнародної торгівлі без використання приморських портів.

Інженерне забезпечення міст та інших населених пунктів

Водопостачання. На території приміської зони налічується ряд населених пунктів, які потребують невідкладного будівництва та реконструкції водопровідно-каналізаційної системи. Зокрема покращення санітарно-технічного стану потребують водопроводи в Броварському, Вишгородському, Обухівському, Васильківському, Бориспільському та інших районах.

Прогнозується подальше інтенсивне освоєння приміської зони під промислову, комерційну, громадську та житлову забудову:

- у лівобережній чистині приміської зони покриття перспективних потреб у воді передбачається шляхом будівництва локальних систем артезіанського водопостачання та розподільчих водопровідних мереж;
- у правобережній частині приміської зони, у зв'язку з інтенсивною забудовою та, як наслідок зменшенням запасів підземних вод питної якості в деяких регіонах, передбачається проведення дослідних робіт по визначенню, затвердженню запасів підземних вод та вибору оптимального варіанту розвитку системи водопостачання приміської зони: локального – з використанням підземних джерел або з подачею поверхневих вод по водоводу, вздовж Великої кільцевої дороги, з спорудженням водозабору та очисних споруд в районі с. Старі Петрівці, або централізованого – з Дніпровської водопровідної станції, за умови збільшення її продуктивності до 800-1000 тис. м^3/добу.

Для підвищення надійності водопостачання м. Києва та м. Вишгорода, а також можливості подачі води в правобережну частину приміської зони планується влаштування реверсивного водозабору на о. Великий Вишгородського району, з подачею на Дніпровську та Деснянську водопровідні очисні станції.

Водовідведення. Централізованим водовідведенням забезпечені переважно міста та селища міського типу (понад 53 % населення приміської зони). В більшості сільських населених пунктів, де є централізоване водопостачання, відсутня система водовідведення.

Стічні води м. Києва, прилеглих селищ та міст очищуються на Бортницькій станції аерації (БСА), що знаходиться на території м. Києва. Мулові поля БСА, розташовані на землях Гнідинської та Ревненської сільських рад та працюють в умовах перевищеної проектної потужності, а мулопроводи, що перекачують мул знаходяться у аварійному стані. На сьогоднішній день необхідно провести їх реконструкцію, а також виділити територію (приблизно 127 га) під складування механічного зневодненного осаду та створення нормативного резерву, у випадку виникнення аварійної ситуації.

Розвиток схеми господарсько-побутового водовідведення м. Києва передбачається шляхом розділення каналізаційних стоків м. Києва на лівобережні (БСА) та нові правобережні очисні споруди з під'єднанням до них стічних вод від прилеглих населених пунктів приміської зони. Для спорудження нових очисних споруд планується використання ділянки в Обухівській промисловій зоні – між Трипільською ТЕС та Обухівським КПК орієнтовною площею 65 га.

Для Ірпінської агломерації (м. Ірпінь, м. Буча, м. Ворзель, м. Гостомель) передбачається будівництво власних очисних споруд та скид очищених вод через біоплато в р. Ірпінь, що розвантажить київську міську каналізацію, а також обводнить береги р. Ірпінь, на яких виникають пожежі в наслідок загорання торф'яників.

Планується реконструкція існуючих мереж та споруд водовідведення, а також подальший розвиток системи водовідведення на ділянках існуючої та перспективної забудови.

Теплопостачання. В приміській зоні централізоване теплопостачання для всієї території відсутнє. Локальні схеми централізованого теплопостачання присутні в районних центрах та в містах обласного підпорядкування. Джерелами є промислові, опалювальні районні, квартальні котельні. Всього в районних центрах та містах обласного підпорядкування збудовано 245 котелень, де встановлено 723 котли. Також достатньо поширеними є системи децентралізованого і автономного теплопостачання. Котеджні містечка, дачні поселення, села і селища в основному опалюються індивідуальними джерелами: котлами потужністю від 7-14 кВт до 200 кВт, які встановлюються в спеціально відведених приміщеннях або на даху. В приміській зоні є приклади використання нетрадиційних джерел теплопостачання .

Основними проблемами теплопостачання на території приміської зони є:

- зношеність основного обладнання та теплових мереж;
- низька кількість (менше 0,1 %) споживачів нетрадиційних джерел теплопостачання;
- низька забезпеченість приладами обліку тепла.

Основним напрямком розвитку теплоенергетики є впровадження заходів з енергозбереження, зокрема:

- формування економічно обґрунтованих програм впровадження перспективних схем теплопостачання населених пунктів та їх розвитку;
- впровадження нових енергозберігаючих технологій та обладнання;
- здійснення комплексу організаційно-технічних заходів з економії природного газу;
- автоматизація процесів горіння в котлах з метою повноти згоряння палива;
- використання місцевих видів палива;
- впровадження комплексу заходів з реконструкції систем теплозабезпечення;
- заміна котлів застарілих конструкцій;
- заміна трубопроводів теплових мереж на попередньоізольовані;
- впровадження автономних установок виробництва теплової та електричної енергії, газових двигунів-генераторів, тощо;
- диспетчеризація господарства з впровадженням системи обліку та контролю за споживанням ПЕР;
- впровадження засобів обліку та регулювання споживання води та теплової енергії у житловому фонді.

З метою покращення екологічного стану довкілля, економії паливно-енергетичних ресурсів, подальшого підвищення коефіцієнту ефективності перетворення енергії, у тому числі за рахунок відмови від будівництва зовнішніх теплових мереж, водопідготовки, додаткових інженерних споруд і пристроїв, теплопостачання об'єктів одно- і багатоквартирного нового житлового фонду та цивільного будівництва пропонується застосування теплових установок сучасного типу: теплогідромеханічні генератори, теплові насоси та інші. Автономність запропонованого обладнання

враховує поетапність введення в експлуатацію об'єктів будівництва. При проектуванні необхідне застосування окремих об'єктів вітроустановок у комплексі з теплогенераторами для систем опалення, гарячого водопостачання як житлових, так і виробничих приміщень.

Передбачається впровадження альтернативних джерел теплопостачання шляхом:

- використання систем утилізації тепла на очисних спорудах каналізації, використання тепла ґрунтів як джерела низькопотенціального тепла для теплонасосних установок (ТНУ);
- використання сонячної енергії, що з успіхом може використовуватись для потреб гарячого водопостачання комунально-побутовими та технологічними об'єктами, зокрема у сільській місцевості.

Газопостачання. Газопостачання населених пунктів приміської зони здійснюється через газорозподільні станції (ГРС) на мережі відводів від магістральних газопроводів, які проходять по території області: МГ «Київ - Брянськ», МГ «Тула-Шостка-Київ», МГ «Київ-Захід України», МГ «Єфремівка-Диканька-Київ», МГ «Шебелинка-Диканька-Київ», МГ «Курськ-Київ», МГ «Хотів-Боярка», МГ «Південний Промінь» та через систему міжселищних газопроводів.

Рівень газифікації адміністративних районів приміської зони є наступним: Броварський район – 94,6 %, Бориспільський район – 94,7 %, Бородянський район – 73,6 %, Васильківський район – 97,7 %, Вишгородський район – 74,7 %, Кагарлицький район – 64,3 %; Києво-Святошинський район – 100 %, Макарівський район –75,8 %, Обухівський район – 99, 0%, Фастівський район – 90,6 %.

Подальший розвиток системи газопостачання населених пунктів вирішується через розвиток системи газопроводів-відводів, міжселищних газопроводів, будівництво ГРС, ГГРП.

В зв'язку з перспективною зоною багатоповерхової житлової забудови в північній частині ж/м Оболонь м. Києва потрібна реконструкція мереж магістральних газопроводів з їх переведенням на газопроводи високого тиску.

Для забезпечення на території Києво-Святошинського, Бородянського і Вишгородського районів Київської області та в північно-західній частині м. Києва надійного і безперебійного постачання природного газу передбачаються заходи по створенню подвійного півкільця розподільчих газопроводів високого тиску від ГРС «Алмаз» до ГРС-«1А».

Для вирішення загальних питань газопостачання передбачається:

- реконструкція газотранспортної системи;
- модернізація газових мереж та існуючого обладнання, заміна режимів його роботи та впровадження жорстких заходів контролю на всіх рівнях споживання;
- інвентаризація побудованих раніш газопроводів;
- будівництво нових об′єктів магістральних трубопроводів, розвиток системи міжселищних та розподільчих газопроводів населених пунктів області з урахуванням 100 % завантаження існуючих ГРС, будівництво ГРП, ШРП;
- впровадження одноступеневої системи газопостачання з комбінованими будинковими регуляторами тиску (КБРТ) із застосуванням сучасних матеріалів та технологій будівництва.

Пріоритетним є напрямок пошуку нових джерел енергії, у тому числі за рахунок переробки вторинних ресурсів, розвиток галузей, виробництв і технологічних процесів, які сприяють зменшенню використання природного газу.

Електропостачання. Енергетика м. Києва та приміської зони є єдиним енергокомплексом, який входить до Центральної енергосистеми та Об'єднаної Енергосистеми України.

Головними енергоджерелами Київського енерговузла є: Трипільська ТЕС, Дарницька ТЕЦ, ТЕЦ-6, ТЕЦ-5, Київська ГЕС та Київська ГАЕС. Встановлена потужність всіх цих джерел складає 3807МВт, в т.ч. по приміській зоні – 2427 МВт.

На території приміської зони розташовано 3 електропідстанції 330 кВ, 60 електропідстанцій 110 кВ та 98 електропідстанцій 35 кВ. Розподіл електроенергії здійснюється через мережу 10/0,4 кВ.

Зростання темпів будівництва житлово-офісних та соціально-побутових об'єктів, збільшення об'ємів виробництва підприємствами приміської зони за попередні роки зумовило значне збільшення споживання електроенергії та максимуму навантаження Київського енерговузла.

Середньорічний приріст споживання електроенергії по приміській зоні за останні 5 років склав близько 4,5 %.

Існуючий рівень розвитку резервуючої розподільчої мережі 110 кВ не в змозі забезпечити надійності споживачів навіть в ремонтних схемах електричної мережі.

Для підвищення надійності електропостачання передбачаються наступні заходи:

- встановлення третього автотрансформатора потужністю 200 МВА на ПС 330 кВ «Бровари»;
- встановлення третього автотрансформатора потужністю 200 МВА на ПС 330 кВ «Новокиївська» для збільшення трансформаторних потужностей та підвищення надійності електропостачання районів м. Києва та Київської області;
- спорудження нової підстанції 330/110 кВ «Західна»;
- спорудження нової підстанції 330/110 кВ «Східна» з автотрансформаторами 2х200 МВА;
- будівництво 39 електропідстанцій 110 кВ та 25 електропідстанцій 35 кВ;
- реконструкція повітряних ліній 35-110 кВ з заміною перерізу проводів.
- реконструкція існуючих підстанцій 35-110 кВ з заміною силових трансформаторів необхідної потужності та іншого основного обладнання.

Для реалізації схеми електропостачання приміської зони м. Києва на період до 2025 р. необхідно розробити містобудівну документацію на місцевому рівні з резервуванням площадок під запроектовані підстанції та коридори ЛЕП, а також розробити програму по забезпеченню фінансування будівництва об'єктів та мереж електропостачання.

Інженерна підготовка території. У межах приміської зони набули розвитку екзогенні геологічні процеси природного та техногенного характеру, такі як підтоплення, зсуви, переробка берегів водосховищ, ерозія земель (водна та дефляція).

Підтоплення зафіксоване в зоні регіонального високого стояння рівнів ґрунтових вод, в результаті дії техногенних факторів, спричинене незадовільним станом (замулення) водотоків. Підтоплення зазнають сільськогосподарські угіддя та населені пункти. У межах приміської зони підтоплення зазнають 6810 га земель, в тому числі 79 населених пунктів площа, підтоплення яких становить 15,14 кв. км. В підтоплених населених пунктах передбачається покращення технічного стану захисних споруд, впорядкування поверхневого водовідводу, очищення замулених дрен, відновлення роботи шлюзів-регуляторів.

Зсувні процеси мають поширення у Вишгородському, Васильківському, Кагарлицькому районах, їх кількість складає 126, з них 11 зсувів відносяться до активних. Природні фактори в межах населених пунктів є сприятливими для зсувотворення, тому особливу увагу необхідно зосереджувати на зменшенні негативних техногенних впливів на геологічне середовище. Періодично зсувні форми активізуються у вигляді повторних зсувів, блокових та блоково-потокових зміщень, осипання. Для запобігання підтопленням передбачається комплекс протизсувних заходів. Також при слабкому або істотному ризику зсувів рекомендуються попереджувальні заходи (збір та відведення поверхневого стоку, заліснення, розчистка джерел і т.п.).

Ґрунти території приміської зони підлягають як водній так і вітровій ерозії. Переробка берегів відмічається на правобережжі Київського та Канівського водосховищ. Основними напрямами по охороні ґрунтів є: агротехнічні заходи; консервація найбільш еродованих земель; впровадження ґрунтозахисних технологій з контурно-меліоративною та агро-ландшафтною організацією території; будівництво протиерозійних гідротехнічних споруд, створення нових і реконструкція існуючих лісонасаджень.

Основними заходами з інженерної підготовки території при освоєнні нових території є:

- вертикальне планування;
- відвід поверхневих вод; захист прибережних територій від розмиву, затоплення і підтоплення;
- зниження рівня ґрунтових вод;
- осушення заболочених місць;
- зрошення міських територій; боротьба з ярами, зсувами, карстами тощо.

Кладовища (міські). Для потреб м. Києва на період до 2025 р. строк передбачається розширення існуючих кладовищ в межах визначених і схвалених ділянок:

- Північне кладовище (біля с. Рожівка Броварського району) – розширення кладовища та будівництво крематорію на ділянці 68 га;
- Південне кладовище (на землях Віта-Поштової сільської ради Києво-Святошинського району) – розширення існуючого кладовища на 40га;

Території для захоронення свійських тварин передбачаються на лівобережжі в районі с. Нижня Дубечня Вишгородського району, с. Рожни Броварського району, на правобережжі в районі с. Нові Петрівці Вишгородського району, с. Гвоздів Васильківського району.

Заходи по забезпеченню спільних інтересів м. Києва та суміжних територіальних громад

Низка напрямків розвитку потребує координації дій міста та області.

- збалансований розвиток системи розселення та узгодження між земель м. Києва та приміської зони Київської області;
- інтеграція в єдину систему транспортної інфраструктури Києва та приміської зони;
- розвиток спільної системи інженерної інфраструктури Києва та приміської зони з метою забезпечення надійності її функціонування якості обслуговування населення й бізнесу;
- погоджений розвиток соціальної та комунальної інфраструктури Києва та приміської зони;
- узгодження екологічної політики;
- збереження системи культурно-історичних ландшафтів периферичних районів Києва та прилеглих територій області.

Найважливіші заходи, що потребують взаємоузгоджених дій міста і області, стосуються п`яти напрямків розвитку.

1. При створенні спільної системи розселення поставлено за мету:

- завершення узгодження та затвердження проектів меж земель м. Києва та адміністративних районів Київської області та селища Коцюбинське;
- розвиток об`єктів трудового, культурно-побутового і рекреаційного тяжіння населення;
- створення об`єктів житлової забудови та інфраструктури;
- підвищення інвестиційної привабливості територій.

2. Для інтеграції транспортної інфраструктури мають спільно опрацьовуватись:

- маршрути міського та приміського громадського транспорту;
- будівництво ВКАД;
- створення системи дублерів основних виходів із Києва на найбільш завантажених напрямках;
- будівництво додаткових радіальних в`їздів до Києва;
- створення шести транспортно-пересадочних вузлів із паркінгами («park and drive»), їх сполучення із міським електротранспортом.

3. Для розвитку спільної системи інженерної інфраструктури передбачити:

- визначення ділянок для будівництва сміттєпереробних заводів, водозаборів, очисних споруд та електропідстанцій на території приміської зони.
- розподіл функцій між містом та приміською зоною Київської області із забезпечення мешканців передмістя інженерною інфраструктурою.

4. Для розвитку спільних систем соціальної інфраструктури здійснити:

- розміщення у Києві та приміській зоні інфраструктурних об`єктів з урахуванням міграційних потоків;
- розміщення на території приміської зони об`єктів, для яких необхідні значні території та спеціальні санітарно-епідеміологічні умови використання (заклади для лікування та відпочинку, пансіонати, санаторії, масштабні спортивно-рекреаційні об`єкти, цвинтарі).

5. Для проведення спільної екологічної політики передбачити:

- технологічне переобладнання та винесення низки промислових об`єктів за межі міста на територію області;

- забезпечення територій для формування зон озеленення, спільних для Києва та його приміської зони.

Для реалізації конкретних проектів по забезпеченню спільних інтересів м. Києва та суміжних територіальних громад можуть підписуватись спеціальні угоди відповідно до Меморандуму «Про співробітництво між Київською міською державною адміністрацією та Київською обласною державною адміністрацією в галузі соціально-економічного, науково-технічного, гуманітарно-культурного розвитку та містобудівній сфері» (№ 2 від 15.10.2010, № 11-38-17540 від 15.10.2010).

15. ОСНОВНІ ТЕХНІКО-ЕКОНОМІЧНІ ПОКАЗНИКИ

Показники	Одиниця виміру	Станом на 01.01.2011 р.	На період до 2025 р.
Чисельність населення			
постійне	тис. чол.	**2757,9**	**3147,0**
фактичне	- / -	**3144,3**	**3680,0**
Територія у межах міста, у т.ч.	га	**83558,0**	**84119,0**
житлова забудова, у т.ч.:	- / -	**9911,4**	**12720,8**
багатоповерхова	га	3765,8	5923,0
малоповерхова	га	2785,8	3024,3
садибна	га	3359,8	3773,5
громадська забудова	- / -	**3818,9**	**4506,9**
промислові, комунально-складські території та території зовнішнього транспорту	- / -	**8342,2**	**6949,6**
ландшафтно-рекреаційні, у т.ч.:	га	**42863,4**	**47100,6**
зелень загального користування (з урахуванням буферних парків)	га	**5306,5**	**7800,9**
вулиці та дороги	га	**4341,8**	**5285,0**
водні поверхні	га	**5935,3**	**5935,3**
Житловий фонд	млн. кв. м	**59.9**	**86,4**
середня житлова забезпеченість населення	кв.м / чол.	21,7	27,5
нове житлове будівництво	тис. кв. м		28500,0
середній розмір квартир	кв. м загальної площі	57,5	61.0
Сфера обслуговування			
Дошкільні заклади освіти	тис.місць	79,5	107,0
	місць на 1000 чол. населення	29,0	32,0
Загальноосвітні навчальні заклади	тис.місць	308,3	358,8
	місць на 1000 чол. населення	112,0	114,0
Лікарні	тис.ліжок	30,0	44,5
	ліжок на 1000 чол. населення	11,0	14,0
Поліклініки	тис. відвідувань за зміну	83,3	88,3

Показники	Одиниця виміру	Станом на 01.01.2011 р.	На період до 2025 р.
	відвідувань за зміну на 1000 чол. населення	26,5	24,0
Пожежні депо	пожежна автомашина	184,0	194,0
Міський транспорт та вулична мережа			
Протяжність магістральних вулиць та доріг	км	625,0	850,0
Протяжність ліній міського транспорту, у т.ч.:	км у двоколійному обчисленні	879,1	1054,4
міська залізниця	- / -	14,9	53,0
метрополітен	- / -	64,0	97,9
трамвай	- / -	124,8	150,5
тролейбус	- / -	246,4	235,0
автобус	- / -	429,0	518,0
Кількість автотранспорту	тис. одиниць	899,2	1260,0
Рівень автомобілізації легковими автомобілями	машин на 1000 чол.	308,0	400,0
Водопостачання			
Сумарний відпуск води з централізованої системи водопостачання	тис. куб. м / макс. добу	1215,0	1992,7
Потужність головних споруд централізованого водопроводу	тис. куб. м / добу	2040,0	2100,0
Водовідведення			
Загальне надходження стічних вод	тис. куб. м / добу	1044,0	1779,7
Сумарна потужність каналізаційних очисних споруд	- / -	1800,0	1800,0
Дощова каналізація			
Протяжність мереж дощової каналізації	км	2770,0	3547,0
Електропостачання			
Сумарне споживання електроенергії	млн. кВт год / рік	9238,9	22894,2
Сумарне електричне навантаження	МВт	1810,0	3757,9
Теплопостачання			
Потужність централізованих джерел тепла	Гкал / год	13000,0	17630,0
Подача тепла	- / -	9361,0	12430,0
Газопостачання			
Споживання газу	млн. куб. м / год	3680,6	6504,9
Інженерна підготовка та захист території			
Захист від підтоплення	га	7097	8998

Показники	Одиниця виміру	Станом на 01.01.2011 р.	На період до 2025 р.
Розчищення річок	км	-	80
Розчищення та благоустрій ставків та озер	га	-	842
Заходи в межах прибережних смуг	га	-	3500
Намив території	га	4511	4842
Протизсувні заходи	об'єкт	-	91
Реконструкція гідротехнічних споруд	об'єкт	-	12
Берегоукріплення	км	-	35
Регулювання річок та благоустрій прибережних територій	км	-	28
Санітарна очистка території			
Обсяги побутового сміття	тис. тон / рік	1050,0	1200,0
Екологічний стан			
Обсяги викидів шкідливих речовин в атмосферу	тис. тон / рік	275,2	449,5

16. ЗАХОДИ ІЗ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РЕАЛІЗАЦІЇ ГЕНЕРАЛЬНОГО ПЛАНУ м. КИЄВА

Для забезпечення реалізації Генерального плану м. Києва необхідно запровадити організаційні і нормативно-правові, проектні та науково-дослідні, інформаційні заходи.

1.Організаційні заходи передбачають підготовку та прийняття рішень Верховної Ради України, Кабінету Міністрів України, Київської міської ради які забезпечать сталий розвиток та реалізацію проектно-планувальних рішень Генерального плану м. Києва.

На рівні Верховної Ради України, Кабінету Міністрів України, профільних міністерств необхідно прийняти рішення стосовно:

- затвердження міської межі м. Києва;
- фінансування будівництва зовнішнього залізничного обходу, сортувальних і вантажних станцій;
- пониження тиску та перекладки магістральних газопроводів, що перетинають територію міста Києва;
- коригування схеми електропостачання м. Києва та Київської області на державному рівні;
- фінансування будівництва мостових переходів;
- видання розпоряджень щодо розміщення головних інженерних споруд, що забезпечують державні інтереси та громадські інтереси.

Для реалізації проектно-планувальних рішень Генерального плану м. Києва необхідно прийняти рішення Київської міської ради та розпоряджень Київської міської державної адміністрації щодо:

- затвердження заходів з реалізації Генерального плану м. Києва;
- коригування Програми розроблення містобудівної документації у м. Києві на період 2004-2006 рр.», затверджену рішенням Київради від 15.04.2004 р. № 58/1368 із змінами від 12.12.2006 р. № 268/325 з урахуванням положень Закону України «Про регулювання містобудівної діяльності»;
- виготовлення актуалізованої топографічної зйомки М 1:2000 для розроблення планів зонування, детальних планів територій, проектів землеустрою, проектів охоронних зон пам'яток культурної спадщини та іншої науково-проектної документації
- відміну рішень Київської міської ради щодо розміщення сумнівних об'єктів в зелених зонах та повернення цих територій до зелених зон м. Києва;
- розробки програм і схем розвитку галузей міського господарства;
- розміщення, фінансування, проектування та будівництва вулиць і доріг, ліній метрополітену, тунелів, транспортних розв'язок, автовокзалів, трамвайних ліній;
- розміщення, фінансування, проектування об'єктів соціальної сфери розміщення фінансування, проектування об'єктів інженерного забезпечення;
- розміщення, фінансування, проектування та будівництва (реконструкції) рекреаційних зон масового відпочинку, парків, скверів, пішохідних набережних, місць проведення масових заходів;
- щорічне складання програм соціально-економічного розвитку та міського бюджету з урахуванням положень генерального плану м. Києва та іншої містобудівної документації;
- фінансування, проектування та реставрації, ремонту пам'яток культурної спадщини
- інші питання планування та забудови території м. Києва, що знаходяться в компетенції органів місцевого самоврядування.

II. Для забезпечення реалізації Генерального плану необхідно розробити і затвердити нормативно-правові акти:

- додатки і зміни до державних будівельних норм ДБН 360-92**, що стосуються визначення особливостей планування та забудови територій м. Києва в частині нормативів забезпеченості лікарнями, готелями, та іншими об'єктами громадського обслуговування з урахуванням функцій столиці.
- регламенти вирішення окремих питань містобудівної діяльності;
- положення про запровадження містобудівного кадастру м. Києва;
- положення про запровадження містобудівного моніторингу в м. Києві.

III. Відповідно до Закону України «Про регулювання містобудівної діяльності» у 2011-2012 р.р. для забезпечення інвестиційної діяльності розробляється містобудівна документація та здійснюються науково-проектні роботи:

- план земельно-господарського устрою;
- план зонування території;
- детальні плани окремих територій м. Києва;
- детальні плани територій загальноміської рекреаційної зони масового відпочинку «Дніпровська перлина» у долині р. Дніпра та на Дніпровських островах;
- проекти організації охоронних (буферних) зон пам'яток культурної спадщини ЮНЕСКО;
- концепція реконструкції та благоустрою Андріївського узвозу та прилеглих територій до Контрактової площі.

IV. Для забезпечення розвитку окремих галузей міського господарства та секторів економіки розробляються програми і схеми розвитку окремих галузей, зокрема:

- програма модернізації транспортної та інженерної інфраструктури «Першокласна інфраструктура»;
- програма будівництва тунелів;
- програма розвитку туризму і культури «Культурна долина»;
- програма автоматизованого керування транспортним рухом;
- програма створення при проектуванні, будівництві і реконструкції вулично-дорожньої мережі смуг для велосипедного руху, пішохідного руху, а також умов для пересування маломобільного населення;
- програма екологізації водогосподарського комплексу із запровадженням водозберігаючих технологій;
- програма впровадження заходів з енергозбереження;
- програма використання нетрадиційних та відтворюваних джерел енергопостачання з низькими викидами CO_2;
- Київська міська програма розвитку промисловості на основі інноваційних технологій на 2012-2015 роки;
- програма створення загальноміської рекреаційної зони масового відпочинку «Дніпровська перлина» на Дніпровських островах і в долині р. Дніпро, у т.ч. Європарку із атракціонами, концерт-холами, закладами харчування, фізкультури та спорту у Гідропарку, створення Спортивного парку на базі парку Дружби народів;
- створення паркової туристичної зони з туристичним маршрутом на базі восьми парків на схилах Дніпра (парк у районі Замкової гори, «Хрещатий», Володимирська

гірка, Маріїнський, Печерський ландшафтний, Вічної слави, Міський сад, парк «Аскольдова могила»).

Зазначені та інші організаційні заходи наведено у табл. 16.1.

Таблиця 16.1

Організаційно-правові та проектні заходи із забезпечення реалізації Генерального плану м. Києва

№ п/п	Зміст заходу	Нормативно-правовий акт	Терміни підготовки і прийняття
І. Запровадження Закону України «Про регулювання містобудівної діяльності»			
1.	Визначення у проекті рішення Київської міської ради «Про затвердження генерального плану м. Києва» підготовку розпорядження КМДА «Про затвердження заходів з реалізації генерального плану м. Києва	Рішення Київської міської ради Розпорядження КМДА	І квартал 2012 р.
2.	Коригування «Програми розроблення містобудівної документації у м. Києві на період 2004-2006 рр.», затверджену рішенням Київради від 15.04.2004 р. № 58/1368 із змінами від 12.12.2006 р. № 268/325 з урахуванням положень Закону України «Про регулювання містобудівної діяльності», Генерального плану м. Києва та подати її на розгляд Київради	Рішення Київської міської ради	IV квартал 2011 р.
3.	Забезпечення виготовлення актуалізованої топографічної зйомки М 1:2000 для розроблення планів зонування, детальних планів територій, проектів землеустрою, проектів охоронних зон пам’яток культурної спадщини та іншої проектної документації	Рішення Київської міської ради	2011-2012 р.р.
4.	Розробка плану земельно-господарського устрою з виконанням розподілу прибудинкових територій.	Рішення Київської міської ради	2012-2013 р.р.
ІІ. Забезпечення сталого розвитку м. Києва на державному рівні			
5	Затвердження міської межі м. Києва	Постанова КМУ, Постанова ВРУ	2012 р.
6.	Погодження з Мінбудом України, Мінохорони здоров’я України нормативів забудови м. Києва в частині забезпечення лікарнями, готелями та інших питань планування та забудови території м. Києва	Доручення голови КМДА	ІІІ квартал 2011 р.
7.	Прийняття рішення Мінтранспорту та Укрзалізниці щодо фінансування будівництва зовнішнього залізничного обходу, винесення сортувальних і вантажних станцій з території міста	Доручення КМУ	І квартал 2012 р.
8.	Вирішення з Міноборони питання щодо ефективного використання територій спецпризначення в межах міста Києва для будівництва житла та винесення військових об’єктів для забезпечення житлом військовослужбовців та інших категорій осіб, що мають пільги	Указ Президента України	2012 р.
9.	Постаноа Кабінету Міністрів України щодо виділення коштів державного бюджету для завершення будівництва Подільсько-Воскресеньського мостового переходу	Розпорядження КМУ	2011-2012 р.р.
10.	Визначення завдань міських рад, районних державних адміністрацій басейну р. Дніпра та проток щодо ліквідації скидів неочищених дощових стоків, поліпшення стану води	Розпорядження КМУ	2012 р.
ІІІ. Інформаційно-правове забезпечення містобудівної діяльності			
11.	Положення про містобудівний кадастр	Рішення Київської міської ради	І квартал 2012 р.
12.	Положення про запровадження містобудівного моніторингу в м. Києві	Рішення Київської міської ради	І квартал 2012 р.
13.	Регламенти вирішення окремих питань містобудівної діяльності у зв’язку з припиненням дії Правил забудови м. Києва	Рішення Київської міської ради	ІІ квартал 2012 р.
14.	Запровадження сучасних технологій міського управління «Електронний уряд»	Рішення Київської міської ради	2011-2012 р.р.
IV. Розвиток системи громадського обслуговування			
15.	Про розміщення, фінансування, проектування та будівництво невідкладних та першочергових об’єктів освіти, медичного забезпечення. соціального захисту, фізкультури і спорту, які необхідно будувати за бюджетні кошти	Розпорядження КМДА Рішення КМР	IV квартал 2011 р.
16.	Підготовка переліку інвестиційно привабливих об’єктів громадського обслуговування та внести на розгляд постійної комісії конкурсної комісії із залучення інвесторі в	Розпорядження КМДА	ІІ квартал 2012 р.
17.	Підготовка програми будівництва спортивних споруд, басейні та майданчиків для спорту у житлових мікрорайонах, в розважально-торгівельних центрах дозвілля та зонах масового відпочинку, визначити джерела фінансування	Розпорядження КМДА	ІІ квартал 2012 р.

№ п/п	Зміст заходу	Нормативно-правовий акт	Терміни підготовки і прийняття
18.	Розробка концепції формування регіонального та міжнародного центру культури, туризму і спорту після ЄВРО-2012	Доручення голови КМДА	2012 р.
	V. Ефективне використання промислових територій		
19.	Нормативно-правовий акт щодо забезпечення ефективності використання земельних ресурсів на промислових та інших територіях м. Києва; проведення інженерної та інфраструктурної підготовки території для її комплексного освоєння та сприятливих умов для вкладення інвестицій	Рішення Київської міської ради	2012 р.
20.	Розробка концепції розвитку центру точного машинобудування з визначенням територіальних потреб та схеми розміщення	Розпорядження КМДА	2012 р.
21.	Розробка концепції формування комерційного трейдінгу СНД, ЦСЄ (сировинних сільгосптоварів)	Доручення голови КМДА	2012 р.
22.	Розробка концепції формування ділового центру Київ-Сіті»	Доручення голови КМДА, Розпорядження КМДА	2012 р.
23.	Розробка нормативно-правого механізму: забезпечення ефективності використання земельних ресурсів на промислових та інших територіях м. Києва; проведення інженерної та інфраструктурної підготовки території для її комплексного освоєння та сприятливих умов для вкладення	Рішення Київської міської ради	III квартал 2011 р.
	VI. Охорона культурної спадщини		
24.	Розробка проектів організації охоронних (буферних) зон пам’яток культурної спадщини ЮНЕСКО	Розпорядження КМДА	2012 р.
25.	Коригування розпорядження стосовно заповіднику «Старий Київ», переліку об’єктів культурної спадщини, пам’ятці ландшафту, історичних ареалів	Розпорядження КМДА	II квартал 2012 р.
26.	Розробка програми проведення науково-проектних досліджень, проектування та фінансування робіт з реставрації, ремонту пристосування, музеєфікації пам’яток культурної спадщини, що знаходяться в аварійному стані згідно з переліком невідкладних заходів	Рішення Київської міської ради	IV квартал 2012 р.
	VII. Збереження і розвиток зелених зон		
27.	затвердження переліку рішень Київради щодо відміни або зміни цільового призначення земель відповідно до додатку з віднесенням цих територій до зеленої зони міста.	Розпорядження КМДА Рішення Київської міської ради	IV квартал 2011 р.
28.	Розробка проектів земельного устрою та винесення в натуру меж прибережних захисних смуг. об’єктів озеленення загального користування об’єктів природно-заповідного фонду	Рішення Київської міської ради Розпорядження РДА	2012 р.
29.	Затвердження рішення про створення паркового поясу «Лісове кільце» на базі рекреаційних міських лісів навколо житлових мікрорайонів з виділенням об’єктів спортивних і ландшафтних парків, місць для пікніків, а також парку на території Скарбового лісу та інших парків, скверів, озеленених пішохідних набережних, згідно з переліком, що наведено у розділі	Рішення Київської міської ради	IV квартал 2011 р.
30.	Підготовка рішення про створення загальноміської рекреаційної зони масового відпочинку «Дніпровська перлина» з формування Європарку на території Гідропарку	Рішення Київської міської ради	IV квартал 2011 р.
31.	Розробка програми створення паркової туристичної зони з туристичним маршрутом на базі восьми парків на схилах Дніпра (парк у районі Замкової гори, «Хрещатий», Володимирська гірка, Маріїнський, Печерський ландшафтний, Вічної слави, Міський сад, парк «Аскольдова могила»)	Розпорядження КМДА	IV квартал 2011 р.
32.	Розробка детальних планів рекреаційної зони Голосіївського району з виділенням Голосіївського національного природного парку. парку ім. Рильського, парку – пам’ятки «Феофанія», інших об’єктів	Рішення КМР Розпорядження КМДА	2012р.
33.	Розробка детальних планів територій рекреаційної зони Деснянського району, у т. ч. парку культури та відпочинку Троєщина»	Рішення КМР Розпорядження КМДА	2012 р.
34.	Розробка детальних планів територій та здійснення благоустрій о. Муромець, о. Долобецький	Рішення КМР Розпорядження КМДА	2012 р.

№ п/п	Зміст заходу	Нормативно-правовий акт	Терміни підготовки і прийняття
35.	Облаштування та благоустрій місць для проведення масових публічних заходів згідно із переліком	Розпорядження КМДА	2011 р. - II квартал 2012 р.
	VIII. Розвиток транспортної інфраструктури		
36.	Затвердження Програми будівництва тунелів, шляхопроводів, розв'язок з адресним визначенням об'єктів, джерел фінансування	Рішення Київської міської ради	2012 р.
37.	Про проектування та будівництво лінії метрополітену на Троєщині та реконструкції лінії швидкісного трамваю	Розпорядження КМДА	2011 р.
38.	Про розміщення, будівництво та фінансування об'єктів транспортної інфраструктури та вулично-дорожньої мережі згідно з переліком невідкладних об'єктів	Розпорядження КМДА	2011 р.
39.	Підготовка розпорядження про реконструкцію вулиць з виділенням пішохідних зон та розміткою велодоріжок	Розпорядження КМДА	2011 р.
40.	Визначення інвестиційно привабливих об'єктів транспортної мережі та внести їх на розгляд постійної комісії конкурсної комісії із залучення інвесторів	Доручення голови КМДА	2011 р.
	IX. Розвиток інженерної інфраструктури		
41.	Підготовка рішення про розміщення проектування та будівництво магістральних об'єктів інженерної інфраструктури відповідно до переліку невідкладних заходів	Розпорядження КМДА	I квартал 2012 р.
42.	Підготовка переліку інвестиційно привабливих об'єктів та внести їх на розгляд постійної комісії конкурсної комісії із залучення інвесторів	Доручення голови КМДА	I квартал 2012 р.
	X. Поліпшення стану довкілля		
43.	Розроблення Програми запровадження нетрадиційних відновлюваних джерел і систем енергії. у т. ч. сонячних установок гарячого водопостачання, підготовка звернення до міжнародного банку реконструкції та розвитку, інших міжнародних фінансових структур щодо залучення гранту на реалізацію Програми.	Рішення Київської міської ради	2012 р.
44.	Розроблення Програми заходів з енергозбереження, включаючи утеплення фасадів, крівель, заміну вікон та дверей, установку лічильників, прибудинкових доочищувачів води. звернення до міжнародного банку реконструкції та розвитку, інших міжнародних фінансових структур щодо залучення гранту на реалізацію Програми	Рішення Київської міської ради	2012 р.
45.	Підготовка і затвердження Програми відродження малих річок.	Рішення Київської міської ради	2012 р.
46.	Запровадження моніторингу викидів парникових газів в м. Києві, залучення Києва до програми реалізації Кіотського протоколу, де Київ може виступати як самостійна одиниця	Розпорядження КМДА	2012 р.
47.	Підготовка і затвердження Київської міської програми розвитку промисловості на основі інноваційних технологій на 2012-2015 роки	Розпорядження КМДА	грудень 2011 р.

17. ЗВЕДЕНИЙ ПЕРЕЛІК ОБ'ЄКТІВ НЕВІДКЛАДНОГО БУДІВНИЦТВА на 2011-2015 р.р.

Невідкладні та першочергові заходи з реалізації генерального плану включають заходи із забезпечення будівництва невідкладних об'єктів для вирішення актуальних проблем розвитку об'єктів громадського обслуговування, охорони культурної спадщини, будівництва об'єктів транспорту, інженерного забезпечення, будівництва інфраструктури об'єктів ЄВРО-2012, які включають адресний перелік об'єктів громадського обслуговування, охорони культурної спадщини, будівництва об'єктів транспорту, інженерного забезпечення, будівництва інфраструктури об'єктів ЄВРО-2012.

Перелік об'єктів невідкладних та першочергових заходів розроблено з урахуванням пропозицій головних управлінь КМДА, районних у м. Києві державних адміністрацій, вирішення найбільш гострих проблем громадського транспортного обслуговування та інженерного забезпечення у наступні роки.

Реалізація невідкладних та першочергових заходів повинна забезпечити соціальний рівень обслуговування для існуючого населення м. Києва, поліпшити транспортну ситуацію, оптимізувати інженерне забезпечення існуючої забудови та новобудов наступних років.

Реалізація першочергових заходів з будівництва об'єктів соціальної сфери та громадського обслуговування, охорони культурної спадщини, розвитку інженерної інфраструктури, транспорту і вуличної мережі передбачається шляхом залучення коштів бюджету м. Києва, державного бюджету, інвестиційних коштів, дольових відрахувань на розвиток інфраструктури м. Києва, благодійних внесків та інших джерел фінансування, не заборонених законодавством.

Орієнтовна вартість щодо будівництва та реконструкції першочергових заходів визначена за даними районних адміністрацій та відповідних управлінь та частково детально буде визначено після проведення тендерів або на підставі кошторисів на будівництво.

18. ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РЕАЛІЗАЦІЇ ЗАХОДІВ

Заклади освіти.

Вартість будівництва і реконструкції закладів освіти (дитячих дошкільних закладів та шкіл), закладів соціального захисту протягом 2011-2015 р.р.) складає 7611,2 млн. грн. або 1522,2 млн. грн. щорічно.

Будівництво закладів освіти та соціального захисту здійснюється шляхом:

- залучення коштів районних у м. Києві державних адміністрацій;
- дольових внесків на розвиток інфраструктури;
- коштів забудовників кварталів (мікрорайонів) комплексної забудови та комплексної реконструкції кварталів (мікрорайонів) застарілого житлового фонду.

В подальшому можливе будівництво приватних закладів освіти та соціального захисту за рахунок коштів юридичних осіб, благодійних внесків, спеціальних фондів.

Заклади охорони здоров'я та медичного обслуговування.

Вартість будівництва закладів охорони здоров'я та медичного забезпечення протягом 2011- 2015 років складає 3872,1 млн. грн. або 774,42 млн. грн. щорічно.

Розвиток мережі закладів охорони здоров'я та медичного забезпечення здійснюється шляхом:

- залучення коштів державного бюджету для об'єктів державної форми власності, що знаходяться у підпорядкуванні Кабінету Міністрів України, Міністерства охорони здоров'я;
- залучення коштів міського бюджету м. Києва, дольових внесків на розвиток інфраструктури, благодійних внесків, коштів приватних інвесторів – власників для спорудження, реконструкцію та переобладнання лікарень комунальної форми власності, амбулаторій та поліклінік;
- залучення коштів приватних інвесторів – власників, позикових та інвестиційних коштів, коштів страхових фондів для спорудження центрів та кабінетів спеціалізованої медичної допомоги (онкологічної, кардіологічної, стоматологічної, тощо), будівництво і управління об'єктами через механізм державно-приватного партнерства.

Заклади фізкультури та спорту.

Вартість будівництва закладів фізкультури та спорту протягом 2011-2015 років складає 338,3 млн. грн. або 67,7 млн. грн. щорічно.

Спорудження закладів фізкультури та спорту здійснюється шляхом:

- фінансування будівництва (реконструкції) мікрорайонних об'єктів за рахунок коштів районних у м. Києві державних адміністрацій;
- фінансування будівництва об'єктів олімпійської підготовки за рахунок коштів державного бюджету, залучення позикових та інвестиційних ресурсів;
- залучення коштів приватних інвесторів – власників для спорудження фізкультурно-спортивних центрів, басейнів, льодових арен у складі торгівельно-розважальних та оздоровчих комплексів, готелів, рекреаційних об'єктів відпочинку та дозвілля, гольф-клубів, об'єктів водного та зимового спорту;
- визначення інвестиційно-привабливих об'єктів та внесення їх переліку до постійної комісії конкурсної комісії із залучення інвесторів для проведення інвестиційних конкурсів.

Заходи з охорони культурної спадщини.

Вартість реалізації заходів з охорони культурної спадщини протягом 2011-2015 років складає 3048 млн. грн. або 609,6 млн. грн. щорічно.

Реставрація та ремонт об'єктів культурної спадщини здійснюється шляхом:

- залучення коштів державного бюджету України, міжнародних організацій для реставрації об'єктів культурної спадщини ЮНЕСКО;
- фінансування за рахунок коштів бюджету м. Києва реставрації об'єктів, що включені до реєстру культурної спадщини державного та місцевого значення;
- залучення коштів приватних інвесторів – власників для виконання ремонтно-реставраційних робіт по об'єктам культурної спадщини, що знаходяться у приватній власності;
- визначення інвестицій1но-привабливих об'єктів та внесення їх переліку до постійної комісії конкурсної комісії із залучення інвесторів для проведення інвестиційних конкурсів.

Озеленені території

1. Перегляд Рішень Київради щодо забудови озеленених територій загального користування згідно переліку наведеному в Додатках 2 та 3 у відповідності до Закону України від 17.03.2011 № 3159-VI про мораторій на зміну цільового призначення окремих земельних ділянок рекреаційного призначення в містах та інших населених пунктах.

2. Створення 9 нових парків, 3 скверів, 3 бульварів згідно наведеного нижче переліку (табл.3.1) на площі 196,74 га загальною вартістю 209775,1 тис. грн.

3. Створення 5 буферних парків (переважно І черга розвитку) шляхом трансформації лісопаркових територій, їх впорядкування, та благоустрою в Деснянському, Дніпровському, Оболонському, Подільському та Святошинському районах на площі загальною 113,0 га вартістю 41527,5 тис. грн.

4. Проведення комплексної реконструкції зелених насаджень загального користування: 18 парків, 12 скверів, 7 бульварів на площі 491,97 га загальною вартістю 183556,3 тис. грн.

5. Подальший розвиток об'єктів природно-заповідного фонду:

- проведення інвентаризації об'єктів та оновлення їх паспортних даних, винесення меж об'єктів в натуру, за необхідності – розробка проектів охоронних зон об'єктів;

- завершення створення НПП «Голосіївський» в проектних межах 2001 року (близько 11066,0 га): 1) розробка проектної документації; 2) винесення меж національного парку в натуру; 3) здійснення робіт за І етапом згідно Проекту;

- розробка, корегування ДПТ парків: ПКіВ «Труханів острів» (508,0 га), «Гідропарк» (180,7 га), парк в ур. Долобецьке (133,93 га), парк «Дружби народів» (272,38 га) з урахуванням їх існуючого і перспективного заповідного статусу (переважно як парків-пам'яток садово-паркового мистецтва) на площі 1095,0 га.

6. Реконструкція і ремонт вуличних насаджень (16 об'єктів) на площі 180,75 га (табл. 3.1) загальною вартістю 21378 тис. грн.

7. Розробка Програми комплексного розвитку зеленої зони м. Києва до 2020 р.

Рекреаційні території

1. Відновлення роботи 8 закладів санаторного лікування та відпочинку: 2 - санаторіїв, 1 – дитячого оздоровчого закладу, 2 – пансіонатів з лікуванням, 4 – бази відпочинку. Загальна вартість робіт (відповідно до ємності закладів) орієнтовно складає 68,20 млн. грн.

2. Створення кардіологічно-ревматологічного реабілітаційного центру в санаторії «Конча-Заспа».

3. Розвиток інфраструктури 12 пляжів (табл. 3.3): забезпечення водопостачання і водовідведення, забезпечення каналізованими громадськими туалетами, душовими кабінами, пункти надання першої допомоги. Загальна орієнтовна вартість заходів 2,5 млн. грн.

4. Розробка галузевої програми «Програма розвитку рекреаційної сфери м. Києва до 2020р.».

Заходи з розвитку інженерної інфраструктури.

Вартість реалізації заходів з розвитку інженерної інфраструктури протягом 2011-2015 років складає 64482,2 млн. грн. або 12896,4 млн. грн. щорічно.

Модернізація та спорудження інженерної інфраструктури здійснюється шляхом:

- залучення позикових та інвестиційних коштів, дольових внесків для водоканалізаційного господарства;
- фінансування за рахунок коштів бюджету м. Києва, механізму державно-приватного партнерства будівництва та реконструкції головних інженерних споруд, магістральних колекторів;
- передачі в концесію потужностей теплоенергетичного господарства;
- залучення приватних інвесторів-власників, дольових внесків забудовників до модернізації та будівництва місцевих інженерних мереж і споруд;
- залучення коштів міжнародних організацій та отримання грантів допомоги міжнародних фінансових структур для впровадження заходів із енергозбереження, нетрадиційних джерел енергопостачання;
- визначення інвестиційно-привабливих об'єктів та внесення їх переліку до постійної комісії конкурсної комісії із залучення інвесторів для проведення інвестиційних конкурсів.

Транспорт та вулична мережа.

Вартість реалізації заходів з розвитку транспорту та вуличної мережі протягом 2011-2015 років складає 61208 млн. грн. або 12242 млн. грн. щорічно.

Модернізація та спорудження інженерної інфраструктури здійснюється шляхом:

- залучення коштів державного бюджету Міністерства транспорту України, коштів державних підприємств та акціонерних компаній «Укрзалізниця», ДП «МА «Бориспіль» ТК «Укррічфлот», Державної служби автомобільних доріг України «Укравтодор» для будівництва залізничних обходів, ліній швидкісних електропотягів, сортувальних і вантажних станцій, річкового вантажного порту, автомобільних магістралей-дублерів, тощо;
- фінансування за рахунок коштів бюджету м Києва, КК «Київавтодор» із залученням інвестиційних та позикових коштів будівництва і реконструкції транспортних розв'язок, загальноміських та районних магістралей;
- визначення інвестиційно-привабливих об'єктів та внесення їх переліку до постійної комісії конкурсної комісії із залучення інвесторів для проведення інвестиційних конкурсів;
- фінансування за рахунок коштів бюджету м. Києва, механізму державно-приватного партнерства, передачі в концесію будівництва тунелів, мостів, автомагістралей.